

PAUL EUGEN BANCIU

LUNA NEAGRĂ
(lucifericul)

Roman

PAUL EUGEN BANCIU

**LUNA NEAGRĂ
(lucifericul)**

© EDITURA HESTIA, 2005

All rights reserved

Bun de tipar: 25.09.2005

Apărut: 2005

Tiparul executat la S.C. ARBEIT S.R.L.

str. Pestalozzi nr. 22

Timișoara România

„Când ceea ce e făcut să treacă va trece, când timpul marilor zbateri se va fi scurs, seminția umană va fi atât de secătuită de suferințe și vărsări de sânge, încât problema eternității ar putea avea atunci șansa de a se pune”.

„De foarte de mult am învățat că a triumfa înseamnă a învinge în sensul infinitului, ceea ce în sensul finitului este doar suferință”.

SØREN KIERKEGAARD

I.

Strada Vernalli se află undeva între Polizu și Alexandru Ioan Cuza, în apropierea Gării de Nord, pe linia troleibuzului 79. Un cartier de case vechi, unele mai răsărite, construite pe la începutul secolului trecut.

Era noapte de-a binelea când Victor Grosu ieși din casa doctorului Mihai Constant și porni pe trotuarul de vis-à-vis spre casă. Stătuseră mai mult de vorbă, iar soția doctorului le pregătise la cină niște cârnăciori oltenești. Până discutaseră în camera din față a clădirii ce se prelungea spre curte, goliseră o sticlă de whisky și câteva cafele cumplit de tari, un fel de marghilomane, cu sare, piper, gin, care-ți puneau în mișcare toată adrenalina din corp.

Victor plecase mulțumit că aflase niște detalii noi privitoare la cercetările doctorului, ba îi fusese arătată și formula chimică a noului său produs anticanceros, formulă ce umplea o coală de desen de un metru pe șaptezeci. Nu înțelesese mare lucru, dar pentru articolul său era suficient ca să atragă atenția asupra lui Constant nu doar românilor ce aveau să citească reviste, dar și străinilor, pentru că revista apărea în mai multe limbi și era difuzată pe trei continente. Cu fotografiile ce le făcuse în laboratorul lui Constant de la clinica universitară Titan, unde medicul avea și câteva saloane și un cabinet, putea să umple șase pagini de revistă.

Era mulțumit de treaba pe care o făcuse și o încheiase în seara aceea, după mai bine de trei săptămâni de interviuri cu bolnavii cărora Constant le prelungise viața, cu medicul, cu alți specialiști în domeniu, care, chiar dacă nu împărtășeau opiniile doctorului, erau de acord că rezultatele lui întreceau toate așteptările.

În spatele lui se auzi motorul unei mașini. Nu o luă în seamă, pentru că strada era circulată în ambele sensuri. Cum după cină băuseră și câteva pahare de Cotnar, nu dădu importanță când mașina din spatele lui urcă pe trotuar, coborî, ca dintr-o dată să se trezească împins în zidul unei vile de botul metalic al unui Ford.

Rămase nemișcat, îngrozit de manevrele năbădăiosului șofer. Fața îi era luminată de un bec de pe stâlp, pentru că farurile mașinii băteau de-o parte și de alta a trupului său strivit de perete. Fereastra șoferului se lăsă în jos de jumătate, iar de dincolo de ea auzi glasul unui bărbat care-i strigă :

— Dacă te mai văd o singură dată la doctorul ăsta, nu mai pun piciorul pe frână ! E clar ? !

Apoi mașina îl eliberă din strânsoare, reveni pe carosabil și porni în trombă, gata să se ciocnească înainte de colț cu un troleibuz.

Victor rămase rezemat de peretele vilei, neștiind ce să facă, de unde să înceapă investigarea noului caz, în care el era personajul principal. Năduși, oscilă între a-și continua drumul și a se întoarce la medic, să-i spună tot ceea ce i se întâmplă, să-l pună în gardă, să-i dea un sfat. În cele din urmă, după ce-și șterse sudoarea de pe față, porni înapoi, cu gândul să adaste peste noapte la doctor, să-și sune familia, să știe și aceia unde se află și că e teafăr.

Sună de câteva ori, fără să zărească vreo mișcare în casa lui Constant, care, după plecarea lui părea să se fi baricadat în camerele din spate, cu toate ușile și ferestrele închise, cu poarta zăvorâtă și câinele lăsat liber din lanț. Deși îl știa de mai multă vreme, agitat de insistența lui Victor, câinele îl lătră ca pe un străin venit atunci pentru prima dată în casa doctorului.

Lui Victor i se părea ciudat cum, în doar zece minute, devenise dintr-un om echilibrat și mulțumit, cunoscut de toți, un străin oarecare, ținut pe la porți, lătrat de câinele care-i lingea altădată mâinile și, peste toate, amenințat cu moartea. Îl străfulgeră gândul că omul cu care stătuse de vorbă în mai multe rânduri, care-i oferise țigări fine și sticle de whisky era un fel de monstru cu viață dublă, o stafie întoarsă pe pământ, printre oameni să le tulbure liniștea.

Conteni cu insistențele, temându-se ca nu cumva să i se releve în noaptea aceea și alte fațete nebănuite ale noului său cunoscut, mult mai straniu în viața lui reală decât ceea ce aflase despre el în ultimele săptămâni. Câinele continua să latre și să sară pe grilajul porții, gata să-l apuce de mână, când încerca să apese pe sonerie. Se îndepărtă câțiva pași, dar îl cuprinse teama că pe o altă stradă a Bucureștiului, același Ford, sau o altă mașină va uita să frâneze înainte de a-l strivi de un zid.

„Am intrat într-o lume ciudată — își spuse — unde fie sunt bani mulți, fie sunt interese ce depășesc înțelegerea mea... Și ce blând e domnu' Mișu. Câtă afecțiune în gesturile cu care-și întâmpină bolnavii, câtă blândețe în glasul lui când le vorbește pacienților disperați, aflați la câteva săptămâni de moarte, despre rostul speranței pe care și-o pot regăsi prin rugăciuni și, cu puțin noroc, cu medicamentele pe care le vor primi de la el... Nu mai înțeleg nimic !... despre ce să scriu ?... Pe cine să mint ?... Pe niște nefericiți ce vor veni la cabinetul lui Constant ca la Maglavit... De ce să fac jocul ăsta ?... Pentru trei cartușe de Kent și două sticle de whisky și niște parale transformate în cadouri de Paște ?... Și ce om cumsecade este nea Mișu !... Pare !... Are o viață dublă, ca mai toți oamenii importanți... Una care se vede și despre care se scrie în ziare și o alta a lui, și numai a lui, unde nu pot intra decât cei inițiați, care nu se iubesc niciodată...”

Se întrerupse din gânduri, când o altă mașină îi lumină trupul și-i proiectă umbra pe întregul perete al casei doctorului Constant. Se întoarse cu fața spre carosabil, dar mașina trecu mai departe spre Polizu. Se întoarse la poarta dinspre curte să mai sune, să-l facă pe doctor să se trezească, să-i explice și lui de unde vine toată tevatura aceea, să afle mai mult decât va scrie despre adevărata față a omului ce dădea o șansă celor fără de orice speranță.

În cele din urmă se aprinse lumina în ultima dintre camerele din curte, unde era bucătăria și în ușa întredeschisă apărură tânăra nevastă a doctorului. Îl zări pe Victor și porni spre poartă să-i deschidă, nu înainte de a lega câinele în lanț.

— Ați uitat ceva ?

Victor nu știu ce să răspundă. Ar fi vrut să-i deschidă doctorul, să-i relateze totul în curte și să nu-l mai deranjeze cu încă o vizită. Ce să-i fi spus femeii ? Că l-a amenințat cineva cu moartea ? O obsesie de paranoic. Femeia ajunsese lângă poartă și-i deschise.

— Pofțiți... Mihai s-a culcat... Măine dimineată trebuie să fie la cabinet și ați văzut și dumneavoastră câtă lume e acolo... Trebuie să se odihnească, să fie în forma lui bună, să reziste... Ieri, bunăoară, a venit la zece seara, deși consultațiile erau numai până la trei... Eu, una, n-aș rezista, dar îi place să stea, să dea sfaturi, să consulte, să-i mulțumească pe toți... Pofțiți, dar să știți că n-am să-l trezesc. Discuția cu dumneavoastră l-a obosit foarte mult... De fapt, pentru asta a și venit mai repede decât de obicei...

Victor ezită puțin, la gândul că nu-i va spune femeii ce i s-a întâmplat. Era o problemă pe care trebuia să o discute între patru ochi cu Constant, să-l pună la fereală, ori acela să-i explice de ce el, un simplu gazetar, a devenit un inamic public, pentru simplul fapt că au stat de vorbă în câteva rânduri. O urmă pe femeie spre bucătărie. Intrară și se așezară la masă.

— N-am uitat nimic, doamnă !... Am avut însă surpriza ca la capătul străzii să fiu amenințat cu moartea de un automobilist pentru că stau de vorbă cu domnul doctor... Credeam că nu s-a culcat atât de repede... Am oscilat câțva dacă să mă întorc sau nu, dar am zis că e mai normal să ne lămurim din timp asupra locului pe care-l ocup eu în toată povestea asta în care am intrat de bună voie, crezând că fac bine atât domnului Constant cât și redacției la care lucrez.

— Mihai e un om sănătos. Mănâncă, bea, fumează, muncește, iar când e de dormit, adoarme instantaneu, între lucrurile lui din camera din mijloc... În față, unde ați stat de vorbă acum aproape o oră, e un fel de sufragerie-cabinet... Acolo îi consultă pe cei ce vin acasă, trimiși de persoane mai importante... În ceea ce privește situația de care vorbiți, noi suntem obișnuiți cu tot felul de amenințări, nu degeaba ținem și câinele liber peste noapte și ne baricadăm după unsprezece seara... Asta e viața pe care și-a ales-o Mihai, așa procedăm... Dar bănuiesc că în meseria dumneavoastră ați mai avut contacte cu cercetări nu tocmai ortodoxe, care sunt privite de ceilalți cu ochi răi... Noi luăm lucrurile așa cum sunt... Dacă Mihai ar fi fost un medic de familie sau la un spital și pe la vreo clinică particulară, în mod sigur dormeam liniștiți... Înțeleg că nu numai pentru atât v-ați întors...

— Ba da, zise Victor și vru să se ridice, jenat de situația în care se afla.

— Mai stați, să vă liniștiți... Eu, oricum, sunt în vacanță, fiică-mea la fel... Măine putem dormi oricât. Mihai iese prin ușa din dreptul sufrageriei, își ia Opelul și ne vedem seara... Mai serviți un pahar cu vin... E adus de Mihai de la niște cunoștințe din Moldova... De fapt știți că și el e de lângă Iași. Acolo a terminat facultatea, acolo și-a întâlnit prima soție, care, poate v-a povestit, a murit de cancer... Acolo a avut primii dușmani... N-au vrut să-i dea post la facultate și nici la spital... Era fiu de boiernaș. Frate-su a murit la Cotul Donului, ca ofițer... A și fost exmatriculat pe tema asta, apoi l-au reprimat... O poveste întreagă... Nu cred că v-a spus-o...

Femeia puse vin în două pahare, apoi se așeză, în timp ce Victor, mirat de limbuția celei pe care n-apucase decât să o salute din mers în câteva rânduri, în timp ce doctorul îl introducea în sufragerie, apoi în camera din față, unde-și avea cabinetul mobilat ca și cameră de lucru valabilă pentru orice meserie de intelectual și nu neapărat de medic, se relaxă și, pentru a-și mai spăla din starea în care intrase, sorbi din pahar o gură. Femeia goli și ea mai bine de un sfert din paharul său și continuă :

— Când ne-am cunoscut era medic de circă și spera să primească un post la Spitalul Elias. Avea acolo un coleg, un ieșean de-al lui, care-i știa povestea. El l-a ajutat să ajungă la policlinica Titan... E totuși una universitară. Eu, proaspătă absolventă de filologie, cu repartiție la Fetești, am ajuns să-l cunosc... Zicea, seara, când mai adăstam pe la câte o cârciumioară : „Marina, tu n-o să muncești niciodată. Copii să-mi faci, numai atât, copii. Am crescut singur, am prins ce e mai rău din toate. Părinții mi-au murit. Tatăl la Canal, mama de jale, iar fratele, ți-am spus, la Cotul Donului... Mi-am luat femeie să am copii. Mi-a luat-o Dumnezeu... Cu El trebuie să mă lupt acum. Numai cu El. Dacă El a dat binele de-o parte și răul de alta, vreau să împărțim puterea între noi, pentru că dreptatea lui e unilaterală”... Îi spuneam că hulește... Îmi spunea : „Sunt om credincios, dar nu vreau să accept că doar pe cei care-i iubește, îi căznește... Marina, să-mi faci copii și-ai să trăiești ca o doamnă !”... Așa îmi spunea, și s-a ținut de cuvânt pe jumătate, cum și eu nu i-am făcut decât o față. A reușit să ajungă la Titan, iar mie să-mi facă rost de un post la București... Chestia cu statul acasă a rămas deocamdată în suspensie. Adevărul e că m-aș plictisi de moarte. El e toată ziua în laborator sau la cabinet, iar de prieteni se ferește ca de dracu !... Și-a construit o viață a lui încă înainte de a ne cunoaște, și singurul lucru pe care m-a rugat să-l mai fac a fost să nu-l întreb niciodată nimic despre ceea ce face...

Femeia se opri, privi în gol, undeva în spatele lui Victor, spre perdeaua luminată în galben dinăuntru și în irizări argintii de la becurile din stradă. Era la vreo treizeci și cinci de ani, cu părul șaten și ochi albaștri, cu un gât lung și desenul drept al nasului care se termina sus cu două arcade largi ale sprâncenelor. Victor o privi mai atent. O avea pentru prima oară în față și bănuia că, într-un alt context, acea femeie ar fi putut foarte bine să fie nevasta unui patron sau a unui om de revistă vip.

În fond și Constant era un fel de vip ascuns, un vip al revistelor dedicate sufletelor necăjite, al oamenilor disperați. Era mai mare decât ea cu vreo douăzeci și ceva de ani. Se cunoscuseră nu cu mult înainte de a se naște fetița, care era, după cum își dădea seama Victor, prin clasa a doua, deci cu vreo opt ani în urmă.

Femeia se simți studiată și sorbi încă o gură de vin din pahar. Victor avea vreo patruzeci de ani, deci mai aproape de vârsta ei, cu părul creț, grizonat înainte de vreme, dar cu o verighetă lată pe degetul inelar al mâinii stângi.

— V-ați cunoscut după revoluție ?

— Vreți să scrieți un reportaj despre amândoi ?

— Nu. Am întrebat așa, pentru a-l cunoaște mai bine pe domnul Mihai.

— Contrar așteptărilor, ne-am căsătorit înainte de '989. Eram de curând profesoară și duminica veneam la București. L-am cunoscut în familia unor prieteni la care trăgeam... Reușise să-și facă vad în capitală, cum v-am spus, prin mijlocirea colegului aceluia de la facultatea din Iași, ceva important pe la Elias... L-au zgâlțâit câțva și pe ăla după revoluție, dar nu l-au putut schimba. De specialiști au nevoie și prietenii și dușmanii... Acum s-au inversat rolurile și Mihai e cel care-i mai dă câte o mână de ajutor prin relațiile lui. N-am crezut că vom fi vreodată împreună. Mihai vorbea întruna doar despre fosta lui soție. Probabil că o iubise mult... Sau știu eu !... I-a schimbat destinul... El e cardiolog, asta a făcut, asta a practicat, ca dintr-o dată să se apuce de cercetări asupra cancerului... Știu doar că prima nevastă i-a murit în brațe... Dar ce vă spun toate astea ?... Poate pentru că sunteți unul dintre puținii care ne intră în casă, iar eu, ca orice om, simt nevoia să comunic, să povestesc ce știu... Dar dacă Mihai v-a povestit la ce lucrează el, ce nu spune la nimeni, și v-a arătat și formulele medoxului, înseamnă că faceți într-un fel parte din familie... Acolo, în cabinet, nu intră decât pacienții mai de soi și câte-un gazetar sau om de la televiziune... Fetița s-a născut în '92, are opt ani și e în clasa a doua la școala unde sunt și eu. Avem o viață strâmtă, școală, casă, piață, un film, un spectacol, eu și fata, de parcă aș fi văduvă... El : spital, casă, rar câte-o agapă cu colegul lui de la Elias, pacienți, telefoane... Curtea, câinele, casa... Uneori mi-aș dori să n-am și eu o mașină, să mă pot deplasa de la școală pe jos, cu fetița de mână...

— Și-n tot acest timp, de când sunteți împreună nu vi s-a întâmplat să vă acosteze cineva și să vă amenințe că sunteți împreună cu doctorul Constant ?...

— Domnule...

— Victor Grosu.

— Domnule gazetar, dumneata chiar trăiești în afara lumii ? Pe noi ne protejează Mihai, iar noi nu știm nimic din ceea ce face...

— Ați amintit de formula medoxului...

— Mi-a arătat-o Mihai și mie când i-a dat de capăt. Era nemaipomenit de fericit. M-a dus în cabinetul lui și mi-a pus în față un desen ca al lui Kandinsky, din care n-am înțeles nimic, decât că e o formulă chimică, biochimică sau cum îi spune el... Am băut o sticlă de vin în cinstea ei, iar peste două luni eram la Frankfurt, cu toții, ca Mihai să o folosească sub formă de capsule și poțiuni, ca tratament la niște bolnavi nemți care auziseră de el... Hm, e o chestie nostimă... Cât eram profesoară la Fetești, băteam Bucureștiul dintr-un capăt în altul și-l știam ca pe buzunarele mele. De când sunt cu Mihai, cunosc Europa, toate orașele mari, iar București se rezumă la cartierul ăsta, unde e și școala mea și-a fetei... un fel de suburbie de centru... Drept e

că nu ducem lipsă de nimic din ceea ce am visat, dar fericirea la care mă ducea sufletul arăta altfel... Poate nu știu eu, cum nimeni nu știe, să prețuim ceea ce avem... Întotdeauna ni se pare că fericirea e în altă parte. De ce domnule Grosu ? De ce suntem atât de ciudați ?...

— Nu e vorba de o ciudățenie a sufletului, cred, ci mai degrabă de o proastă înțelegere a locului pe care îl ocupăm în lume... Și eu visam să fiu reporter de televiziune pentru documentare științifice... Fără să mă gândesc că de acolo n-aș fi putut să cutreier toată Europa și America de Nord ca la gazeta unde sunt... Umblu, văd, scriu, dar niciodată nu mi s-a întâmplat să mă amenințe cineva cu moartea pentru simplul fapt că am stat de vorbă cu un alt om din cercetare, și, har Domnului am cunoscut sute de oameni care aveau în fața microscopelor cercetări mai importante... Greșesc... Mai ușor de intrat în zona suspiciunilor... Fundamentale, ca și ale doctorului Constant, dar nu cu aplicativitate în medicină, ci în cu totul alte domenii...

— V-a fost frică ?

— M-am simțit ciudat, ca orice om nevinovat.

— Și v-ați întors să-i spuneți lui Mihai !...

— Să-mi explice de ce sunt urmărit ?... De ce sunt amenințat ?... Nu știu mai multe de câte vor afla cititorii revistei noastre... Și după câte mi-am dat seama, domnul doctor era încântat că scriu despre cercetările lui, despre reușitele lui.

— Mihai e un naiv ca și dumneata... Norocul lui e că are un extrem de dezvoltat simț al protecției. Intuiește cu mult înainte ceea ce i se pune la cale... Dacă n-ar fi trecut de douăsprezece, mai că l-aș trezi... Oricum o să-i spun mâine dimineață și o să te sune... Dar, te rog, servește...

Femeia își dădu la o parte o șuviță de păr care-i căzuse pe față, apoi își strânse gulerele capotului albastru pe care-l luase pe ea peste pijama. Victor goli paharul și puse palma peste el când simți că femeia ar fi vrut să i-l umple din nou.

— Ajunge. Am băut mult astăzi... Dar pornisem cu discuția de la fericire...

— Nu. De la dumneata. De la surprizele pe care ți le oferă viața tocmai când te aștepti mai puțin... Te-ai întors să mai afli câte ceva despre omul Constant, despre familia lui... să înțelegi mai bine ce anume declanșează într-un om schimbarea și acceptarea unui drum nou, nebătătorit, riscant, când totul putea să se termine într-o muncă de rutină, bine plătită, cu o viață normală. Adică teatre, filme, concerte, ieșiri la prieteni, cu ei la o agapă, în străinătate, la cabane...

— Asta v-ați fi dorit ?

— Poate... Sunt un om mediu și aceuia nu-i trebuie mai mult decât să aibă bani și să știe cum să-i cheltuie fără să se plictisească.

— Credeți că domnul doctor frizează o limită a normalității, ori se află dincolo de ea, în proximitatea geniului ?

— Continui interviul cu Mihai ?... Nu... M-aș simți mărunță de tot dacă aș vedea în preocupările lui mai mult decât niște cercetări, iar cercetătorii sunt mai stranii, atâta tot... Îi respect munca, nu i-o înțeleg, dar pricep scopul dăruirii lui totale... Deși nu de bani e vorba, pentru că a moștenit singur toată averea părinților lui, care i-ar fi de-ajuns să stea toată ziua pe Cote D'Azure sau în scurte escapade în Scoția sau Irlanda... Apropo, îl fascinează malacii ăia care o țin numai în whisky și carne de vită și oaie, și n-au nici pe dracu... N-ai ajuns să-l cunoști... Femeile îl suportă mai greu pe Mihai pentru că e prea mărinimos, prea darnic... în fine, e un om care știe că trăiește pentru aproapele lui, cum scrie la Biblie, și asta-l face fericit... Eu nu cred că l-am făcut prea fericit... De fapt, pentru doctori, femeile și bărbații sunt de același sex și se diferențiază doar prin bolile pe care le au... Hai c-o iau razna...

Bărbatul se ridică de la masă. Îi sărută mâna și porni spre ieșire, urmat de Marina, care-și strânse capotul cu un cordon în jurul taliei. Trecură prin toată curtea fără să-l audă pe câine

lătrând, apoi, ajunși la poartă, îi mai sărută o dată mâna femeii și ieși. Înainte de a încuia, Marina îi spuse :

— Când vi se mai întâmplă să veniți după ce ne-am culcat să-l lăsați pe câine să vă latre, să auzim și noi, pentru că ultimul lucru pe care-l face Mihai înainte de a se vâri în pat e să decupleze soneria.

Victor merse în lungul străzii, dar înainte de a ajunge la colț fu ajuns din urmă de o mașină. Marina deschise portiera și-l invită înăuntru. Era tot în capot și cu o șapcă pe cap.

— Știu că stați în Balta Albă. Vă duc eu.

— Dar ați băut.

— Nu e problema dumitale... Mașinile astea ale noastre sunt cunoscute de polițiștii din tot Bucureștiul.

II.

Mihai trecu prin tot orașul gândindu-se la ceea ce-i povestise soția lui în acea dimineață, în timp ce lua micul dejun. Îi părea ciudat ca un individ oarecare, pus de cineva, să fi urmărit sosirea reporterului la el, să fi așteptat ore în șir, cât stătuseră ei de vorbă în casă, apoi să-l amenințe cu moartea. „În solda cui ?” își repetă mereu. Și i se deschideau din nou toate suspiciunile de care abia se văzuse scăpat.

Conducea Opelul în mare viteză, să ajungă la timp la clinică, să-și preia de pe scări bolnavii, să le dea bonurile cu numerele care-i făceau să rabde oricât, ca atunci când soseau asistentele el să rămână și să analizeze fiecare caz în parte, în liniștea cabinetului său.

Din drum trecea prin cele patru saloane puse la dispoziție de directorul spitalului, prescria alte doze, în funcție de evoluția bolii fiecăruia, iar la urmă, stând de vorbă doar cu infirmierele, sosite de groaza lui încă de la șase fără un sfert, să-și intre în cursul obișnuit al ostenitoarelor lui zile de muncă.

„Știu că sunt un tolerat... — își spuse. Mi s-a dat acest spațiu după ce m-au înjurat toți medicii că sunt un vraci nenorocit, care tratez metastaze cu apă minerală și anticoncepționale, ca la o adică, când soacra unuia sau a altuia voia să plesnească, să vină ei la mine să le dau și lor ceva s-o mai poată ține în viață trei săptămâni, până-și fac formele de moștenire ale pământului sau vilei... O lume de rahat. O lume de rutinați capabili să prescrie te miri ce otrăvuri, încă neomologate în apus, dar scumpe, să le cadă partea lor din beneficiul farmaciștilor...”

Povestea auzită de la Marina în dimineața aceea îl făcu să fie mai îngândurat ca oricând, știind că de undeva o să țâșnească din nou limbile de foc ale unor colegi cărora le stătea în drum.

Opri în fața spitalului, să se dumirească dacă era așteptat încă de pe scări, apoi parcă mașina. Își luă geanta și porni spre intrarea de serviciu. Careva dintre cei ce-l așteptau zărise mișcarea și-i anunțase și pe ceilalți să-l aștepte la intrarea a doua, pe scări, să n-apuce să intre în saloane până nu le va fi dat numerele de ordine, pe care Mihai le avea în geanta de piele, gata pregătite, mereu aceleași, încât apucaseră să se îngălbenească pe la margini, cum fuseseră ținute de sute de mâini.

Erau mai bine de cincizeci de oameni, unii abia putându-se mișca, alții, veniți ca însoțitori, teferi, dar cu neamurile lăsate pe scaunele din sala de așteptare, palizi, slăbiți și cu ochii ieșiți din orbite.

În dimineața aceea nu-i fu milă de ei, ca în alte dăți, le împărți rece cartonagele sleioase, iar după ce îi simți îndepărtându-se, rămase să fumeze o țigară la capătul scărilor, laolaltă cu bolnavii ieșiți din secțiile specializate ale marii clinici universitare.

Era ora dinaintea micului dejun, când se făcea curat prin saloane, când se luau probele de sânge pentru analize, erau pregătiți pentru operații primii pacienți, soseau asistentele și surorile profesorilor și conferențiarilor titulari de secții de specialitate, între care el, Mihai Constant era un intrus ce tămăduia acolo unde medicina nu mai putea interveni cu nimic.

Se rezema de perete lângă o scrumieră cu picior, alături de câțiva bolnavi în halate. Simțea că e de partea lor și nu din tabăra cealaltă, a medicilor, că suferința lor era într-un fel și a lui. Le privi cearcănele după nesomnul de peste noapte, ori de după prea multele zile petrecute în spital, în așteptarea unei ameliorări, ori a cicatrizării unei operații. Același spectru al palorii, al speranței și disperării, al nepăsării și durerilor pe care el le înțelegea, dar colegii lui trebuiau să nu le vadă, să nu-i înmoaie cu nimic în dorința lor de a fi deasupra întregii lumi.

„Mai bine mă făceam mamoș și-aș fi văzut o viață întreagă același lucru !” își zise și strivi țigara fumată pe jumătate de marginea scrumierei.

Urcă scăările spre rezervele ce-i fuseseră repartizate. Intră în primul salon cu trei paturi și constată că peste noapte unul dintre bolnavi murise. Probabil se stinsese lent, încă destul de conștient pentru ca înainte de marea plecare să-și pună singur mâinile pe piept.

Mihai strânse din dinți și renunță să mai intre în celelalte saloane. Trecu printre bolnavii înghesuiți în sala de așteptare și se așeză la masa lui. Seara trăise momente de mare fericire povestindu-i reporterului detalii despre felul în care acționează medoxul în cazul formelor terminale ale cancerului, ca acum, să se trezească cu o nouă înfrângere, care se va lăsa cu o autopsie amănunțită, demnă de criminalistică, pentru a se demonstra încă o dată că el e un vraci și că toată teoria lui e o gogoriță de visător, care n-are nici un fel de efect practic, și că doar medicina clasică mai poate salva ce e de salvat, ce nu e, nici Dumnezeu nu mai poate repara.

Se întoarse în salonul unde era cadavrul celui ce trecuse dincolo probabil către dimineață. Îl pipăi și constată că nu se răcise încă cu totul. Una dintre surori îl întreabă dacă trebuie să-l ducă la morgă.

— Nu încă, spuse calm Mihai... dar poți să-i anunți pe cei de la prosectură să vină peste vreo două ore.

Ceilalți doi bolnavi din salon îl priveau cu un amestec de neîncredere și disperare. Se așeză pe marginea patului unuia dintre ei și-l întreabă :

— Aseară, după ce a luat medicamentele, a avut dureri ?

— Nu... De fapt nici nu și-a mai luat prafurile și poțiunea — spuse omul de lângă el. — Zicea că n-are pentru ce să mai trăiască... Ieri, dacă țineți minte, a fost nevastă-sa pe la el... Nu știu ce v-a zis dumneavoastră, dar pe el l-a certat că-i toacă și ultima brumă de bani și-o să moară înaintea lui de foame, cu copii cu tot... Mi-a fost milă de el. Tăcea și-o privea cu ochii în lacrimi, și-i șoptea să plece, să-l lase acolo, să nu mai vină niciodată pe la el și să nu mai treacă nici pe la dumneavoastră... Atâta zdrahon de femeie !... Ce vină are dacă e bolnav ? !... Că așa zicea ea, sau nu-i zicea, dar îl făcea să se simtă vinovat pentru că e bolnav... Strângea omul mâna femeii să tacă, dar ea din aia țipa și mai nebună, și-i băga de vină c-a băut, c-a fumat, ba c-a și înșelat-o, de parcă de la altă femeie i s-a tras lui nefericirea cancerului de stomac care l-a dat gata...

— Pancreas — îl corectă Mihai — și ce-a mai zis ?

— Femeia pe-ale ei, el pe-ale lui, dar nu s-au putut liniști până nu și-a luat ea hainele și a plecat, blestemându-l să o găsească el de-acum înainte că ea nu-l va mai căuta, că i-a mâncat toți banii și toată agoniseala cu boala lui... Și pe urmă omul a închis ochii și-a plâns înfundat. Adică se zgâlțâia patul cu el și-i curgeau lacrimile pe marginile ochilor închiși... Am încercat să-l liniștim, să-i spunem de bine ceva... apoi l-am îndemnat să-și ia medicamentele... N-a vrut. A

băut doar apă minerală, aia de i-ați adus-o ieri pe la prânz și p'ormă s-a liniștit și și-a povestit viața lui de om încă tânăr, că n-avea decât patruș' nouă de ani... Și-am zis, după ce-a adormit... i-am zis colegului de salon : mă, ăsta se duce ! ... Chiar așa de grav era ?

— Da, spuse Mihai și trecu la celălalt pat.

— Noi ne-om mai face bine ? îngăimă cel lângă care se așezase.

— Eu fac ce-mi stă în putere și ce n-au putut face alții... Sau așa îmi place să cred, își spuse sieși cu voce înceată, bolborosind ceva fără de înțeles.

În salon intrară brancardierii de la morgă să-l ridice pe cel mort.

— Am zis peste o oră ! — Se răsti la ei Mihai. — Peste o oră, două, când aveți timp !

— Don' doctor, da noi acuma avem timp !

— Dar ce, într-o oră moare tot spitalul ? — continuă Mihai pe același ton —... O să aveți timp și atunci.

Brancardierii ieșiră trântind ușa în urma lor. Prin impertinența lor, știa asta din experiență de o viață, oamenii de jos se fac ecoul părerilor celor de un rang cu tine. Nu-ți trebuie replici acide din partea lor. Oamenii simpli aud ce se vorbește despre tine și te tratează ca atare. Ei sunt întotdeauna cu cei puternici și se fac prelungirile părerilor celorlalți medici, a conducerii spitalului.

Îi păru rău că nu le-a vorbit cu calm și să le fii dat bani de o votcă, să le amâne elanul. Dar poate că se aflase deja de la sora de spital despre ceea ce se întâmplase în rezerva lui. Oricum și la alte secții erau destule situații asemănătoare, doar că el era cel ținut tot timpul sub vizor. Își aminti de pățania reporterului din seara precedentă și începu să lege lucrurile anapoda, ca orice om singur, ce se știe urmărit de toți cei pe care-i avea împotriva. Se dumeri că intră în vria paranoiei. Strânse din dinți, se ridică și porni calm spre ieșire.

„În fond, nu-i am împotriva mea doar pe medicii din spitalul ăsta, nici doar pe cei care știu cu ce mă ocup, ci pe toți medicii din lume, care fac doar ce au învățat la școală”.

Luată astfel, lucrurile i se păreau mai simple. La urma urmelor, el își alesese soarta asta, când renunțase la cardiologie, pornind prin jurământ după himera leacului capabil să salveze omenirea de una dintre cele mai perfide boli, atunci, de mult, la căpătâiul primei sale soții.

Abia intră în cabinetul lui că primul dintre bolnavi însoțit de două femei se strecură în spatele său. Nu îndrăzni să-l scoată afară, dar nici nu apucă să le spună să se așeze, pentru că sună telefonul.

— Ce-i nea Mișule ? — auzi vocea directorului adjunct al spitalului — Iar ai pierdut un om ?

— Suntem într-un spital, iar clădirea asta blestemată e ca linia întâi dintr-un front. Bătăturile se tratează la manichiuristă... Ce să-i faci ?

— De ce nu-i lași pe brancardieri să-l ridice ?

— Am zis că peste-o oră.

— Fie ! — cedă celălalt — dar fii atent că se strânge lațul, cu toată publicitatea pe care încerci să ți-o faci !

Mihai făcu din nou legătura cu episodul petrecut cu Victor. Avea în față imaginea a două femei disperate și a unui bătrân, căroră trebuia să le insufle măcar voința de a trăi. Se așeză în scaunul înalt din sufragerie, pe care și-l adusese de la casa tatălui său, ca ultimă urmă a boiernașului de altădată, pe care-l pusese în spatele unui birou obișnuit. Luă de pe masă dosarul cu analizele celui mai în vârstă dintre ei adus de fiicele lui, și-n câteva clipe uită de telefonul primit, de brancardieri, de sora limbută, uită de seara petrecută cu Victor, pe care-l avertizase că s-a avântat pe un teren minat. Avea în față soarta unui om cam de vârsta lui. Nu-l mai văzuse niciodată în viață. Venise tocmai dintr-un sat din județul Vâlcea. Fusese operat, făcuse tratament cu cobalt radioactiv, adică exact contrariul tuturor prescripțiilor date de el celor ce urmau să-l caute.

Ascultă cu luare-aminte cele spuse de om, apoi toate amănuntele date de fiicele lui și-l rugă să se dezbrace, să-i asculte inima, să-i vadă venele și arterele, pielea, mâinile, picioarele. Femeile ieșiră afară.

O jumătate de oră mai târziu erau din nou toți patru în jurul mesei, iar Mihai le arăta radiografiile aduse, unde se vedea limpede, el vedea asta, extinderea ramificațiilor bolii spre plămâni, ultima rețută de cucerit a oricărui cancer. Nu îndrăzni să le spună mai mult decât că ar putea să-l rețină pentru câteva săptămâni în spital, să încerce să-i amelioreze situația, deși, după tratamentele urmate era puțin probabil să aibă efectul scontat. Era modalitatea clasică de a încuraja, dând o urmă de speranță, dar nu putea să știe cum va reacționa trupul omului din fața lui, după toate supliciile la care fusese supus.

La plecare, femeile îi lăsară un plic cu bani. Aceeași poveste mereu, aceleași speranțe puse într-un plic, ca la un joc de poker, unde cu cât miza e mai mare, cu atât riscurile unei cacialmale scad, sau așa ar trebui să fie. Le spuse că trebuiau să revină în jurul orei douăsprezece, când se fac internările, să-i lase omului hainele și actele, ca în oricare din secțiile spitalului.

Adi, o asistentă înaltă, brunetă și cu un halat scurt, sosită cu întârziere la serviciu, chemă un alt bolnav, strigând peste vacarmul din hol.

*

După ora prânzului sosi aceeași asistentă cu o sumedenie de plicuri primite din țară și străinătate pe numele doctorului Constant pe care i le puse pe birou. Medicul era în saloane să facă internările și externările din ziua aceea. Urma prânzul, pe care-l lua în biroul lui adus cu sufertașul de la cantina spitalului, apoi continua cu consultațiile până la ultimul dintre pacienții veniți.

Întors în cabinet, zări teancul de plicuri și-l cuprinse bucuria că nu e singur în războiul acela surd. Știa că Adi era una dintre iscoadele trimise de același director adjunct, care se opusese încă de la început cedării unui spațiu pentru experimentele lui în interiorul spitalului. Nu încercase să și-o atragă de partea lui, dar nici nu dăduse semne că ar ști ce jocuri face tânăra, atâta doar că-și adusese și el o asistentă, specialistă și în microbiologie, cu care lucra până noaptea târziu la preparatele lui, în laboratorul aflat la celălalt capăt al saloanelor. Aceasta era căsătorită, avea doi copii, mică de înălțime și gata de harțag, dacă s-ar fi legat cineva de doctorul Constant. Ei îi arăta scrisorile primite, ei îi încredința cheile de la prafurile ce aveau să fie folosite în amestecurile din capsule. O striga Gabi, după numele mic și simțea că e singurul om în care poate avea o încredere totală.

Uneori, când se lăsa cuprins de cele mai sumbre presimțiri, se gândea să-i lase femeii aceleia toate secretele lui, dacă s-ar fi întâmplat ceva cu el. În Mancu, fostul lui coleg de la Elias, nu avea prea mare încredere, câtă vreme acela încă mai credea, ca majoritatea doctorilor, că experimentele lui sunt sortite în totalitate eșecului, ca alteori să se sfătuiască chiar cu el asupra câte unui caz adus la liman ca prin minune. Și se întâmpla ca asemenea minuni să se repete luni la rând.

Gabi împreună cu cealaltă asistentă îi țineau o ordine desăvârșită printre acte, astfel ca oricând să aibă procentul exact al cazurilor rezolvate, al supraviețuitorilor cu un an, cu cinci, cu zece și chiar mai mult.

*

Seara, după ce se despărți de Gabi, care stătea de multe ori peste orele de program, se retrase în cabinetul lui să citească toată corespondența sosită în ziua aceea. Dacă te-ai fi luat după scrisorile primite, ai fi crezut că ești într-un mare centru medical, cu laboratoare

sofisticate, unde lucrează mii de angajați, de la specialiști în chimia organică, la biologi, medici, personal auxiliar, salvări dotate cu aparatură specială, când, în realitate totul era o soluție de compromis, făcută de hatârul unui om care lucra la o cercetare neconvențională acceptat așa, doar pentru că în revistele de specialitate apăruseră articole despre cercetări similare care se fac în alte părți ale globului.

Mihai citi scrisorile pe rând și le așează pe categorii, indiferent dacă erau venite din țară sau din străinătate, cele în care pacienții își descriau ameliorările survenite, cele cu perioade de stagnare, cele aflate în regres, cele cu înjurăturile de la medicii din țară, cum și câteva ce anunțau decese ale foștilor săi pacienți. Visa o linie de internet la care să aibă acces și prin care să comunice imediat nu doar cu pacienții săi, dar și cu celelalte laboratoare din lume, unde se lucra cu produsul medox. Reușise să-și cumpere un calculator acasă, să-și instaleze și internetul, dar acolo ajungea întotdeauna prea obosit și nu apuca decât să vadă mail-urile pe care le primea.

În ziua aceea îl chemaseră în mai multe rânduri la morgă, unde, așa cum se așteptase, fusese făcută nu doar o simplă autopsie a celui mort în salonul lui, dar începuseră chiar o cercetare amănunțită, biochimică a vintrelor cadavrului. Știa că n-aveau să găsească nimic, mai cu seamă după ce aflate că în seara precedentă omul nici nu-și luase măcar medicamentele. Totul se încheiase printr-un proces verbal de constatare, pe care fusese silit să-l semneze.

„De fapt sunt un luptător, sau un masochist, căruia chinurile îi provoacă starea de normalitate ?... În fond, toți luptătorii au ceva masochist în ei... E bucuria de a lovi, dar și de a fi lovit... E o bucuria a sângelui pe care nu o poate explica nici medicina, nici istoria...”

Sună telefonul. Era Mancu. Știa că-l va găsi la ora opt încă la spital. Mihai n-ar fi vrut să stea de vorbă în seara aceea cu nimeni, dar fostul său coleg nu putea fi ignorat.

„Salut... Tot pe baricadele științei ? ... Hă, hă, ce mai faci ? ... Nu te-am văzut de mult... Vino pe la mine, dacă nu se supără Marina, sau treci pe acasă ia-o cu tine și veniți să mai stăm și noi de vorbă... De ce ești mofluz ?”

„Sunt obosit...”

„Și nu ți-ai dat seama decât atunci când te-am sunat eu ?”

„Vin... O s-o sun pe Marina să-i spun că sunt la tine... Dar nu stăm mult... Am avut o zi ceva mai încărcată decât de obicei... Salut”.

Trecu prin saloane. După ce încuie cabinetul, verifică ușa de la laborator, apoi coborî spre parcare de lângă spital. Urcă în mașină și porni spre Parcul Carol, în apropierea căruia avea casa Mancu. O vilișoară unde acesta se instalase încă de prin anii '90, singur, cu o femeie care-i făcea menajul.

Divorțase cât ce ajunsese mare la Elias, din niște pricini care-i aduceau în boxă ba pe el, ba pe fosta lui nevastă, altminteri o femeie frumoasă, dar mereu nemulțumită de rangul soțului ei. Din căsătoria lor porniseră două fete măritate amândouă și plecate în străinătate. Una în Franța, alta în Canada, licențiate în limbi străine. Mancu stătea ca un rege, bucuros că nu-l mai caută la dosar nimeni de când Mihai îl tratase pe tatăl unui inamic de-al lui, care voia să-l vadă scos din Elias.

De când cu scandalurile politice de după revoluție, Mancu rămăsese să-și facă doar treaba de doctor la Elias și de profesor la Institutul de Medicină și Farmacie, după care se retrăgea la vilișoara lui și încerca să intre în pielea personajului romanelor lui Jules Verne, de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Un fel de burghez, cu aere aristocrate. Altminteri, un bun coleg și un medic cu o intuiție rar întâlnită în diagnosticarea maladiilor. Citea enorm și începuse să-și scrie niște gânduri pe care voia să le dea tiparului. Dar asta era taina lui, despre care nu știa decât guvernanta.

III.

Aproape toate vilișoarele construite pe la începutul veacului al XX-lea arată în interior la fel : două dormitoare, o cameră a copiilor, o bucătărie spațioasă, o sufragerie, un fel de cameră de zi, o bibliotecă, holuri largi, o terasă spre curtea interioară și două băi. Mobilierul e din lemn sculptat, masiv, cu linii curbe, luminos în camerele de zi și sufragerie, închis la culoare în dormitoare și bibliotecă. Din tavane pornesc candelabre grele, cu multe brațe și becuri mai economice, pentru ca doar aprinse toate să îmbrace în lumină odaia. Nu rațiuni mercantile au determinat o asemenea iluminare, ci dorința de a păstra în semiobscuritate anumite cotloane, de a da personalitate unui fotoliu din piele sau unei sofale, unor rafturi de bibliotecă. Chiar și băile, luminate din plin, îmbracă o notă de intimitate prin culoarea roz sau mov deschis a faianței și a gresiei de pe podea. Omul secolului al XIX-lea imprimase gustul său unor generații ce i-au urmat, care reflecta tocmai dorința de a nu fi totul egal luminat, ca și sufletul oricărui om, de a păstra o notă de intimitate, unde acesta să se simtă în largul său, chiar și în singurătate.

Doctorul Theodor Mancu păstrase neschimbat interiorul vilișoarei, culoarea pereților și reparase în mai multe rânduri același mobilier sculptat. După ce divorțase, renunțase doar la o servanță din sufragerie, unde-și ținuse Miruna, fosta lui soție, cristalele moștenite din familie. O vânduse pe bani buni, iar în locul ei cumpărase un nou mobilier de bucătărie, ca măcar partea aceea a casei să fie pe gusturile secolului ce se încheia. În rest, nu modificase nimic, ca sentimentul de conservare al ființei să-i fie susținut de ambianța interioarelor vilișoarei, unde se întorcea întotdeauna cu mare plăcere.

Cu fetele lui din străinătate comunica lunar, fără dorința de a le vizita, decât dacă i s-ar fi ivit ocazia unei deplasări de serviciu. Din câte știa, Miruna le călca pragul destul de des, fiind invitată ba de una, ba de alta. Stătea câte o lună, două, se muta la cealaltă, apoi se întorcea la București. Cât era cu vreuna din fete, aceea, vreme de o lună, nu-i scria nimic lui Mancu, ca abia după plecarea Mirunei să-l informeze că au avut-o ca musafiră. Același lucru se întâmpla din nou cu cealaltă fată, de parcă divorțul lui se prelungea și dincolo de marginile unui fapt petrecut cândva între doi oameni.

Dar Mancu nu se simțea singur, ori ignorat de o familie de odinioară, mai întâi pentru că nu era tipul familistului obsedat de tribul lui, apoi pentru că singurătatea, dincolo de clipele de rememorare a unor amintiri, îi dădea un sentiment de libertate totală, care-l satisfăcea pe deplin. Simțea că e el în întregime, că-și aparține sieși pe de-a întregul, că poate să dispună de viața sa așa cum dorește, fără ca altcineva să-l întoarcă dintr-o hotărâre. Știa că la bătrânețe va simți lipsa unui sprijin, dar nu-i trecea prin cap să-și tulbure liniștea cu încă un om lângă el, în afara acelei Marta, femeia care-i făcea menajul de fiecare zi.

Pentru Mihai, fostul lui coleg de facultate era un permanent exemplu demn de urmat, doar că el simțea nevoia să aibă pe cineva aproape, să-i poarte de grijă cuiva, să se sfătuiască, să-și împărtășească gândurile, să se plângă ori să asculte grijile altuia. După modelul lui Mancu își construise habitatul din strada Vernalli, dar ceva mai modest, pe măsura unui medic de circă. Își cumpărase mașina, apoi mașinile, încercase să-și constituie profilul de guru al medicinei în domeniul cardiologiei, apoi, mai târziu, după ani de cercetări și experiențe, în cel de vindecător al cancerului, căci așa-l ironiza mereu Mancu : „Noi,ăștilalți medici tratăm bolile, tu însă ești un vindecător”.

Era spre opt și jumătate seara când mașina lui Mihai opri în fața casei lui Theodor. Călări bordura cu roțile de pe stânga, să fie sigur că nu încurcă circulația. Coborî și parcurse o porțiune de curte spre holul mare din vilă, unde fu întâmpinat de Marta.

Stăpânul casei sosi curând, arborând un zâmbet de bun venit. Theodor era un bărbat înalt, cu o chelie largă, întotdeauna ras proaspăt, cu un nas acvilin și sprâncene stufoase. Îl întâmpină

pe fostul său coleg, îmbrăcat într-un halat scurt de mătase, își strânsesă mâinile, apoi intrară în camera de zi, unde erau pregătite cafelele și sticla de whisky.

— Nu renunți la nebunia ta cu medoxul... Mihai, tu ești una dintre figurile lumii noi, aceea care se întoarce spre evul mediu, spre comuna primitivă, spre leacuri și vindecări miraculoase... Aud că în mai toate țările mari există asemenea cercetări.

— Știu... Comunic cu unii dintre ei, dar se pare că produsul obținut de mine este ceva mai bun. Am pacienți în toată Europa... Știi bine câte drumuri am făcut în Germania, Franța, Olanda, Italia... Oamenii au simțit că medicina clasică s-a plafonat, că în domeniul cercetării fundamentale se merge spre cu totul altceva : clone, inginerie genetică, modificări ale nucleonilor, când totul trebuie luat din imediata apropiere, de la ceea ce reprezintă natura dată de Dumnezeu în zilele Facerii. Nu trebuie să ne substituim Lui, să-i preluăm actul facerii lumii ! Așa n-o să ajungem nicăieri, pentru că mereu vom uita ca în retortele noastre să punem un ceva esențial... Oricâți ar lucra într-un laborator, cineva dă tonul, iar ceilalți execută, iar acel cineva nu le știe pe toate... Eu n-am făcut decât să mă întorc la elementele simple, să pornesc de la câteva constatări empirice, făcute încă din copilărie și să încerc să dezvălui misterul...

— Busuiocul și apa sfințită...

— Râzi, dar nu se alterează niciodată... E o subtilă combinație chimică în planta aceea, care menține neschimbat conținutul apei, nu-l lasă să intre în reacție cu aerul. Or știi bine că noi suntem de fapt niște pungi cu lichid, cu apă, fie că-i fiere, fie că-i sânge sau spută. Fiecare celulă din noi e, ca într-o hologramă, reproducerea imaginii întregului.

— Doar că din cinci în cinci ani suntem alții, tocmai datorită acestor celule care se schimbă. Ori tu vrei să ții timpul în loc.

— Păi tocmai aici e nenorocirea cancerului... Evoluția celulelor bolnave e identică cu cea a celulelor normale, doar că informația dusă de acizii deoxiribonucleici e greșită...

— Și cum poți tu să modifice informația aceea ?

— Important e să afli de unde pornește și când o asemenea informație ? ... Ce o determină ? ... Nu știu dacă mă înțelegi, Theodor, dar ceea ce se petrece în omul bolnav este un fel de facerea lumii pe dos, și-atunci am pornit de la constatarea simplă că menținând neschimbat lichidul acestei pungi, cum îi spui tu, care e ființa, șansa unui schimb al informației să fie minimă... Singurele celule care știi bine că nu îmbătrânesc sunt cele sexuale... Iată o a doua pistă, dar o las la o parte pentru că am pornit de la altceva. Doar geneticienii caută nemurirea pe care să o vândă celor ce-și pot permite asemenea experiențe; eu caut să vindec oameni necăjiți, bogați sau sărmani, loviți de aceeași maladie perfidă inventată de Dumnezeu, cum sunt ciupercile frați, una comestibilă, alta otrăvitoare, cu aceeași formă, dar cu mici deosebiri, pe care le știu doar cunoscătorii... Binele și răul au același chip, doar un om care a trăit îndeajuns de multe întâmplări în viață poate să le deosebească. Iar cei ce nu sunt capabili dobândesc un simț aparte al previziunii, al intuirii din vreme a ceea ce se va întâmpla...

— Vei fi și tu un asemenea specimen... De fapt, din facultate, dacă-mi aduc bine aminte, aveai înclinații spre zonele crepusculare ale ființei. Îmi amintesc cu câtă osândă te-ai aruncat asupra cărților despre șamanism... Mai ții minte când învățam pentru un examen cu niște colege de an și dintr-o dată ai zis să facem o ședință de spiritism ?... Cum n-aveam o biblie la îndemână, nici un acatist, ai luat cheia de la camera fetelor și ai legat-o cu o sfoară în cruce peste cursul de anatomie... Ne-am strâns în jurul tău, care-ai început să-i invoci pe Hasdeu, pe Stalin, pe Eminescu, pe bunică-ta, și să-i rogi să-ți răspundă prin da sau nu la câteva întrebări. Întrebările erau simple, dacă trecem sau nu examenele din anul acela ?... Ce viitor imediat ni se arată ?... Unde vom ajunge în viață ?... Mai greu a fost cu bunica ta care, în loc să ne dea un răspuns, a făcut să pornească toate difuzoarele din camere... Hă, hă... Eu, unul, m-am speriat și am crezut că zace în tine ceva de dincolo de ceea ce se vede... Și uite că nu m-am înșelat.

— Insinuezi că eu aș fi un magician, cum susțin toți colegii tăi ?

— Nu, dar că încerci ceva ce nu se poate în mod normal. Nu poți să fii și om de știință, cu toată logica și datele palpabile ale rațiunii, și șaman, capabil să aducă vindecarea printr-o incantație... Nu spun că logica ta nu e bună, nu spun că datele de la care ai plecat nu sunt reale, dar de aici și până la a te lupta cu un balaur atât de mare cum e cancerul, mi se pare o enormitate.

— Și totuși am rezultate... Poțiunea pentru curățarea arterelor pe care ți-am dat-o pentru a te vedea în rând cu oamenii, după niște crize sinistre de angină pectorală, ai recunoscut chiar tu că ți-a dat o stare foarte bună, că ți s-au irigat și capilarele creierului și ale extremităților... Ei vezi ? !

— Doar că spuneai că după trei săptămâni trebuie să-mi iasă o pată maronie undeva pe corp, cu toate reziduurile din artere, dar n-a mai apărut.

— O fi ieșit undeva în interior, pe un organ. Ar fi trebuit, poate, să-ți faci un eco, niște radiografii, o gastroscopie... În fine, nu e grav decât că în interiorul corpului efectul poate să fie alterant pentru organe, pe câtă vreme pielea urma să se curețe într-o săptămână prin continuarea tratamentului... Era și testul ce mi-ar fi spus că prea degrabă nu vei avea parte de un proces de necrozare malignă a unui țesut... Ai fost o excepție, ca întotdeauna...

— Măi, Mișule, nu mă deranjează că se ocupă cineva de tratamente neconvenționale ale unor maladii cumplite, nu mă deranjează că apar alte idei privitoare la cauzele acestor maladii, ci faptul că în ameliorarea lor se pornește de undeva din afara corpului uman, de undeva din afara științei medicale, de la niște constatări de babe habotnice... Bun. Să zicem că e așa... Dar când baba aceea vine și-mi spune să nu operez, să nu extirp, să nu bombardez cu cobalt radioactiv, să nu mai dau o medicație valabilă oriunde în lume, e deja prea mult... Pe de altă par, tu te plângi că la tine vin doar disperării, ajunși în fazele finale ale boli... Ar risca ei, când constată o fază de început, să nu urmeze una din căile clasice ?... Nu... Abia când medicina clasică devine neputincioasă, apelează la sprijinul tău, să-i mai prelungești viața cu o săptămână, cu o lună, cu un an. Iar tu uneori reușești, alteori nu, fără să-mi poți spune acum de ce nu reușești în toate cazurile... Știu, nu există boli, ci bolnavi, ei individualizează boala, individualizează tratamentele, dar oare tu nu aplici cam aceleași șase, șapte prafuri la o infinitate de cazuri ?

— Vezi, de-aia vin la tine, să mă cerți, să-mi arăți cât sunt de mic, să mă determini să continui cercetarea, să-mi biciuiești nervii cu ceva pozitiv, care să mă îndemne să nu mă opresc... Mă simt tânăr, Theodor, abia la începutul unui drum anevoios. Am satisfacții și înfrângeri, mă simt urmărit de neșansă, apoi e șansă, mă simt urmărit de oameni ce nu pot înțelege că mai rău decât ceea ce e, eu nu fac. Știu că eu sunt ultimul care a intrat în camera crimei, deși nu sunt eu făptașul și toată vina cade pe mine, dacă detectivul care ne urmărește pe toți nu reușește să-l descopere în timp util pe adevăratul făptaș... Cine poate da vina pe un medic de azil dacă bătrânul internat ieri a murit peste noapte ? Nimeni !... Medicul de azil i-a luat doar pulsul și i-a dat un somnifer, un nefericit de luminal, să-i liniștească noaptea. Doar că i-a liniștit-o de tot, pentru că pe bătrânul acela îl ținea în viață insomnia, teama de a nu muri în somn... Pe mine mă judecă toți. Dar eu merg mai departe... Mă simt ca la treizeci de ani.

— Asta-i din pricina soției tale. E tânără și trebuie să fii de vârsta ei... Ai observat că oamenii fără sentimente îmbătrânesc mai greu, iar cei cu ele prea zglobii, ca tine, merg înapoi, adică întineresc ?... Doar agitații mor repede, cei împrăștiați în prea multe și gata să facă trei revoluții pe săptămână... Din fericire pentru noi, că nu ne înscriem în categoria asta...

Mihai sorbi din cafea suportând ironia celuiilalt, apoi goli licoarea din paharul cu whisky. Știa că sunt lucruri pe care oamenii și le spun și altele pe care nu pot să și le spună. Îndrăzni totuși să o privească mai atent pe femeia care-i făcea menajul colegului său, să se dumirească dacă îi era și țiitoare sau nu, dar cum părea să se simtă ca la ea acasă, să umble într-un halat destul de scump, părea că face parte din ambientul lui Theodor Mancu, alături de mobilele

acelea vechi, că își acceptă condiția de concubină discretă, fără să simtă vreo pretenție față de bărbat. Musafirul o privi cu coada ochiului, nu-i dădu mai mult de patruzeci de ani și-i descoperi o frumusețe aparte, cu niște ochi vii deasupra unor pomeți proeminenți. Nu știa dacă Marta dormea în una dintre camerele vilei, ori, după culcarea domnului Mancu, pleca la casa ei, în altă parte a orașului.

Femeia apăruse în casa colegului său la vreo cinci ani după ce acesta divorțase. O vreme, îi ținuse menajul o bătrânică, apoi o fetișcană, iar Theodor părea să se simtă destul de stingher. De când apăruse Marta, lucrurile arătau altfel. Cu Mihai femeia se întâlnea doar în salonul de zi, unde stătea de vorbă cu Theodor. Intra și ieșea fără să scoată o vorbă, adică exact așa cum dorea gazda să se întâmple, pentru a se simți singur și în toată puterea lui. Cât era Marta de față disputele lor conteneau, deși subiectele erau mereu aceleași, Mihai fiind luat la întrebări de fostul său coleg pe tema cercetărilor lui, a cazurilor asupra cărora dorea acesta să se oprească pentru a-și demonstra eficiența medoxului.

Îndată ce Marta ieși din salon, după ce puse pe câte o farfurioară niște sandvișuri cu icre negre, bărbații continuă discuția lor. Era trecut de zece seara, dar alcoolul băut și cafelele îi țineau îmbățoșiți pe aceleași teme, ce nu păreau să aibă un capăt.

— Am citit undeva, într-o revistă, asta cu ani în urmă, iar de curând din nou, că un cercetător... nu mai știu, chimist, fizician, în fine, a reușit să separe apa obișnuită în două componente cel puțin bizare, dacă n-ar fi amintite și în basmele noastre apa vie și apa moartă, adică un fel de apă antagonică, unde viața nu-și mai găsește loc și un altul de apă biologică, capabilă să stimuleze creșterea și dezvoltarea oricăror ființe. Mai au și o a treia componentă, apa neutră, fără importanță...

— Unde-ai citit asta ?

— Măi Mihai, dacă-mi aduc aminte, prima dată în revista „Flacăra” a lui Păunescu, prin anii '80-'85... Erau și niște fotografii acolo ale unor cristale lichide. Ce mi s-a părut cu totul ieșit din comun era faptul că apa antagonică producea cristale hexagonale, ca un fel de faguri de stup, adică un fel de spectru al morții, iar apa biologică producea cristale cu formă radial curbă, adică asemănătoare cu forma spiralată a galaxiei noastre... Tot acolo, sau poate într-o altă revistă am citit, dar tot despre același om, că a reușit să înregistreze pulsul apei... Poate ar trebui să iei legătura cu omul acela. Are adresă, are telefon. Sigur reporterul care a scris despre el poate să-ți spună mai multe... În fond, amândoi cercetați puterea tămăduitoare a apei, sau, mă rog, extraordinarele ei calități... El vede lucrurile, desigur ca un om al tehnicii, cu aplicație imediată, tu vezi lucrurile ca un om al științei, spre îmbunătățirea medoxului tău... cred că ar fi interesant să citești măcar ce scrie acolo, să încerci să oprești un proces evolutiv al unei maladii prin apa antagonică, apoi să stimulezi dezvoltarea părții bune prin apa biologică...

— Teoretic totul e perfect, ca în basme, doar că atunci când folosești una dintre componente distrugi tot ce e viu, iar când stimulezi dezvoltarea, crește alături de ceea ce vrei tu și dușmanul organismului respectiv... Am citit și eu despre niște cercetări care se fac în Rusia și Statele Unite, în laboratoare cu o dotare de excepție, dar mai mult decât să se poată stimula creșterea unor plante nu s-a reușit. Efectul a fost că floarea soarelui, poate cea mai dependentă de apă în structurile ei heliocentrice, pentru că nimeni n-a reușit încă să demonstreze de ce și cum e determinată mișcarea de rotație a florii după cea a Soarelui, a devenit de zece ori mai mare, dar nu a mai ajuns la maturitate pentru că au sufocat-o buruienile și micile insecte care se aflau pe semințele ei... Știi că articolul respectiv m-a determinat să-mi opresc cercetările ?... De ce ? Simplu, pentru că nici eu nu știu cât, când și unde să opresc un proces, și când să-l pornesc pe celălalt... În fond, ceea ce fac cercetătorii aceia, fie cu aparatură sofisticată, fie empiric, nu e decât să găsească punctul în care intervenția lui Dumnezeu creează regula, care a determinat ca lumea de pe Pământ să arate cum o știm și nu altfel... Atunci m-am oprit din toate cercetările pentru că m-am temut să nu fi descoperit excepția... Să nu ajung ca după un număr

de rezultate să o transform în regulă, să nu ajung să creez o lume paralelă, de excepții de la ceva natural...

— Și totuși asta faci, te opui unei reguli.

— Toți medicii fac asta... Toți medicii se opun unui dat pornit pe o direcție... Toți oamenii de știință se opun unor reguli ce contravin bunului mers al vieții.

— Serge Moscovici spunea un lucru, care pe mine m-a pus pe gânduri, deși până la urmă i-am dat dreptate, anume că „Știința n-a ajutat cu nimic umanității, poate doar individului uman”... Crezi asta ?

— Cred, pentru că mereu mă îndoiesc de faptul că sunt pe drumul cel bun, că nu fac un act de tiranie asupra naturii ființei... În fond, noi, medicii, stăm la poarta Raiului și Iadului și încercăm să-i întoarcem pe oameni înapoi, atâta tot, să le mai amânăm plecarea, pentru că totul nu e decât o amânare, cum noi nu scriem niciodată pe un bilet de externare „vindecat”, ci „ameliorat”... Mi-am spus și problema morală a existenței noastre pe fața pământului, printre oameni. Dacă n-am fi, dacă nu le-am face oamenilor analize, dacă n-ar ști că sunt bolnavi, nu s-ar trata, ar muri mai repede, dar nu ar trăi sub spectrul disperării, al terorii psihice că nu sunt ca și ceilalți, că nu pot viețui cât alții, că sunt stigmatizați de soartă... Noi le dăm verdictul : Da, sunteți handicapați, tratați-vă, veniți la noi, să vă prescriem asta sau aia !... Unde sunt dureri, însă, totul devine scuzabil pentru noi. Durerile sunt semnalul maladiei... Șamanul din Siberia trata durerea, nu boala. Scăpat de ea, omul credea din nou că e ca și ceilalți... Doar că noi nu trăim nici în Alaska, nici în Siberia, ci în aglomerări urbane, printre mașini, invenții ale tehnicii și blocuri, suportând ba friguri peste măsura puterilor pentru care am fost programați, ba călduri pentru care sunt pregătiți alții, degerătura și insolația le tratează și șamanul, vrăciul trăitor în tundră, care știe toate plantele din arealul lui și la ce pot fi folosite... Asklepios și Hypocrate au creat bolnavii... Știi și tu cât de simplu trec din lumea asta țărâni, cât de rezistenți sunt la medicamentele pe care le dăm... Pentru majoritatea oamenilor componenta psihică e mai importantă decât boala în sine... Da, când vom ajunge să nu ne pese că ducem o maladie, iar consultația să fie făcută la telefonul mobil : domnule doctor, de trei zile simt o slăbiciune în tot corpul, am aritmie, și-mi sună urechile, ce să iau ? ... Iar tu îi spui : captopril, sau nifedipin, sau sotalol, sau aspacardin... Da, atunci omul, orășeanul, maladiu prin nașterea lui într-un spațiu închis, va deveni omul normal, care știe că moare, dar nu din ceea ce i se întâmplă atunci, și-ți cere un sfat, tu i-l dai, și cu asta el e la fel de normal ca și ceilalți... Doar că lucrurile, după cum bine știi, sunt taman pe dos. Își face analize peste analize, nu crede în ce-i dai și merge să fie consultat de un alt medic, capabil să-i spună ceva mai apropiat de ceea ce e în mintea lui. Și-atunci ne trezim că avem o societate plină de oameni bolnavi, care pune la îndoială până și progresele medicinei.

— Iar tu nu faci decât să le dai bruma de speranță de care au nevoie prin niște poțiuni și prafuri... Hai, măi frate, nu huli o meserie pentru care te-ai pregătit șase ani de zile, iar din cinci în cinci mai dai câte un examen de specializare, de primariat și așa mai departe... Vorbește din tine cercetătorul, filosoful străzii cu pacienți...

— Vezi ? ! ... te-ai dat de gol. Cum polițistul nu vede în fiecare individ decât un posibil infractor, și tu vii să-mi spui că fiecare om e un pacient. Ăla-l trimite la tribunal și-apoi în pușcărie pe individ, la muncă silnică. Tu îl trimiți la spital, la odihnă silnică și injecții și analize chinuitoare... Știi bine că un om odată bolnav nu va mai fi sănătos niciodată... Iartă-mă, n-am vrut să te supăr... Mă cert cu mine, cum nu pot s-o fac nici în fața Marinei, nici în fața bolnavilor mei... Cu tine-mi merge. Ne știm de-o viață.

— Hai să ne întoarcem la ale tale... O să caut revistele alea, sunt pe undeva prin bibliotecă... Poate n-ar fi inutil să afli ceva despre apa biologică și cea antagonică. E o temă de meditație, deși, cum spuneai, mă îndoiesc că poți opri un proces de distrugere, sau altul de hiperdezvoltare... Tu te-ai situa undeva pe linia mediană a acestor evoluții... Hm, de câte ori te

văd, mă gândesc ce te-a determinat să te faci medic și nu biolog. Ai în tine infantilismul pionierului, furia lui, credința nefericită că dacă altcineva poate să facă un lucru, e imposibil să nu-l poți face și tu... Și totuși, n-a fost așa... Moartea primei tale soții te-a îndepărtat de medicină ?

— Ți-am mai spus, nu m-a îndepărtat, ci m-a făcut să mă privesc altfel... A murit în brațele mele, fără să fiu capabil s-o ajut cu nimic... eram neputincios, cu toate cunoștințele mele în medicină, cu toate cadrele medicale care-mi erau foști colegi... Am suferit cumplit... Ani de zile, după ce am ajuns medic de circă, m-am gândit cum să reușesc să salvez alți oameni aflați în situația ei... M-am căsătorit cu Marina pentru a umple un gol și pentru a avea copii. Am iubit întotdeauna copiii, puritatea lor, inocența ochilor acelora care te privesc, știind că tu nu poți să minți în singurătatea apartamentului de bloc, unde stăteam pe atunci, am început să leg ce știam cu ce citeam și până la urmă mi-am făcut un mic laborator într-un garaj cumpărat... Poțiunea pentru inimă am încercat-o pe mine, eram cardiolog, știam la ce mă expun. Când a apărut pata pe spate, după trei săptămâni, am crezut că voi muri. După încă o săptămână însă, m-am văzut teafăr și cu un spor de vitalitate... Țasta a fost primul pas... restul îl știi. Doar că nu au mers toate cum mi-am dorit. Până în '90 n-am avut acces decât la revistele ce mi le aduceam din străinătate, apoi, vreo doi ani, am fost atent la viața politică, pentru ca după aceea să-mi reiau cercetările... În '93 am primit spațiul de la spital și saloanele pentru bolnavi. Când presa căuta subiecte fierbinți în cancanurile vechilor sau ale noilor potentăți, eu dijmuiam prafurile mele pe tipuri de cancere... Cu ani înainte apăruse doar o notă despre cercetările mele în revista „Magazin”, suficientă pentru a mi se umple cabinetul de bolnavi... M-am îngrozit văzându-i și mi-am pus întrebarea dacă aș mai putea să rezist singur, în cazul în care li s-ar face reclamă produselor mele, activității mele, la fel cum se face la detergenți ?

— Dar îți place să se scrie despre tine... Ești un fel de vedetă. Despre mine s-a scris o singură dată, însă nu sunt alt om decât cel care-am fost... Te-ai gândit cum am arăta noi dacă am trăi în secolul al XIII-lea, să spunem la Praga ? ... Am fi amândoi în Hrad, tu pe străduța Alchimiștilor, eu la palatul lui Rudolf al II-lea, bucurându-ne amândoi de favorurile lui. Iată cum, peste câteva sute de ani ne trezim că suntem la fel de utili amândoi...

Mihai nu mai suportă și ironia aceasta, se ridică în picioare, își luă la revedere și porni spre ieșire.

— Te-ai supărat ?

— Cu tine sunt obișnuit... Oricum, bine că nu e nimeni perfect, altfel ai fi nevoit să te apuci să desparți apa de la robinet în... cum le-ai spus ? ... antagonică și biologică, parcă, și să le pui pe rând la treabă în diverse solnițe care să înlocuiască actualele aparate de măsurat, de detectat zăcăminte petroliere sau de cărbuni, mult mai utile viitorului omenirii decât noi doi.

Theodor îl conduse până la stradă. Se despărțiră, ca niciodată, fără să se îmbrățișeze. Opelul lui Mihai coborî de pe trotuar și se înscrie în fluxul străzii. Mancu îl urmări câtva, apoi se întoarse în casă, regretând că fusese atât de acid cu fostul său coleg.

„La urma urmelor, n-avem nimic de împărțit, — își zise — fiecare cu nebunia lui. Ce va ieși din toată strofocarea lui Mihai o să vadă el. Dar, orice-ar spune, îi place să fie vedetă, mai ales că postura asta îi aduce pacienți...”

IV.

Petru Achim era un tânăr de vreo treizeci și șapte de ani, brunet, cu ochi căprui, ce locuia în cartierul Mănăstur din Cluj. Era căsătorit și cu doi copii. Stătea la bloc, iar până în centru făcea mai bine de o jumătate de oră cu troleibuzul. Fire neliniștită, ca orice reporter de ziar local,

lucraseră într-o vreme la o televiziune, irosindu-și nopțile pe platouri și prin cârciumi, cu microfonul sau paharul în mână, citind doar atât cât să-i dea senzația că nu e complet deprofesionalizat.

Terminase o facultate tehnică, fără să fi practicat vreodată meseria de inginer. De altfel, schimbările din '89 îl găsiseră pe băncile facultății, iar după aceea, simțindu-se complet inutil, se angajase în bătăliile mereu pierdute fie pe baricadele politicului, fie pe cele ale civismului, scormonind pe urmele celor ce se îmbogățiseră peste noapte, prin cele mai neașteptate mijloace. Făcuse emisiuni după emisiuni despre Caritas, până un om de-al lui Stoica, reușise să-l scoată din dreptul aparatului de filmat și-i luase microfonul din mână.

Într-o zi, un coleg de la „Tribuna”, altfel bine intenționat, îl sfătui să se lase de toate și să scrie o carte despre afacerile piramidale, așa cum le vedea o minte tehnică, adică un om care calculează înainte de a trasa o linie. Dar Achim nu renunță la meseria lui de reporter și se angajă la un ziar local. Așa ajunse să cunoască și mai mulți oameni din noua protipendadă, iar prin ei să ajungă la tratamentele doctorului Mihai Constant din București.

Soția lui era profesoară la o școală generală și-și împărțea viața între familia ei, cu doi copii mici și cea a părinților ei, unde tatăl fusese operat de cancer la plămân. Cum medicii clinicii de oncologie din Cluj nu-i dădeau bătrânului prea multe zile, Achim începu să se intereseze de alte soluții pentru salvarea socrului său.

În câteva rânduri bătuse drumul capitalei și-l căutase pe doctor la Clinica de la Titan, cu analizele bătrânului, care fusese internat din nou, apoi, îndrăzneț ca orice reporter, nimeri pe strada Vernalli, la Constant acasă. Îi luase chiar un mic interviu pentru ziarul lui din Cluj, și cum Mihai era sensibil la lumea presei, se trezi cadorisit cu un cartuș de Marlboro și o sticlă de Ballantini. Ba promise și pentru el picăturile miraculoase, capabile să-i desfunde arterele, urmând să le ia trei săptămâni, în dozele prescrise, iar după ce-i va apărea pata pe piele, adică toate reziduurile din corp, înțelese el, să facă o pauză de o săptămână, apoi să continue alte trei. Atunci îi adusese și socrului o pungă mare cu pliculețe pentru boala lui. Din puținii bani ce-i pusese deoparte reuși să mai facă două drumuri la Constant, în folosul altora, mai suspuși, aflați și ei, sau careva dintre neamurile lor la ananghie. Făcuse asta doar pentru a vedea dacă dintr-un eșantion de câțiva bolnavi în fază ultimă, va fi măcar un procent de jumătate cărora să li se prelungească zilele.

Constant nu gândea în cifre, nu făcea procente, dar se bucura de fiecare dată când afla că unul dintre bolnavii săi a trecut cu cinci ani peste limita admisă de ceilalți medici. Asta i-o declarase și în interviul dat lui Achim, asta îl determinase pe jurnalistul inginer să-i monitorizeze activitatea, știind că dacă socrul său va scăpa, îi va dedica pagini întregi doctorului Mihai Constant, iar dacă nu, îl va termina; cel puțin pentru cititorii ziarului său din Cluj.

Întâmplarea a făcut ca socrul lui Achim, căruia, dintr-un exces de zel, Petru îi dăduse și porțiunea pentru desfundatul arterelor, să-și revină, spre mirarea medicilor de la Clinica Oncologică, să devină vioi și extrem de lucid, încât nu-și mai dădeau seama ce anume îi schimbaseră starea omului în așa măsură. Astfel că în două săptămâni bătrânul ajunse să facă scurte plimbări, după ce stătuse o lună la reanimare.

Achim începu să bată toba prin toate birourile pe unde intra, și să-i facă reclamă directă lui Constant și medicamentelor sale. Apoi bătrânului îi apărură o pată maronie pe spate și-l puseră din nou sub aparate, fără să constate nimic nou. Achim află prea târziu de asta, când într-o seară, după vizită, trecuse pe la el să-l întrebe cum se mai simte.

Omul se luminează, îi arată și pata lui de pe braț și-l sfătui pe socr să nu spună nimic doctorilor, să aștepte o săptămână și pe urmă să continue cu picăturile și cu prafurile primite de la Constant. Făcea totul cu exuberanța salvatorului, care știa dinainte totul, pentru că simțea și el cum picăturile primite de la doctorul din București îi luminaseră parcă mintea, îi linișțiseră

puseurile de tahicardie și aritmie, datorate, asta n-o mai spunea nimănui, berilor pe care le bea cu colegii pe terasele din Piața Republicii sau la Casa Universitară.

Tânărul devenise atent la informațiile despre toți cei de care știa că urmează tratamentul lui Constant. Ținea legătura cu ei. Făcea drumuri la București în solda acelora, devenind unul dintre apropiații din provincie ai lui Mihai, cum doctorul mai avea alte legături cu Iașul, Timișoara, Craiova, Botoșaniul, Brașovul și Târgu Mureș. Rețeaua se extindea de la capitalele județelor mari spre alte orașe și chiar spre comune mai mari, încât nu mai avea nevoie de nici o publicitate în plus.

Rețeaua orală a Caritasului funcționa acum pentru binefacerile trupului, aducându-i lui Constant mai mulți pacienți decât s-ar fi așteptat vreodată. Așa că fu nevoit să renunțe la câteva drumuri în străinătate pentru a-și trata personal pacienții, și începu să le trimită, ca și celor din țară, mici pachetele cu prafurile sale, însoțite de toate indicațiile necesare unui tratament riguros.

După două luni de tratament ascuns făcut în dauna celui din clinică, socrul lui Achim fu externat, spre surpriza tuturor, cu atât mai mult cu cât bătrânul, om la șaizeci de ani, începuse chiar să aibă poftă de mâncare, după ce singur se căinase că va ieși din spitalul acela pe la morgă, direct în cutia de lemn, își relua viața de om bolnav acasă, sub îngrijirea soției și a ginerelui, laudându-l pe doctorul acela de la București că i-a salvat viața și i-a dat ani în plus.

Achim mai trecu pe la vila din strada Vernalli o singură dată, să-i mulțumească doctorului, să-i spună exact care este situația sănătății socrului său, să-l întrebe ce trebuie făcut mai departe, și-n cele din urmă, să-și reîmprospăteze proviziile de poțiuni pentru inimă și artere. Ocazie cu care îi și duse un alt articol ceva mai mare despre „Vindecătorul din București”, unde erau inserate și câteva citate din sfaturile doctorului, apărut tot în ziarul la care lucra.

Atunci stătuse de vorbă o după-amiază întreagă cu Marina, pentru că Mihai era la clinică. O studiasse cu atenție, îi făcuse chiar câteva complimente, fără să treacă dincolo de bariera statutului ei de soție de vip, căci în mintea lui, Constant era unul dintre Vip-urile ascunse la României de după revoluție.

După sosirea doctorului, până spre unsprezece noaptea îi turui despre câte le avea de spus, că mai toate vipurile Clujului știau de Mihai și-l frecventau pentru neamurile lor, iar în final îi arătă, așa cum îi ceruse acesta, ultimele analize ale lui și ale socrului său. Mihai își notă ceva într-un carnetel, îi dădu o pungă cu plicuri pentru bătrân și-i ceru să-și continue tratamentul cu poțiunea pentru inimă. Se despărțiră cu temenele, după ce tânărul îi sărută mâna doamnei Marina, strângându-i-o ușor.

O lună mai târziu, Achim fu căutat de unul dintre patronii unei firme de cabluri electrice. Spunea că vine de la doctorul Constant, din București, cu un mesaj special pentru el. Rămase surprins, mai cu seamă că în urmă cu două săptămâni îi trimisese o scrisoare, în care-i cerea sfaturi pentru socrul lui, redevenit om aproape teafăr, care voia să-și ia o slujbă, să poată avea o pensie mai mare. Telefonul i se păru cu atât mai ciudat cu cât el nu-l cunoștea pe respectivul patron, ba mai mult, acela îl ruga să treacă pe la el pe acasă să-și preia personal mesajul.

Luă troleibuzul și traversă Clujul până la capătul celălalt al lui, în cartierul Pata, unde, într-o vilă era așteptat de necunoscutul ce-i aducea mesajul de la București. Fu servit cu o cafea de către una dintre fiicele patronului, apoi apărură și acesta, îi dădu mâna și începu să-l descoase despre doctorul Constant. De când îl cunoaște, ce știe despre tratamentele lui, dacă a avut pe cineva în familie care a luat medicamentele respective și așa mai departe. Achim răspunse degajat la toate întrebările, amintind mereu de miracolul petrecut cu socrul său.

Crispat la început, patronul se destinse, îl servi cu whisky și apă minerală, apoi îi aduse din cealaltă cameră un mic colet din partea doctorului.

Ieșit în stradă, Achim desfăcu coletul știind că va găsi o scrisoare pentru el, dar spre surpriza lui, înăuntru nu erau decât pliculețe într-o pungă pe care scria numele lui, o alta pe care scria numele socrului său și trei sticlute cu picăturile pentru inimă și circulație. Desfăcu punga

pe care-i scria numele, dar în locul oricărui mesaj citit doar modul de folosire al prafurilor dinăuntru, pentru varianta cinci, cu indicația severă ca în nici un caz să nu se folosească după operația de cancer sau tratamentul cu cobalt radioactiv.

Încremeni cu totul. Din omul vioi de odinioară deveni îngrozit la gândul că doctorul îi va fi prescris medicamentele respective în urma analizelor pe care i le-a dat să le citească. Intră într-o cârciumă și ceru o bere, apoi desfăcu și punga unde erau pliculețele pentru socrul său. Nici un mesaj, doar modul de folosire al prafurilor pentru varianta șapte, cu aceleași interdicții. Ambele posologii erau tipărite cu culoare albastră, conțineau toate tipurile de tratament, de la unu la treisprezece, la care Constant încercuise doar corespondentul afecțiunii la care trebuie folosit.

Ieși buimac din prima cârciumă și intră în a doua, nu departe de Librăria Universității, la gândul că va trece prin piață spre Casa studenților, va coborî spre Primărie, iar de acolo va lua troleibuzul spre Mănăstur. Ar fi vrut să ajungă oriunde, numai acasă nu. Gândul unei probabile maladii ca a socrului său, la o vârstă atât de tânără îl paraliza. Se gândi că probabil doctorul Contant îi va fi dat preventiv respectivul tratament, știind că are transaminazele mărite, colesterolul așijderea, timolul 10, cum arătau pe hârtie cu analizele lui ce i-o dăduse aceluia. După încă o bere își aminti că în seara când le arătase doctorului, acesta își notase ceva într-un carnețel, și bănuî că va fi încurcat numele, orașul și tratamentele, apoi se înnegură din nou. Citi numele lui scris cu cerneală albastră pe pungulița cu prafurile trimise și-și trecu mâinile peste față.

Două ore mai târziu era într-o altă cârciumă cu niște cunoscuți și le povestea despre suferințele lui, despre viața pe care și-o scurtase lucrând ca ziarist, nopți după nopți, mereu în priză, mereu cu pistolul la tâmplă să dea articolul la timp, să facă emisiunea în clipa aceea, chiar dacă era într-o pauză de inspirație. Cu o familie care nu-l putea înțelege, cu copii și socrii bolnavi, altfel oameni de treabă, dar sâcâitori, grijulii cu fata lor, cu nepoții, cu părinții de la țară, gata să facă orice doar să fie cu el.

Pe la douăsprezece noaptea, după ce se retrase și ultimul dintre troleibuze, luă un taxi și ajunse acasă. Soția lui era obișnuită să vină târziu și să întârzie pe la cârciumi, așa că nu-i spuse nimic. O chemă la el să-i arate plicurile, coletul, pungile și flacoanele cu picături :

— Asta-i pentru taică-tu... zise, și-i întinse punga pe care scria numele aceluia... Asta-i pentru amândoi — și-i arătă sticlulețele, iar asta-i pentru mine, uite, scrie clar numele meu... Tratamentul cinci.

— Dar tu n-ai nici pe dracu !

— De unde știi ! ? El mi-a văzut analizele, și-a notat ceva într-un carnețel, și ca orice om de suflet, s-a gândit la mine... Vezi, un om străin se poate gândi la mine, pentru câte le fac, dar cei de-aici nu, și cât mă zbat eu pentru ei ! Pentru voi !

— Ei, câte ne mai faci ?

— Va să zică reușesc să-l scot pe taică-tu de la moarte sigură, iar când e vorba de mine !... Nu se mai poate ! Am să înghit toate plicurile astea acuma, ca până dimineață să mă fac bine, sau să o mierlesc !

— Dă-mi-le mie !... O să ți le dau de poimăine încolo, după ce-i dai un telefon doctorului să-l întrebi de ce ți le-a trimis. Poate e o greșeală, poate ți le-a trimis preventiv... Hai, calmează-te, fii bărbat !

Achim își prinse fața cu mâinile și nu reacționează când soția lui îi luă coletul de pe genunchi.

V.

Prin anii '88-'85, laboratorul doctorului Mihai Constant fusese amenajat într-un fost garaj, cumpărat de la un vecin, în apropierea blocului unde locuise. Îl dotase cu o masă mare de lucru acoperită cu faianță albă. Cumpărase retorte, mojar pentru pisarea și transformarea în pulberi a substanțelor și plantelor pe care le folosea, câteva seturi de eprubete, tuburi de sticlă, două dulăpioare de perete cu zeci de sertărașe, unde-și ținea atât produsele finite, cât și substanțele brute, cu care trebuia să-și înceapă experiențele. Dotase încăperea cu încălzire, apă și gaz, pentru fierberea sub flacăra a lichidelor ce aveau să devină poțiuni, pentru uscarea pulberilor ce urmau să fie folosite în amestecurile preconizate de el. Pe un perete fixase o tablă de lemn pe care-și prindea cu pioaneze coli mari de desen unde-și nota câte-o formulă, scria un gând, descria evoluția unui amestec după fierbere și răcire forțată. Lângă ușă, pentru că închisese poarta mare a garajului printr-un zid, în care tăiasă o intrare de oameni, ținea un frigider cu congelator deasupra căreia avea într-o cușcă de sârmă câțiva cobai.

După ce truda lui începuse să dea rezultate și apucase să-și încropească un nume în domeniul medicinei neconvenționale, dobândise destui bani să-și cumpere casa de pe Strada Vernalli, dar laboratorul nu și-l mutase din fostul garaj. Ar fi avut nevoie de un spațiu mult mai mare, cu zeci de dotări suplimentare, extrem de costisitoare pentru care nu deținea încă suficiente resurse, mai cu seamă că se căsătorise, între timp, cu tânăra profesoară de la Fetești, căreia trebuia să-i ofere un minimum de confort. Mai era și credința lui că locul acela înghesuit și precar îi aduce mai mult noroc decât o hală cu sute de dotări, prin care să bântuie o sumedenie de angajați.

Când primise spațiul de la spitalul clinic Titan, se gândise să-și mute laboratorul acolo și să-și păstreze doar un cabinet pentru consultații. Cum protocolul încheiat cu spitalul prevedea și saloane, renunță să-și extindă laboratorul, pe care-l mută în cea mai mare dintre încăperi, apoi se felicita pentru că acolo nu puteau să lucreze mai mult de trei oameni, destul cât să-i știe toate amănuntele formulelor și amestecurilor lui.

O bună bucată de vreme oscilă între unul sau altul dintre colaboratorii pe care să și-i ia, să-i fie alături, dar cum spitalul i-o impuse pe Adi ca asistentă, iar pe Gabi și-o adusesese el, ca om de încredere, le luase pe ele ca laborante, inițiindu-le în câteva dintre tainele produselor lui, asta pentru un stipendiu suplimentar pe care-l primeau de la Mihai, la fiecare sfârșit de luni.

Pe Adi o acceptase, deși știa că era omul directorului adjunct, tocmai pentru ca acela să afle cu ce se ocupă el, în nopțile în care rămâne în spital, ce prepară acolo, bazându-se și pe superficialitatea pe care i-o ghicise femeii încă de la început.

Cu cealaltă asistentă, ce venea mai mult în tura de după-amiază, era cu totul altceva. O cunoscuse încă de când era medic de circă și-și avea laboratorul în garaj. O dusesse în câteva rânduri acolo, și-i explicase în amănunt și plin de exaltare despre efectele benefice ale produselor lui, încât femeia ajunsese să-i fie colaboratoare în strâmtoarea aceea de trei pe cinci metri, cu tavan jos și lumină puțină.

De la o vreme trebui să le lase să lucreze singure, mai cu seamă după ce începuse să fie invitat de către pacienții din străinătate să-i trateze acolo. Nu se temea că-i vor fura patentul medicamentelor, pentru simplul motiv că aparatul în care distila soluțiile avea un tronson minuscul, între partea de sus și cea de jos a lui, pe care Mihai îl scotea întotdeauna din el și-l purta în buzunar, iar în ceea ce privea formulele, se temea și mai puțin, pentru că erau atât de complicate, încât nici un chimist de profesie nu le-ar fi dat de capăt, necum niște asistente medicale care făcuseră chimia la modul general.

Marina se obișnuise cu gândul că soțul ei e mereu plecat. Știa unde să-l găsească, deși nu-l deranja prea des. Îi respecta munca și încerca să-și imagineze în contrapondere, ce s-ar fi

întâmplat cu ea dacă rămânea profesoară la Liceul din Fetești. S-ar fi măritat, ca și acum, ar fi făcut unul sau doi copii, l-ar fi suportat pe un soț bețiv, să-i aducă prieteni acasă și-ar fi trebuit să-i accepte și pe aceia, l-ar fi urmărit geloasă că se încurcă cu alte femei, dar ar fi rămas jos, în perimetrul unui orașel nenorocit, unde se cunoaște toată lumea, se bârfește, se ajută, e drept, la nevoie, dar se urăște peste măsură, ca pretutindeni în provincie. Ar fi ieșit la pensie alături de un ciotic, apoi ar fi crescut nepoții, ori și-ar fi luat câmpii, să-și facă veacul pe litoral cu unul-altul și-ar fi ajuns o femeie de nimica.

Așa își găsea mereu de lucru câte ceva, știind că de bani nu duce lipsă, că mai devreme sau mai târziu toată așteptarea aceea se va transforma într-o călătorie în străinătate, un cocktail, o recepție în lumea bună a capitalei, a țării. Era soția unei somități în domeniul medicinei, pe care-l căutau oameni din toată Europa și America, iar mai nou și din Australia.

Cât să se simtă și ea utilă îi plătitise din banii ei unei firme crearea unei pagini web pe internet, unde doctorul să poată fi cunoscut de lume, să poată fi găsit, consultat, întrebat. Era o pagină simplă, cu puține detalii despre ceea ce făcea doctorul Mihai Constant, despre produsele lui, dar informația există, și-n intuiția ei asta însemna deja ceva.

Simțea că bărbatul ei e prins într-un joc extrem de periculos, care-i poate aduce pe de o parte faimă, mulți bani și onoruri, dar în aceeași măsură și ponoase cumplite, dacă nu chiar moartea. Dar era nebunia lui și i-o respecta. Când simțea că e prea tânără să stea închisă într-o bibliotecă, ori la televizor, își desfăcea cutiile cu bijuterii primite de la Mihai cu diverse ocazii, apoi își lua fetița și mergea la un film.

Se liniștea sângele în ea la gândul că și Mihai, deși era cu mai bine de douăzeci de ani mai mare decât ea, ar fi putut să-și găsească o altă femeie, care să-i fie și de ajutor. O vreme fu geloasă pe Adi, apoi pe Gabi, cu care bărbatul ei stătea zile întregi închis în laborator. Cum faima îi adusesse pacienți, viața doctorului se împărțea între cabinet și laborator. Singurul lucru la care nu putea să renunțe niciodată era somnul de noapte, pe care-l făcea în patul lui de acasă.

Adi executa întocmai, de fiecare dată, tot ceea ce i se cerea de către doctor. Nu puneă întrebări, reușea să-și mascheze destul de bine nepăsarea și neîncrederea în ceea ce vedea și în toate teoriile lui, și stătea în spital atât cât simțea că e nevoie, apoi își lua geanta și pleca în oraș, uitând de Constant, de nebuniile lui, de oamenii aceia desperați ce se înghesuiau de trei ori pe săptămână pe culoarele din fața cabinetului.

Nu era măritată și nici nu o bătea gândul să-și închidă viitorul și libertatea printr-o căsnicie, ce nu putea arăta decât ca oricare alta, ori de așa ceva nu avea nevoie. Îi plăceau copiii, dar să nu-i crească ea, doar ca un fel de pondere luminoasă la ceea ce vedea toată ziua la spital. Uneori mai trecea pe la biroul directorului adjunct să-l informeze asupra activităților lui Mihai, dar cum de la o vreme totul începuse să se repete, acela se plictisi s-o mai asculte, gândindu-se chiar să o schimbe de acolo și să pună pe cineva mai puțin superficial, însă simpla prezență a tinerei femei în biroul lui îi făcea bine, așa că pentru moment renunță. Gabi venea la clinică la ora douăsprezece și jumătate. Până la unu trecea prin saloane, apoi intra la doctor să-l întrebe unde să-i aducă suferășul cu mâncarea de prânz. Acesta îi dădea și cheile de la laborator și îi spunea că vor lua masa acolo, printre retorte și epurbete și pahare Berzelius, iar dacă va fi cazul, o vor mai încălzi la flacăra de gaz de acolo, deasupra trepidului de metal. Era o femeie mititică, iute, care vedea în Constant cea mai mare personalitate a științei mondiale.

Adeseori puneă întrebări, se interesa de cutare sau cutare bolnav, de efectul produsului cinci asupra carcinomului de prostată sau a produsului șapte în cancerul de piele sau pancreas, deși, după atâția ani de stat pe lângă doctor, învățase pe de rost fiecare dintre cele treisprezece produse și tipurile de cancer la care puteau fi folosite. Efectele imediate și în timp, riscurile utilizării lor în fazele terminale, metastazice. Cu toate acestea, cum Mihai se simțea alături de ea la largul lui, continua să-i asculte poveștile de început, pe care doctorul le relua, de fiecare dată când simțea că din umbră îl pândește cineva.

Era în ziua Schimbării la Față, sărbătoarea din 6 august, când Mihai îi ceru ca toată după-amiaza să rămână în laborator, cu o scurtă pauză, la vizita de seară. Părea marcat din nou de ceva ce i se întâmplase de curând. Știa că în urmă cu câteva seri trecuse pe la doctorul Mancu, dar nu credea ca întunecarea lui să vină în urma discuțiilor cu fostul său coleg. Bănuia, din cele povestite altă dată de doctor, că vreun alt medic ar fi contestat patentul medicamentelor lui la OSIM. Dar tăcu, așteptând ca Mihai să-și dea drumul. Părea doar îngândurat, nu și ostent, pentru că în dimineața aceea nu avusese consultații, ci lucrase în laborator alături de Adi.

— Știi, Gabi — începu într-un târziu doctorul — ieri a apărut un articol cu fotografii din saloanele noastre și din cabinet despre mine și tratamentele pe care le fac...

— V-au înjurat ?

— Cătuși de puțin. Victor Grosu e un om minunat și chiar crede în ceea ce fac... Articolul era foarte bun, doar că după apariția lui au reînceput niște telefoane ciudate, de la aceiași oameni care de douăzeci de ani mă seacă... Și-aceleași texte : că sunt un impostor, că profit de disperarea oamenilor, că sunt un cioclu care mai prelungește agonia oamenilor, că...

— Le-ați recunoscut vocea ?

— Aici e problema, că i-au pus pe alții să-mi telefoneze. I-au învrăjbit împotriva mea și, parecă le-ar fi dat textele gata scrise în față, i-a pus să mă toace mărunț.

— E povestea aceea mai veche cu profesorul Chindiș ?

— În mod cert el e la unul dintre capetele firului... Cu douăzeci de ani în urmă, când încercam să-mi validez primul produs, să obțin patentul, cum se spune, am făcut prostia să vorbesc cu mai mulți cercetători și inventatori, care doreau să obțină recunoașterea oficială a descoperirii sau invenției lor și am descoperit că una dintre condițiile pe care trebuiau să le aibă dosarele respective era ca în fruntea colectivului să se afle o mare personalitate a științei românești... L-am luat pe primul, zice : dom'le eu mi-am făcut treaba singur, acasă, nu la întreprindere, unde ar fi trebuit să-l trec în frunte pe secretarul de partid, vin aici și mi-l pune din oficiu în frunte pe domnul Chindiș, profesor universitar, tra, la, la... refuz, aflu că în comisie e domnul Chindiș și mi se respinge dosarul... Stau de vorbă cu un altul, care lucrase împreună cu un prieten de-al lui, specialist într-un domeniu lateral cercetării de bază, omul voia să facă o reclamație la Comitetul Central pentru că un oarecare profesor Chindiș a dat deja interviuri la radio și în presă exact despre cercetarea lor. Zic : l-ai pus în frunte pe tovarășul respectiv ? Zice : nu... Poți să pleci acasă și să mai faci zece invenții și douăzeci de descoperiri, că până nu-l pui ca principal autor pe Chindiș o să ți se respingă toate dosarele, iar tu o să fii internat la casa de nebuni... Am stat de vorbă cu opt oameni, și tuturor li s-a cerut să-l treacă pe primul loc în dosarul de invenții sau descoperiri pe același profesor... Bun... Nu l-am trecut nici eu. Mi s-a respins dosarul. Au început să apară ființe în negru prin preajma laboratorului meu din garaj. M-am trezit cu o citație la un proces pentru ocuparea abuzivă a spațiului unui garaj... Cel de la care-l cumpărasem fusese lămurit că, deși existau toate actele de vânzare-cumpărare în ordine, putea să-și recupereze fără probleme garajul și să-l revândă cui o vrea, doar mie nu... Tracasări... Discuții acasă cu omul, și-n cele din urmă, dându-și seama de toată potlogăria, oprește procesul, dar nu și vizitatorii care roiau când noaptea, când ziua în jurul laboratorului... În naivitatea mea am crezut că odată cu evenimentele din decembrie '89 domnul Chindiș a fost luat de apele tulburi și dus acolo unde-i era locul... Aiurea. E unde-a fost. Ba mai mult, are și pretenții bănești de la cei cărora le oferă numele său, lucru care pe timpul comuniștilor nu îndrăzneau să-l facă... Și-atunci te miră că ne pleacă toată floarea inventicii românești afară ?... Și ce-ți spun nu e decât o geană dintr-un gogoloi imens, cât Bucureștiul.

— Linișteți-vă, ce mai poate să vă facă ? ... Aveți brevete pentru toate produsele încă dinainte de '89...

— Nu e de ajuns. Atunci am scăpat de Chindiș doar prin pacienții de rang ce-au trecut prin mâinile lui Mancu la Elias. Acum e tulbure totul. E mai multă ură decât în zece războaie de o

sută de ani... și, Gabi, ce-am făcut eu ?... Am luat biopsii, le-am analizat la microscop, am luat medicamentele clasice care se folosesc în tumorile maligne și carcinoame, am bombardat celulele cu cobalt radioactiv, am luat și le-am studiat cu de-amănuntul, apoi am încercat să găsesc un panaceu care să înlocuiască otrăvurile ce dau reacțiile alea cumplite și au efecte secundare aproape la fel de nocive ca și boala în sine, toate făcute pe principiul distrugi să moară și ce e bolnav. Ca într-o operație, unde extirpi pe rând o parte, apoi încă o parte, până când pacientul arată pe dinăuntru ca Sfântul Sebastian săgetat de soldații romani... sau ca o amoebă cu aparat de hrănire, digestie și evacuare aproape inconfundabile... Dar dacă omul e viu încă, totul e perfect... Perfida asta de boală are același principiu de evoluție ca și dezvoltarea normală... Aici trebuia găsit ceva, în informația aceea care se transmitea celulelor, să se întoarcă înapoi, să se oprească măcar din creșterea lor, și, ideal, să reintre în circuitul normal al creșterii lor... N-am ajuns până acolo. Deocamdată opresc, reușesc să aduc o ameliorare a stării generale, să fac să regreseze boala, dar încă nu pot să determin celulele să-și reia un circuit normal de creștere, de schimbare a lor.

— Și vă mai temeți de-alde profesorul ăla ? ... Ce-a făcut el ? ... Cum putea un om să fie și biolog și fizician și chimist și genetician și... mai știu eu ce doar pentru că se numea Chindiș ? ... Dumneavoastră ați pornit de la lucrurile simple, de la circulația sângelui, de la alimentarea cu oxigen a celulelor, iar de aici mai departe e produsul medox, ce stă la baza tuturor tipurilor de prafuri pe care le preparăm noi aici. Eu atâta știu. Sunteți cardiolog și era normal să fiți mai aproape și de hematologie, să înțelegeți mai bine fenomenele microbiologice ale celulelor sangvine.

— Gabi, o să-ți spun un lucru pe care nu-l știe nici Marina. Știi ce am în sertărașul de jos al pupitrului cu substanțe ? ... Biopsia tumorii care i-a adus sfârșitul primei mele soții. Nu-mi mai folosește acum la nimic, dar e ca un jurământ pentru mine să rezist, să muncesc, să merg mai departe, indiferent ce spune sau face lumea... Mulți cred că sunt miliardar... O tâmpenie. Am o casă, două mașini și ceva bani puși deoparte pentru substanțele pe care trebuie să le procur. Bani primiți, în cea mai mare parte, de la pacienții din străinătate... Și-apoi să nu crezi că povestea cu vraciul e chiar așa departe de adevăr. Am descoperit plante cum făcuse înainte de revoluție și Boici, la Timișoara, care sunt extrem de nocive, dar care, în combinație cu altele și cu substanțele chimice pe care le cumpărăm noi pentru laborator, au efecte nebănuite... Uite, chiar și banalul busuioc... Știi cât de mare e formula chimică a busuiocului ? ... Cât o coală de desen format mare... Da, o banală plantă care face să nu se schimbe în timp compoziția apei... Mai sunt și altele... Tu le vezi, știi ce sunt, le amesteci în mojar cu alte substanțe, mecanic, nu te întrebi de unde au apărut în laborator, dar crezi și tu că fac bine... Ce i-au adus magii pruncului Iisus în dar ? ... Aur, smirnă și tămâie... Pun pariu că jumătate dintre oameni cel puțin nu fac deosebirea dintre smirnă și tămâie... că de aur știe toată lumea... Erau cele mai de preț lucruri ce se puteau aduce în dar cuiva... Dar oare de ce ? ... Ei, să răspundă generațiile viitoare, dacă vor mai citi ce scrie în Biblie... Poate ar fi trebuit să scriu o carte despre toate astea și să mă fi lăsat de ceea ce fac. O carte o citește omul, crede, nu crede, aplică sau nu ce învață acolo, dar de aici și până la a face tu să trăiască un om, să mai supraviețuiască o vreme, e un drum enorm...

În timp ce Mihai continua să amestece niște prafuri, apoi să le treacă printr-o soluție apoasă, să le lase să se fiarbă, apoi să le usuce, asistenta făcea plicuri în care turna pulberile albe după o ordine numai de ea știută și le așeza în șiruri în sertărele dulapului de pe perete. Treisprezece, egale, cu numere romane scrise mare pe fiecare dintre sertăre, iar jos, într-o nișă, sticlutele cu poțiunea folosită ca primă etapă în tratament.

— Știi, Gabi — continuă doctorul, — de fapt nu mă mai tem pentru mine, nu mă mai tem nici măcar pentru familia mea... ce pot să-i facă Marinei ? ... S-o dea afară de la școală, să o despartă de mine ? ... Poate ar fi mai bine pentru ea... ce pot să-i facă fetei ? ... O răpire presupune o miză mult mai mare... Hm... Un accident... Da, m-ar putea întoarce de la munca

mea spre casă, spre grija pentru copil, pentru femeie... Pe ei îi am și toți știu asta... Toți dușmanii mei de odinioară, care au stat cu capetele ascunse o vreme pentru toate relațiile ce le-au avut înainte de '89. Pentru rețelele în care erau, ba pe care poate le și conduceau, ca acum să se vadă din nou în putere, la capătul altor rețele, mai mari, mai complicate, din care, din nefericire, nu știu... Măcar cât să mă apăr, altminteri nu i-ar fi amenințat cu moartea pe trei dintre reporterii ce au trecut pe la mine pe acasă... Și-acum telefoanele astea nenorocite, și probabil nenumărate mail-uri de amenințare cu moartea... Nu pentru mine... Pe mine mă vor viu, dar să mă vadă oprit din munca mea, distrus, învins, suferind până în pragul nebuniei pentru timpul și banii și viața irosită aici, în laborator, adus la sapă de lemn, cerșetor, umilit, să le cer eu favorurile pe care eu nu le-am dat... Și cum pot ajunge acolo ? Punând-o pe Marina să facă o prostie sau accidentându-mi copilul...

— Doamne ferește ! ... La ce vă gândiți ?... Nu pot să fie atât de câini !

— Eu i-am spus unuia dintre reporterii mai tineri, care a venit la mine : măi băiete, ce meserie ai în afară de aia de ziarist ? Zice : scriu proză. Zic : atunci scrie proză, și ieși din lumea asta cumplită a cercetătorilor și inventatorilor, pentru că a scrie un articol despre mine e egal cu a te trimite redactorul tău șef în Kosovo sau în Afganistan... Măine, pe când tu bei o bere fericit că ți-a ieșit un articol frumos despre doctorul Mihai Constant, nici nu vei ști că ești, de fapt lăsat liber deasupra unui gol de lift, unde, jos, te așteaptă niște cuțite, sau sulite otrăvite... N-a înțeles ce vreau să spun, cum nici eu nu înțeleg să nu-mi mai continui munca... L-am sfătuit și pe Victor să fie atent la fiecare cuvânt pe care-l scrie, să nu se lase luat de elanul imaginației. Aici trebuie scris exact, ca într-o formulă matematică, altfel iese totul pe dos... Nu vezi cât de puțini sunt cei ce mai scriu despre cercetarea românească ?... Una că nu mai e, și a doua că aceia care au mai rămas în țară sunt aceiași de dinainte, care n-ar fi făcut nimic în Apus, și despre care s-a scris ba într-un fel, ba în altul, dovedindu-se, din păcate, că majoritatea fie aveau o problemă psihică, fie erau niște escroci... Tu ce crezi, că pe mine nu m-au făcut destul escroc ?... Nebun încă nu sunt, dar dacă se mai ținăștia mult de poalele mele, nici mult nu mai am... Curând o să iasă la iveală toate potlogăriile care-au continuat nestingherite din vremea comuniștilor, pe sub o revoluție și nu știu câte guverne... Mai cu seamă azi, când totul e privit ca o afacere. Știi câte studii recunoscute de reviste de specialitate din străinătate are un profesor universitar de teapa lui Chindiș ? ... zero... Dar c.v.-ul lui e negru de teme și cercetări făcute de alții. Nu mai vorbesc de comunicări științifice, care numără pe internet la fiecare dintre acești „capo del tutti cappi” câteva sute... Unde sunt rezultatele ? ... Cu ce o duc mai bine nația asta ? ... Și-atunci să nu-i dai dreptate lui Mancu, care-mi tot vorbește de Moscoviți și de fraza aia paradoxală a lui că știința n-a adus nici un folos umanității...

În buzunarul de la piept sună telefonul celular. Era Marina și-l întreba dacă în seara aceea va întârzia mai mult. Nu simți nimic deosebit în vocea ei, așa că se liniști și-i spuse că aveau să termine curând.

VI.

Drumul până la Iași dură mai mult decât se așteptau. Trecuseră prin Bacău, opriseră la un camping, să ia prânzul, crezând că vor ajunge înainte de a se însera. Opriră la Hotelul Moldova, aproape de Palatul Culturii, ca niște turiști oarecare. Reușiră să-și găsească repede o cameră, făcură câte o baie, și cum seara era călduroasă, ieșiră să se plimbe prin fața Mitropoliei către Teatrul Național și mai departe, spre Copou, până vor simți că îi doboară oboseala.

Mihai venise mânat mai mult de dorul locurilor natale, deși porniseră spre Iași cu gândul de a rezolva niște probleme cu proprietatea moștenită de doctor, într-o comună din apropierea Hârlăului. Era vorba de câteva zeci de hectare de pământ pe care dorea să le vândă, ori să le dea în arendă cuiva, să știe că urma tatălui său există, că fiica lui, Liliana, va avea, la rândul ei, o bucată de pământ al ei, ori măcar un capăt de avere în bani puși pe numele ei la bancă.

Marina se mirase de hotărârea luată de Mihai cu o seară în urmă. Nu știa ce dorea să facă, în fond, cu pământul acela asupra căruia erau deja actele de proprietate, dar o călătorie în nord nu avea darul decât să o mai scoată din monotonia zilelor ei de vacanță. Fiica lor, Liliana se bucurase imens, de parcă i-ar fi spus că o duc la bunicii ei de la țară, undeva pe lângă Buzău.

În drum, trecuseră și pe la aceia, niște oameni simpli, care încă se mai uitau chiorâș la ginerele lor, ce era aproape de o vârstă cu ei. Nu stătuseră mai mult decât să bea o cafea, să le aducă niște daruri scumpe pentru ei, câteva aparate electrocasnice, de trebuință oricui. La București veneau rar, doar când aveau nevoie de un medic, și-atunci apelau la Mihai care le deschidea toate ușile. Se împăcaseră destul de greu cu ideea căsătoriei Marinei, dar dacă viața așa așezase lucrurile, o luară ca atare și uitară povețele cele vechi în care soțul trebuie să fie cu șapte, cel mult zece ani mai mare decât soția. Credeau că-i vor lăsa măcar în anul acela fetița, măcar pentru o săptămână la ei. Dar nici Liliana nu dăduse semne că ar vrea să renunțe la drumul ei spre Iași.

Când ajunseră din nou la hotel, erau tăbărâți de oboseală. Se culcară fără să mai cineze și adormiră imediat. Noaptea, Mihai hălădui în somn pe toate coclaurile Iașilor, pe unde-și petrecuse tinerețea, și se visă alături de colegi, bătând drumul Ciricului, apoi al Goliei. Se zări printre serele de la Grădina Botanică, și din nou în cealaltă parte a orașului, pe aleile Cimitirului Eternitatea, căutând locul de veci al unui fost coleg, care se sinucisese în timpul facultății, după un eșec în dragoste. Bântui pe Bucium, apoi din nou pe partea opusă a localității, la capătul Copoului. Se făcea că nu e medic, ci un scriitor, un tânăr scriitor care se inspira din viața Miciei Rome, plutind pe deasupra colinelor ei, până la iazurile dinspre Târgul Frumos.

Dimineața se trezi cu sufletul întinerit, plin de sine, de parcă ar fi coborât în timp, înapoi, spre anii, grei pentru el, dar tineri, și mai ușor de dus, când într-adevăr se întrebaseră de ce va fi dat la medicină și nu la filologie sau filozofie, să devină și el unul dintre marii oameni ai Moldovei, care nu puteau să fie decât scriitori sau domnitori. Se hotărî ca înainte de a lua drumul Hârlăului, să rezolve problema pământurilor lui, să o ducă pe Liliana la Eternitatea, să vadă istoria literaturii și a culturii române, așa cum arătau peste timp, acum în nebunia asta fără de Dumnezeu, și vidă de valori, ce se arăta lumii dinspre capitală.

Dejunară mai bine de o oră, fără să schimbe prea multe vorbe între ei, când însă își anunță intenția, Marina se opuse.

— Altceva n-ai să-i arăți fetei decât un cimitir ?

— Măi femeie, despre toți ăia îngropați acolo o să învețe la școală.

— Dacă nu-i scoate din manual până atunci și pune alții, mai vii, în locul lor. Hai la Mitropolie, la Trei ierarhi, la Palatul Culturii... la Golia, hai „la plopul fără soț”, dar nu la cimitir, și-apoi ai zis că vrei să întâlnești pe cineva înainte de a pleca la Hârlău.

Mihai ieși abia atunci din trena visurilor sale prin capitala Moldovei și-și aminti de o fostă cunoștință, Zaharia, pe care într-adevăr voia să-l caute, să-l învețe ce trebuie să facă să nu iasă în pagubă. Îl sună de la un telefon public și-și dădură întâlnire în holul hotelului peste jumătate de oră. Până venea omul, Marina și fiica ei urmau să dea o scurtă raită prin magazinele din apropiere.

Jumătate de oră mai târziu, Alecu Zaharia apărură în cadrul ușii de la intrare. Nu se mai văzuseră de ani buni, nu mai corespundaseră, doar o singură dată, când îl rugase pe Mihai să-l ajute pentru un caz mai delicat din familia lui, o nepoată bolnavă de epilepsie, care reușise să-și termine liceul, apucase să se căsătorească și să facă un copil, apoi crizele i se declanșară mai

puternice. Mihai o internase la un spital din București, avusese grijă de ea, iar la o lună după aceea, femeia era din nou pe picioarele ei, dar cu un tratament pentru tot restul vieții, ca atâția alții. Dar când rogi pe cineva din capitală să te servească, și o face, te simți mai obligat decât dacă, ți-ar face același serviciu cineva de lângă tine. E suceală de mentalitate provincială care funcționează întotdeauna perfect, așa că Alecu se purtă încă din prima clipă de parcă ar fi fost elevul de odinioară al celuiilalt.

— De ce n-ați spus din timp că veniți ? !... O să ieșim undeva... Mata ești cu soția și cu fiica ?... Mergem toți... Pha... Aveți mașină ?... Ei, nu, c-o să mergem cu a mea... adică iau un șofer, să pot bea și eu niște vin... Mergem în „țara de dincolo de negură”, unde vâna Sadoveanu... Phi, ce bucurie mi-ați făcut !

— Stai, domnule Alecu, eu am venit aici cu o treabă lângă Hârlău... Cu pământul tatii...

— Nu l-ați primit ?

— Ba da ! ... De ce nu mă lași să-ți spun ? ... Vreau să-l dau în arendă, sau să-l vând...

— Asta-i simplu. Dau un telefon. Vine și domnul care se ocupă cu asta cu noi, bem un vin de Bucium, mâncăm niște poale-n brâu și altfel vom rezolva lucrurile... N-are rost, dacă ați bătut atâta drum, să nu mergem undeva să ne simțim bine. Doar cei care nu iubesc viața o țin din afacere în afacere, fără să-și dea seama când trece timpul pe lângă ei... O viață avem, domnule Mihai... Și-apoi dumneavoastră m-ați întrebat ce și cum, când v-am cerut ajutorul ?... Nu !... Ați pus mâna pe telefon, și-ați zis așa și așa și iaca fata aceea, nepoată-mea e la aproape patruzeci de ani, și-i bine, are copilul mare, sănătos, teafăr, blond și frumos... Bărbatu-su a cam luat-o cu băutura, dar așa-s vremurile, nesigure...

Mihai n-apucă să spună nici o frază până celălalt dădu deja trei telefoane, după o mașină, după un domn ce trebuia să-i rezolve bucureșteanului problema cu pământul și unei femei dintr-o altă localitate, pentru că se auziseră greu, dar până la urmă aceea reuși să priceapă ce voia domnul Alecu Zaharia de la județ. Mihai habar n-avea ce funcție ocupa atunci cunoștința sa, dar nu-și făcu probleme.

Până sosi mașina, luară câte o cafea și un coniac mic la barul din holul hotelului. Acolo îi descoperiră și Marina cu fiică-sa.

Jumătate de oră mai târziu, două mașini făceau drumul înapoi spre București, până la un altul ce dădea lateral spre dreapta. Trecură printr-o localitate, apoi prin încă una și intrară într-o zonă flancată de o pădure, tot mai umbroasă. Cerul era senin și primele semne ale toamnei începură să se simtă. Ici, colo frunze îngălbenite, apărute pe coroanele copacilor, se desprindeau și pluteau o vreme prin aer, apoi cădeau pe pământ, în fața lor.

Intraseră în desișul unei păduri tinere, printre care se zăreau copaci bătrâni căzuți, iar dacă n-ar fi fost drumul acela șerpuitor, care la vreme de ploi nu putea să fie parcurs de vreo mașină, ar fi trăit cu sentimentul că i-a aruncat cineva direct la porțile Raiului. Prin frunzișul din fața mașinilor se zărea azurul cerului întretăiat de verdele-gălbui al frunzelor bătute de o briză calmă de sfârșit de august.

În prima mașină erau Alecu, domnul acela de la județ cu pământurile, Mihai și șoferul, iar în cealaltă Liliana, Marina și un alt șofer.

După un drum de care, anevoios, ce străbătea dintr-o parte în alta întreaga pădure, ajunseră într-o poiană în mijlocul căreia se zăreau niște ruine. Coborâră din mașini pe rând, apoi, în vreme ce Alecu îi descrie istoricul zonei, cu acele ruine ale unei vechi biserici de pe vremea lui Ștefan cel Mare, cu poveștile partidelor de vânatoare la care participau alături de Sadoveanu, Păstorel și alți scriitori ai vremii, dintre copaci apăru un IMS vechi și hodorogit, din care coborâră o bătrână și un bărbat, probabil fiul ei, cu o sacoșă mare, desfăcută și încărcată cu ceva învelit într-un șervet țărănesc și cu o damigeană de zece litri.

Alecu le făcu semn unde anume să pună la frigare mielul tomnatic și unde damigeana și paharele, apoi continuă să fie ghidul celorlalți, printre poveștile vânătoarești din țara de dincolo de negură.

Mihai se lăsase în seama aceluia, studiindu-l discret pe cel invitat de Alecu să-i rezolve lui problema pământului. Nu-i făcu o impresie extraordinară, dar se gândi că atâta timp cât nu se semnează acte notariale la chiolhanul ce se anunța, n-avea decât să renunțe la serviciile aceluia dacă ar fi simțit că nu e în ordine.

Cât apucară să dea roată poienii, mielul fu deja pus la proțap, pâinea tăiată, și vinul turnat în pahare. O licoare chihlimbarie ce părea uleioasă în bătaia soarelui de dimineață.

Băură, după ce Alecu ciocni cu fiecare și-l mai prezentă încă o dată pe Mihai Constant ca fiind cel mai important medic din București, pe doamna profesoară Marina și pe domnișoara Lilișor. De fapt ceilalți cinci, șoferii, țărani și omul cu arenda, erau stingheri cu totul, pentru că domnul de la capitală nu semăna cu nimeni dintre cei pentru care se făc de obicei asemenea desfășurări de taină.

După primul pahar Alecu întrebă de plăcinte și de celebrele poale-n brâu cu brânză de vaci și de oaie, dar femeia îl liniști că vor sosi și acelea, după ce-și vor urma calea cuptorului, în mai puțin de un ceas și jumătate.

— Mi-a zis domnul Zaharia că ați putea să-mi dați un sfat în legătură cu niște pământ, pe care-l am lângă Hârlău — deschise Mihai vorba, înainte de a fi apucat să-și facă efectul celelalte pahare de vin, mai mult pentru a afla dacă omul era de meserie, dacă avea ceva putere, sau fusese adus de Alecu doar să-i țină companie.

— Bolohan mă numesc și sunt chiar pe felia aceea ce vă interesează. Sunt două soluții, cum ați intuit și dumneavoastră și la ambele am un răspuns... Mă iertați, m-am prezentat din nou, pentru că în mașină, știți cum e... Dar bine că mi-ați spus ce doriți... Prima soluție e cea cu ferma care ar putea să preia pământul dumneavoastră, dacă nu e în litigiu, repet, ceea ce v-ar asigura o rentă bunișoară, dar variabilă, în funcție de producția agricolă din anul respectiv, de prețul cerealelor, sau mă rog, ce se cultivă acolo și, o a doua, să-l vindeți. Eu aș fi unul dintre cumpărători. Dau cât cereți, dar după ce văd terenul...

— Sincer să fiu, sunt într-o mare dilemă... pe de o parte e foarte departe de București. Nu pot să vin decât cel mult o dată pe an, ori asta ar însemna să accept ce mi se dă la spartul târgului, după ce oamenii locului și-au împărțit ce aveau între ei. Pe de altă parte, dacă-l vând, banii se devalorizează... Doar dacă i-aș investi în altceva, or eu nu sunt omul care să facă afaceri. Pur și simplu nu mă pricep și de cele mai multe ori prefer să pierd, decât să mă cert cu cineva. Să-l las cum e, nu se cade. M-ar blestema tata din mormânt...

— E și în județul Botoșani ?

— Nu...

— Atunci e simplu. Îl iau în arendă, stabilim o rentă fixă anuală, iar mai departe nu vă doare capul... Ce suprafață spuneți că aveți ?

— Vreo treizeci și patru de hectare... Am actele cu mine, dar sunt la hotel, la Iași.

— Nu-i nimic, le vedem, stabilim toate datele, mergem să vedem terenul, mergem la notar și gata.

Alecu era în cealaltă parte a poienii și-i arăta Marinei și fiicei ei niște margarete mari crescute într-un câmp de pădii. Mielul începuse să prindă crustă, învăluit în fumul albastrui al focului. Bătrâna avea grijă să-l întoarcă la timp. Băiatul ei, sau omul acela ce venise cu ea, mai bău un pahar de vin și urcă la volan, apoi dispăru cu rășnița aceea de mașină într-un nor de fum în direcția de unde venise.

O jumătate de oră mai târziu erau strânși cu toții în jurul focului și mutau damigeana de la unul la altul, așteptând să se perpelească mai tare mielul de la proțap.

Curând apăru și IMS-ul din nou, cu încă o femeie, tânără, probabil soția șoferului și nora bătrânei. Aducea două tăvi cu plăcinte poale-n brâu, pe care le puse pe jos, în iarbă, aproape de foc. După regulă, mai întâi ar fi trebuit să se mănânce mielul, să se mai bea câteva stacane cu vin iar la sfârșit să se dea iama în plăcinte, dar cum aluatul copt le umplu tuturor nările cu aromele amestecului de brânză și cocătură, lăsară mielul pentru felul al doilea și se avântară asupra tăvilor.

Liliana își trase una din tăvi în față, se așeză pe o pătură adusă din una dintre mașini și luă plăcintele la rând, în competiție cu cei doi șoferi. Alecu, Mihai și celălalt sorbeau din vin, ceva mai departe, încercând să-l determine pe oaspetele de la București să-și vândă totuși pământul. Marina stătea de vorbă cu bătrâna, care-i îndemna pe toți să lase pentru mai târziu plăcintele și să se apuce de carnea de miel, până nu se sleiește. Bărbatul și femeia veniți din cătunul cu plăcinte și miei și vin stăteau stingheri și-și mutau privirile de la unii la alții, gata să urce din nou în hardughia lor, să mai facă un drum după ceva de-ale mâncării.

Trecuse de prânz când din animalul pus la fript nu mai rămăsese decât proțapul și niște oase, tăvile se goliseră de plăcinte, iar din damigeana de zece kilograme mai era doar jumătate. Bătrâna și nora ei nu se atinseră de nimic, șoferii mâncaseră doar plăcinte, iar fiul țărăncii le ținuse isonul celorlalți doar cu băutul. Liliana picotea sătulă de plăcinte cu brânză pentru o vreme, așa că Marina o duse într-o mașină și o culcă pe bancheta din spate. Se întoarse s-o întrebe pe cealaltă femeie tânără cum se fac plăcintele poale-n brâu. Își luă geanta cu ea să-și poată nota rețeta respectivelor plăcinte moldovenești. Mihai băuse cu măsură, mâncase din miel mai puțin decât i-ar fi fost partea, pentru că poftise și el la plăcintele poale-n brâu, care-i aduceau aminte de o mătușă, din vremea copilăriei și a tinereții, care, de câte ori venea la Iași îi aducea două cutii mari cu asemenea bunătăți.

Alecu Zaharia și cunoștința lui de la județ beau liniștiți, ca în zi de mare praznic, îndemnându-l și pe doctor să le țină pasul. În timp ce fiul bătrânei, omul cu IMS-ul avea grijă ca nu cumva paharele să rămână goale, dar nici al lui, ceilalți doi șoferi, ghiftuiți cu plăcinte și miel își căutau de lucru pe la marginea pădurii.

După ce Marina află taina gustului deosebit al plăcintelor, care se fac din aluat de cozonac, cu scorțișoară și brânză amestecată cu stafide și își notă totul într-un carnețel, o întrebă pe femeia mai tânără dacă pământul în zona Hârlăului era de cultură, de vie, sau ce anume semănau oamenii acolo și dacă merita osteneala să mai facă drumul până acolo.

— Înțeleg că pământul e al domnului, din câte vorbesc aici dâșii — zise femeia — dacă a copilărit acolo, trebuie să știe ce făceau bătrânii, ce puneau în pământ, că, bunăoară, aici, pe podiș, se face porumbul, cartofii și avem mai multă pășune. Acolo-i mai la vale, spre Jijia, și poate se face și grâul, ca pe la Botoșani și Dorohoi... Eu, una n-aș vinde nici o palmă de pământ, dacă l-aș avea. Numai că totul e al bătrânei, iar ea nu dă fiului nimic, deși-i sfârtecă de boli...

— Dar de ce ?

— Rac, doamnă, rac... Așa trebuie să arate o femeie la cincizeci și nouă de ani ? ... A ros-o răul din ea... Băiatului nu-i dă nimic, că iaca ce face, stă cu mâna pe pahar și-abia așteaptă un praznic din ăsta cu domnu' Alecu, să se ia la întrecere cu toți, să-i biruie, și pe urmă să-mi toarne mie copii, unul după altul... Că dacă mă opun, mă bate... zice, eu de aia sunt pe lume, să fac copii...

— Câți ai ?

— Șase... și baba acuș moare și mă lasă să-i cresc singură.

— Dar pe domnul Alecu de unde-l știe bărbatul dumitale ? ...

— Eh. Pe vremea ăloro dinainte, eu abia mă măritasem cu el, era șef de fermă la cooperativă, iar domnul Alecu mare, ca și-acuma la județ... Când îi veneau ceva oaspeți... țârr, și mocanul meu gata cu pregătirile... Mureau miei, iezi, găini, ce era pe la curtea omului, vin

este destul, iar plăcintele le frământa bătrâna, până nu s-a îmbolnăvit... Acum e la fel... da ceva mai rar, că pe ăștia locali îi mai știm, iar de la București, dacă nu sunt deputați, nu-i doare de noi, iar ăia nu prea trec pe la Iași... Au destul și acolo... da, dacă nu vă supărați, câți ani aveți ?

— Treizeci și șase... De ce ?

— E bine și cu un singur copil... Eu am treizeci și cinci de ani, iar mocanul meu treizeci și nouă... La douăzeci de ani l-a avut bătrâna. Moșu s-a dus la șaizeci și doi... Au patru copii, doi băieți și două fete, toți în sat, cu familii, dar numai pe noi ne cheamă să-i ospătam oaspeții domnu' Alecu, că-s două telefoane în tot satul. Unul la școala generală și unul la noi acasă. Și dacă sună, cineva ridică... Și gata praznicul ! ... Al meu atât așteaptă...

— Și din ce trăiți ?

— Curtea, grădina și niște pământ la un fel de fermă a unuia care-a fost șef la ceapeu. Bătrâna are o pensie de țăran, nu știu dacă știți cât e aia, după moșu și după ea... Eu cu copiii, iar mocanu' cu ceva bani de la fermă...

— De ce-i zici mocanu ?

— C-ai lui îs veniți din părțile Neamțului, de la munte, cu oile... Au dat de vii și vin și femei frumoase și s-au priponit aici... Dar asta de mult... Doar că al meu numai atât mai știe face din tot ce-au știut ai lui...

— Și bătrâna nu se tratează ?

— Nu mai are mult... Am fost cu ea la clinică la Iași... Am dat toți banii ce-i aveam, dar ne-au spus că nu prinde anul... Altfel, pare o femeie de treabă... ne mai ciondănim noi, ca-n familie, dar îmi aduc aminte de boala ei și-o iert... Dumnezeu e mare și ne vede... Ce nu dă el, dăm noi, dar ce ia, nu mai putem lua înapoi...

— Și toate bunătățile astea le-ați dat voi ?

— Da cine, doamnă ?

— Domnu' Alecu. Doar e mare șef !

— Pentru noi e sărbătoare dacă mai vedem pe cineva de la București... De prin alte părți... Și mai ieșim dintr-ale noastre... Iar pe domnu' Alecu îl avem la suflet că ne-ajută de fiecare dată când avem ceva de rezolvat la Iași... Aici nu-s toate pe bani, ci și pe suflet, altfel ne-am omorî ca câinii...

— Dar dacă-ți trimitem pentru bătrână niște prafuri, i le dai ?

— Nu se mai face bine...

— Dă-mi numele și-adresa dumitale... Soțul meu chiar cu asta se ocupă, e medic la o clinică din București... Dar știți exact ce are ?...

— La stomac, acolo e răul... Așa au zis cei de la Iași.

— Și operație...

— N-au vrut s-o taie, că-i putredă toată pe dinăuntru.

— Și dacă n-o fi așa ?... Ei de unde știu ?...

— Au văzut-o la raze... Uite, scrieți, să încercăm și asta, dar nu cred ! ...

În timp ce Marina își nota numele și adresa femeii celeilalte, Mihai le spuse bărbatilor, ce stăteau în jurul damigenei, că ar vrea să se întoarcă la Iași. Bătea spre înserare. Lumina gălbuie a soarelui cădea pieziș peste întreaga poiană.

Alecu preluă frâiele acțiunii ca la început. Chemă șoferii ce dormiseră undeva dincolo de ruinele bisericești, ceru o sticlă de doi litri, să golească și ultimul strop nebăut din damigeană, apoi își luară la revedere, se imbarcară și porniră spre orașul cel mare. Pe drum, cel cu pământurile îl întrebă din nou pe Mihai dacă n-ar vrea totuși să-și vândă terenul.

— Nu-l mai vând, domnule ! O să cultiv vie, că aici se face vin bun... O să-mi fac un conac și-o să-mi îngrijesc singur via mea, că nu mai am mult până la pensie...

VII.

Una dintre fabricile mari ale orașului, scoasă la mezat pentru datoriile ce le acumulase, fusese vândută, clădire cu clădire, hală cu hală, unor întreprinzători. Prin anii '90 se pusese problema re tehnologizării ei, astfel ca majoritatea oamenilor ce lucraseră acolo ani de zile să-și poată continua munca, să aibă un mijloc de trai. Urmară primele concedieri în masă, apoi altele, până când din ceea ce fusese cândva o fală a cartierului, mai rămăsese doar o ruină, traversată de niște conducte mari, ce făceau legătura între hale și clădirile mai importante, din care ieșeau trâmbe de aburi, ca ultima suflare a unui om ce voia să moară.

Închiriate inițial la niște prețuri modeste, halele se transformaseră curând în depozite de marfă, materiale de construcții, mobilier de import, instalații sanitare, ca din tot ceea ce mai fusese cândva o fabrică să mai rămână doar un laborator, concesionat pe termene scurte, și o secție de sculărie.

Văzută în anumite zile, mai ploioase, fabrica de odinioară arăta ca după un bombardament care și-a atins ținta, fără să-i mai pese cuiva că totul ruginea în jur, că era pericolul ca una dintre hale să se prăbușească peste cei dinăuntru. Pereții clădirilor se scorjiseră într-atât, încât mulți din cei străini ce treceau prin preajmă, întrebau dacă acolo au avut loc lupte între trupele armatei române și teroriști la revoluție. Practic, în afara ferestrelor de la un vechi laborator și de la clădirea principală, nici unul dintre geamuri nu mai era întreg.

Căruțele tuciuriilor cărau noapte de noapte tot ce era metalic din incintă, din clădiri și din hale. Astea toate până-ntr-o zi când, ca o minune, își făcuse drum pe acolo mașina unor întreprinzători străini, de cu totul alt profil decât cel al fabricii de odinioară, dar căroră li se păru mult mai ieftin să reamenajeze spațiul pentru ceea ce voiau ei să dezvolte acolo, decât să fi pornit cu clădirile de la fundație.

Neștiuți de nimeni, ani la rând după falimentul fabricii, în laboratorul cel mare al ei, fără să fi plătit vreo chirie cuiva, își continuase viața dinainte de '89 o mică uzină alchimică, unde stăteau zi și noapte doi bărbați, unul la vreo 45, iar celălalt trecut de 58, printre retorte, eprubete, instalații din tuburi de sticlă, convertoare, redresoare de curent, balanțe, contoare Geiger ș.a.m.d. După închiderea câte unei secții a fabricii, cei doi făceau târg cu cel rămas să conducă epava și-i achiziționau tot felul de aparate și tuburi de care aveau nevoie în laboratorul lor. De teama tuciuriilor care veneau noaptea să fure metal, să-l vândă la DCA, se baricadaseră pe dinăuntru, apoi își schimbaseră ușa de lemn cu una metalică, tăiată și sudată dintr-o poartă de hală.

Mircea Căndea era cel mai tânăr dintre cei doi cercetători, inginer mecanic de profesie, cap organizat, om încă tânăr, căsătorit și cu un copil. Celălalt, Grigore Dudaș, fost tehnician chimist, cu trei copii. Își petreceau zilele și nopțile calculând și experimentând cele mai neașteptate idei legate de despărțirea apei obișnuite în niște componente care se comportau straniu. Prima lor surpriză fusese atunci când, într-o noapte, trecând lichidul printr-un aparat sofisticat, format din trei tronsoane suprapuse, între care introduseră niște plăci metalice magnetizate, ori chiar corpuri de magneți cu fluxul inversat, la lumina unui bec puternic, au observat cum aparatul de înregistrare asemănător cu un seismograf începe să pulseze ritmic, ca o inimă de om, cu sinusoidale arcuite ca pe banda unei electrocardiograme.

La început s-au speriat, crezând că o ființă străină lumii acesteia se strecurase în aparatul lor, și, pentru a le da fiori, le demonstrase că și dincolo, în lumea cealaltă, oamenii continuă să-și trăiască o viață detectabilă cu o aparatură specială, ca și pe pământul acesta. Trebură să se oprească din lucru, să repete experiența, să aducă un alt aparat, ce transforma imaginile în sunete, pentru a auzi limpede pulsul ritmic al apei, ca din cele două înregistrări să se

dumirească, în cele din urmă, că nu mai era nimeni cu ei în laborator și că sunetele și electrocardiogramele acelea se datorau apei.

Continuă experiențele perfecționând acele mici filtre magnetice dintre tronsoanele aparatului, pentru ca în mai puțin de un an să poată separa trei tipuri de lichid, ale căror proprietăți aveau să le descopere mai târziu. Aparatul îl preluaseră de gata de la un inginer bătrân încă înainte de '85., inginer despre care se scrisese la vremea aceea câte ceva prin revista „Știință și tehnică”. Acela îl folosea la cu totul altceva, dar cum Căndea și Dudaș, își începuseră încă de pe atunci cercetările asupra proprietăților apei, încercară să-l îmbunătățească și să-l folosească în scopul intuit de ei.

Primul succes apăruse atunci, prin acei ani, când în doar câteva luni reușiseră să despartă apa obișnuită în cele trei componente principale ale ei, care păstrau compoziția chimică de oxigen și hidrogen, dar aveau proprietăți diametral opuse. Una întreținea și dădea creșteri nebănuite vieții, cealaltă o suprima, iar a treia avea calitățile apei inițiale. Cum basmele copilăriei păstrau în memoria colectivă ideea apei vii și a apei moarte, primul articol despre invenția lor apăruse atunci, în anii aceia, mai întâi într-un ziar local, apoi în revista „Flacăra” a lui Păunescu. Imaginarul era deschis în fața unor constatări de laborator ce întreceau orice logică imediată a lucrurilor.

Al doilea succes, apărut cu puțin înainte de sfârșitul anului '88 fusese crearea unor cristale lichide cu respectivele tipuri de apă, care, privite la microscop, desenau forme total diferite, indicând tuturor celor ce meditau asupra lumii, că partea vie a ei, are o mișcare spiralată, radicală ce pornește dintr-un centru al unui cerc, iar partea moartă, ia forma riguros geometrice. De aici tot felul de speculații și asocieri, translări de idei privitoare la tendința spre geometrizarea formelor pe care o aduce îmbătrânirea, cum și primele semne ale morții psihice, și mișcarea curbă, evolutivă, asemănătoare celei pe care ne-o oferă astronomii ca fiind a galaxiilor cunoscute, între care și a Căii Lactee.

Dudaș și Căndea erau diferiți nu doar prin felul de a gândi asupra a ceea ce făceau, unul riguros, ca orice inginer mecanic, punând accentul în primul rând pe logica lucrurilor, celălalt visător și inventiv, credul, dar într-o aceeași măsură pragmatic, ci și spre tipul de aplicații imediate unde s-ar putea utiliza atât una, cât și cealaltă dintre componentele rezultate din separarea apei.

Cel tânăr era interesat să continue investigarea proprietăților apei, a componentelor ei, organică și anorganică, cum le-au numit, și pe linia descoperirii unor alte tipuri de lichide, ce păstrează caracteristicile chimice ale apei, celălalt dorea să vadă puse la treabă toate cele câte le realizaseră până atunci. Primul era gata să stea nopți întregi să experimenteze alte tipuri de filtre magnetice, capabile să rupă în mai multe părți banala apă de robinet, celălalt se mulțumea cu aparatura ce o avea și cu cantitățile de apă antagonică și organică obținute pentru a le folosi deja în medicină, agricultură, detectarea câmpurilor de minerale sau petroliere.

Din '89, după mica faimă de care se bucuraseră, viața oamenilor devenind cu totul mai pragmatică, iar soarta fabricii unde-și aveau laboratorul pusă la mare încercare, lumea uitase de ei. Cât să fie siguri că totul e la bună păstrare, reușiseră să obțină câteva brevete, grație unui profesor universitar, pe nume Ilie Chindiș, căruia, pentru siguranța lor îi prezentaseră toate detaliile, toate rezultatele, precum și câteva dintre tipurile de aplicații, cu mare deschidere spre zona profiturilor, pe care le realizaseră din materiale încă rudimentare.

Un semn de divorț între Dudaș și Căndea apărui în momentul în care, cel mai în vârstă îi ceru inginerului să-i dea profesorului Chindiș secretul plăcuțelor tronsoane ale aparatului pe unde era trecută apa de robinet. Până la urmă acesta cedă pe jumătate, la gândul că o asemenea răcă i-ar putea despărți definitiv, le-ar aduce prejudicii muncii lor de peste cincisprezece ani. Efectul a fost unul așteptat.

La un an după aceasta, sub patentul domnului profesor, fabrica de metale din Urziceni scotea la vânzare publică magneți cu flux dublu pentru tratarea neconvențională a tot soiul de disfuncționalități, de la ulcer, la reumatism, de la litiazele renale și biliare, la potență. Iar lumea se dădea în vânt să-și procure asemenea magneți utili în tratarea a aproape tuturor maladiilor.

O vreme, Cădea nu-i vorbi colegului său. Îl evita mai cu seamă după ce aflase că, încă în anii '80, când diferiți indivizi cu cravată intrau în laboratorul lor pentru a afla cu ce se ocupă ei acolo și ce bombe artizanale fabrică, Dudaș vindea pe bani buni apa antagonică pentru tratarea formelor terminale ale cancerului, fără să fi avut licență pentru așa ceva, fără să fi încercat măcar să vadă efectele ei asupra cobailor.

Atunci se gândise chiar să se retragă din joc, să vadă ce va face Dudaș fără ajutorul său, dar trebui să-și pună problema și altfel, pentru că inginerii mecanici începuseră să fie disponibilizați laolaltă cu muncitorii necalificați, prin închiderea întreprinderilor și obligați de nevoi să ocupe orice alt post, de la bibliotecar la agent publicitar, doar pentru a putea supraviețui.

Cât existase fabrica aceea îi menținuseră și pe ei în statele de funcții, la nivelul pregătirii pe care o aveau. După aceea trebuia să se umilească pe lângă noii patroni ai micilor întreprinderi ce se născuseră în burta molohului mort, să nu ajungă să fie evacuați din laboratorul lor, dar pe de altă parte să aibă cu ce să-și crească odraslele, ajunse deja studenți la diferite facultăți.

Necazurile îi apropiară din nou și Cădea renunță la gândul de a se lipi de un alt laborator al unei facultăți de chimie, unde lucrurile stăteau altfel, legate de rigurozitatea unor programe de cercetare convențională, aprobate de două ministere, al tehnologiilor și al învățământului și finanțate din ce în ce mai prost.

Culmea era că tot Dudaș era cel care-l suspecta pe colegul său că perfecționează în taină aparatura, că lucrează la obținerea unor noi tipuri de magneți, pe care ar dori să-i breveteze sub numele lui. Cearta între cei doi se declanșă de la o mai veche colaborare avută cu un centru de cercetare pentru îmbunătățirea plantelor. Dudaș le vânduse acelor apa biologică pentru experiențe pe diverse plante de cultură, dar când, prin anii '93 centrul se desființase din lipsă de fonduri și pentru ce terenurile experimentale fuseseră retrocedate foștilor proprietari, un om dintre cei cu care colaboraseră, temându-se și de efectele năucitoare ale apei biologice, care făceau să se dezvolte fără măsură și planta bună dar și paraziții și buruienile, până la a se sufoca între ele, le restituia trei bidoane, să facă ce vor ști cu ele, pentru că lor nu le mai trebuie și-ar fi fost un adevărat pericol public să fii intrat pe mâna cuiva care habar n-avea de efectele acelei ape.

Atunci întâmplarea făcuse ca Dudaș să fie plecat la profesorul Chindiș, iar bidoanele să le primească, fără nici un act, celălalt. O primă reacție a lui Cădea fu aceea de a distruge totul, de a zvârli undeva conținutul bidoanelor, dar de teama producerii unor dereglări naturale, chiar și de mică proporție, le păstră într-un coflon unde depozitau și cealaltă componentă a apei.

Când Dudaș se întoarse de la Chindiș aburit de profesorul ce le preluase o bună parte dintre produse și le brevetase pe numele lui, inginerul îl chemă în laborator să asiste cum va face el praf toate instalațiile cu o rangă, să știe că din clipa aceea nu mai există nimic și că ei sunt doar două cunoștințe care-au lucrat o perioadă împreună.

— Ne căutăm fiecare câte o slujbă, pe măsura pregătirii pe care o avem, și uităm cu totul !

— Dar iată banii pentru invențiile noastre ! — zise Dudaș și scoase un teanc de bancnote pe care-l puse pe masa de laborator. — Nu putem opri o asemenea mană cerească... Putem lua legătura cu microbiologi care să urmărească în laboratoare mari performanțele produselor noastre...

— Ca domnul profesor să ia potul cel mare, să fie inventatorul de drept al întregii operații, al aparaturilor pe care le-am făcut eu... Tu ai venit doar cu ideile tale trăsnite și cu modalitățile de a se scoate bani din orice. Uite ! — și-i arătă o revistă de știință din străinătate — Uite, ăsta e desenul acestui aparat, în jurul căruia ne învârtim noi !... De unde l-au luat japonezii ? !... De

la Chindiș !... Tu i-ai dus desenul, tu i-ai dat detaliile și el, după ce că a brevetat pe numele lui părți din ceea ce am făcut noi, ba chiar și unele dintre produsele noastre, a plecat în străinătate la un congres internațional și și-a prezentat acest aparat ca fiind al lui, fără să știe că spionajul industrial japonez, poate cel mai performant în clipa aceasta, îi va folosi aparatul, și-l va patentă rapid în toate țările, în așa fel ca nici măcar el, Chindiș, dacă ar mai vrea, să nu-l mai poată vinde decât celor din Pătârlagele... E munca mea, domnule Dudaș, iar aparatul ăsta din fotografie nu va funcționa niciodată. Dar n-o să-ți spun de ce, pentru că din clipa asta nu mai ai nici un fel de credit moral la mine... Iar banii ăia pe care ți i-a dat Chindiș sunt de la fabricarea magneților mei, la uzina aia din Urziceni, partea cea mai mică din ei, adică ce i-a prisosit domnului Chindiș, să ne țină în priză, să ne stimuleze în munca noastră de salahori intelectuali ai lui !... I-ai de acolo și umpleți buzunarele cu ei !... Buzunarele alea care văd că nu se mai satură niciodată de foșnetul verzișorilor ! ...

— De ce-mi spui toate astea ? !... Fără mine, fără legăturile mele cu profesorul s-ar fi ales praful de toată munca noastră de mai bine de cincisprezece ani !... Cine ești tu să pui în curs OSIM-ul cu invențiile tale ?... Ce alte brevete ai mai făcut să te știe lumea ? !... Mircea, fii cu picioarele pe pământ !... Fără ajutorul cuiva nu poți să intri în jocul ăsta cumplit al patentelor... Tu nu știi să pierzi... Vrei totul, vrei recunoaștere internațională, când nici măcar cei de la Cluj sau Timișoara n-au aflat de tine decât dintr-un articol de ziar !... Câte ieșiri internaționale ai avut să-ți poți prezenta aparatul ăsta furat de japonezi ?... Nici una, pentru că tu nu ești mai mult decât un inginer mecanic, iar eu un tehnician chimist, prin mintea cărora au trecut niște idei geniale, dar pe care nu dă nimeni doi bani... Numai un om cu patalama e crezut de alții cu patalama... Ți-am mai spus asta la început... te-am avertizat că nimeni n-o să ne ia în seamă pe noi doar pentru că suntem așa frumoși și deștepți... Invenția ta și descoperirea mea trebuiau să fie validate doar în urma unei recunoașteri treptate a contribuției noastre la știința mondială... Avem noi așa ceva ?... Suntem noi luați în seamă de cineva capabil să ne trimită la congrese internaționale ?... Și-atunci cum vrei să ai rezultate, într-o chichineată dintr-o fabrică dărămată, unde se fac de toate numai ce scrie pe vechea firmă nu ?... Trebuia să acceptăm compromisul, altfel tot ce-am făcut e zero, Chindiș rămâne inventator, are toate brevetele și noi nu putem decât să ne despărțim, să ne dăm în cap unul, altuia și să ne vedem de treburile noastre în agricultură... Am pământ, mi-am mai cumpărat și-o să-mi pot duce viața de țăran ca și tatăl meu... Hai, Mircea, ia banii, închide ochii și, mergem mai departe... Iar dacă japonezii i-au luat jucăria lui Chindiș, și cum spui tu fără câteva piese importante, înseamnă enorm pentru noi !... Înseamnă că asemenea cercetări, și încă duse la fel ca și noi, se fac în cele mai civilizate locuri din lume, cu cele mai performante tehnologii... Și mai înseamnă că, așa nimicuri cum suntem noi doi, gândim la fel cu cei care lucrează în laboratoare computerizate, cu aer condiționat, sub supravegherea a mii de aparate de urmărire... Nouă ce ne bate-n ochi afară de becul din mijlocul fabricii ăsteia nenorocite, să vadă noaptea țișanii cum să-i mai desprindă niște bare de fier să le ducă la vânzare...

— Ai dreptate !... Suntem noi niște nimeni... Avem nevoie de sprijinul cuiva, dar acela cel puțin să fie onest.

— În lumea asta a cercetării ceri prea mult !

— I-adevărat... Acum am aflat că, fără de știrea mea ai comercializat pe ascuns apa antagonică... După cum, tot fără de știrea mea, ai dat-o și pe cealaltă unui centru de ameliorare a plantelor... Uite bidoanele aduse acum două ore de un reprezentant al lor, pentru că i-au desființat !... Poate tu ți-ai revendicat pământul de sub loturile lor experimentale și acum vrei să-mi dai lecții de modestie !... Chiar dacă de mâine nu vom mai continua cercetările noastre, nu voi regreta decât nopțile în care am stat aici, în loc să-mi petrec tinerețea ca orice om normal !... Pricepe, domnule Dudaș, noi nu existăm, în clipele acestea, cum nu am existat poate

niciodată !... Entuziasmul pionierului dintr-un domeniu atât de îngust a fost distrus de porcăria colaborării cu profesorul !...

— Și ai cumva senzația că japonezul care a prezentat aparatul conceput de tine, acu-s vreo cincisprezece ani, preluat de Chindiș și furat de un alt japonez, este chiar acela care trudește jos, cu toată mintea și imaginația lui ?... Încă nu-ți dai seama că azi un Einstein nu mai poate exista decât ca firmă pentru o masă de cercetători, dintre care nu sunt cunoscuți niciodată cei ce lucrează în mod real și-și aduc contribuția la un proiect ? !

— Ce vorbești ? Dar Hawking ?... Marele fizician... Oare nu el e cel care coordonează totul, chiar dacă e într-un cărucior electric, bolnav de paralizie ?

— N-am auzit de el... Nu știu de cine vorbești... O fi, poate, un caz, dar numai în cercetarea fundamentală...

— Dar ceea ce facem noi nu e la limita cercetării fundamentale ?

— Nu !... De aceea, încă de la început am încercat să găesc aplicații pentru fiecare dintre elementele nou descoperite sau inventate, să putem fi luați în seamă, să ne putem mândri că am ajutat oamenii cu ceva...

— Noi nu putem s-o mai facem, dar profesorul Chindiș... Îți repet, noi nu existăm !... Cum n-am existat înainte de a ne începe colaborarea !... Și, dacă e să-ți aduc aminte, totul a plecat de la o idee, ori aceea este ca aerul, vine și trece și e uitată de către toți... Aici e munca mea și a ta de ani. Experimente repetate de mii de ori, pentru ce, pentru ca un om care n-a intrat niciodată în nenorocitul ăsta de laborator să ne prezinte, cum știe el, deci cu o altă minte, plecând de la alte principii, ceea ce noi am gândit împreună ore întregi ?... De unde să știu eu că firma Chindiș, prezintă la congresul de la Milano, că acolo se pare că i s-au furat desenele, a știut să vorbească de pe platforma ideilor noastre ?... De unde să știu eu, azi, că japonezii n-au ajuns la aceleași rezultate pe o altă cale, dar pe a noastră o prezintă lumii pentru a și-o proteja pe a lor ?... Au făcut publicitate unui furt de la un bleg, care nu era nici măcar autorul real al jucăriei !... M-am săturat să mai fiu slugă unor proști !...

— Și cine crezi că ne va mai lua pe noi colaboratori... Împreună sau separat, când toată cercetarea noastră de bază se face acuma în Canada, Statele Unite, poate în Australia... În mod cert în Rusia, China, și iar ajungi la Japonia... Toată lumea cercetează, pe bani buni... Aici cine crezi că te mai ia în seamă ?... Nu avem decât două soluții, să ne despărțim, și-atunci își ia fiecare jucăriile și își vede de treaba lui, cu sau fără compromisuri, sau să rămânem împreună, ca slujbași ai unei idei !...

— Ai unui om, care habar n-are decât să repete ceea ce am spus noi în interviurile din „Flacăra” și din „Holiday in Romania”, acu-s cincisprezece ani, când n-aveam decât ideile și optimismul, fără nu știu ce rezultate ieșite din comun... Domnul profesor e pe deasupra și un mare bou, pentru că nici măcar nu s-a deranjat să înțeleagă și să mai adauge ceva la ceea ce am declarat noi... Vrei să-ți aduc ziazele ? ... Le am, cum am și un interviu cu el din „Magazinul” de săptămâna trecută... Același text, aceleași idei, dar alt autor...

— La ora asta vrei faimă ?... Nu vezi ce-a ajuns dintr-o namilă de fabrică unde munciau mii de oameni ?... Am rezistat ! Am crezut că asta ne va uni și pe mai departe... Faima e cel mai mărunț lucru și ușor de realizat în zilele noastre... Te faci analist politic, apari de douăzeci de ori pe zi la radio, în presă și la televizor, pe toate canalele și lumea o să te știe mai bine decât pe președintele țării... Și ai faimă... Ce va ieși din tot ce spui ?... Nimic ! ... Dă cineva cu tine de pământ ? ... Nu ! ... Oricine poate greși... Lasă-l pe Chindiș cu faima... Are peste șaptezeci de ani, noi suntem încă tineri. Problema reală e ce se va întâmpla cu noi, în ideea că vom continua să lucrăm împreună, dacă moare el ? ! ... Vei putea tu să te lauzi cu ceva ce-ai făcut, dar a apărut sub numele lui ?

— Asta voiam să te întreb eu... Nu știam că e atât de bătrân. Nu l-am cunoscut personal... A fost ideea ta să-l contactezi, să-l atragi spre cercetarea noastră, să-l pui autor al propriilor

noastre descoperiri și invenții... Va trebui să dispărem, să fim îngropați odată cu numele lui, în cripta lui... La asta cred că nu te-ai gândit, decât acum, când mi-ai luat întrebarea din gură... Da, domnule Dudaș, ce se va întâmpla cu noi când dispăre el ?... Cine o să te creadă că nu i-ai furat invențiile, că nu profiți de brevetele dobândite de el pe munca noastră ? ... Că nu suntem niște escroci, pur și simplu, ca atâția, din atâtea domenii, care iau de aici o idee, de dincolo alta și devin oameni ai zilei.

— Dragă Mircea, eu m-am gândit și la situația asta... De aceea am dorit ca tot ceea ce facem să aibă cât mai multe aplicații practice în viața de fiecare zi... Uite detectorul de zăcămintă... E patalamaua pe aparat, pe magneți, pe apa antagonică, pe cea biologică, dar nu și pe aplicațiile lor... Până mai trăiește trebuie să-l determinăm să ne ia în seamă ca și colaboratori și să ne treacă în documente pentru toate aceste aplicații, din care noi, după moartea lui, cu brevetele unde suntem coparticipanți, coautori, cum se spune, să putem merge mai departe, să putem câștiga într-un târziu bani buni din niște aplicații la care domnul Chindiș nu s-a gândit, dar pe care le putem exploata noi... Trăim într-un alt timp decât acela în care am început să lucrăm pe degeaba, tolerați mereu pentru ideile noastre trăsnite... E vremea să trecem mai departe prin aceste aplicații... Ai văzut ce ușor ne-a fost să obținem producția de magneți ?... Ce e aia, o părticică dintr-un aparat pe care-l folosim pentru altceva... Ce-ai câștigat din toată invenția ? ... Nimic... Foamea de materii prime a lumii e pe primul plan. Într-acolo trebuie să ne îndreptăm...

— Iar delirezi...

— Deloc, erau lucruri pe care le-am spus amândoi în urmă cu douăzeci de ani. Aici s-a ajuns... Ce crezi că va face Chindiș fără noi ? ... Va da interviuri, unde o să repete ce am spus noi și rămâne numai cu faima de mare om de știință... Trebuie să-l facem să ne ia în seamă la fiecare nouă invenție a noastră. Și cred că am reușit... El e plafonat...

— Așa a fost de când l-a făcut mă-sa ! Doar că a avut abilitatea de a ști să lucreze cu negri. Noi suntem negrii lui... Toată viața n-a făcut decât să stea pe culoarele ministerelor să mai afle ce se învâрте prin mințile naive ale cercetătorilor, iar când intuiția i-a spus că e ceva ieșit din comun, a găsit un fraier ca tine și l-a înhățat...

— Înseamnă că tot ceea ce am gândit noi e bun ! ... Măcar și pentru atâta și trebuie să-ți iei banii pe care-i meriți și să continuăm munca noastră ! ... Tu n-ai decât să încerci să perfecționezi jucăriile... Eu am să mă axez numai pe aplicații. De-acolo ies bani... Apropo, vezi că de luna viitoare va trebui să plătim chirie noului patron german al părții ăsteia din fabrică, unde e și laboratorul nostru... Dar ce spuneai că lipsește din aparatul pentru obținerea apei antagonice și biologice ?...

— Ei, poate că și japonezii care-au dat desenul au știut că acolo, între cele trei tronsoane sunt cheile întregii aventuri și nu le-au mai pus...

— Ești sigur ?

— Da ! ... Mult mai sigur decât că tot ceea ce fac nu se va întoarce împotriva mea, în momentul în care n-o să mai ai nevoie de mine ! ...

Cândea părăsi laboratorul trântind ușa în urma lui, fără să mai fi apucat să-i audă replica lui Dudaș, care ar fi trebuit să sune : „Cum poți să spui așa ceva ?” sau „Acum ți-ai pierdut și încrederea în mine ?” Ura ziua în care-l cunoscuse pe tehnicianul chimist. Ura ziua în care renunțase la viața lui de inginer pentru iluzia de cercetător într-o întreprindere mare. Se ura pe sine pentru ideile pe care le vânduse pe nimic, când ar fi putut foarte bine să ducă o viață normală de om, fără teama de a fi urmărit, fără iluzia, alimentată mereu de unul și altul, că tot ceea ce făceau era unic, fundamental și va schimba fața lumii...

În viața lui nu intrase niciodată singur într-un restaurant, dar în ziua aceea căută un bar, cât se putea mai slinos, să bea, să uite de el, de Chindiș și mai cu seamă de colegul său, Dudaș.

VIII.

După călătoria de două zile la Iași, Mihai primise o invitație la Hamburg, la câțiva dintre pacienții săi, încrezători în efectele neașteptate ale medicamentelor și tratamentelor lui. Laboratorul îl lăsase pe mâna asistentelor sale, cărora le dăduse drept sarcină să continue prepararea prafurilor și a poțiunilor după câteva dintre rețetele lăsate de el.

Nu era prima dată când Gabi devenea șefa și îi cerea celeilalte să se supună unui regim de lucru pentru care nu era pregătită sufletește, timp în care Adriana Neamțu, Adi, cum îi spunea doctorul, își făcea planuri să evadeze, să întrerupă orice legătură cu el, să-i ceară directorului adjunct să o mute la o altă secție a spitalului, cu ore de program normale, cu condică, dar cu după amieze și nopți libere. Pentru că întotdeauna când Mihai era plecat la pacienții lui din străinătate, iar cheile laboratorului rămâneau la Gabriela Vintilă, colega ei, aceasta devenea de o hărnicie ieșită din comun și o ținea între pereții laboratorului și ai saloanelor doctorului Constan de dimineața până seara.

„Omul mediu pus să fie șef peste ceilalți timp de câteva zile, își spunea tânăra, e ca sergentul pe care-l urăsc toți, de la răcan la căprar, și de care se teme și căpitanul”.

Mihai plecase ca niciodată până atunci, cu mașina lui și o luase cu el pe Marina. Liliana rămăsese pentru o săptămână la bunicii ei de lângă Buzău, unde o lăsaseră la întoarcerea de la Iași.

De obicei, doctorul pleca la pacienții din Germania sau Spania, din Franța sau Luxemburg, cu avionul și se întorcea în cel mult câteva zile. Acum o luase din nou pe soția lui, să-i ofere ceea ce alții numesc „o scurtă vacanță în străinătate”.

Erau singurele lui răgazuri când reușea să se rupă de laborator și cabinetul său. Erau scurtele vacanțe pe care și le permitea în iureșul zilelor petrecute în București, printre bolnavi, în laborator, obsedat de îmbunătățirea conținutului produselor sale, de sporirea efectelor benefice ale medoxului.

La Hamburg toate se petrecuseră după un tipic al lor, stabilit de doctor pe măsura mentalității pacienților săi. Vizite la ore fixe, analize, discuții asupra evoluției bolii, urmărirea progreselor făcute de aceștia în vindecare parțială sau în stagnarea evoluției proceselor maligne.

O făcea cu toată dăruirea, știind că, la rândul lor, oamenii aceia suferinzi se prezentau la clinicile lor de acolo să-și facă și refacă analizele, să se încredințeze că riscul folosirii unui preparat medical necunoscut pe piața mondială, al unui medic român, nu le va agrava și mai mult starea sănătății. Era curios că apelasera la medicamentul său nu doar pacienți aflați în starea terminală a bolii, ci și oameni care abia depistaseră de ce suferă, iar acolo rezultatele erau vizibile.

Totul intra într-un circuit al zilelor, cu ore riguros stabilite, ca în puținele ceasuri care-i mai rămâneau să se poată odihni și să viziteze orașul, galeriile lui de artă, muzeele, să meargă la vreun concert. Programul încărcat al zilelor lui Mihai era o adevărată mană cerească pentru Marina, căreia îi rămânea timp îndeajuns de mult pentru a lua la rând toate străzile orașului vechi, toate magazinele, unde bărbatul ei refuza întotdeauna să intre.

La întoarcere traversară Germania, oprindu-se doar la Köln, la Regensburg și Manheim, cu dorința de a poposi cel puțin două zile la Praga. Era un oraș pe care Marina nu-l văzuse încă, pentru că drumurile lui Mihai nu trecuseră pe acolo, cehii fiind mai reticenți față de tratamentele neconvenționale ale unui român, cum păreau să fie complet indiferenți față de ceva ce venea din zona țărilor din fostul lagăr socialist. De aici nu puteau să vină lucruri noi, de care ei să nu știe,

iar vraci și leacuri băbești erau destui în Moravia și Boemia, la care să apeleze dacă farmaciile nu le mai puteau fi de folos, cu sutele lor de mii de medicamente.

Era un început de septembrie, cu o lumină caldă ce acoperea ca un vin vechi Orașul de aur, cu cetatea lui, Hradul și străduțele centrului medieval, ce se întindea până la celălalt mal al Vâltavei, peste podurile care o traversau. Între ele, Podul Carol, cu turnurile de la cele două capete ale lui, o fascinaseră pe Marina, încă de seara, când porniseră pe jos, de la hotelul Ambasador, să viziteze centrul vechi.

Ajunseră după-amiază și nimeriseră cu greu locul hotelului, pentru că nu aveau la îndemână o hartă a orașului, dar odată găsit, totul se rezolvase repede, pentru că Mihai reținuse camera încă de la Hamburg. Cinaseră la restaurantul hotelului și, ca niciodată în alte ieșiri din țară împreună, Mihai deveni un cozeur excelent, băură câteva sticle de vin, iar noaptea se dovedi a fi un bărbat mult mai tânăr decât îl arăta vârsta, încât Marina, dincolo de bucuria de a se fi simțit femeie cu totul, începu să-l bănuie că duce o viață dublă și chiar să fie geloasă pe mai tinerele Adi și Gabi, cu care-și petrecea omul zilele, de dimineața până noaptea, în laborator și pe la saloanele din mica lui rezervă de la spital.

Totul se limpezi odată cu sosirea dimineții, când se trezise înaintea lui, dar rămase să mai lenească în pat alături de el. Îi privi fața destinsă, a unui om fără ascunzișuri, ce arbora un zâmbet blând, de om mulțumit cu ceea ce făcea. Îi dădu la o parte câteva șuvițe de păr, printr-un gest calm, de mângâiere, întrebându-se dacă fericirea trebuie să aibă și un alt chip. La rândul ei se simțea cu mult mai tânără, bucurându-se că omul acela era soțul ei, bărbatul ei, stâlpul în jurul căruia ea trebuia să așeze vatra familiei. Făcu un duș, îl lăsă să se trezească singur, așteptă să-și facă și el toaleta de dimineață, apoi coborâră la micul dejun, unde, la un bufet suedez serviră din toate salatele și cârnăciorii care erau înșirați pe mese.

Primul drum făcut de cei doi fu la un chioșc de ziare ca Mihai să cumpere o hartă detaliată a orașului, un ghid mai amănunțit, unde să găsească și câteva date istorice privitoare la Orașul de aur al lui Rudolf al II-lea. Zăboviră mai mult pe podul Carol, privind când spre apa învolburată a Vâltavei, când spre cele două porți străjuite de turnuri ale podului, când spre statuile care-l flancau.

— Știai că patronul spiritual al Timișoarei e Sfântul Nepomuk ?... Un preot din anturajul înaltei curți de la Praga căruia regele a pus să-i smulgă limba și a fost aruncat în apele Vâltavei pentru că a tăinuit iubirea reginei față de unul dintre supuși ?...

— Și ce are asta cu Timișoara ?

— Imperiul Habsburgic... Simboluri ale tainelor, care dacă nu sunt dezlegate, rămân niște mituri e se poartă din gură în gură, adâncindu-se... După cum vezi, lumea de azi, deși e mai vorbărească ca oricând, destăinuiește tot, demitizează tot... Trăim cea mai lipsită de poezie epocă dintre toate pe care le-a avut lumea. Trăim ce vedem, ce simțim, ce auzim. Răsăritul soarelui e îmbrăcat în lumini reci, iar apusul în uleiuri aurii fără să le mai vadă nimeni... Un simbol în ziua de azi nu mai reprezintă nimic. Se banalizează, intră în cotidian.

— Dar tot nu m-ai lămurit de ce acel popă a ajuns să fie patronul spiritual al Timișoarei...

— Nu știu... Pot doar să presupun... oricum, azi nu mai e decât o poveste pentru niște istorici, care trebuie să pună cap la cap evenimente întâmplare cândva, să reconstituie ceva ce nu mai interesează pe nimeni.

Zăboviră preț de câteva minute în fața turnului cu ceas din orașul vechi, până la ora fixă, când, înconjuțați de zeci de turiști veniți de aiurea, asistară la ieșirea figurilor din stânga ceasului, pentru a da ocol pe deasupra capetelor lor, ca apoi să intre din nou în spatele cadranelor. Ultima dintre figurile respective era moartea, reprezentată așa cum a rămas în memoria tuturor trăitorilor din Europa : un schelet cu coasă, înveșmântat în negru.

Mihai se gândi la ciudățenia ce marcase sufletele generațiilor de dinainte și care încetățenise ideea că moartea trebuia să fie o femeie, neapărat, așa cum venirea pe lume a noului

născut e adusă tot de o femeie. De ce mentalitatea culturală a europenilor accepta ca prezența bărbatului să fi doar una de trecere prin toată această întâmplare de câțiva zeci de ani care e viața, și ea de gen feminin. Reluă imaginea ce-i trecuse prin fața ochilor, descoperind că dintre toate figurile, singura de sex feminin era ultima, cea care mână tura eroilor, când femeia a fost întotdeauna cea care a așteptat întoarcerea din lupte a bărbaților, ea a fost cea care și-a îngropat morții, și tot ea, cea mai rezistentă, cu o vitalitate mereu sporită, cu o longevitate, oriunde în lume, peste cea a bărbaților.

„Și culmea e că majoritatea pacienților mei sunt tot femei, — își spuse — singurele capabile să creadă în orice, să accepte oricâte suferințe pentru a ști că mai e o speranță de supraviețuire...”

— La ce te gândești ?

— La tine... La locul tău în universul nostru uman... La paleta de înfățișări pe care o singură femeie, de la fetița de odinioară, le îmbracă într-o singură viață, la fel ca și schimbatul toaletelor. Prietenă, amantă, soție, mamă, dușmancă aprigă, bunică, soacră... Adorată, urâtă, lipsită de orice Dumnezeu sau habotnică, mai aprigă decât orice schimnic, dorită, visată, stârnind cele mai aprige pasiuni, determinând crime sau sinucideri... La faptul că artistul medieval imagina moartea, cum ai văzut, ca pe o femeie care în ceasul ultim, vine să taie prin uitare faptele de eroism ale bărbaților... Dar oare aceia pentru cine le-au făcut ?... Nu tot pentru niște femei, pentru casele lor, care sunt tot niște femei, pentru țările lor, ce tot femei sunt ?... Oare la mijloc nu e ura dintre două femei, între care se găsește, ca un fel de jolly-joker, bărbatul, gata să se sacrifice pentru că asta e menirea lui pe pământ ?

— Nu știam că ești misogin... Ori poate că uiți că majoritatea oamenilor mari ai lumii au fost bărbați, că toate statele lumii sunt conduse de bărbați, că istoria lumii au scris-o în primul rând ei...

— O istorie ce are valoare doar în mintea lor. O lume ce își are un rost doar în concepția lor... voi trăii după alte coordonate, într-o altă lume, poate mai bună, mai puțin rațională, după niște ceasuri ale căror cadrane arată cu totul alte ore decât ale bărbaților.

Marina nu dori să continue discuția, mai cu seamă că haita turiștilor pornise deja către marele Hrad, unii ocolind de-a lungul șoselei ce urca în fosta cetate, alții scurtând-o prin stânga să se oprească la cârciuma unde-și bea berea zilnică, unul dintre cei mai mari scriitori ei Europei începutului de secol XX, Jaroslav Hašek. Luară urma acestora pentru că Mihai dorea să ajungă cât mai repede la catedrala Sfântului Vít, despre măreția căreia îi vorbise adesea doctorul Mancu.

Mihai era acum în postura aceluia, colindând aiurea prin Europa, în concedii, după un an de muncă, fie pe la castelele de pe Valea Loirei, fie pe la Madrid și Lisabona, fie prin Viena, Berlin, Roma și Praga, povestindu-i la capătul unui asemenea periplu prietenului său, despre toate minunățiile pe care le văzuse. Dintre toate amintea mereu de Hradul Pragăi și de Schönbrunnul Vienei, ca despre niște spații unde sufletul său se putea regăsi în toată lumina lui. Mihai nu avusese parte de asemenea răgazuri, pentru că nu și le oferise.

Drumurile lui prin orașele din Europa erau cu țintă precisă, mereu între două avioane, ca ale unui comis voiajor, ce trebuie să facă reclamă propriilor sale produse, să le vadă cum funcționează după un timp, și doar în pauza unei după-amieze să-și poată permite să uite cine este și pentru ce anume se afla acolo. Istoria nu-l pasionase prea mult, atâta timp cât nu avea vreo legătură cu cercetările lui, atâta timp cât înțelegea că singurul lui timp este cel prezent, iar cultura era un auxiliar necesar doar în clipele de mare tensiune sau deprimare.

Și-apoi Mancu, din poziția pe care o ocupa la Elias, își putea permite să aibă oricând calea deschisă spre toate țările ce nu făceau parte din lagărul socialist, unde se plimbau doar cei cu sau fără dar de mână, dar fără relații sus puse. După '89, ieșirile lui Mihai în străinătate fuseseră la fel de lipsite de culoare ca și înainte. Acum era prima dată când putea să verifice spusele lui

Mancu, să încerce să se vadă rupt de ceea ce era în toate zilele și să se simtă un turist oarecare în concediu.

Vizitară vechea cetate, catedrala Sfântului Vit, minunându-se de vitraliile gotice enorme ce dădeau o altă dimensiune spațiului interior. Reușiră, printr-o șansă dată de un grup de scriitori dintr-o țară vecină, să viziteze și Muzeul Literaturii Cehe, aflat tot în cetatea veche, apoi se îndreptară spre cea mai celebră zonă a Hradului : Cartierul Alchimiștilor.

— Aici a locuit și Sfântul acela, Nepomuk, de care mi-ai vorbit ?

— În mod cert. E doar fosta cetate a Pragăi... Nu știu mai multe despre el decât ți-am spus... Mancu, extaziat de Praga, mi-a povestit odată totul în amănunt... E un om fericit. Trăiește în trecut, dar se bucură de ce află... Nu știu, simt că el își știe mult mai bine decât mine dimensiunea reală pe care o are, locul exact pe care-l ocupă într-un prezent, de care poate să facă abstracție... Oricum e îndrăgostit de Praga...

— El ți-a vorbit și e Strada Alchimiștilor ?

— Normal... Nu degeaba îmi spune „Vindecătorul” ... Ca și cum între ceea ce făceau alchimiștii și ceea ce fac eu ar fi vreo legătură directă... E ironia lui. Recuzita unora seamănă cu a celorlalți, o să vezi, doar că scopul experiențelor diferă... Să faci din plumb aur e cam la fel de ciudat cu a încerca să aduci o celulă bolnavă să se comporte ca una sănătoasă.

Intrară pe rând în toate fostele laboratoare ridicate acolo pe vremea lui Rudolf al II-lea, el însuși unul dintre cei mai celebri alchimiști ai epocii. Mihai deveni dintr-o dată atent la toate inscripțiile, la fiecare dintre retortele, tuburile de sticlă, cuptoarele miniaturale, balanțele înșirate pe pupitre. Se simțea în mediul lui.

Fără voia custodelui îndrăzni chiar să atingă câteva dintre obiectele mici aflate în încăperile foștilor alchimiști, ca și cum, după terminarea orelor de vizitare ar fi putut să se întoarcă acolo să reia experiențele, iar și iar, fără să le dea de capăt vreodată. Îndrăzni chiar să-l roage pe unul dintre custozi să-l lase să răsfoiască una dintre cărțile aflate acolo, să-și astâmpere dorința de a fi alături de niște oameni dintr-un alt timp, care, la fel ca el în plin secol al tehnologiilor, foloseau aceeași recuzită dintr-o piesă ce nu se va mai termina niciodată, cât va exista omenirea. Își scoase dintr-un buzunar o hârtie să-și deseneze forma unei retorte din sticlă complet diferită de ceea ce văzuse până atunci. Nu știa dacă-i va cere cuiva să o confecționeze, nici dacă i-ar putea folosi la ceva, dar îl atrase forma deosebită a obiectului.

După ce parcurseră toate încăperile înșirate pe străduța aceea, rămase cu privirea deasupra acoperișurilor joase, încercând să se umple cu aerul medieval al locului.

— Poate că și eu sunt în plin ev mediu, cu toate cercetările mele — îi spuse Marinei — Poate că n-am avut timp să evoluez spre secolul al XXI-lea, care, iată, va începe în curând...

— Știam că aici ți-era sufletul ! — zise femeia — De aceea ai ocolit partea aceasta din cetate și ne-am îndreptat direct spre Catedrală, la început, și spre muzee. Așa ceva poți vedea oriunde, cum am mai văzut și în Germania și în Franța și în Italia... Dar o lume a alchimiștilor, adunată la un loc, cum e asta, nu poți să o vezi decât la Praga... Mă bucur că m-ai luat cu tine... Știi, aici în Hradul Pragăi, pe străduța alchimiștilor bântuia cândva Golem, omul făcut de un magician din mâinile lui, așa cum Dumnezeu îl făcuse pe Adam din lut. Îl crease un fel de alchimist după ce un rabin i-a descifrat tainele Torrei... Aici a prins viață o ființă făcută de om după chipul și asemănarea lui, care avea menirea să-i aducă sfârșitul... Nu știu dacă ai citit cartea lui Meyrink. Nu cred, în fine, poate că și tu ar fi trebuit să te naști cu ceva timp în urmă, aici, la Praga, unde-ai fi fost înțeles cu siguranță de confracții tăi...

— Nici n-ar fi fost chiar atât de rău, dacă un rege alchimist ar fi încurajat ceea ce făceam eu... Ar fi fost mentorul tuturor cercetărilor mele... Așa, încă trebuie să mă zbat singur... Am citit despre Golem, dar nu și cartea lui Meyrink. Am citit ceva, pe când eram student la medicină... Unul dintre profesorii noștri ne-a adus niște cărți vechi ebraice, pe care, dintr-o

scrânțele de-a lui ni le-a descifrat, să aflăm și noi despre nebunia oamenilor care i-a făcut mereu să se substituie lui Dumnezeu...

— Dar oare tu nu tot asta încerci ?... Să te opui unui destin implacabil ?... Să lupți împotriva a ceea ce e natural, tot prin ceva natural, dar încă nedescoperit de alți oameni ?...

— Asta o făceau și orientalii... Doar că la ei, Dao-ismul o spune, totul era o încercare a omului de a-și găsi locul în natură prin ceea ce natura i-a dat. Remediile lor sunt fiecare o redescoperire a ceea ce există, dar mintea rațională a europeanului nu deslușește...

— Dihotomia dintre suflet și rațiune a europeanului și credința totală în cea din urmă, în ceea ce se poate prinde cu mintea noastră și transforma în silogism...

— E formidabil !... — zise Mihai extaziat de cele văzute, și se îndreptă din nou spre micile laboratoare rămase acum piese de muzeu, unde-și trăiseră credința lor în depășirea condiției de simplii muritori, generații după generații de alchimiști.

Un ghid deveni atent la personajul acela ciudat însoțit de o femeie care dădea târcoale caselor din acea parte a cetății, unde majoritatea turiștilor, intră, cumpără două-trei ilustrate, apoi trec mai departe spre timpul prezent al berii Pilsen și-al cârnăciorilor de Praga. Spre surprinderea lui, străinul, îi ceru noi detalii, într-o germană destul de curată, despre fiecare dintre ustensilele de care se folosiseră cândva alchimiștii, despre formulele ce se găseau în cărți, despre rostul acelor mici cuptoare, al substanțelor pe care le puneau să se topească pentru a deveni, în cele din urmă, ceva ce ar fi trebuit să fie aur.

Lui Mihai i se părea complet inutilă toată povestea alchimiștilor aflată de data aceasta mai în detaliu de la ghid, când munții Europei aveau încă îndeajuns aur pentru a nu fi nevoie să-l obții aiurea, din plumb și alte minerale, până când, sătul de insistentele întrebări ale ciudatului turist, aminti, dar numai în treacăt de „piatra filosofală”. Neșansa ghidului, pentru că Mihai se abătu asupra lui cu alte întrebări până când acela îl anunță că se apropie ora închiderii.

Zăbovise o întreagă zi în cartierul alchimiștilor, fără să rămână mai mult decât cu un sentiment de acasă, de loc comun sufletului său, de dorință aprigă de a se întoarce cu câteva sute de ani în urmă, să rămână pentru totdeauna între retortele acelea, să descopere ceva ce un simplu trecător prin istoria materială a Europei nu poate, perenitatea iscodirii naturii, care nu și-a trădat tainele decât într-o foarte mică măsură.

Cum înserarea are un aer aparte atunci când o privești peste marea capitală de pe colinele cetății Orașului de aur, Mihai se lăsă copleșit de cele aflate și-l invită pe ghid la cârciuma lui Hašek, ca la o bere și la un cârnăcior să mai afle câte ceva. Pe drum, Marina îi aminti că Sibiul și Sighișoara, mai ales, îi pot compensa oricând dorul de Praga.

Se despărțiră târziu, în noapte, după ce o seară întreagă ghidul, un descendent tânăr al lui Sveik, îi povesti și repovesti despre dramele romantice petrecute în palatele din spate ale Hradului, îi dăruie detalii despre locul Sfântului Nepomuk și al Sfântului Vít în credința catolică, despre Golem, până-ntr-atât încât Marina începu să se teamă să mai zăbovească mult în orașul vechi, să n-apuie să se întâlnească cu stafiile tuturor celor despre care povestise domnul Bratušek, pentru că așa se numea omul, care se amuza de reacțiile cu totul ciudate ale femeii.

Se despărțiră în piața orașului de jos, nu înainte de a le mai aminti că acolo își dăduse foc Jan Pala, în '68, ca protest împotriva invadării Cehoslovaciei de ruși și de armatele țărilor Tratatului de la Varșovia.

Cum drumul spre hotel trecea pe lângă primăria orașului, așteptară miezul nopții să mai vadă o dată defilarea celor douăsprezece figuri, reprezentând cavaleri, urmați de moartea cu coasa în mână, prin fața cadranelor ceasului. Piața era plină de turiști ca și dimineața. Unii fotografiau, alții stăteau pe pavaj și beau bere, murmurând ceva nedeslușit, în toate limbile pământului.

Renunțară la cină și se culcară osteniți de ziua plină pe care și-o oferiseră hălăduind prin cetatea Pragăi, ca niște spirite ale unor alchimiști de altădată, veniți să-și caute liniștea într-un viitor din afara timpului.

Adormiră fiecare cu gândul la ceea ce-i obseda, Marina la Golem, Mihai la chichinețele care fuseseră cândva laboratoare ale alchimiștilor, nu înainte de a-și promite ca a doua zi să se reîntoarcă în Hrad, să mai viziteze o dată fiecare locușor, care desigur, avea să li se releve cu totul altfel, după poveștile spuse de Bratušek în cârciuma lui Hašek.

Doar că a doua zi plouă ca-n plină vară, și-și petrecură timpul intrând și ieșind din muzee, zăbovind mai puțin la Sfântul Vit, și la muzeul de artă, pentru a adăsta mai mult din nou, dar fără Bratušek alături, în cartierul alchimiștilor.

IX.

Tânărul adus cu salvarea fu îmbrăcat în cămașa de forță și aruncat în camera de izolare. O încăpere cu pereții, podeaua și tavanul tapetați cu saltele, peste care era trasă o pânză albă. Medicul de gardă hotărâse ca până dimineața să fie ținut acolo, să se trântască și să se zbată cât va dori, iar atunci, să-l consulte cine va vrea, sau colegul din cealaltă tură. Să-și facă toate analizele și să-i aplice tratamentul pe care-l va considera necesar. Asta cu toate că ființa care fusese adusă în noaptea aceea la spitalul de psihiatrie era complet inofensivă, părea mai degrabă drogată, cu ochii împăienjeniți și mișcările lente, oprite la jumătate, decât să fi fost un alcoolic în stare de agresivitate marcată.

După rezolvarea urgentă a cazului, asistenta și meciul de gardă se reîntoarseră în cabinetul acestuia și continuară să privească la televizorul instalat în cabinet. Nu făcuseră decât să răspundă unui apel telefonic disperat al unei femei tinere, care se căina că bărbatul ei a luat ceva probabil, sau a făcut o criză de inimă, dar zace în stare de inconștiență de mai bine de douăsprezece ore.

Trimiseră mașina salvării să-l aducă la spital, urmând ca soția sau femeia aceea, să aducă documentele omului și să stea de vorbă cu medicii în dimineața următoare. Doctorul își amintea de figura tânărului de la televizor. Îl văzuse într-una sau mai multe emisiuni ale unui post local, cu ani în urmă, apoi îl mai zărise pe stradă în câteva rânduri.

Îl certase pe șoferul trimis după bolnav că uitase să-i aducă actele și că n-o lăsase pe femeia lui să urce în mașină. Reconstitui mental chipul omului adus, și faptul că-i luase pulsul, altminteri ritmic, dar extrem de slab, cum și detaliul, deloc neglijabil, că nu mirosea a alcool.

„S-o fi drogat mai mult decât trebuie”, își zise, apoi o întrebă pe asistentă dacă are habar cine era tânărul acela.

— Cred că e ceva ziarist — spuse femeia — l-am mai văzut pe stradă, cred că l-am zărit de câteva ori și băut bine, abia ducându-și o tașcă după el. Era, cred, cu niște băieți pe care-i știu eu de cheflii...

— Ai habar unde stă ? Cum îl cheamă ?...

— Păi, îl întrebăm pe șofer, pe telefonista de la gardă. Cine a apelat ? De unde s-a dat telefonul ?... Ce, e așa de greu să-i dăm de nume și adresă ?

— Boul dracului !

— Cine ?

— Șoferul... Da ce, l-am trimis să-mi aducă un sac de cartofi ?

— Poate nu e bine că l-am băgat în cămașă de forță și l-am dat la izolare...

— Da' ce să fi făcut ? Să-l aduc în camera de gardă și să aștept să se trezească, să facă o criză de nervi aici, să spargă tot, să ne bată, să întorc tot spitalul pe dos ?

— Haideți să dăm un telefon nevastă-sii sau femeii aceleia, să ne spună măcar numele lui.

— Dă-i, dacă vrei !

Asistenta trecu în camera telefonistei care ațipise, se scuză, apoi îi ceru numărul de telefon al celei care apelase la salvarea spitalului. Formă, iar de la celălalt capăt al firului răspunse o voce trezită din somn.

— A murit ? ! — strigă speriată vocea de la celălalt capăt al firului.

— Nu, dar n-are nici un act. Nu știm pe cine să înregistrăm...

— Păi, ... a lăsat borselina lângă patul în care a dormit toată ziua... E la mine. Dacă trebuie, vin și-o aduc... Trebuie să rezolvați cumva cazul ! ...

— Vă așteptăm ! Știți unde e spitalul...

— Nu.

— Atunci luați un taxi și cereți să vă ducă la spitalul de psihiatrie... E cel mai simplu.

Asistenta se înapoie în camera de gardă și-i spuse medicului :

— Cred că tânărul din cămașă n-a dormit acasă, ci la fufeză, care-i speriată cumplit... O să apară imediat cu actele lui.

— Ți-a zis numele și adresa ?

— Cred că nici nu le știe.

— Bine. Să vină, să vedem cu cine umbla domnul ziarist... Iar mâine, dacă va vrea să-l reprimească familia, și dacă nu e lovit prea tare la scăfărlie, îl predăm cu actele lui cu tot.

*

Jos, în camera de la subsol, Petru Achim întredeschise ochii. Simți că era legat fedeleș, zări pereții tapetați cu saltele și se întrebă dacă visează, e într-un film SF, sau un thriller, apoi își relua poziția de fœtus în care era după ce fusese aruncat pe podea.

„De ce Doamne, mie ?” Își spuse privind spre lumina galbenă a becului de deasupra intrării. Nu-și mai aducea aminte nimic din tot ce i se întâmplase în ultimele douăzeci și patru de ore, sau poate mai mult. Nu i se mai lega mintea decât de o puzderie de luminițe argintii care-i păruseră a juca într-un colț al unei camere unde stătea pe o dormeză. În colțul din stânga, localiză mental, dintr-un spațiu nedefinit; auzea limpede vorbe de oameni, de femei, ce se învârtteau parcă în jurul lui, a dormezei aceleia.

„De ce Doamne, mie ?” repetă murmurat, apoi adormi din nou sau închise doar ochii pentru că luminițele acelea argintii începuseră să joace din nou în partea stângă a lui, cum stătea culcat, undeva sub salteaua pe care era. Deși simțea că e așezat pe ceva solid, trăia cu senzația că se află într-un spațiu rarefiat, fără de margini și totul plutește într-un alt spațiu mai mare, dincolo de care nu mai e nimic.

Rămase cu ochii închiși realizând că e gălbenușul unui ou a cărui coajă nu putea să fie decât camera aceea de izolare, ceva mai mare decât era, pentru că luminițele palpătoare făceau parte din ființa sa, un ou ce stătea în suspensie undeva în univers, la mii de ani lumină de cea mai apropiată stea. Bezna îl cuprinse din nou, după ce încercă în câteva rânduri să se zbată, și auzi limpede o voce șoptită ce-i spunea „De ce Doamne, mie ?”

*

În camera de gardă a spitalului de psihiatrie apărură o tânără în mini. Era speriată de parcă ar fi fost dusă la poliție.

— Asta-i tot ce-a avut ! — zise, și-i întinse asistentei borselina, după care vru să plece.

— Acum, dacă tot ai venit și știm despre cine e vorba, povestește-ne ce s-a întâmplat ! — interveni doctorul.

— N-am ce povesti... Nu-l cunosc decât de două zile... S-a legat de mine într-un bar... A zis că are bani, că e ziarist, că are sufletul greu și că ar vrea să petrecem împreună o noapte, adică alaltăieri seara s-a întâmplat asta... P'ormă am mers la mine acasă, adică la gazda unde stau... Din drum mi-a mai luat o sticlă de coniac Napoleon, că zicea că e bun, deși i-am explicat că e făcătură la prețul ăla. A mai luat niște țigări, și-am zis că așa cum alții fac treaba și dimineața pleacă, așa va face și omul ăsta... Da, nu e mort ? !

— Nu, e într-un salon — o liniști asistenta — mâine dimineață o să i se facă toate analizele și vom vedea ce are. — Dar totuși de ce ai dat telefon aici și nu la Spitalul Județean ?

— Că l-am văzut trist... dar când omul face treaba aia se simte cocoș, se simte peste toate femeile din lume, dar el a rămas trist și n-a vrut nici să bea... Fuma, atâta tot, fuma și mă privea ca pe minunea lumii... Poate l-am făcut fericit, dar nu s-a arătat... Am zis că e mândru, că așa își duce viața după ce l-a lăsat nevasta... Azi cu una, mâine cu alta...

— L-a lăsat nevasta ?

— Nu știu... Văd că verigheta o mai ține pe deget, dar poți să fii sigur... Asta e mai mult ca să fiu eu, adică noi, astea, să fim mai liniștite că n-are v-o boală... Că e om la locul lui...

— Ce om la locul lui umblă cu voi ?

— Pardon ! ... E un domn... Mi-a luat apărarea față de un vagabond, și-apoi să știți, domnule doctor, că noi nu suntem din alea care umblăm cu șoferii turci de pe tiruri ! ... Vin și profesori universitari la noi... Și eu am fost studentă... Am făcut un an și p'ormă am zis că e mai bine așa... Mama încă mă crede prin ultimul an de facultate...

— Și când o termini ? — zise ironic doctorul.

— Mă-nscriu la alta... Nu cer bani. Fac ! ... Și dacă mama mă știe într-un oraș mare, la locul meu... și-i duc cadouri de fiecare dată când merg acasă, totul e la locul lui.

— Dar studenții mai au vacanță...

— Eu lucrez în vacanță, și-apoi mai sunt și practicile de vară... O săptămână. Atâta ține cu adevărat o pauză de vară...

— Succes ! ... Dar când i s-a făcut rău domnului ziarist ? — insistă asistenta.

— V-am spus... P'ormă eu m-am dus să mă spăl. S-a dus și el. A stat mai mult la baie decât era nevoie, fără să fi făcut mai mult de un duș, apoi a venit și mai trist de cum era... Avea ochii încețoșați, și-mi spunea că ar vrea să doarmă la mine... Altceva tot n-aveam de făcut, așa că i-am făcut patul, iar el s-a culcat și-a adormit ca un copil... Eu mi-am băut paharul cu coniacul ăla nenorocit, am vărsat, că mai băusem ceva înainte și m-am culcat lângă el. Respira ușor... Am adormit și m-am trezit către prânz... Dau să-l mișc. Mi se pare că nici nu mai respiră... Caut prin baie și nu dau decât de o cutie cu medicamente... Zic : o fi bolnav și mi-am pus beleaua pe cap... L-am lăsat dormind și-am ieșit în oraș. M-am dus la barul unde ne întâlniserăm și dau de niște prieteni de-ai lui... Îi întreb dacă e bolnav și ăia-mi spun că de câteva luni e alt om, că suferă de ceva ce nu vrea să spună la nimeni, dar că nici nu a mers decât de două ori la medic... M-au întrebat unde e, le-am spus că la mine și mi-au zis să-l las să doarmă că-și va reveni el... Mi-am petrecut ziua cu băieții aceia, la gândul că dacă ar fi vrut unul să vină cu mine, l-aș fi luat, am fi mers acasă, l-am fi trezit pe domnul acela și i-am fi dat papucii... Așa am și făcut, doar că pe domnul n-am mai reușit să-l trezim... Și-atunci, ăla mi-a zis să dau telefon să vină să-l ia salvarea că altfel dau de dracu'... M-am speriat, vă dați seama, de mama focului !... Tot ăla mi-a zis că e caz de psihiatrie și de-aia am dat telefon aici !... Nu vă spun că mai era o pereche de prieteni cu noi, și-n loc de petrecere, am dat de parastas... Când mi-ați dat telefon, acum, am zis că e poliția și prietenii mei s-au speriat cumplit... I-am liniștit, am chemat un taxi și v-am adus borselina... Atâta știu ! ...

— Și-ai mutat mortul la noi, ca-n *Balconul* lui D. R. Popescu...

— Ați zis că n-a murit !
 — Din câte știam acum o oră, nu... Dar între timp... Nu se știe...
 — Pot să plec ? !
 — Ne lași un nume ? ...
 — Nu se poate fără ? ...
 — Nu... Un nume și o adresă, că telefonul îl avem...
 — Aveți și adresa, c-o știe șoferul vostru... Dar numele nu vi-l dau ! ... El e mortul, el trebuie să aibă un nume... Eu sunt vie ! — zise fata și cât să n-apuce să schițeze vreun gest portarul, asistenta și medicul de gardă, țâșni pe ușă, apoi pe poarta mare în stradă.
 — Las-o ! — făcu doctorul, și-o prinse de mână pe asistentă... — Poate că mai devreme sau mai târziu, nu-i doresc, Doamne ferește ! Asta, s-ar putea să ajungă la noi cu actele în mână, și-atunci o să afli și cum o cheamă, și ce adresă are, și ce vârstă exactă are, și cine-i mamă-sa aia care-o crede studentă... O să le știi pe toate și n-o să-ți folosească la nimic.
 Doctorul luă borselina și intrară în camera de gardă, o deschiseră și-i înșirară pe masă toate câte le avea înăuntru : acte, bani, legitimații, o scrisoare de la un medic din București, un prezervativ nefolosit, niște chei, și fotografia unei alte femei decât aceea care ieșise în trombă din spitalul de psihiatrie. Le studie pe rând, îi întinse asistentei cartea de identitate ca să-l înregistreze, apoi vârî toate celelalte la loc în borselină.
 — Trece-l la internări — zise. — N-au decât să se ocupe ăia de dimineată sau profesorul de cazul special al domnului Petru Achim... O fi luat un pumn de barbiturice, că zicea fata de niște medicamente, și e lat... Îi dau niște injecții mâine dimineată, îl trezesc și-l trimit la ziarul lui, să mai scrie despre curve și politică... Mă duc să mă întind puțin...

*

În camera de izolare, Achim întredeschise din nou ochii, la fel de năuc ca și prima dată. Simțea o durere surdă în umărul stâng, cel pe care căzuse când fusese aruncat pe saltele. Realiză abia atunci că e într-o cameră pentru nebunii violenți, că puțin le păsa medicilor dacă i-ar fi venit să urineze, ori că din acel cineva, care se crezuse a fi cu o zi în urmă, era un morman de carne cu un nume despre care se va vorbi, sau se va scrie, și poate că dacă n-ar fi avut mintea într-atât de năclăită, și-ar fi dorit din nou să moară, dar să moară cu adevărat, nu ca într-un joc melodramatic cum i se întâmplase atunci.

Simți asprimea saltelelor mișcându-și capul și încercă să înjure pe cineva aiurea, despre care nu știa nici măcar dacă s-a născut.

„Nebun de legat ! — își spuse, fără să reacționeze cumva — nebun de legat ! — M-au legat să nu-mi pot face facerea, idioții !... Ce înțeleg ei din viața unui om !... Că toți sunt bolnavi, că toți sunt psihopați ... Oligofreni, schizofrenici, paranoici, isterici și sinucigași... depresivi... maniac depresivi... Doar când ți le treci prin fața minții și simți dintr-o dată că trebuie să fii cumva... Normal nu ! ... Maniac depresivi...”

I se năzări că toate cuvintele acelea le spusese cineva din afara lui spre el, la ureche, să-l trezească, să-l determine să urle pentru a fi eliberat. Ori aici, ca și într-o închisoare de maximă siguranță, țipătul aduce după sine cămașa de forță pe care-o ai deja pe tine, țipătul justifică un gest făcut aiurea de cineva pentru a fi la fereală de vreo bănuială, sau din comoditate. Dacă țipi, au dreptate ei, care-au știut că ești un om violent, o fiară, un ucigaș ce trebuie pedepsit pentru actele lui. Apucă să se mai întrebe dacă mai era mult până la ziuă și ațipi din nou.

*

Se deșteaptă într-un pat dintr-o rezervă. Era dimineata pe la ora zece. Își văzu brațul împuns de siringa surorii ce-i luase sângele pentru analize, în timp ce în celălalt braț avea înfipt un cateter legat la o sticlă de perfuzie. În salon mai erau trei bărbați care-l priveau că pe o ciudățenie. Închise ochii să fie sigur că nu va trebui să răspundă la un gest.

*

Două ore mai târziu, după ce se goli și a treia dintre pungile cu glucoză, apărură o asistentă pe care-o cunoștea din cartier. Femeia-i deschise pleoapele cu degetele și-l privi în pupilele ochilor, apoi îl întrebă :

— Puteți veni până la domnul profesor ? ... A fost de dimineață, v-a văzut, dormeați. Nu știe cum s-a ajuns aici, medicul de gardă n-a aflat decât că ați fost adus azi-noapte... Ar vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră în cabinetul lui, deși aici se află toate deîndată ce ai intrat pe poartă... Încercați să rămâneți aici cât mai puțin. La meseria dumneavoastră nu e bine să se știe că v-au înregistrat la noi ! ...

Ultimele vorbe ale asistentei îl determinară pe Achim să-și adune toate forțele și să o urmeze spre cabinetul profesorului. Acolo trebui să aștepte pe o bancă, la rând, după alți șase pacienți.

— Și ce vrea să-i spun ? — o întrebă în șoaptă pe femeie — Că am fost la curve ? ... Și el merge, cât e de profesor... Toți merg... Toți se satură la un moment dat de neveste sau de viața pe care o duc și încearcă să-și afle alinarea în sex și în beții...

— Calmați-vă ! E spre binele dumneavoastră... Și să-i răspundeți cât se poate de cinstit și coerent... Poate n-o să vă puteți concentra pentru că vi s-au dat niște calmante mai tari... Așa a crezut medicul de gardă că trebuie... Mă rog, nu e de competența mea să mă pronunț... Dar mai bine vă făcea o spălare stomacală și vă dădea drumul, fără să vă mai fi înregistrat... O să mai stau cu dumneavoastră puțin...

Achim se ridică în picioare și începu să se plimbe între ușa închisă a profesorului, dincolo de care se afla un alt pacient și cea de la un salon, sau laborator de expertize medicale. Simțea că simpla lui prezență într-un spital îi agrava starea. Ar fi vrut să fie într-un tren, aiurea, spre Mamaia, să știe că a doua zi va fi la mare, pe plajă, fără gânduri. Văzându-l atât de agitat, asistenta bătă la ușa profesorului și-l anunță că pacientul Petru Achim s-a trezit și așteaptă să fie primit.

După plecarea celui cu care avusese dialogul, profesorul apărură în cadrul ușii pentru a nu fi discuții asupra faptului că-l introducea peste rând în cabinetul său pe ultimul venit. Îi făcu semn lui Achim să se așeze pe un fotoliu din piele, apoi scoase dintr-o cutie o pastilă și-o mestecă. Sună telefonul și-urmă o convorbire de câteva minute cu un alt medic, cunoscut al profesorului, despre niște probleme familiale.

Achim avu destul timp să studieze toate tablourile de pe pereți. Să vadă titlurile cărților dintr-un raft de bibliotecă, între care, pe lângă tratatele de medicină, se aflau și cele ale unor scriitori cunoscuți lui, care de bună seamă că trecuseră ca pacienți prin cabinetul acela, ca și pictorii ce-i dăruiseră profesorului capodoperele lor. Se liniști că balamucul nu era un loc chiar de speriat, de vreme ce era populat cu bună parte dintre cei ce în bârfele orașului, reprezentau lumea bună a lui, vip-urile cele cu bani mai puțini, dar cu faimă mare, de care știau și bucureștenii și, poate, ba mai mult ca sigur asta, câțiva specialiști și amatori de artă de peste hotare.

Când profesorul își îndreaptă privirile spre el, Achim era deja calm, se simțea într-un fel în mediul lumii boemei clujene, ce trecuse prin cabinetul acela. Se privă câteva clipe, cât profesorul să constate că pacientul său e apt pentru o discuție, apoi urmă tirul întrebărilor despre viața lui Achim, despre familia lui, despre atmosfera de la gazete în tumultul schimbărilor ce se petrec cu o repeziciune năucitoare pentru cei ce locuiesc în orașe, fac politică, sau numai privesc spre bâlciul ce se petrece în jur, fără urmă de rezultate concrete pentru marea majoritate.

— Și totuși ce vi s-a întâmplat ieșit din comun în ultima vreme ? — insistă profesorul.

— Sunt suspect de o maladie incurabilă.

— Doar suspect ?... V-ați făcut niște analize ?

— Da, și au ieșit așa cum bănuia... — evita să spună numele doctorului Constant — ...cum bănuiam.

— Ați avut ceva simptome ?... Aveți dureri ?... V-a apărut ceva pe corp ? ...

— Da — minți Achim. — Totul a plecat de la o pată ce mi-a apărut pe spate... Așa, cât o palmă de om...

— Bun, bun, dar ce-au zis cei de la oncologie ?

— Să mă internez, să-mi continui investigațiile, iar dacă va fi cazul să fac operație și raze... Între timp, mi-au apărut niște ganglioni ciudați la gât și sub brațe... Dar am făcut toate analizele ambulator și n-au ieșit bine... Dacă mă internam, riscam să fiu luat și dus la chirurgie, apoi bombardat cu cobalt și cu alte raze...

— Bun, bun, dar ăsta-i tratamentul...

— O fi, dar eu nu vreau să fac așa ceva !

— Ai o altă variantă ? — zise profesorul cu un aer superior — Cu leacuri băbești din cărțile Mariei Treben... Cu plante și rugăciuni ?... Și cum ai ajuns aici ?

— Printr-o prostie... Printr-un lanț de tâmpenii ale unor oameni speriați...

— Înțeleg că soția nu știe că ești aici !

— Da, domnule profesor, am fost la curve... Ați avut și dumneavoastră !... Am treizeci și ceva de ani, dar dacă v-ar fi mai dat cineva câteva luni de trăit, cum ați fi reacționat ?

— M-aș fi luptat să amân totul pentru cât mai târziu... Aș fi luptat, domnule Achim, și nu aș fi cedat impulsului de a ieși din viață cu propria-mi voință...

— Dar cine v-a spus asta ? ... Aseară, adică alaltăseară eram obosit, deprimat, am crezut că pot ieși din circuitul vieții de fiecare zi, al casei și spaimei soției, că mă va pierde înainte de a-mi vedea copiii ridicați, am băut ceva, m-am legat de o fetișcană, am fost la ea acasă și-am crezut că-mi trece... Nu a fost așa... Am luat niște diazepam și-am dormit mai mult... Aia s-a speriat și m-a adus aici... Care-i problema ?

— Va trebui să urmezi un tratament mai îndelungat la noi... E un puseu care se poate repeta cu o forță mult mai mare... O să te liniștești, o să uiți...

— Și-o să mor ! ... Aici e psihiatrie, domnule profesor, nu oncologie. Acolo n-am vrut să merg și mă tratați voi de depresii acum ?

— Domnule Achim, fii rezonabil ! Dumneata ai nevoie acum de o stabilitate psihică înainte de toate... Gândește-te că afară te așteaptă nu numai o familie în prag de disperare, dar și un mediu ostil, care habar n-are ce e în sufletul dumitale și puțin îi pasă de el... Aici poți sta de vorbă cu ceilalți oameni, la fel de tracasați de viață ca și dumneata, aici poți să citești, să faci sport, să...

— Fiu dus în camera de izolare !

— Cine ți-a spus asta ?

— Dar unde credeți că am fost azi-noapte ? ... Ca-n Zbor deasupra unui cuib de cuci... Mă mir că nu mi s-au luat și amprente și să mi se dea un număr, ca la pușcăriași.

Profesorul puse mâna pe telefon, iritat la culme de ceea ce se întâmplase. Se ridică din fotoliul lui și strigă doctorului de la camera de gardă, de parcă el ar fi fost de vină. Mai luă o pastilă albă din aceeași cutie de tablă pe care o avea pe masă, apoi se domoli.

— Regret tot ceea ce s-a întâmplat, dar când v-au internat, dumneata n-aveai nici o identitate. Puteai să fii orice ins violent. Ori aici e un spital pentru protejarea nervilor și sufletelor oamenilor. Nu se putea risca. Asta a fost greșeala celor de la gardă... și-apoi mai e un lucru de reținut... Aici nu e un loc pentru adus orice individ care și-a băut într-o noapte mințile, ci un spital pentru tratarea tentativelor de suicid ale celor deprimați... De unde să știu eu că n-ai luat un flacon de luminal cu o doză letală, din dorința de a te autosuprima. Chiar dumneata ai spus-o adineauri ! ... Trebuie să tratăm această maladie, altfel noi vom fi cei răspunzători pentru soarta dumitale.

— Adică nu pot să plec acum acasă ? !

— Nici vorbă ! Te întorci în salon, vei urma un tratament de întremare, ca orice om suprasolicitat, ajuns la capătul puterilor sale, apoi, după o lună, vei continua tratamentul ambulator și vei veni la control... Cu așa ceva, domnule Achim, nu se poate glumi... Și-apoi să știi că mulți oameni de primă linie din țara asta merg singuri la psihiatru.

X.

Mașina doctorului Mancu parcă în fața fostei fabrici renovate diferit pe porțiuni, după gusturile și nevoile noilor proprietari, după profilul ce-l aveau micile întreprinderi care funcționau înăuntru. Doar halele păreau mai dărăpănate, deși ferestrele începuseră să fie schimbate cu altele noi pentru ca mărfurile depozitate înăuntru să nu se deprecieze. Prin curte foiau din nou mașini și oameni, fiecare cu căprăria lui, grupați în jurul câte unei clădiri sau hale.

În primul moment, Theodor fu derutat de toată vânzoleala aceea, apoi se îndreptă spre căsuța portarului, o cameră din fosta clădire pe unde intrau altădată muncitorii, li se verificau legitimațiile, apoi, la ieșire, gențile, să nu fure ceva de la patronul stat.

Restul clădirii fusese cumpărat de un întreprinzător de mărfuri en gros, care mai avea în proprietate și una dintre halele mari, unde-și ținea marfa.

Lumea pestriță dinăuntru curții îl făcu să ezite, în primul moment, să mai întrebe dacă în toată imensitatea aceea funcționa încă un laborator. Zări însă în spatele acelei prime clădiri o alta, cu etaj, unde bănuia că ar mai fi putut să fie, uitați de toți ceilalți, ignorați sau tolerați, doi cercetători trăsnii ce-și continuau truda de zi și noapte printre retorte, mici cuptoare, balanțe, eprubete și aparate de măsurat.

Portarul deveni atent la fiecare dintre mișcărilor noului venit. Se vedea că nu face parte din lumea ce se vântura prin fosta fabrică, și, cât să pară mai important pentru locul pe care-l ocupa, îi ieși în întâmpinare și-l întrebă el dacă dorește să stea de vorbă cu vreunul dintre reprezentanții firmelor ce funcționau înăuntru.

— Îi caut pe domnii Dudaș și Căndea, cercetătorii... Mai au laboratorul aici ?

— A, chimiștii ăia ! ... Cum să nu, acolo, în clădirea din spate, la etaj.

Theodor traversă curtea stupefiat de ceea ce vedea. Un bâlci al tuturor mărfurilor, de la bideuri la aparate casnice, printre muncitori ce păreau că au o cu totul altă activitate, trăgând fire după ei, transportând cu roaba sau carul electric piese spre una sau alta dintre clădiri sau hale. Două camioane încărcau frigidere și agregate Zanussi, pentru unul dintre magazinele din oraș. Desluși din mers scris pe câteva alte aparate, aflate încă în cutiile lor de carton, numele firmei

Bosch și realizează de-abia atunci, acolo, că tot ceea ce se scria prin ziare sau apărea la televizor despre industria de odinioară a țării nu era o gogoriță, și se întrebă din nou retoric :

„Atunci din ce Dumnezeu se obține acel PIB din care se împarte patru la sută pentru medicină și sănătate, tot cam atât pentru învățământ și zero virgulă ceva nesemnificativ, pentru cultură”.

Urcă scările ce duceau la etajul clădirii indicate de portar, printre niște oameni în salopete albastre, noi, ca la defilare, ce cărau cutii de carton mai mici dintr-o cameră în alta, când alții duceau alte cutii, să le depoziteze undeva afară.

Avu senzația că e actor într-unul dintre filmele cu gangsteri ce populează imaginația copiilor până la doisprezece ani, care n-au voie să se uite la ele, dar tocmai de aceea le urmăresc, unde slugi îmbrăcate impecabil în haine de lucru duc, aduc, depozitează, păzesc niște lădițe din carton până la sosirea unui camion care să le ducă de acolo, nu înainte ca în curtea fabricii să aterizeze un elicopter, din care să coboare un domn la cravată, însoțit de doi bodyguarzi, cu o geantă argintie în mână, pe care să o dea unuia dintre cei ce urmăresc de departe transportul, acela să deschidă capacul genții argintii, să vadă bancnotele, să dea semnalul pentru începerea acțiunii de încărcare a mărfii... și, în timp ce domnul cu bodyguarzii lui se reîntoarce la elicopter, să apară cel bun, pentru că fiecare film de acțiune trebuie să aibă un personaj pozitiv, bătaios, superînarmat, care să arunce în aer totul, sau să zădărnicească acțiunea celor răi, iar zece minute mai târziu să apară și poliția, cu douăzeci de mașini, să lichideze complet banda de gangsteri. Între timp, elicopterul sare și el în aer, pentru că întotdeauna o explozie la sol nu e atât de spectaculoasă ca una deasupra capetelor oamenilor.

Își spuse că povestea cu poliția care sosește după un timp de la o întâmplare de acest fel e valabilă și la noi, cu deosebirea că personajul pozitiv reușește să pună mâna pe geanta argintie cu dolari verzi și să se facă nevăzut.

Cam așa ceva-i trecea prin cap doctorului Mancu în clipa în care bătu la ușa scorojită a ceea ce portarul numise „laboratorul chimiștilor” înăuntrul căruia se auzeau glasurile a doi bărbați, trebui să bată din nou, ceva mai ferm, pentru ca unul dintre aceia să sesizeze că sunt căutați de cineva. Omul descuie, apoi se proțăpi în ușă, încercând să acopere cu spatele imaginea interiorului laboratorului.

— Sunt doctorul Theodor Mancu, de la Spitalul Elias și am citit despre dumneavoastră mai de mult... Credeam că v-ați oprit cercetările, dar o mică informație apărută de curând în revista „Magazin” m-a determinat să vă caut...

— În legătură cu ce ? — se încocoră cel din spate, care nu era altul decât Cădea.

— Poftiți înăuntru... E mai bine să vorbim aici — zise Dudaș, care, după ce Theodor păși în încăpere, încuie ușa și puse un zăvor ruginit să blocheze intrarea.

Cădea îl privi cu neîncredere. Puțini oameni erau interesați de locația lor și-apoi, după o simplă știre din ziar nu poți ști unde se află un laborator, ca al lor, care nu era nici de interes public, nici măcar de interes strategic, ci supraviețuia printre meandrele unei foste fabrici chimice. Era trecut de miezul zilei, iar vânzoleala de afară atinsese unul dintre momentele paroxistice.

— Înțeleg că știți cu ce ne ocupăm — deschise discuția Dudaș. — E o poveste veche, pornită de la o idee de-a noastră privitoare la componentele necunoscute ale apei.

— Știu, am citit și ce-a scris revista „Flacăra” în '86 despre cercetările dumneavoastră și despre ceea ce s-a scris acum, în 2000... Cred că ați văzut materialul. Într-o frază e descrisă ambianța în care vă desfășurați munca, fără să se spună exact unde se află. „O fabrică părăsită, inexact, pentru că după câte văd e vie, mișună oamenii prin ea, dar cu alte treburi, aflată la capătul orașului”. Exact... „Unde doi iluștri cercetători își continuă o activitate începută în urmă cu douăzeci de ani, frizând absurdul sau genialitatea” ... Vă citez din articol.

— L-am citit — zise Căndea. — E o tâmpenie, care, după câte văd, ne aduce numai ponoase. Mai bine să ne fi lăsat să ne vedem mai departe de ale noastre...

— Și totuși de ce ați venit ? — spuse Dudaș, căruia prezența doctorului i se părea mai mult decât benefică pentru gândurile lui.

— Am un prieten care lucrează în domeniul micro-biologiei... Mai exact face tratamente neconvenționale pentru oprirea și tratarea până la retragere completă a cancerului. E drept, nu a tuturor formelor de cancer, dar a majorității lor... N-a avut încă rezultate în cancerul osos, dar nu e târziu... M-am gândit că o colaborare cu el în acest domeniu n-ar putea să fie decât benefică. La modul teoretic cel puțin, e de așteptat ca apa dumneavoastră antagonică, bunăoară, să stea la baza unor noi produse ale lui care să grăbească anihilarea celulelor maligne, pentru ca într-o altă fază, o bună dozare cu apa biologică să redreseze organismul bolnav și să-l aducă la forma lui cea dinainte de boală...

— S-a încercat deja ! — se grăbi să-i taie din elan Dudaș. — Nu au fost nici un fel de rezultate ! Pacienții au murit ! ...

— Va să zică recunoști că fără de știrea mea ai vândut apă antagonică ! — zise înfuriat Căndea. — Știam ! Adică bănuiam, pentru că dozele de lichide din bidonașe ar fi trebuit să fie egale, dar mereu cele de apă antagonică erau goale, sau cu cantități mici, mult mai mici decât celelalte.

— N-am vândut, am dat unor nefericiți aflați la capătul disperării. Noi nu vindem, domnule doctor, nu putem vinde ceva ce nu ne aparține.

— Cum adică nu vă aparține ceea ce produceți ?

— E o poveste mai complicată pe care nu e necesar să o cunoașteți... E problema noastră. Atâta tot...

— Stați puțin, îi liniști doctorul, eu n-am venit la dumneavoastră trimis de respectivul coleg sau de altcineva... El, sărmanul, nici nu știe de inițiativa mea... Voiam doar să vă pun în legătură, să încercați să vă găsiți timp și pentru o colaborare cu el... În mod cert ați aflat de el din ziare. Ultimul articol a apărut în „Holiday in Romania”, cu fotografii pe mai multe pagini... A mai apărut și el, cam tot odată cu dumneavoastră în „Flacăra” și în „Magazin” ... E imposibil să nu fi aflat.

— Nu prea citim ziarele, nici măcar atunci când scriu despre noi ! — zise Căndea, incomodat în continuare de faptul că Dudaș îi dăduse atât de ușor drumul în laborator.

— Are clinică ? — întrebă chimistul.

— Are câteva saloane la Clinica Titan, un cabinet pentru consultații și un laborator, unde e ajutat de două asistente și de două surori medicale, plătite toate de spital...

— Domnule doctor, problema e ceva mai complicată decât credeți, noi suntem colaboratorii unui profesor și apărem ca atare pe brevetele date de OSIM... Dar produsele ne aparțin, sub rezerva de a nu le comercializa.

Căndea vorbea ținându-l sub atenție pe colegul său, a cărui față se luminase la auzul unei posibilități de a-și valorifica pe bani buni, la vedere și nu pe ascuns, produsele lor, de care nu mai erau interesate nici una dintre puținele platforme de cercetări din domeniul biologiei plantelor, lipsite și ele, de la o vreme, de universitățile agricole. Cum afacerea începu să-i miroase, Dudaș, ca bun neguțător ce era, începu să dea înapoi.

— Ce scrie la ziar e ceea ce trebuie să se știe. Povestea cu apa vie și apa moartă, cum le-au zis gazetarii, e deja uitată de noi. Acum lucrăm la niște aplicații, pe care tot noi le facem și vizează cu totul alte domenii, mult mai importante pentru viitorul omenirii, aflată într-o foamă crescută de materii prime... Aceste aplicații, despre care nu vă putem spune mare lucru, pentru că abia sunt în testări, dar cu cele mai bune rezultate, sunt patentele noastre, brevetele noastre, de care noi vom putea să dispunem, sau chiar să facem trusturi specializate, cu capital străin, folositoare, atât pentru România, cât și pentru oricare dintre țările lumii... Trebuie să ne

adaptăm noilor situații, să gândim și în folosul nostru... Cine mai stă azi să-și bată capul pentru ceva, chiar genial, dacă nu câștigă nimic ? ... Vă spun asta pentru că și dumneavoastră sunteți om de știință și înțelegeți în ce lume trăim...

— Nu sunt om de știință, ci medic... Mă ocup de organele interne, stomac, pancreas, splină, ficat, intestine... Cât despre lumea în care trăim, se vede cu ochiul liber — și făcu un gest cu capul spre curtea fostei fabrici. — Pentru noi, pentru interniști, apariția unui nou aparat de investigare mai precisă a unei maladii e o adevărată mană cerească...

— Spuneți că sunteți la Elias, ori, din câte știu, acolo sunt cele mai performante aparate din câte pot fi în țara asta — continuă Dudaș. — Poate o colaborare în acest sens ne-ar interesa. O colaborare cu contract ferm și beneficii de ambele părți. Doar că trebuie să știm despre ce e vorba...

— Colegul vrea să spună, — îl întrerupse Cădea — că până nu vom ști ce anume v-ar putea interesa, din ceea ce avem deja făcut, să-l perfecționăm în direcția cerută de dumneavoastră, n-avem ce sta de vorbă.

— Domnilor, vă repet, eu nu pentru mine am bătut drumul ăsta până la marginea Bucureștiului. Am văzut că existați, că aveți aceleași preocupări, sau așa am citit cel puțin în ziare, și-am zis că e momentul să vă pun în legătură cu colegul meu, mult mai interesat de lumea subtilă a apei, de valențele ei nebănuite decât să-mi faceți mie acum nu știu ce aparat cu care să determin, să zicem, cantitatea de zahăr pe care o fabrică la un om normal pancreasul, în douăzeci și patru de ore.

— Iar noi v-am spus deja că puțină apă antagonică pe care o mai avem nu ne aparține decât în parte și că nici nu suntem dornici să o mai fabricăm, dar nici să colaborăm într-un domeniu unde rezultatele nu au fost bune.

— Dragă Mircea, domnul doctor a venit cu cele mai bune intenții — interveni Dudaș. — Ceea ce vrea să spună colegul meu este că ar trebui să avem acordul profesorului pentru o asemenea colaborare.

— Dar cine e eminența aceasta cenușie, pentru care lucrați aici ca niște șobolani ?

— Domnul profesor Chindiș, — se repezi Dudaș, de parcă toată lumea medicală sau științifică ar fi trebuit să cunoască numele acestui Țițeica al anilor '70-'80 și iată '90 ai lumii științifice românești.

— N-am auzit de acest domn, — zise Theodor, întunecându-se. — Nici nu e de mirare. Nu lucrez în cercetare, n-am legături cu ea. Eu tratez bolnavii cum mă pricep mai bine, urmărind tot ceea ce apare nou în revistele de știință din țară și străinătate, în revistele de specialitate, căutând să fiu la zi cu toate tratatele domeniului meu, editate în apus sau dincolo de ocean. Sper că nu v-am deranjat...

Se ridică și porni spre ieșire. Dibuiase nu doar locul unde-și desfășurau în niște condiții precare cercetările cei doi, despre care se scria prin ziare, dar reușise, în doar câteva minute, să-și dea seama că pornise pe o pistă greșită. Ca și în cazul jurnaliștilor care scriseseră despre ei, dar chiar și al lor era vorba de un colos de imaginar, e drept, nu fără unele rezultate, care devenise subiect de mare entuziasm, încă înainte de revoluție, iar acum se încadra în ceea ce lumea aștepta de la știința cea mai performantă.

Din drum se întrebă dacă într-adevăr acele tipuri de apă existau și în realitate sau doar în imaginația celor doi, îndoindu-se că în condițiile acelea de minimă dotare, rezultatele puteau fi probate de cineva cu o aparatură pe măsură, ca fiind cu totul de excepție. Dorea să ajungă acasă cât mai repede, după ce va mai fi trecut pe la Spital, să caute pe internet date despre cercetări similare din alte țări, să le compare cu ale celor doi, apoi să se hotărască dacă să-i facă cunoștință lui Constant cu ei sau să-l lase să-și continue cercetările cum știa el.

Cum se îndrepta spre mașină, se auzi strigat de Dudaș, care-l ajunsese din urmă în goană.

— Domnule doctor, ați plecat fără să stabilim nimic !

— Ce să stabilim ? ... Spuneți că vă ocupați de cu totul altceva acum.

— Bun, dar ceva rezerve mai avem ! ...

— Cred că momentul a fost depășit... Dacă ați fi reușit să vă întâlniți mai de mult, pe vremea când erați interesați de colaborări cu zona medicinei, ar fi fost interesant să găsiți câteva elemente comune, care să fi dus la un rezultat... Acum însă, dumneavoastră cercetați posibilitatea inventării unor aparate de detectare a mineralelor din pământ, să salvați omenirea, iar prietenul meu încearcă să salveze pacienți, adică oameni... Nu cred că veți găsi o cale de comunicare... Și-apoi, în felul în care încercați acum să-mi vindeți un produs despre care nu știu nimic, mi se pare de-a dreptul grotesc.

— Lăsați-ne măcar o adresă la care să vă găsim !

— Cărțile de vizită sunt la spital, din nefericire, dar vă pot lăsa un număr de celular, deși mă îndoiesc că prietenul meu va dori să colaboreze cu o terță persoană, care n-are nici un aport, după câte înțeleg, la invenția dumneavoastră, dar e patronul și... Nu miroase-a bine, domnule Dudaș ! ...

După ce chimistul își notă numărul celularului celuilalt se despărțiră, iar mașina lui Mancu porni în trombă spre celălalt capăt al orașului.

Pe drum își aminti de nenumărate știri pe care le citea prin ziare sau reportaje întregi despre niște medici, chimiști, ori te miri ce ingineri răspopiți, care, aflând câte ceva din zona ocultă a vechilor practici medicale din Orient, ori de la noi, din vremea când nu existau decât la curțile mari câte un doctor, și-au deschis laboratoare și clinici de tratare a tuturor bolilor, dar mai cu seamă ale celor grave cu leacuri și procedee de mult uitate. Într-un fel era și cazul prietenului său Mihai, față de care avea un sentiment de milă și respect amestecate.

„În fond, își zise, și doctorul Faust, în momentul în care ajunge la limita rațională a înțelegerii lumii, cade în ocult, face pactul cu diavolul, în speranța că, folosindu-se atât de ceea ce știe, cât și de ceea ce s-a păstrat în zona ocultă a lumii alchimiei, astrologiei și medicinei vracilor, va dobândi o cunoaștere nouă, deasupra oricărui om de știință... Spre zona aceea mergem acum, fără să ne dăm seama că totul a plecat de acolo... totul coexistă într-un amalgam de eresuri, credințe și certitudini, ca în cel mai adânc ev mediu, nereușind să delimităm momentul de unde o pseudoștiință a devenit știință și locul din care, mai departe, devine din nou pseudoștiință, ori poate că omul s-a rupt de cercetarea științifică. N-o mai poate înțelege, și-atunci se întoarce la ceea ce-i e comun cunoașterii ei... Poate că e un moment crucial în care, cândva se va redescoperi din toate acestea elementul fundamental al vieții... În fond, experiențele clonărilor, infinitezimala cercetare din genetică sunt privite de majoritatea oamenilor ca o știință de dragul științei, fără rezultate palpabile pentru umanitate... Știința merge pe cărări tot mai îndepărtate de nevoile oamenilor, în speranța că va descoperi panaceul universal. Omul trăiește acum, câțiva zeci de ani, complet străin monștrilor pe care-i naște cercetătorul orbit de rațiunea lui, de logica lui, de cutumele domeniului în care-și desfășoară activitatea. Crede că știe dinainte unde trebuie să ajungă, dar rezultatele îl contrazic... Bucuria lui de a descoperi fațetele universului biologic, ale universului cosmic, îl îndepărtează de orice urmă de umanitate, de unde și filosofia, ca știință, a trecut în uitare... Despre timp ne vorbește în cărțile lui, Hawking, ca geniu al micro și macro-cosmosului din care filosoful nu poate alege nimic pentru omul de rând, în accepțiunea că filosofia, dragostea de gândire ar trebui să fie pe măsura oamenilor, își construiește propriile sale cutume logice privitoare la viață, la supraviețuire... Omul obișnuit trăiește în imaginar când îi citește cărțile lui Hawking, fără să realizeze că e parte din constatările marelui fizician. Trăiește în imaginar când îl citește pe Husserl sau Heidegger, care nu mai au nici o legătură cu ceea ce susține Hawking... Lumea s-a rupt în mai multe fărâme ce nu mai comunică între ele nici măcar cât să se mai poată recunoaște, așa că nu e de mirare întoarcerea aceasta a majorității spre credința în tămăduirea prin ceea ce a fost cândva valabil pentru înaintași...”

Vru să scurteze drumul pe niște străduțe cu sens unic, dar într-o piață, nimeri bot în bot cu un taximetru. Știa că vina era a lui. Mașinile ajunseseră la doi centrimetri una de alta. Se aștepta ca șoferul mașinii galbene să iasă cu levierul la el, să-l lovească, ori măcar să-i arate un semn cu mâna, apoi să-l înjure de toți dumnezeii. Spre surprinderea lui, acela îi făcu semn să treacă, la modul cel mai civilizat. Știa că nu avea prioritate acolo, dar gestul taximetristului îl determină să fie nesigur pe manevrele lui și-i făcu la rândul-i semn să o ia înainte, să apuce să se dezmeticească, însă taximetrul rămase pe loc, până când el reuși să se strecoare printr-o manevră stângace și să se încadreze pe una dintre străduțele din față.

Ajuns pe o arteră mare, se încadră între două mașini fără să mai fie tentat să-și lase gândurile să-i zboare aiurea. Voia să ajungă cât mai repede la clinică, să-și reintre în condiția celui care era, să se spele de imaginea dezolantă a fabricii de la capătul orașului, unde doi cercetători aiuriți descoperiseră niște valențe neașteptate ale apei. Știa că acel Dudaș îl va căuta, să-l pună în legătură cu Mihai... Intenția lui fusese una egoistă, de a-i determina pe cei doi chimiști, pentru că asta bănuiau că sunt, să colaboreze cu Mihai în domeniul medicinei, al cercetărilor lui asupra cancerului, să-i îmbunătățească formula și așa enormă a medoxului, să i-o simplifice, dar și eficientizeze, ca noua compoziție să poată fi aplicată și asupra celorlalte tipuri de cancer.

Se spălă complet de imaginea sordidă a fostei fabrici chimice și de cea a laboratorului clor doi chimiști abia când intră în cabinetul lui unde-l aștepta un general de securitate, venit neanunțat, în urma unei crize pancreatice. Aceasta era lumea lui reală, aceștia erau pacienții lui, aceștia fuseseră și înainte de revoluție, iar el n-avea voie să greșească nici când stabilea un diagnostic, nici când dădea un tratament.

XI.

Mihai ajunse acasă către ora unsprezece seara. Ploua mărunț peste întreg orașul. Drumul de la clinică i se păru infernal de lung, cu o circulație intensă, anapoda, a unor oameni iritați de burnița aceea mocănească, apăsați de vremea rece, grăbiți să ajungă la un prieten, la casele lor, or la vreun restaurant. Opri pe partea dreaptă, lângă bordură, hotărât ca în seara aceea să-și ducă mașina în curte, ca niciodată. Cealaltă mașină, Fordul Marinei, lipsea. Femeia plecase la părinții ei, lângă Buzău, să-și aducă fetița. Curând trebuia să înceapă anul școlar și intrau în circuitul obișnuit al zilelor.

Rămase surprins când văzu cum mașina din față, parcată tot lângă bordură cu botul spre el, luminează dintr-o dată și stinse farurile. Cineva îi făcea semn că parcase greșit, sau că voia să-l atenționeze ceva, fie să-și mute mașina pe stânga, fie să nu intre în casă pentru că îl aștepta o surpriză neplăcută. Făcu semn că vrea să intre în curte, deschise poarta și mută mașina lângă casă, cu portbagajul aproape de cușca lui Rexi, câinele lui lup, pe care peste zi îl lăsase legat în lanț, apoi se întoarse să închidă poarta. Cealaltă mașină făcu din nou semnale luminoase, dar se gândi că probabil nu el era cel vizat și intră în casă.

Nu apucă să se dezbrace când la poartă sună cineva, iar câinele începu să latre. Deschise și se trezi față-n față cu Marta.

— Dar ce cauți la ora asta, aici ?

— V-am căutat și la spital, dar era prea multă lume să putem sta de vorbă pe îndelete. La noi nu puteam, pentru că domnul Theodor ar fi fost de față, ori ceea ce vreau să vă spun eu nu trebuia să afle și dânsul.

Mihai îi făcu semn să dea jos fâșul și să se așeze la masă, în bucătărie, timp în care dezbracă și el haina de ploaie, pe care o puse în cuier. Se așează de cealaltă parte a mesei, trecându-și mâinile de câteva ori peste față, să-și pună sângele în mișcare, să se dezmeticească și s-o poată asculta limpede pe femeia care mai fusese la ei doar de vreo trei ori în toată viața ei.

— N-am știut că ai mașină. Pentru că asta nu e a lui Theodor.

— Din banii dobândiți după divorț, acu-s cinci ani, la partaj, că i-am lăsat fostului soț apartamentul ăla din Pantelimon, iar eu mi-am luat Dacia asta, la mâna a doua și o garsonieră. Că am mai avut și eu puși niște bani deoparte...

— Ai divorțat din cauza domnului doctor ?

— Al meu era gelos. Nu accepta ca dintr-o muncitoare la o fabrică să ajung servitoarea cuiva. I-am spus că altfel nu ne putem descurca. Și iaca de un an stă și el în șomaj... Eu m-am angajat mai întâi ca infirmieră la spital, apoi am aflat că domnul doctor vrea să-și ia o femeie, să-i țină gospodăria lui de om singur, și o vreme lucram și la spital și-i făceam și lui curat de câteva ori pe săptămână... vedeți, noi, oamenii necăjiți, ne gândim întotdeauna la cartea de muncă și la pensie. Domnul Theodor mi-a făcut o asigurare la un fel de pensie privată, că nu eram tocmai trecută cu vârsta și, dacă a văzut că ne împăcăm, m-a luat la el cu totul... Am păstrat numai garsoniera... Norocul meu că n-am avut copii, altfel lucrurile s-ar fi complicat... de-aia eu le înțeleg pe toate femeile astea care nu mai vor să facă copii... Poți să știi ce aduce ziua de mâine ?... Acuma am ajuns să-i mai trimit și eu bani fostului meu soț, de parcă m-ar mai lega ceva de el. Îi trimit prin poștă, ca și cum ar fi în alt oraș... Că n-a vrut să se ducă... Mi-a zis : dacă-n București nu-ți poți găsi o slujbă, apoi în altă parte, nici atâta...

— Dar, dacă te înțelegi atât de bine cu domnul Theodor, nu văd de ce ai venit la mine... Ai nevoie de bani ?

— Domnu' doctor, lucrurile stau puțin mai încurcat... Dacă mă dă afară, fără domnul Theodor eu chiar nu mai am din ce să trăiesc și cine mai angajează cu acte în regulă o femeie de patruzeci și unu de ani... N-au loc ele, alea cu diplomă universitară, care-s de vârsta mea, dar o femeie trecută, fostă muncitoare, fostă infirmieră și fostă servitoare ?

— Tot nu-nțeleg ! ... te-ai certat cu Mancu ? Îi dau telefon și-i spun să te ia înapoi...

— Nu faceți asta ! ... Nici nu vreau să știe că sunt aici ! ...

— Atunci ?

— De câteva luni nu mă simt în apele mele... Luna trecută am fost la clinică și mi-am făcut analizele și mi-au spus că am o tumoră pe uter, un fibrom ceva mai mare, care ar fi nu tocmai normal la vârsta mea și că ar trebui să mă opereze... Ieri am fost din nou la control și mi-au spus că a crescut, că e mult mai mare și că e urgent să mă opereze... Am venit la dumneavoastră, care știu că sunteți împotriva operațiilor, să-mi dați un sfat, să-mi spuneți ce să fac, ce tratament să urmez... Și-am zis că poate medicamentele alea pe care le preparați dumneavoastră mă pot ajuta... Asta, până nu va fi prea târziu.

— Ai ciclu ?

— Nu.

— Mancu știe ceva ?

— Nu... N-am îndrăznit să-i spun, de teamă că mă va duce el să-mi facă operație, să-mi scoată din mine toată instalația asta stearpă care n-a făcut niciodată copii.

— Dar de unde știi tu că e stearpă ? ... Poate fostul tău soț avea azoospermie... Adică ejacula el, dar n-avea sperma bună... Sunt mulți bărbați cu boala asta de care nu se ocupă nimeni, până o să ajungeți să vă faceți copiii singure toate femeile din lume.

— Era ceva grav ?

— Pentru tine, nu... pentru el, da. Trebuia să vă fi făcut niște analize înainte de a vă căsători...

— Sigur n-am luat ceva de la fostul soț ? !

— Măi femeie, aia e problema lui ! Nu-i sifilis sau blenoragie... Și n-ai rămas gravidă niciodată ? ... Pentru că bănuiesc că n-ai fost icoana din perete...

— Cum puteți să credeți despre mine așa ceva ? ! ...

— Ai venit să-ți dau un sfat, să-ți dau un medicament, acum trebuie și dumneata să fi cooperantă, adică să-mi spui adevărul... Că de tine e vorba, nu de altcineva... Ai analizele la tine ?

— Sunt în mașină, dar le aduc imediat...

Și femeia nu catadicsi să-și mai ia fâșul pe ea, ci ieși din casă și se întoarse peste câteva minute. Între timp, Mihai scoase o sticlă de whisky și turnă în două pahare mustăcind. După ce Marta se întoarse, luă analizele, ecografiile și le studie atent sub lumina lămpii de bucătărie, care atârna cu un abajur de un fir albastru ce dispărea în tavan.

— E grav ? ... făcu femeia siderată, încercând să citească de pe chipul lui Mihai o expresie care să-i dea verdictul exact al maladiei de care suferea.

Doctorul mustăci din nou, descoperind diferențele dintre un carcinom și o tumoră benignă. Îi lipsea un element important.

— Ți-au făcut biopsia ?

— Nu... Au zis că ar trebui să trec și săptămâna viitoare pe acolo, ori să merg la un cabinet particular de ginecologie.

— Bănuiesc ei ceva...

— Ce, domnule Mihai ?

— Auzi, dar spune-mi sincer de data asta, Mancu nu a încercat niciodată să te pună în patul lui ?

— La ce vă gândiți ?

— La ce te gândești și tu, pentru că tumora asta care crește într-o lună, e un copil.

— Doamne păzește ! ! !...

— Mancu, om harnic, la tinerețe și-a făcut copiii, iar la bătrânețe nepoții... Ți-am spus om harnic !...

— Nu se poate !...

— Ba se poate !... Dacă nu sunteți cuminiți, se întâmplă și chestii din astea.

— O să mă dea afară...

— Dar nu mai ești singură.

— Și din ce o să-l cresc ?

— Din banii lui Mancu...

— Și dacă nu-l recunoaște ?

— Asta-i mai mult ca sigur !... Vei fii tu femeie, care face și desface lumea după cum îi place ei, dar și doctorul Mancu e un nume și lucrează într-un spital unde o asemenea poveste l-ar putea costa scump... Și-apoi, nu cred că se dă în vânt după copii mici, pentru că n-a fost nici măcar să-și vadă nepoții din Franța și Canada... Hă, hă !... Să-l văd pe domnul Theodor prin Cișmigiu sau Parcul Carol cu căruciorul în față... Ți-ai făcut-o !...

Mihai era amuzat la culme de ceea ce aflase. Goli un pahar și-i turnă din nou, îmbiind-o și pe femeie să bea, apoi pufni în râs și continuă :

— ...Beteșugurile bătrâneții... Nu-ți place femeia ta, o iei pe-a altuia sau una tânără, iar aia, să te liniștească, îți toarnă un plod... Hă, hă ! Domnul doctor Mancu Theodor cu căruciorul cu dantelă roz pe aleile Parcului Carol... Roz, că el nu poate face decât fete...

— Nu e de râs, domnu Mihai !

— Era de plâns dacă ceea ce ai crezut dumneata era adevărat. Era de plâns dacă ar fi trebuit să te tratez eu, să nu apuci să-ți faci operația...

— Sunteți sigur că e asta ? !

— Cum mă vezi și cum te văd... Ce interes aș avea să te mint ?

— Și-acum ce fac ?

— Îl scoți sau îl lași, după cum îți dictează inima... oricum, te previn că domnul Theodor nu va fi extraordinar de încântat să afle.

— Păi de-aia am venit la dumneavoastră ! Ați fost colegi, sunteți ca frații !... Ce trebuia să știe toată lumea, am făcut : analize, controale... Doamne, la patruzeci și unu de ani !...

— Altele fac la cincizeci și cinci... Că de-aia sunteți pe pământ, să aduceți viață... Bucură-te, femeie, că nu e altceva !

— Dar sunteți sigur ?

— Uite aici ecografia de acum o lună și ceva și uite-o pe asta de ieri... Cum putea să se dezvolte ceva tumoral atât de repede ? Doar ai lucrat într-un spital și ai mai auzit una, alta... La început tumorile maligne înaintează lent, pe urmă de-abia, spre fazele avansate merg mai repede, ca la final totul să se termine în trei săptămâni... Țasta e copil... E un embrion în luna a treia...

— Și nu mă puteți ajuta ?

— Cum ?

— Să-l scoateți !

— Adică să iau viața unei ființe, când eu încerc să aduc viața celor care sunt gata să și-o piardă... Nu... Și-apoi aici trebuie o chiuretă, o mână sigură, nu una de om obosit, tremurândă...

— Domnule doctor, fac orice pentru dumneavoastră, dar ajutați-mă !...

— Asta e fraza pe care-o aud în fiecare zi de o sută de ori, la cabinet și acasă, la telefon și pe stradă... Nu, femeie ! ... Tu încă nu ști ce înseamnă să-ți dorești viața !... Să-ți dorești să ți-o mai prelungească cineva cu o zi, cu o lună, cu un an, după care tot vei muri, fără să fi făcut mare lucru în tot timpul acela... Tu nu ști ce mult face pentru un om să știe că nu e totul pierdut !

— Ba știu ! Uite-acum văd !... Ajutați-mă și vă dau tot ce am !...

Doctorului i se șterse toată veselia de odinioară și deveni grav. Își turnă încă un pahar cu whisky și-l dădu pe gât. Ajunsese el într-o situație limită. Trebuia să facă ce nu mai practicasese din anii studenție, le ajutase pe câteva fete de la filologie să scape de copii. Atunci însă era tânăr, avea toate ustensilele la îndemână de pe la colegi, și nu-i păsa dacă o moldoveancă ar fi avut cu un copil mai mult sau mai puțin. Acuma era cu totul altceva. Deveni dur.

— Bea, îi spuse femeii ! Bea, și mai toarnă-ți !

Apoi, urmărit de privirile disperate ale Martei, trecu în cealaltă cameră să caute ceva. Când se întoarse, era îmbrăcat într-un halat alb de spital și ținea în mână un laț de sârmă, un fel de chiuretă improvizată și un bisturiu. Avea fața prelungă, roșie de surescitare, barba nerasă, cum venise de la spital, cearcănele proeminente de la lumina ce cădea pieziș peste chipul lui și strângea din dinți.

— Mai bea un pahar, dă-ți jos de pe tine toate dedesubturile și urcă-te pe masă !... Dar să nu ții !... Fă ce știi, dar să nu scoți un sunet !

Femeia se dezgoli degrabă, fără să se jeneze de Mihai, își scoase chiloții și se așeză pe masă în poziția pe care o știa deja. O transpirație rece aduna broboane pe fruntea medicului, care-și privi mâinile, constată că-i trecuse tremurul și le spălă îndelung la chiuvetă, apoi luă dintr-o cutie o pereche de mănuși de chirurgie, din cele folosite de nevastă-sa la grădinărit. Introduse degetele în trupul femeii și începu să maseze locul, pentru a putea să facă operația aceea nefericită. Dăduse de gâlma crescută în pântecul femeii deîndată ce-și făcu locul mai larg. Strânse din dinți și încercă să facă treaba repede.

După câteva minute, într-o pungă de nailon era embrionul progeniturii domnului doctor Mancu, iar masa de bucătărie se umpluse de sânge. Trecu din nou în cealaltă cameră și se

întoarse cu câteva pachete de vată și dezinfectante. Cât durase toată operația, femeia nu scosese nici un geamăt. Acum părea epuizată ca după o naștere grea.

O ajută să coboare de pe masă, o așază într-un fotoliu, așa dezbrăcată cum era și-i întinse un șervet să se șteargă pe față. Pansase locul cum crezuse el mai bine, dar nici Marta nu mai avea vârsta pacientelor lui de odinioară, de la filologie, care după câte un chiuretaj, porneau la jumătate de oră spre cămin, ori, cele mai rezistente direct la bar. Bănuia că Marta e dintr-un aluat tare, că i se va opri sângerarea la câteva minute, apoi ca și cum ar fi fost la menstruație, va umbla câteva zile cu un ghemotoc de vată între picioare.

— Să-mi revin, domnu' doctor, să-mi revin puțin și-o să fac eu curat pe masă... O să spăl... O să... Cu ce vă sunt datoare ?

— Taci, femeie și mai bea o gură de spirt din ăsta !... Dacă Mancu nu se astâmpără, să-i pui prezervativ, ai auzit ? !...

— Dar, domnu' doctor mie nu mi-a mai venit de un an...

— Imposibil, ești animal sănătos... N-ai mai ținut tu seama, știind sau crezând că ești stearpă... Uite că nu ești... Uite că trebuia și tu să-ți împlinești destinul pentru care ai venit pe lumea asta și m-ai pus pe mine să ți-l schimb !

— Nu fiți supărat pe mine !... dar înțelegeți că n-aveam cum să-i spun domnului doctor Mancu !... Și-apoi, până acum jumătate de oră am crezut că e cancer !...

— De ce nu i-ai spus că ai o tumoră ? !... Să te fi dus la Elias, acolo au cea mai bună aparatură și-ți treceau toate spaimile !...

— Acolo mă știe lumea. Și-apoi oricum aș fi ieșit prost, că nu m-ar mai fi ținut domnu Theodor dacă eram bolnavă...

— Îl iubești ?

— ...

— Norocul lui... Și pe mine m-a iubit odată cineva. A fost prima dragoste, dar m-a părăsit. A murit în brațele mele... Ultima dragoste nu cred c-o s-o mai apuc... că viața omului e făcută cu două pante, ca acoperișul caselor... La un capăt trebuie să fie copilăria, apoi prima dragoste... la celălalt capăt e ultima dragoste și din nou copilăria... Între ele ar trebui să fie zece ani... Pe urmă se intră în neantul de dinainte de început.

Paloarea femeii începu să dispară. Vru să se ridice, să se îmbrace și să plece, dar Mihai o opri :

— Mai rămâi două ore aici... La urma urmelor Theodor, în marea lui independență, cred că nu-ți ține socoteala drumurilor pe care le faci ?

— Nu. N-am de ce să mă plâng, mai ales că am avut deja parte de un om gelos... uneori dorm la mine la garsonieră, când știu că domnul doctor e dornic să stea singur.

— Singură dormi ?

— De ce credeți despre mine ce nu e adevărat ?... Sunt un om liber ! Într-un fel, n-ar trebui să dau socoteală nimănui, dar îl respect prea mult pe domnul Mancu.

— Se vede... dar ce te făceai dacă erau nevastă-mea și fiică-mea acasă ?...

— Tot nu mă credeți că nu mi-a trecut încă spaima tumorii ?...

— Uite-o ! Are ochi !... Cum ți-o scoteam cu Marina în casă ?

Femeia prinse culoare și deveni mai vioaie. Începu să se îmbrace lent, în timp ce Mihai continua să bea și să privească la boțul de carne ce era într-o pungă de nailon pe un scaun. I se năzări să facă o comparație, aceeași de o viață, între psihologia tonică a unui chirurg, care se simte absolvit de orice vină dacă-i moare pacientul, dar e fericit când îl vede pe cel fără de stomac, ficat, uter, plămân, sân, testicule, gata cusut de el, plimbându-se pe lângă patul de salon, și cea a medicului internist sau oncolog, încărcăți cu toată greutatea sufletească a pacienților lor, care nici nu mor, nici nu se mai fac bine.

Se așează pe fotoliul unde stătuse Marta și o privi cum spală mușamaua de pe masă, să-i demonstreze doctorului că nu mai are nimic. Că e iar cea dinainte cu trei luni, amanta de taină a doctorului Mancu, guvernanta lui, un copil nefericit cu vilă, mobilier din nuc și cireș, cărți scumpe, bibelouri alese, adunate din călătoriile lui prin Europa, tablouri ale unor mari artiști români sau străini, o combină stereofonică la care ascultă în momentele de spleen, muzică clasică. Un copil de cincizeci și nouă de ani, care a avut o familie, i-a dat ce trebuie, ca la vârsta a treia să fie liber.

Îl invidia pentru puterea de a se fi despărțit la vreme de o femeie pe care probabil că o iubise și să nu se mai intereseze decât accidental de copiii lui. O privi pe noua lui metresă, o femeie de vreun metru și șaiszeci și cinci, bine legată, cu un ten alb și pielea încă întinsă, cu picioarele planturoase și sâni mari, iute în mișcări și gata să se sacrifice pentru domnul Theodor oricând.

„Nu erau mai afemeiați ca noi sultanii turci sau vizirii, dar aveau libertatea de a-și alege în fiecare noapte ce le dorea sufletul și trupul... Avantajul supremației puterii față de ceilalți... femeia asta ar fi fost dorită chiar dacă s-ar fi aflat într-o baie turcească, printre alte sute de trupuri goale... Așa că nu mă mir de tinerețea perpetuă a lui Theodor...”

Femeia deretică prin toată bucătăria, strânse toate ghemotoacele de vată cu sânge împrăștiate pe jos, apoi le vârî într-o pungă de plastic pe care o scoase dintr-o geantă mare, unde-și ținuse și analizele și radiografiile și ecografiile. Acolo zvârli și boțul de carne însângерată, apoi, într-un moment de neatenție a lui Mihai, luă de pe masă mușamaua subțire și o îndesă cu celelalte în aceeași pungă.

— O să vă cumpăr alta... Asta nu mai poate fi folosită.

— Lasă, Marta, mai am destule... Bine că ai luat-o. Mi-ar fi adus aminte de o crimă pe care am făcut-o aici...

— De ce spuneți asta ?... M-ați salvat !... Nu știu cum să mă revanșez față de dumneavoastră... Vă dau orice !

— Toți vor să-mi dea orice și oricât doar să-i pot salva... Ce ușor ar fi pentru mine să-i pot salva atât de repede cât te-am eliberat pe tine... Dar oamenii sunt pregătiți mai degrabă să moară, decât să trăiască. Să doarmă, decât să fie treji... de parcă murind vor avea timp să viseze o eternitate toate variantele de viață pe care nu le-au putut trăi...

— Acum vorbiți ca domnul Theodor...

Mihai își mai turnă whisky în pahar, apoi îi întinse două cutii cu medicamente femeii.

— Dacă ai probleme, ia câte o pastilă din astea la douăsprezece ore. Iar dacă nu se oprește sângерarea, iei din astelalte... Oricum, ar fi bine să nu faci prea multă mișcare în zilele următoare... Acum du-te, dar nu la Mancu, ci la garsoniera ta. Dă-i un telefon că nu te simți bine și că rămâi peste noapte acolo... Poți conduce ? ... Dacă nu, te duc eu ! ...

— Cred că la ora asta, cu sufletul eliberat cum îl am eu, aș putea să fac și dragoste...

— Așa ceva să te abții câteva zile... Găsești tu cum să-l duci de nas pe Theodor... Bine ?... La revedere !... Să-mi dai dimineață un telefon la clinică, să știu cum te simți.

Femeia îl sărută pe gură, cuprinsă de un entuziasm greu de stăpânit, își luă punga de plastic și geanta și porni spre poartă. Mihai o conduse până la stradă, așteptă s-o vadă pornind mașina, urmări cum se îndepărta spre colțul cu strada Polizu, apoi se reîntoarse în curte, dezlegă câinele, decuplă soneria, intră în bucătărie, puse o altă mușama subțire peste masă. Goli paharul pe care și-l umpluse și trecu în dormitor.

Se simțea epuizat. Făcuse ceva împotriva voinței lui, deși știa că atunci când ai de ales între viață și moarte, toate scrupulele și filosofia și credințele tale se dau la o parte și rămâne gestul hotărâtor. După ce se vârî în pat începu să zâmbească prin întuneric, cuiva de aiurea.

„N-am să-ți iert, domnule Theodor Mancu, chestia asta, cât vei trăi !”

XII.

Câteva zile mai târziu, pe la ora prânzului, îl sună Theodor, să-l întrebe dacă în după-amiaza aceea ar putea să vină până la el acasă, pentru o problemă foarte importantă. Mihai se gândi că era cu siguranță vorba de Marta, care avea ceva complicații, după intervenția lui chirurgicală făcută empiric.

Era în laborator cu amândouă asistentele, pregătind pachetele cu pliculețe pentru niște pacienți din provincie, cărora trebuia să le trimită medicamentele prin niște binevoitori, ce-l vizitaseră de dimineață. Își întrerupsese consultul, îi trimisese pentru câteva ore pe cei veniți la cabinet să-și facă de lucru prin oraș pentru a reîncepe discuțiile cu ei în jurul orei patrușprezece.

Telefonul lui Mancu, avu darul să-l irite cumplit, pentru că-i dădea peste cap toate planificările din ziua aceea. Sări peste masa de prânz și intră în cabinetul său înainte de ora anunțată, lăsându-le pe cele două asistente să-i continue treaba. Nu mai ținu cont de numerele pe care tot el le dăduse pacienților sau însoțitorilor lor de dimineață, apoi introduse pe rând oamenii înăuntru.

Unii veneau pentru prima dată, alții să fie consultați, ori cu niște analize de ultimă oră, care indicau fie o ameliorare a bolii, fie o stagnare a ei. Cei ce nu mai apăreau fie muriseră, fie-și pierduseră încrederea în el. Erau însă prea mulți, în fiecare zi, pentru a le mai avea el socoteala.

O evidență riguroasă ținea Gabi, omul lui de încredere. Ea făcea și procentajul celor cărora boala le intra în retragere, unde produsul numărul șapte sau doisprezece își făcuse efectul scontat, a celor care nu mai apăreau, dar și al celor cărora credea doctorul, trebuia să li se schimbe medicația, pentru că stagnau.

Până la ora șase reuși să-i treacă prin față pe toți cei înscriși în ziua aceea pentru consultații. Reintră în laborator, unde dădu doar peste Gabi, continuându-și truda migăloasă de a deosebi tratamentele după lista lăsată ei.

O parte din pachetele fuseseră deja date solilor celor bolnavi din provincie, iar altele așteptau ziua următoare. O privi pe femeie cu alți ochi decât de obicei, descoperind că avea și înălțimea și caracteristicile Martei : picioarele planturoase și bazinul bine conturat, cu toate moliciunile știute. O prinse cu palma de după gât, cum avea obiceiul să facă adesea când le vedea pe asistente că sunt prea obosite, într-un gest de amicitie tandră și posesiune, apoi îi spuse :

— Am o întâlnire cu doctorul Mancu la ora șapte. O să-ți las cheile și-o să te rog să vii mâine de dimineață. N-o să mai stăm atât de mult.

— Nu e nici o problemă. Doar atunci când sunteți plecat din țară, programul e lejer. Venim pe la bolnavii din rezerve, le aplicăm tratamentele prescrise de dumneavoastră și în rest stăm, iar dacă avem vreo altă problemă de rezolvat, una pleacă și cealaltă mai rămâne câtva... Mai venim seara, după cină... Știți bine că în laborator nu se intră fără dumneavoastră. Ne-ați spus de la început că toate dozele vreți să le pregătiți singur, că vreți să urmăriți personal prepararea fiecărei poțiuni, a fiecărui tip de medicament, din cele treisprezece pe care le dați bolnavilor... Fără dumneavoastră aici e liniște — zise zâmbind femeia.

Îi lăsa cheile, o mai rugă să treacă prin saloane înainte de a pleca, apoi coborî, își luă mașina, și porni spre vila lui Mancu. Abia atunci își aduse aminte de Marta și de ceea ce ar fi putut să-l aștepte la vila prietenului său.

Era șapte fără câteva minute când, după obiceiul lui, parcă mașina cu ambele roți de pe o parte, pe trotuarul din fața vilei. La intrare fu întâmpinat de femeie care-l primi cu fața destinată de un zâmbet complice și-l introduse în camera de zi, unde Mancu stătea de vorbă cu doi străini.

Era o seară caldă de toamnă, iar lumina soarelui la asfințit umplea întreaga încăpere într-o culoare gălbuie, caldă. Mancu făcu prezentările, numindu-l pe Mihai nu ca de obicei „vindecătorul”, ci „unul dintre cei maieminenți specialiști în tratarea cancerului”. Cei doi erau Mircea Căndea și Grigore Dudaș, inventatorii aparatului de separat apa.

— Domnul Dudaș — se explică Mancu față de Mihai — m-a sunat azi dimineață la spital și mi-a propus o întâlnire cu tine în după-amiaza asta, pentru a vedea voi dacă e posibilă o colaborare în ceea ce privește folosirea unuia dintre produsele pe care le au dâșii, la prepararea medicamentelor tale.

Fiind numit primul, Dudaș își spuse lecția cu privire la valențele deosebite ale apei obișnuite, care în condiții speciale se comportă, mai întâi ca o ființă vie, având puls, înregistrat și sonor și electrografic, ca orice inimă, apoi dovedind alte caracteristici cu totul nebanuite.

— V-am adus aici câteva mostre de cristale lichide obținute, unele cu apa antagonică, altele cu cea biologică, să vedeți nu doar diferențele de cristalizare, dar și universul acesta ascuns într-o picătură de apă... Și poate că încă n-am ajuns până unde se putea merge. Poate că tehnologia noastră e încă prea rudimentară pentru a trece mai departe de ceea ce am realizat... Am înțeles de la domnul doctor Mancu că întreg procedeul de obținere a medicamentelor dumneavoastră pornește tot de la niște caracteristici deosebite pe care le-ați descoperit acestui lichid vital...

Mihai fu deranjat de tonul pompos în care chimistul, sau fizicianul, sau ce-o fi fost, își prezentase descoperirea, dar era obișnuit cu asemenea etalări ale cunoștințelor de la câteva congrese la care luase parte ca invitat. În știință orice e peste obișnuitul zilei, al înțelegerii comune, este fundamental, altfel cercetătorul n-ar merge mai departe, n-ar mai avea certitudinea că drumul urmat de el era unic, nebatut de nimeni, frizând între nebunie și genialitate, așa că modul de prezentare a teoriilor sau rezultatelor experimentelor era făcut într-o stare de exaltare maximă, pentru a convinge tot auditoriul că acolo este cheia adevărului, că întreg viitorul omenirii stă în ceea ce se vede, făurit de mintea și mâinile unui om sau ale unui colectiv de cercetare. Un observator la un asemenea congres pleacă de acolo cu sentimentul, cu certitudinea chiar, că de mâine mai departe viața omenirii se va schimba, că puse în practica industrială toate invențiile și descoperirile acelea, vor aduce o altă înfățișare pământului, vieții imediate a oamenilor.

Mai tânărul coleg al chimistului îi privea pe rând, cu un soi de neîncredere, de parcă în spatele lor ar fi existat un aparat care le înregistra nu doar vorbele, ci și imaginile micilor mostre aduse, pentru a fi preluate de altcineva și prelucrate în niște laboratoare, împreună cu altele spre o direcție străină, unde un alt cercetător va pune în prim plan un alt om, o personalitate capabilă să cumuleze tot ceea ce s-a făcut până la el.

Cuvântul interdisciplinaritate îl îngrozea pe Mircea Căndea, care intuia că întotdeauna în spatele unui asemenea grup există un escroc abil și cu mintea deschisă, care pune cap la cap ce aude, ce vede, ce citește, și rămâne singur, de la un punct mai departe, să se fâlească cu tot ceea ce au făcut ceilalți.

Mihai nu avea figura lui Ilie Chindiș și nimic din aroganța lui, nu stătea pe un titlu de profesor doctor și, în, plus era medic, dar asta nu-l liniști pe Căndea câtuși de puțin. Încercă în câteva rânduri să-și mai tempereze colegul, să-l mai oprească în a da tot felul de detalii, despre valențele celor două tipuri de apă, despre încercările făcute în tratarea cancerului și în microbiologia plantelor.

— ...concret, încheie Dudaș, am adus cu noi și două flacoane, unul cu apă antagonică și altul cu apă biologică... În cazul în care v-ar interesa, am putea colabora pe viitor, pentru că am înțeles că aveți un laborator unde vă preparați singur medicamentele.

— Aveți brevet pentru ele ? — întreabă direct Mihai.

— E o colaborare mai largă — dădu înapoi Dudaș. — Adică aparatul cu care obținem aceste două componente ale apei e patentat sub numele unui profesor universitar... Știți cum e !

... Trebuie un nume important pus deasupra, ca totul să aibă mai multă credibilitate, o mai mare deschidere în fața celorlalți... Produsele acestea însă sunt patentate pe colectivul din care facem parte amândoi.

— Și v-ați vândut pe nimic toată munca ? — întrebă Theodor.

— Aveați o altă variantă pentru a fi luați în seamă ? — interveni Dudaș. — Lumea cercetării științifice e una închisă, chiar dacă beneficiile vor fi ale tuturor. Iar în interiorul ei sunt cercuri din ce în ce mai mici, aproape concentrice, care duc la doar câteva personalități. Aceia discută între ei, la nivelul lor, se sapă, se ajută, pactizează împreună împotriva unui al treilea, a unei invenții similare din străinătate...

— Se fură ! — mormăi Cădea. — Iar cel mai tare câștigă... E cumplit să vezi că după o muncă de douăzeci de ani într-o direcție, unde știi că ești unic, că tot ceea ce faci tu e fără precedent sau corespondent, să te trezești dintr-o dată că mai există încă cincizeci de cercetări asemănătoare, în cincizeci de părți, și că rezultatele tuturor sunt sensibil la fel cu ale tale... Și-atunci, în loc să-i adune la un loc pe toți cei ce lucrează la cercetarea respectivă, de prin toată lumea, să le pună la dispoziție laboratoare computerizate, fură unii de la alții ce pot, ca întâietatea să o aibă o națiune sau alta, Orientul sau Occidentul... Se fură grosolan... Iar dacă vrei să-ți patentezi undeva în străinătate invenția ta, te trezești că te lovești de una de proveniență națională, sau cumpărată de la alt stat, iar a ta refuzată... Ba ești suspectat și de furt... Cât timp se va împrăștia inteligența umană, n-o să avem nici rezultate, nici pace nu va fi între noi...

— Nu fi atât de sumbru ! — îl dojeni Dudaș. — Ai destule satisfacții pentru ceea ce am făcut. De bani nu ducem lipsă, doar că de-acum trebuie să legăm totul de economia de piață. De eficiența concretă a ceea ce am realizat...

— Vă privesc de câteva minute, — zise Mancu relaxat — și mă întreb dacă n-am ajuns printre cele nouă ceruri, care duc la Dumnezeu... Domnul chimist chiar are viziunea unor cercuri concentrice, cu tot mai puțini oameni, până la tronuri, serafimi și heruvimi ce se învârt în jurul locului unde ar trebui să se afle Dumnezeu... Unde e probabil... Toată structura umană e construită pe același principiu de care știa și țăranul român, care în disperarea lui asumată își spunea, întorcându-se de la oraș, că până la Dumnezeu te mănâncă sfinții ! ... E ceea ce apare și în teoriile lui Rudolf Steiner, și în viziunea lui asupra cerurilor și a locului omului pe pământ... hai să fim pe pământ... Cine e sfântul care și-a dat numele invenției aparatului vostru ?

— Domnul profesor Ilie Chindiș — zise Dudaș, cu oarecare teamă.

Mihai se întunecă dintr-o dată. Îi privi pe rând pe cei doi, vru să se ridice și să plece. Din respect pentru prietenul său, renunță, dar nici nu mai scoase o vorbă. Fără să vrea, fără să cunoască lumea ciudată a cercetătorilor, Theodor Mancu îl pusese în legătură cu doi dintre cei care-i făceau temele lui Chindiș. Mihai era complet blocat, furios chiar pe oamenii aceia, altminteri poate niște buni profesioniști, care jucaseră o carte nefericită, ca mulți alții, doar pentru a se vedea ieșiți la lumină, continuă să-i privească, dar încetă să-i mai asculte, deși mai tânărul inginer i se păru un om de bun simț și plăcut la vedere. Intui că la capătul firului aceluia încâlcit se afla voința de parvenire a celui alt și-i spuse că de bună seamă va fi fost un tehnician oarecare, dornic de mărire și bani, care se va fi folosit de inteligența inginerului pentru a-i vedea împlinite visurile lui de mărire.

La rândul său, Mancu asculta detașat explicațiile amănunțite ale aceluiași Dudaș, ca pe ale unui negustor versat și fără de scrupule, care vrea să-și vândă marfa cât mai scump.

Trecuseră mai bine de două ore de când Dudaș, secondat de Cădea doar când era de punctat vreun detaliu tehnic, perora despre rezultatele experiențelor făcute de diverse centre de cercetare, de el însuși, de marile proiecte ce le avea în derulare, care vizau cumpărarea unor terenuri pe care el le prospectase și unde știa mai mult ca sigur că exista petrol, aur, argint,

minereuri de titan și wolfram, cum nu se mai găsesc decât în Siberia și în Africa de Ssud. Totul bătea a mare afacere.

Mihai sorbea din paharul cu whisky și din ceșcuța de cafea și se mărginea să-i dea dreptate lui Dudaș, fără să mai fie atent decât din când în când, și-atunci puncta, cu câte o notă ironică, pe care celălalt n-o recepționa.

— Poate ar trebui — interveni la un moment dat — să luați legătura cu un mare concern de prospecțiuni din Statele Unite să vă finanțeze proiectele... O asemenea colaborare nu vă poate aduce decât beneficii, iar trena lui Chindiș, în asemenea condiții va putea să dispară... Puteți fii independenți. Liberi de orice tutelă... Cu o sumă bunicică de bani, profesorul va rămâne cu aparatul brevetat de el, iar dumneavoastră cu aplicațiile produselor lui.

— Așa și fac ! — vorbi Dudaș doar în numele lui, știind că Mircea Căndea nu-i împărtășea aceste idei. El era omul lucrurilor precise, al ideilor ce țineau de știință, de tehnică, de matematică și mai puțin de viziunile celui alt, care-și făcuse și un plan desfășurat al globului, unde marcase punctele de maximă concentrare a mineralelor, pe fostele falii ale pământului, altele decât cele de acum.

Când ajunse la planiglob Dudaș își scoase dintr-o geantă harta, Theodor ieși până afară, unde zăbovi mai mult. Mihai se făcu că e atent, îl corectă de câteva ori pe exaltatul care asudase explicând cum s-au mutat în decursul mileniilor faliile, cum mijlocul Africii devenise un continent al mineralelor rare pentru că acolo se afla o veche crevasă a scoarței, apoi își mai turnă puțin whisky, să poată rezista până la capăt explicațiilor.

Când reveni gazda de afară, Mihai dădu semne de nerăbdare, și i se adresă pe un ton sarcastic.

— Domnul doctor, până la șase am fost în laboratorul meu, m-am întrerupt pentru o întâlnire importantă. Am venit, dar țin să te informez că geografia am făcut-o la gimnaziu, iar geologia la liceu...

— Dacă nu privim global lucrurile, nu putem înțelege detaliile de lângă noi — i-o reteză lipsit de umor același Dudaș, pentru a-l scuti de orice vină pe doctorul Mancu.

— De fapt, de ce sunt aici ? ! — continuă Mihai către prietenul său.

— Domnii vor să-ți vândă un produs ! — se scuza gazda — inițial am crezut că fac bine invitându-vă la o întâlnire de pe urma căreia să iasă o colaborare fructuoasă pentru ambele părți. Dacă a ieșit altceva, nu e doar vina mea.

— O cercetare interdisciplinară de anvergura celei pe care ai visat-o tu e imposibilă în aceste condiții ! ... Dânșii au o cu totul altă direcție de mișcare, iar pentru un flacon de apă antagonică și altul de apă biologică, nu văd de ce să dau bani, dacă drumurile cercetărilor noastre nu au nimic comun.

Neașteptat, Dudaș sări în picioare, își strânse flacoanele și harta, le vârî în geanta mare cu care venise și-i făcu semn celui alt să plece. Cei doi medici îi conduseră până la ușa de la intrare, apoi se întoarseră în salon.

— Te-ai supărat ? — îl întrebă Theodor, după ce se așezară în fotolii și-și mai turnară câțiva stropi de whisky.

— E o experiență și asta... E greu să mai aduni la un loc trei oameni cu trei capete și să-i pui să-și coordoneze mișcările la vârsta noastră. Cel tânăr părea un om de bun simț, dar celălalt e un exaltat, hrăpăreț... De ce să-i fi dat banii pe niște apă chioară ?... De unde știu eu că nu e făcătură ?... Și-apoi, n-ai observat că nici între ei nu sunt toate legăturile intacte ? ...

— Cred că lucrul care te-a iritat cel mai mult a fost numele acelui profesor universitar, despre care cred că știi mai multe lucruri decât mine...

— Pot să-ți spun doar că e unul dintre personajele din cercul acela mic, de care amintea chimistul, unde ajung firele a sute sau mii de cercetări ale unor amărâți, fără ieșire la mal, obsedați de propriile lor idei, care nu găsesc nici o altă cale de a răzbi în hățișul acesta enorm de

trăsniți care văd detaliile de lângă ei, cum spunea Dudaș, doar privind global... E ceva mesianic în ei, e ceva mesianic în nația asta care descoperă la fel de multe câte reușesc alții din țările mari, cu laboratoare performante, dar nu reușesc să-și ducă mesajul singuri până la capăt... Și-atunci apar și salvatorii, care le deschid drumul invențiilor lor, trecându-i în uitare pe adevărații autori...

— Norocul tău că ești medic de profesie, iar dacă-ți va trece nebunia cu cancerul, o să revii pe pământ, printre oameni, să mai vezi cum stau cu inimile lor, că doar asta ți-e meseria de bază... Poate că și tu ai avut un puseu mesianic, că doar ești român și trebuie și tu să salvezi specia într-un fel, dar ai luat totul pe cont propriu... E șansa ta că ai reușit. Alții ar fi trebuit să se combine în grupuri. Să facă tot felul de compromisuri, ca aceștia doi... De fapt,... nu te supăra că ți-o spun, tu te situezi între ei, ca dorință de salvator al lumii, și un băiat handicapat din Berceni, care face electropunctură la curentul a patru baterii de lanternă pentru corectarea dioptriilor și miopiei... Dar fără brevet.

— Du-te dracului ! — zise Mihai, își goli paharul și se ridică din fotoliu. Nu părea supărat pe cele spuse de Theodor, dar simțea că îl ajunge din nou oboseala. Intră până la veceu, urină, apoi se spală îndelung pe mâini, privindu-și chipul obosit în oglindă. Când ieși din baie, se întâlni cu Marta.

— Ei, cum e ? — îi spuse.

— Excelent ! Dar sper că nu i-ați spus nimic domnului Theodor...

— Fii pe pace ! ... Acolo se dezbat problemele omenirii, nu ale omului.

XIII.

După externare, Achim mai continuă câteva zile tratamentul prescris, apoi renunță, ca starea lui de bine să nu mai fie dependentă de niște medicamente. Parcurile Clujului, pe care le cutreierase doar în vremea studenției, și atunci când îi făcuse curte celei cu care avea să se căsătorească, deveniseră din nou locul de retragere al lui. Își spunea adesea că la treizeci și cinci de ani a ajuns să se bucure din nou de natură, ca un pensionar. În câteva rânduri urcase cu un taxi până la Făget, împreună cu soția și copiii, se plimbase pe deasupra campingului, printre viluțele de vacanță ce răsăriseră acolo.

Lipsise de acasă trei săptămâni, timp în care nevasta, îngrijorată, dar speriată și mai mult după discuțiile cu medicul de salon, îi aducea în fiecare zi mâncare proaspătă, țigări și cafea, pentru că într-un spital de psihiatrie e chiar indicat ca pacienții să mai iasă din transa medicamentelor cu niște cofeină. Ce o îngrijora cel mai mult era o previziune a aceluiași medic, cum că după externare, Achim va fi dependent de ea, de familia lui, de spațiul căminului, ca unic loc de refugiu în fața lumii agresive în care trăia, când știa foarte bine ce fire independentă era și cât de mult reușiseră să-și facă tocmai datorită faptului că el iniția orice proiect privitor la casa lor.

După încă o săptămână reveni la a fi cel dinainte, măcinat de toate grijile pământului, dar la fel de indiferent, cum reușiseră să-l țină o lună, la propria-i sănătate. Își spunea chiar în glumă că dacă vrei să scapi de cancer, te internezi la psihiatrie și nu-ți mai pasă.

Într-o noapte însă, se trezi pe la ora două sub teroarea unui vis cumplit, unde el ca personaj principal al propriei vieți, se vedea trecând o graniță a lumii și intrând într-o zonă interzisă, înconjurată cu mlaștini, ca în filmele cu locurile de antrenament ale batalioanelor SAS. Era prins și torturat să spună cine l-a ajutat să ajungă acolo, era pus să înoate prin mlaștini, până când simțea că îl lasă puterile și se scufundă complet. Simțea fizic cum îi intra mocirla în gură și-l

sufoca, ca dintr-o dată să se simtă împins de o buturugă vie, unde ajunsese cu tălpile, și zvârlit afară, aproape de aceeași graniță cu sârmă ghimpată, cu aceeași linie roșie ce traversa în lung întregul teritoriu.

Întră tulburat în bucătărie, își scoase din frigider o doză de bere Becks, o bău, și încercă să-și deslușească visul, privind în gol pe deasupra aragazului spre un loc de dincolo de el, unde era o măsuță acoperită cu o față de masă înflorată. Își spuse că de bună seama cele trei săptămâni petrecute de el într-un salon cu alți trei bolnavi, începuseră să-și facă efectul de-abia atunci, pentru că dintr-o dată i se năzări că florile cusute pe fața de masă sunt din plastic, puse într-o vază de sticlă mov așezată pe aragaz. Își aminti figurile celor trei și rămase surprins să constate că unul era un cercetător din fizica nucleară ce știa pe de rost nu doar formule, dar și cărți întregi de istorie, cu date verificabile ca exacte, cărți de literatură, unde-și avea propriile opinii vis-à-vis de conținutul și mesajul lor, ce difereau complet de cele al criticii și istoriei literare, punctele cu citate din cărți de filosofie, pe care le corela cu altele din cele scrise de Leibnitz, Pascal, Descartes și din cele recent apărute ale fizicianului englez Hawking.

Într-una din discuțiile cu profesorul, directorul spitalului, îl întrebase chiar dacă ceea ce se întâmplă cu colegul său de cameră e o boală sau ceva la limita înțelegerii noastre, și dacă internarea aceluia nu fusese la fel de abuzivă ca a lui. Primi un răspuns năucitor :

„Are un sindrom paranoid, care, mai devreme sau mai târziu îl va duce la suicid”.

Că un Ken Kesey văzuse într-o psihiatrie ceea ce este ea poate în America și oriunde, adică o pușcărie mai blândă, Dörenmat, în *Fizicienii* mutase locul geniilor la balamuc. Din ziua aceea încercase să se acomodeze cu mediul și să-i asculte mai cu atenție pe toți colegii lui de salon. Fiecare dintre ei avea ceva deosebit.

Unul recita la nesfârșit din clasicii români, încercând să dea interpretări proprii nuanțelor cuvintelor, ca un excelent profesor universitar de lingvistică, altul, adică al treilea fiind mai introvertit și marcându-și prezența prin câte o replică scilicitoare, dincolo de imaginația unui om chiar și de talent.

Îl întreabă pe doctor, cu o altă ocazie, și despre ceilalți doi colegi ai săi de salon și rămase uluit să afle că erau personalități ale lumii universitare din alte orașe mari, pe care colegii profesorului îl rugaseră să-i interneze la el, pentru a nu se afla în mediile universitare respective, și a nu le păta cumva reputația. Era cert însă că toți patru aveau o singură hibă, aceea că nu-și doreau să mai trăiască.

Tot de la profesor mai află că sindromul suicidar poate apărea în cele mai ciudate situații, pe fondul unei stări de stress, conflictuală, după o beție, la aflarea unei vești grave, cu posibilitatea revenirii lui oricând. Atunci Achim pusese o întrebare copilărească :

„Dar dacă tot acolo vor ajunge mai devreme sau mai târziu, de ce le mai amăgiți viața cu medicamente care să le dea senzația de confort și o stare de bine ? !”, iar replica profesorului fu pe măsură :

„Menirea noastră, a tuturor medicilor, este de a întârzia cât mai mult finalul... Sau, poate, ca în cazul lui Newton, care a ajuns octogenar după o lungă perioadă de suferință, de a mai da ceva restului oamenilor din ceea ce zace în mintea lor”.

Se simți umilit de propria-i întrebare, apoi de răspunsul medicului. În fond, el ce reprezenta pentru știința și cultura românească sau universală ? Nimic. Era un accident, devenise doar locatarul unui salon de aleși, păziți să nu-și facă facerea.

Din ziua aceea, când aducea aminte de pățania lui de la psihiatrie, vorbea de „salonul sinucigașilor”, al celor aleși, al celor pentru care viața lor era mai puțin importantă decât scopul venirii pe lume, anume lumea științei sau a culturii.

Își reaminti toate aceste amănunte din existența lui abia trecută și încercă să facă legătura cu coșmarul pe care-l avuse.

„În fond — își spuse — granița poate să fie trecerea mea din lumea asta în cea a spitalului de psihiatrie. Mocirla e boala, una de care n-am știut, iar trupele acelea care mă schingiuiiau, pot fi niște realități dintr-o viață trecută sau viitoare... Sau surorile, asistentele și medicii... Dar de ce să mă silească să mă înec... Nu, de fapt, mă sileau să înot și eu n-am mai putut, și-atunci am început să mă duc la fund... dar ce e cu buturuga aceea vie care mă împingea în sus, mă salva?... Poate e sora medicală de aici din Mănăstur, care mi-a spus de la început să fac tot posibilul să stau cât mai puțin. Să plec din spital, să nu mai întorc capul”.

Nu-i conveni varianta aceasta a interpretării visului și încercă o a doua, care-l aduse la punctul de unde se declanșase depresia lui și toată comicăria aceea cu niște pastile de diazepam, o curvă, o cămașă de forță și o internare.

Își aminti de doctorul Mihai Constant din București, de boala lui reală sau nu, marcată de niște analize cu niște rezultate anapoda, de tratamentul pe care refuzase să-l urmeze și riscul de a se întoarce din nou în „salonul sinucigașilor” nu după câțiva ani, ci la o săptămână de la externare. Se lumină la gândul că buturuga salvatoare din vis nu putea să fie decât medicul de la București. Acolo trebuia să meargă cât mai repede, cu toate analizele făcute, iar acela să-i spună dacă e un ipohondru sau un bolnav. Să-i dea un tratament pe măsură, ori să-l liniștească.

Își trezi pe la trei soția și-i spuse că pleacă la București și să-i pregătească bagajele, hainele de schimb și ceva de mâncare pe drum.

— Dacă mai rămân, risc să devin un psihopat sănătos. Domnul Constant trebuie să-mi spună ce e. Dar clar. N-am să fac nici o operație, n-am să fac nici raze, am să fiu cobaiul lui, pe care să-și testeze toate medicamentele... Dar vreau să se limpezească odată toată nebunia asta, de unde doar eu pot ieși cel mai prost...

O lămuri cu voce gravă pe nevastă-sa, care rămase mirată că previziunile medicului psihiatru ca domnul Achim să devină dependent de ea, eșuaseră.

La ora patru și jumătate chemă un taxi să-l ducă la gară, să prindă primul rapid spre București, sau inter-city, ceva care să-l scoată din urbe cât mai repede. Dacă ar fi luat avionul, la prețurile care erau ar fi ajuns fără un ban la București, ori el acolo avea nevoie de ei. Se gândi ce să-i ducă doctorului și, înainte de a pleca, puse două sticle de palincă în bagaj pentru că știa valoarea lor în capitală.

Pe drum dormi, recuperând orele în care nu apucase să se odihnească în patul lui din pricina coșmarului aceuia din care nu-l obseda decât sentimentul ciudat al omului ce se strecoară pe sub o sârmă ghimpată, peste o linie roșie ce desparte două țărâmură. Simțea că acolo era întreagă cheia visului și nu în torționarea lui de către niște brute în uniformă de camuflaj, nici în povestea cu mlaștinile, care în orice destălcuire de vise din lume, tot boală înseamnă. Povestea cu buturuga vie salvatoare era fondul lui psihic pozitiv, sau efectul filmelor americane, unde oricât de mulți ar muri, totul trebuie să se termine cu bine.

Deschise ochii după ce trecuse de Mediaș. Peisajul podișului Transilvaniei îl liniști și-l întoarse din nou spre locurile lui de baștină, din Sălaj, unde tot așa erau dealurile Mezeșului, cărora geografia României le spune munți, ori poate că atunci când deschisese pentru prima oară ochii minții spre un peisaj, munții aceia i se părură a fi niște dealuri, adică o denivelare mai ușor de trecut.

Ajuns la Sighișoara, fixă cetatea, biserica din vârful ei și cât trenul ocoli localitatea, rămase cu privirile ațintite pe ea întrebându-se ce vor fi găsind oamenii lumii moderne atât de grozav în a se îmbrăca în haine de ev mediu și a încerca să mimeze de fiecare dată când e festivalul, căruia i se făcea o reclamă deșănțată, după opinia lui, o viață pe care n-au cum să o retrăiască doar bând ca tâmpiții și drogându-se... Se dumeri că e o dorință în omul modern de a-și ascunde adevăratul chip mereu, ca unameleon.

„Ce poate fi în mintea unui om care îmbracă la cosit haine de camuflaj ce se folosesc pe câmpurile de luptă ? — își zise. — Oare numai pentru a semăna cât mai mult cu ceea ce văd la

televizor ?... O haină de camuflaj îți dă un aer de luptător viril... Oare virilitatea stă în arma automată pe care o ai, sau în cu totul altceva, cu care nu ucizi, ci procreezi ?... E o glisare ciudată a imaginilor ce se suprapun peste chipul războinicului, al ucigașului, al omului cu sulita în mână, al celui ce înfige ceva într-un trup viu, ca mimare a unui act sexual... Totul e marcat de sex, iar vremurile de azi, când totul pare să fie împins către conotații sexuale îl bucură de fericire pe domnul Freud, acolo unde e...”

Ajuns la Brașov, își cumpără niște reviste la zece lei de la un vânzător ambulant. Le răsfoi plictisit, așteptând să ajungă cât mai repede pe Valea Prahovei, la Predeal. Fete cu picioare lungi, dezgolite îi zâmbeau standard din paginile revistelor și își dădu seama că la cei treizeci și cinci de ani ai lui, se afla în vârful piramidei, după care va urma o cădere, în etape, către vârsta senectuții, a cedărilor succesive. A împăcării cu o lume, pe care majoritatea oamenilor nu apucă să o înțeleagă mai mult decât între distanța de la casă la birou și înapoi.

Imaginile fetelor acelora și gândul că peste câteva ore avea să fie în micul Paris, numit astfel de cei din Apus tocmai pentru viața sa viață de noapte, uită cu totul de cele prin câte trecuse în ultima lună, în ultimele luni chiar, și zvâcni în el dorința de a muri frumos, adică în brațele unei femei ca acelea tinere pe care le avea în fața ochilor.

„În fond, viața la viață trage”, cugetă el în timp ce asista cum își caută locurile pasagerii nou urcați în tren.

Se dumeri că era într-o stare de bine, cum spuneau psihiatrui, fără să fi luat nici un hap de mai mult de o săptămână.

„De-aia umblă prin toată lumea psihopații ăia din Apus — își continuă gândurile. — Într-un alt loc ești un alt om, iar toate grijile tale de acasă, cu care te legi de viața de fiecare zi, devin coșmarul de care nu poți să mai scapi nici cu medicamente... Călătorind, nu-ți mai apariții. Nu mai ești cel de odinioară, ci abulicul pentru care viața și moartea sunt niște fațete intersanjabile ale trecerii unei ființe prin lume. Devii animalul liber de orice constrângere... Asta e granița pe care ar trebui să învățăm să o trecem, chiar și hoștește... despărțirea de tine... Despărțirea de cel obosit de cercul închis al unei singure vieți. Călătorul îmbracă, fără a fi ridicol, tot atâtea vieți câte locuri vede...”

I se păru că toată meditația aceea îi dădea forțe noi și o nelimitată încredere în sine.

Cât traversă Valea Prahovei stătu la fereastra de pe coridor, să vadă în toată splendoarea lor Munții Bucegi și-și promise că, în cealaltă vară, va veni cu familia să se bucure și el de o vacanță acolo. După Câmpina își reluă locul de pe bancă, răsfoind plictisit aceleași reviste. Era deja seară și începu să se gândească unde să-l caute pe doctor, apoi unde să-și găsească o cameră pentru cazare. Nu era atent la discuțiile celor din compartiment, ci încerca să-și explice de ce viața lui trebuia să aibă mereu întorsături neașteptate, de ce pentru ceea ce alții obțin fără cel mai mic efort, el trebuia să trudească pe brânci, nefiind luat în seamă decât atunci când o realizare a lui le depășește cu mult pe ale celorlalți.

În Gara de Nord se pierdu printre pasagerii ce coborau, voiau să urce în trenuri, ori așteptau ore întregi, înșirați la mesele de la McDonalds, fără să consume mai mult decât un ceai verde, la o sumă modică, pentru a avea un motiv să ocupe locurile de pe scaune. Știa că strada Vernalli era prin apropierea gării, așa că o luă pe jos spre casa doctorului Constant. Întregul lui bagaj consta într-un geamantanăș din fibră sintetică, de import, o borselină și o scurtă de ploaie, așa că nu arăta ca un om venit din celălalt capăt de țară, ci mai degrabă ca un tânăr sosit de pe la Târgoviște, ori reîntors dintr-o scurtă ieșire la Bușteni sau Sinaia.

Traversă Calea Griviței, prin fața magazinelor de la Gara de Nord și intra pe Polizu, știind că prima sau a doua stradă ce se deschidea spre stânga era Vernalli. Ajunse la poarta casei și sună de câteva ori, fără a lua în seamă agitația câinelui din lanț, un lup alsacian enorm, care lătra, smucindu-se în toate părțile. În ușa casei apăru Marina. Soția doctorului nu-l recunosc

imediat, dar pentru că îl vedea cu bagaj, venind probabil de la un drum lung, îl pofti înăuntru și-i oferi o cafea și un pahar cu apă.

— Mihai știa că veniți astăzi ?

— Nu. Nu l-am anunțat... De fapt am mai fost la dânsul de câteva ori, dar cu mult timp în urmă, adică acum vreun an... credeți că ar fi mai bine să merg la clinică ?

— Dacă vrei, îi dăm un telefon, lăsați lucrurile aici și mergeți până acolo... Nu cred să vină prea devreme, doar dacă nu vor fi prea mulți pacienți... Dar și atunci rămâne să mai lucreze la laborator. Îl sun...

Marina îl anunță pe doctor de sosirea celui tânăr și-l întrebă dacă va mai sta mult, dacă era nevoie să-l trimită pe pacient cu un taxi, dar Mihai promise că în cel mult o oră va fi acasă. Achim îi mulțumi pentru cafea, își lăsă bagajele și porni înapoi, spre Piața Gării de Nord să caute un loc la un hotel. Nimeri la Astoria, hotelul ceferiștilor, după două încercări ratate la Oltul și Muntenia, unde prețurile erau mai mici. Plăti înainte, să fie sigur, și se întoarse la casa doctorului, care, între timp, sosise de la clinică.

Acesta îl recunoscuse imediat. Se îmbrățișară ca doi oameni care nu s-au văzut de mult, apoi îl pofti în camera din față, neștiind exact pentru ce venise. Dar cum cu un gazetar trebuia să se poarte bine, îi oferi un whisky și încă o cafea. Doctorul părea obosit, deși avea chef de sporovăială. După ce dădu întreg conținutul paharului pe gât, Achim îi spuse ce a pățit din ziua în care a primit pachetele cu medicamente pentru socrul său și pentru el. Cum a intrat la bănuială, apoi cum a început să se simtă într-adevăr rău, și-a făcut analizele și s-a trezit că între timp i-au apărut și i s-au mărit ganglionii inghinali de la braț și cei de la gât.

Doctorul privi cu luare-aminte toate analizele, apoi îl pipăi în locurile indicate de el și-l întrebă :

— Ai luat prafurile pe care ți le-am trimis ?

— Da... Adică, la început nu. Apoi, dacă am văzut ce am... le-am luat.

— Bine-ai făcut... Era doar un tratament de protecție a ficatului împotriva unei eventuale ciroze, pentru că, din câte-mi aduc aminte analizele... Uite, mi-am notat aici, 19 noiembrie 1999, Achim Petru, ziarist, Cluj... tratament cinci, suspect hepatită cronică evolutivă... He, he, dacă ar veni toți pacienții la mine înainte să li se întâmple boroboața, ce mult s-ar simplifica lucrurile ! ... Nu te speria. Nu e nimic grav. A avut loc o reacție între poțiunea ce ți-am dat-o, și-n urma căreia trebuia să-ți apară o pată pe spate, și acest preparat cinci, de protecție. Probabil că în toată perioada aceea ai continuat să-ți duci viața de boem, cu câte un vinișor, o țuiculiță și mâncare mai puțină, somn de gazetar, de la patru dimineața la șapte și organismul a slăbit... Ceea ce crezi a fi o evoluție tumorală... Uite radiografiile, nu se vede nimic... nici la eco... Pare să fie datorită faptului că ai continuat să iei acea poțiune pentru curățirea venelor și a arterelor, pe care eu o dau tuturor tocmai pentru a se asimila mai ușor preparatele celelalte în sânge... Îți explicam că evoluțiile tumorale au loc pe același principiu ca și dezvoltarea celulelor normale, așa că important e ca preparatele mele să se asimileze complet, sau cât mai mult... Ei, și în loc să-ți mai apară o pată pe spate, toate reziduurile din vasele de sânge ți s-au strâns, a doua oară, cu totul aiurea la dumneata, și nu înțeleg de ce, tocmai în acești ganglioni limfatici... Asta e toată povestea... Cred că nu e altceva; dar pentru siguranță, mâine vom mai face o investigație la laboratorul clinicii. O să te internez două zile, să fim siguri pe ce facem...

— Mi-ați luat o piatră de pe inimă !

— N-aș fi crezut... Nu arăți a om disperat, îngrozit, torturat de obsesia unei maladii cu un unic sfârșit...

— Păi, au vrut să mă interneze, să-mi opereze ganglionii...

— Ți-au făcut vreo biopsie ?

— Da. Și n-a ieșit cum trebuie... O am aici... — și-i întinse doctorului analizele și de pe pielea spatelui, unde era pata aceea care n-a mai trecut într-o săptămână. Acum n-o mai am, dar

totul a mers cu o repeziciune care m-a speriat. Am aflat că există și tumori cu evoluție galopantă și, ca orice om, la acelea m-am gândit... Îmi imaginam că așa cum mi-e viața, plină de neașezare, în viteză, așa trebuie să fie și evoluția bolilor trupului meu.

Doctorul Constant rămase pe gânduri. Era primul caz atipic pe care-l avea în ultimii ani, când combinația dintre două din preparatele sale determinau apariția unor forme de simptome asemănătoare tumorilor maligne. Se îngrozi la gândul că medicii aceia de la oncologia din Cluj, recunoscători pentru profesionalismul lor, ar fi aflat că un tratament preventiv cu un preparat neconvențional, dar slab, ar putea să grăbească un proces tumoral, în loc să-l oprească. Din punct de vedere medical, ar fi fost un om mort. Toată faima adunată în ani s-ar fi întors împotriva lui cu înjurături nemiloase, care l-ar fi scos definitiv din viața medicală, din viața aceea pe care și-o construise la marginea chimiei celulare și a alchimiei, între știință și ocultism, dar pe baze raționale, riguros verificate prin experiențe, pe cazuri clare, ajunse la metastază, cărora le încetinise procesul de evoluție sau chiar îl oprise.

Încercă să-și păstreze cumpătul, să treacă peste șocul acestor constatări cu totul neașteptate, cum s-a întâmplat cu viața unui tânăr ardelean, care se răbdase să sufere în taină un an, înainte de a striga celui care-l adusese în pragul disperării : Acum salvează-mă !

Se gândi să-l interneze la Theodor, la Elias, unde să-i refacă toate analizele, și altele în plus, să se limpezească nu doar un caz, ci întreaga lui muncă de douăzeci de ani, pentru că la mijloc era vorba de un produs recunoscut de o parte a lumii medicale din lume : medoxul.

Cum era obosit de pe drum, Achim nu reuși să sesizeze toate reacțiile chipului celuiilalt, ci continua să creadă că fusese o eroare de tratament, sau mai simplu. O reacție atipică a unui organism tânăr și perfect sănătos.

Doctorul Constant privi cu mare atenție din nou toate analizele și foile biopsiilor, și ceva nu i se păru a fi logic. Pe de o parte ficatul tânărului părea acum în limitele lui normale de funcționare, deși recunoscuse că a continuat să-și ducă viața ca înainte, iar pe de alta apăreau aceste analize total aiurea ale biopsiilor de piele și ganglioni. Se întrebă dacă nu cumva poziunea lui va fi acționat într-atât de puternic încât să fii adunat în acele părți ale corpului toate toxinele din corp, care, la o analiză superficială, puteau să lase impresia unui proces tumoral.

Achim, cât să-i mai destindă chipul crispat la celuiilalt scoase cele două sticle de palincă din geamantan și i le dădu doctorului. Mihai îi mulțumi, încercând să-și mascheze cât putu mai bine starea de profundă neliniște care-l cuprinse. Ți-o oferi celuiilalt încă un pahar cu whisky, îl pofti la cină, deși dorea din tot sufletul să-l vadă plecat, să se întâlnească a doua zi cu el la Clinică, iar de acolo mai departe, relația lor să fie una de pacient, medic curator.

Marina simți starea de nesiguranță și nervozitate a soțului ei, fără să-și poată da seama despre ce era vorba, pregăti cina pentru patru persoane cu aceeași amabilitate rece cu care-l primise, și-l invitase la început în casă. Achim ciocni un pahar din palinca adusă de el, apoi cină cârnăciori și cartofi prăjiți și băură un vin de Cotnari, vinul evenimentelor importante din viața lui Mihai.

Femeia bănuia că dăduse din nou un interviu pentru vreo gazetă din provincie, și deveni ceva mai caldă în relația cu musafirul lor. Se obișnuise încă din primii ani de căsnicie să joace cartea și rolul pe care i-l cerea situația în care era doctorul, omul în jurul căruia roiau gazetari, bolnavi, medici, prieteni și dușmani, regizori de televiziune, personalități, sau oameni simpli, ajunși la disperare, ori fericiți de miracolul pe care l-au trăit ajungând să fie salvați de Constant. Așa credea că e și în seara aceea și se comportă ca și cum toate ar fi fost în favoarea soartei lor.

După cină, Achim plecă spre hotel, toropit de oboseala drumului și de alcoolul băut. A doua zi trebuia să se prezinte la cabinetul doctorului de la Clinica Titan. În trei săptămâni se obișnuise cu spitalele, și cum acesta era unul experimental, se gândi că două zile de „ședere” nu-i vor aduce atâtea surprize ca „salonul sinucigașilor” de la psihiatrie.

Preluă cheia de la recepție și își plimbă privirile peste fetițele plantate în câteva locuri să-și caute clienții. Știa că nu e singur în cameră și se hotărî ca în seara aceea să fie un client obișnuit, care nu face probleme hotelului. Ajuns în cameră își îmbracă pijamaua și se culcă. Înainte de a adormi, îi reveni în minte obsesiva graniță din cealaltă noapte.

XIV.

Achim sosi la clinica Titan dis de dimineață. Urcase împreună cu personalul spitalului și nu avusese de întâmpinat nici un fel de greutate la poartă. Ajunse la cabinetul doctorului Constant odată cu alți pacienți. Se simțea ca într-o gară în vînzoleala aceea de oameni trași la chip, gemând, însoțiți de câte un alt om, de o femeie, sau de copii, care nu înțelegeau nici ce se petrece acolo, nici că bunicul sau mama lor e bolnavă.

Primi un număr de la doctor, ca orice alt necăjit din jurul lui, și rămase surprins de răceala cu care-l întrebase acela dacă a mâncat ceva de dimineață. Renunțase la micul dejun inclus în plata camerei tocmai pentru că știa că vor urma să i se facă niște analize. Și luase și geamantănașul cu el și borselina. Seara îi dăduse un telefon soției să-i spună că va mai sta două zile la București. Avea numărul trei. În fața lui mai era o femeia la vreo cincizeci și șase de ani, iar primul număr îl avea un bătrîn, tras la față, cu privirea fixată când pe un chip, când pe altul, fără să scoată o vorbă. Simțea că între seara petrecută la casa doctorului și terminată bine și dimineața aceea se întîmplase o schimbare profundă în relațiile lui cu Constant. Se întreba ce ar fi putut interveni. Apoi nu mai apucă să se mai gîndească la el, pentru că femeia, altminteri frumoasă încă, dar slăbită și gata să se ia la harță cu oricine, începu să-și pună necazul, de față cu toată lumea :

— Voi nu știți ce se întîmplă aici... Sunt o țărancă din Peștișanii Gorjului, nu vă uitați că m-am îmbrăcat ca la oraș... Am venit așa, pentru că am copiii în București, trei, ei m-au adus... Ei mi l-au scos în drum pe doctorul ăsta... Ei au vrut să scape mai repede de mine... Am venit pe capul lor acum, să mă îngroape aici, cu ei, să știu că vor mai trece pe la cimitir să-mi pună o floare... de zece ani fac tratament și aduc ce am și eu aici, și-mi plătesc toate prafurile și siropurile, ca la orice farmacie, ca ieri, Ioana, fata mea mai mică să-mi scoată analizele de la un alt spital și să-mi spună : mamă, mi-au zis doctorii de-acolo că mai ai o săptămână de trăit... Am venit să-l întreb pe doctorul ăsta de ce m-a mințit că-mi trece. De ce m-a mințit că voi fi iarăși om... Am mai fost eu la unul, altul și mi-au spus : Liță Mărie nu merge la vraci, nu fă ceva ce nu face toată lumea, operează-te și du-te la raze... Unii scapă, alții nu, după cum le e norocul, dar fă ce face toată lumea... Vracii sunt copiii îngerilor negri pe care i-a alungat Dumnezeu de la el pentru că l-au hulit, arătându-le oamenilor de pe pămînt legile cele mari ale lumii, iar ei, pămîntenii, i-au lăsat să se culce cu femeile lor, și i-au făcut pe acești vraci... C-am avut și noi în sat o babă care făcea farmece și dădea leacuri din plante, dar pentru dureri mai mici, pentru schilodeli, ori tăieturi, de dragoste, ori pentru neputință și după ce-a murit, deși n-a făcut rău nimănui, n-au lăsat să fie îngropată în cimitirul satului, ci într-o râpă. Departe, la câțiva zeci de kilometri, cum dai să intri în Cheile Sohodolului, și i-au pus crucea acolo, pe marginea râpei, să creadă oamenii care trec că a lovit-o o mașină, ori a picat în drum, trăsniță de fulgere... M-au adus copiii mei, ăia pe care-i credeam buni, la doctorul ăsta, și mi-a dat leacurile lui, și mi-a vorbit mîeros, și mi-a zis că n-o să mai am de suferit, și c-o s-ajung să-mi văd copiii mari... Am ajuns să-i văd, că i-am făcut degrabă, la șaptespe ani primul și-n anii ce-au urmat pe ceilalți doi... I-am văzut, cum a zis doctorul, acu-s zece ani, când am venit la el prima dată, i-am văzut la casele lor, dar sunt încă tînără să mor...

— Da cine a putut să-ți spună că o să mori ? — interveni Achim.

— Uite-aici hârtiile ! ... Nu mai am mult ! ... La început mi-a fost greu să cred că dacă mi-a fost mai bine atâta amar de timp, acum dintr-o dată mi se arată că trebuie să plec din lumea asta... Iaca, fiu-miu cel mare e ca dumneata... E inginer de ăla cu calculatoarele... Are bani, știe multă lume... Plătește cât i se cere, dar pe el să nu-l superi cu întrebările și cu durerile tale, că se supără și te lasă, și uită de tine... Noroc cu Ioana, mezina, aia mi-a căutat de sănătate când a văzut că și al doilea e ca ăla mare, că a intrat în familie de oameni bogați, care nu vor să știe că cusca lor e țărancă... Asta-s eu ! Eu i-am făcut ! ... Ioana a mai trecut pe la Peștișani și m-a văzut că tot slăbesc, și că mi se întunecă ochii și pielea, și că plâng de dureri, și mi-a zis : mamă, hai să te duc eu la un doctor mai bun... și m-a dus, și mi-au făcut iarăși toate analizele, și m-au întrebat ce-am luat și le-am spus, și m-au întrebat de ce n-am venit mai repede la ei, și că de ce am crezut că-i mai de leac ceva dat de un doctor de care nu știe nimeni, decât de o clinică, unde au toate aparatele și pot vedea și câți copii ai pierdut în viața ta de femeie... Acolo am fost, și m-au certat și ieri, când mi-au dat și hârtiile astea mi-au zis că e prea târziu, și că ei nu mai pot face nimic, și să dacă apuc luna viitoare, înseamnă că am încă putere în sânge... Și dacă mi-au zis așa am plâns și mi-am căutat copiii să-i mai văd o dată, dar ăla de-i însurat cu bogătana a zis că n-are timp decât poimăine de mine... Ăl cu bani mulți mi-a zis c-o să plătească oricât, numai să-i cer... Doar fata a venit cu mine și a încercat să mă liniștească și mi-a zis : du-te la ăla de te-o tratat mai întâi și arată-i hârtiile astea și după aceea să-ți spună el ce trebuie să mai iei...

— Dar zici că zece ani ai dus-o ? ! — încercă un altul să o domolească.

— Numai eu știu cum... Că mi-a murit bărbatul și-am rămas singură într-o casă mare, doar cu animalele din curte și cu câinele și cu trei pisici... Pentru casa aia s-or certa mai departe copiii mei. Unul că va vrea s-o vândă, altul că va vrea să-și facă acolo casă de vacanță... Iar fata, săraca, va alege ce-i va rămâne... Blestem eu, blestem, dar dacă n-ar fi fost ei, copiii ăștia, muream mai repede, după bărbatul meu, că n-aveam din ce să-mi duc zilele într-o casă așa mare, c-am moștenit-o de la ai mei, veniți cu oile din Mărginime... Acu-i pustie și nu știu cine-i are de grijă și nu știu ce-oi găsi din toate orășniile pe care le-am lăsat... Și pisicile s-or risipi, că ele nu mor odată cu stăpânii, numai câinii... Ei nu pot sta singuri, ca oamenii...

Femeia începu să hohotească. Ceilalți o priveau simțindu-și soarta pe aproape de a ei, întrebându-se fiecare pentru el, dacă a făcut bine să se ia după gura lumii, să fugă din fața operațiilor și a tratamentelor cu raie și cu medicamente scumpe, cum făceau toți ceilalți oameni.

— Dar ziceai că nu duc lipsă de bani copiii tăi ! — să vârf din nou în vorbă Achim — De ce nu te-au dus de la început la doctorii ăia la care ai fost acum ? !

— Erau la școli. Acuma au bani. Acu-s zece ani, nu... Și-apoi cum era să mă arăt eu că-s bogată, când mi-a murit bărbatul și i-am crescut singură... La vraci merg numai cei ce n-au bani, degeaba crezi dumneata că aici e loc ales pentru cei cu dare de mână... Nu e... Necăjiții vin aici și disperații, ăi pe care ceilalți doctori nu mai vor să-i trateze și le semnează deja actele de moarte... Și cum crezi că poate să creadă o femeie de patrușapte de ani că i-a venit vremea să se ducă, când ea se vede încă tânără ? Că atâta aveam când m-a adus cu bărbatu-miu, Dumnezeu să-l ierte !, toți patru, la doctor acasă, că n-avea pe-atunci saloane și cabinet, aici, la spital... M-au dus, m-a văzut, mi-a dat aia și aia și-a zis să mai trec pe la el tot la două luni... Și-am trecut... Și mi-a zis el încă de-atuncea : dumneata o s-o mai duci zece ani... Așa mi-a zis, și uite că mi-a venit vremea ! ... Dar eu nu vreau ! ... O fi știut el ceva când mi-a dat numai zece... Dar au trecut, și iar mă simt rău, ca la început, și-acuma ălalți doctori nu mai pot face nimic... Și-mi spun și ei că a venit vremea...

— Nimeni nu știe ceasul și ziua ! — zise un bătrân cocârjat de dureri pe care turuiala femeii îl ostenise și-l iritase la culme, deși nu-și ridicase privirile din pământ.

— Aia scrie numai la Biblie... Eu știu... Femeile simt când le vine să aducă pe lume viață, și când se duce viața din ele... Eu simt ! ... Simt al doilea semn, și ăla nu mă poate minți... L-

am văzut acu trei săptămâni, când stam în camera mea și bătea luna prin fereastră peste patul meu. Lumina era stinsă și-am văzut lemnele ferestrei cum lasă o umbră cu o cruce pe patul meu... Eu plângeam de durere, singură, și nu puteam să dorm, și nu puteam să șterg crucea aia de pe patul meu... Atunci mi-am spus : E gata ! ... S-a împlinit și sorocul doctorului ăluia de la București... Că mi-am adus aminte cum tot într-o zi de octombrie, cu zece ani înainte, când luna era în creștere m-a adus bărbatu-miu aici... Și am crezut că totul va fi bine, și-a fost, că au venit și copiii cu mine, că ei aflaseră de doctor și ei au crezut în el... Și eu am crezut. Dar dacă mă mai minte acum cu zece ani, pe care-i voi mai trăi, nu-l mai cred ... Să fi văzut cât de mare și lungă era umbra crucii de pe patul meu, și cum se muta de la picioare către cap, ca o boală, care vine încet să-ți închidă ochii !... Când mi-a intrat lumina lunii în ochi, l-am blestemat pe doctorul ăsta și i-am dorit, plângând în hohote, să aibă soarta mea, să ajungă să-și numere anii și zilele. Să-și vadă întoarse toate câte le-a făcut în viața asta pe dos, ca o cămașă pe care-o cureți de mucegaiul strâns pe dedesubt în ani. Să vrei s-o mai porți, să vezi că nu te poți despărți de ea, ca până la urmă s-o arunci... Ori să-i dai foc, să știi că nu mai este... Ca noaptea să-ți apară cămașa aia în vis, cum o porți pe tine întoarsă, cu mucegaiul în afară, să vadă toată lumea că tu nu mai ești și să creadă că aia pe care-ai ars-o sunt anii vieții tale... Așa l-am blestemat... Așa o să fie !...

— Taci, femeie !... Nu huli pe cine ți-a făcut un bine... încercă s-o oprească o femeie cu glasul stins.

— Ce bine ?

— Dar dacă nu-i aveai nici ăștia zece ani și copiii ți s-ar fi risipit, și n-ai fi ajuns să te bucuri de ei... Bărbatu-tu ce mai știe din toate astea ? — continuă domol cealaltă femeie.

— Hai, că ți-a venit rândul ! — o îndemnă să intre un altul.

Achim stătea cu mâna dreaptă pe geamantânaș, gata să plece. Scena la care asistase îi redeschise teama care-l urmărise mai bine de un an. Cu o seară înainte credea că va veni la cabinetul medicului, va fi dus în salon, iar o asistentă îi va lua sângele pentru analize, după care ar fi urmat plimbatul pe la diferite aparate, așteptatul la coadă, ca după ce va lua prânzul acela sălciiu de spital, va dormi câteva ceasuri bune, să uite de toate.

Îi veni să fumeze o țigară, dar nu reușise să găsească locul unde se adunau ciucure toți împătimitii de tutun. Se gândi că femeia va sta mai mult înăuntrul cabinetului, să-și verse tot năduful pe doctor, așa că porni spre primul veceu, unde știa că, la fel ca în orice școală, putea să-și bea fumul în tihnă. Se așeză cu brațele pe marginea ferestrei și încercă să iasă de sub apăsarea gândurilor ce i se adunaseră în minte, ascultând povestea acelei Lițe Mării din Peștișanii Gorjului.

Se bucura chiar că nu o va auzi certându-se cu doctorul și implorându-l pe acela, ca pe un Dumnezeu pământesc, să-i mai dea zece ani, cum i-a dat prima dată, să se poată întoarce la casa ei cea mare, de care vorbise, să-și crească și nepoții ce urma să-i aibă, să încheie ciclul unei vieți de om, așa cum e datul lui într-o lume patriarhală încă.

Își aminti de mama lui care murise de tânără și-l lăsase să-și vadă singur de viață. Cum tatăl său se recăsătorise după doar doi ani cu o femeie ce avea la rândul ei trei copii și cum îl uitase și acela, singura lui grijă fiind aceea de a-i mai trimite bani, cât fusese student, apoi de a-i mai da un telefon, când și când, să mai afle ce face. Mama lui n-apucase să închidă acest ciclu, și să-și vadă poteca genei ei spre viitor, iar taică-su venise doar în patru rânduri, cu câte un pachetel de bomboane și ciocolate, dornic să se mute în Cluj. Se dumeri că era tot în țaran și el, de vreme ce gândea așa, când cei de la oraș, care au bani, nu știu cum să se despartă mai repede de propriile lor progeneruri, să-și poată trăi viața lor de oameni singuri. Că de la o vreme, în căsniciile lor, nu mai sunt nici măcar soț și soție, ci doi oameni care de câte ori se văd, reușesc să-și descopere alte pricini pentru a se urî.

Stinse țigara de tabla din afara pervazului și aruncă mukul în curte. Se întoarse în sala de așteptare, unde era agitație. Femeia care-l blestemase pe doctor tocmai ieșise, reușind să-i agite din nou pe toți cei care așteptau. Achim își luă geamantănașul și intră. Chipul doctorului era marcat de o profundă tristețe pe care abia putea să și-o mascheze.

— Zi grea, domnule Achim, zi grea... Dar la mine toate sunt la fel, pentru că toți cei care vin aici îmi cerșesc zile, luni și ani... De unde să le dau ? ! ... Le dau medicamentele pe care le cred eu, că fiecare medic dă medicamentele pe care le crede el... Cu ce-s eu mai vinovat decât alții ? ...

— Și ce-ați făcut cu femeia aceea ?

— I-am mai dat zece ani și alt tratament... Treaba ei ce va face cu anii ăia ! ... În fine, iartă-mă, dar m-a supărat, cum mă supără atâția, căroră le spun cinstit cam cât cred eu că le pot prelungi viața, și-apoi vin la mine când e scadența, și-mi fac scandal că i-am nenorocit, că în alte condiții, și cu alt tratament, ar fi trăit o sută de ani... Pe dracu' !... Vin aici când nu mai e nimic de făcut... Dar ce-s eu, să dau zile oamenilor, să ne tâguim pentru ele ? ... Ce-s eu, domnule ziarist, să suport zilnic o lume crepusculară, cum ai văzut-o și dumneata ? ... Am ajuns să nu mă mai știu bucura decât pentru zilele pe care le dau altora... Și de câte o idee nouă ce-mi mai vine în legătură cu prelungirea zilelor lor... Eh ! ... Dă-mi, te rog, din nou, analizele, să le văd acum, la lumina zilei...

Timorat și cuprins, cum arareori i se întâmplă, de o stare de emotivitate firească, Achim scoase din geamantănaș toate hârtiile acelea care îl individualizau biologic față de oricare alt om. Doctorul le studie pe rând, sub privirea atentă a pacientului, fără a lăsa să-i trădeze vreo expresie capabilă să-l pună pe gânduri, pe Achim.

În cabinet intră Adi Neamțu într-un halat alb proaspăt scrobit și călcat, care-l privi cu surprindere pe tânărul ce se afla în fața biroului doctorului. Vru să dea raportul despre situația din saloane, dar pentru că îl văzu pe Constant adâncit în gânduri, se așază pe unul din scaunele libere, unde stăteau de obicei însoțitorii celor bolnavi, și așteptă. Din când în când îi arunca câte o privire tânărului, mirându-se de faptul că era acolo. Presupuse că era fiul unui om aflat în imposibilitatea de a se deplasa și venise la doctorul Constant să-i arate analizele aceluia, pentru a primi un sfat și tratamentele adecvate.

— Adi, zise doctorul după câteva minute, du-l te rog pe domnul Achim într-un salon ! În doi parcă mai avem un pat liber. Va rămâne la noi vreo două zile. Pe urmă te rog să-i iei sânge pentru analize... Ceva nu mi-e clar... A, vezi că e ziarist și te pictează cum nu trebuie în vreo gazetă...

*

Când se văzu în patul lui, Achim avu dintr-o dată un sentiment de siguranță, de protecție, același pe care-l descoperise cu o lună în urmă la spitalul de psihiatrie din Cluj. Își căută locul pentru fumat, de-ndată ce Adi termină cu recoltatul probelor de sânge.

Ceilalți trei pacienți erau bătrâni și-l priveau cu milă, gândindu-se că ei, la vârsta lui umblau încă prin cârciumi și după femeii tinere și nu le păsa de nimic. Păreau oameni de la țară, veniți din cele mai diferite locuri, dar în pijamale nu poți să-ți dai seama întotdeauna cu cine ai de-a face, ca-n uniforma de soldat.

Depănau amintiri despre un trecut viforos, pentru că prinseseră, ca și tineri, al doilea război mondial, iar unul dintre ei fusese chiar pe front. Se întrupeau când și când, tăiați de câte-un junghi și atunci gemeau... Cel mai în vârstă dintre ei, tot dinspre părțile de nord, de lângă Huedin, avea la optzeci de ani și le povestea celorlalți doi despre vremile de după război.

Achim își fumă țigara în același veceu, apoi se întoarse să stea întins în pat și să asculte sporovăiala bătrânilor, până va veni la el doctorul Constant să-i spună : „Domnule Achim, ne-am speriat degeaba, totul e perfect ! Măine dimineață pleci acasă ! ...

Bătrânul stătea cu ochii închiși, pe spate și respira greu. Apoi îl auzi :

— Acuși trebuie să vină blonda aia de fiică-mea, să-mi aducă ceva de mâncare... Doamne, ce viață a mai avut și ea !... Divorțată cu un copil... Și ăla mare acuma, însurat. De n-ar face ca taică-su, să-și lase nevasta !... Vreau să fiu străbunic. Atâta mai vreau de la viața asta și pe urmă, gata... A fost prea mult... Păi voi știți ce lupte s-or dat în munții de deasupra Huedinului după război ?... de unde să știți, erați copii... Eu vindeam sticlă pentru ferestre prin Cluj, la vremea aceea. Mergeam pe străzile din margine și strigam : Geamuuuri ! Ferești !... Și unul, altul mă chema să-i pun sticla în lemnul fereștii, apoi să i-o bat în cuițe și să o chituiesc. Ce om eram atunci și cum nu-mi era frică de moarte !... Nimeni nu știa că în catul lemnului ce le duceam în spate, între care erau sticlele, să nu se spargă, eu avea bilete trimise de ai din munți pentru frații lor de la Sibiu și de la București... Mă vedeau soldații, să uitau la ce am în spate, dar niciodată n-or controlat ce era între cele două scânduri de jos. Mă lăseau să trec... Da io m-am priceput și să fac rame, rame blondel, c-am învățat încă înainte de război de la un jidov din Cluj... Numai că după război n-avea nimeni nevoie de ramele mele și-am vândut geamuri... Mă întorceam în satul meu de deasupra Huedinului, stăteam câte trei, patru zile, veneau oamenii celor din munți să le duc vestea, își puneau mare încredere în mine, c-am să ajung la cei din Făgăraș cu biletele lor... Și ajungeam... Erau tineri și nu-i voiau pe ruși... Nu voiau comunism... Pe unii i-or prins și or umplut închisorile cu ei, aci la Gherla și la Aiud. Alții or murit cu arma în mână, ca pe front... Dacă s-ar întâmpla acum așa ceva, ar crede lumea că-i sfârșitul vremii, dar atunci, după un război, unde numai sânge și suferință era, ni se părea că-i ceva obișnuit... Ce știți voi ?... La București, aici, am venit să mi se piardă urma și iar m-am apucat să fac rame... Am făcut și pentru ai de la Curtea Regală și pentru comuniști... Meseria-i meserie, ca a doctorului ăstuia... Că pe front nu era el general așa căutat ca un doctor... Toți aveau nevoie de el... Da bine că se găta... Nici nu știu pentru ce m-o fi adus fiică-mea aci... Ba știu... Să-ni văd strănepoții... Voi știți ce bucurie mare e pe sufletul unui om care-și vede poteca mai departe ? ... Știți, că sunteți mai în vârstă, numai băiatu ăsta nu a apucat să...

Omul se opri brusc și închise ochii, respiră o dată greu, apoi se liniști. Rămase cu pleoapele închise. Unul din ceilalți doi pacienți se ridică și se apropie de patul bătrânului.

— Cred c-a murit... fără să-și termine gândul, zise omul.

— Ba și l-a terminat de nenumărate ori, acuma a mai încercat o dată să bată la poarta ce nu i se deschidea... Cheamă asistenta, sau sora ! ...

Achim se întunecă. Ieși, strigă după asistentă și merse din nou la veceu să fumeze. Simțea că i s-a pus un nod în gât, și un altul în coșul pieptului. Stătuse trei săptămâni într-un salon al sinucigașilor, și nimerise peste cea mai teribilă lecție despre universul uman, despre cultură și știință; ca aici, în nici două ore să ajungă pe pământ, și să asiste cum se poate trece dincolo la jumătatea frazei, de către un om care iubea viața.

Îi reveni în minte visul lui obsedant cu granița aceea peste care trecuse spre locul de antrenament al trupelor SAS și încercă să ajungă până la celălalt capăt al lui, înainte de a se fi trezit îngrozit, să-și reamintească dacă trecuse sau nu granița înapoi. Simțea că nu fusese un vis obișnuit, ci o premoniție, de unde ar fi putut desluși ce-i rezerva viitorul. Granița era între viață și moarte, o moarte cu purgatoriu, ca în credința catolicilor... Dar tot nu reuși să vadă în filmul acela scurt, pe care-l revedea cu claritate acum, dacă reușise sau nu să se reîntoarcă.

„Drama este asta — își zise — ar trebui s-o limpezesc cu profesorul de la psihiatrie, să-mi spună el dacă mai am tendințe suicidare, când mă obsedează de trei zile un vis, unde am trecut deja dincolo și sper cu toată convingerea că, într-un rest nevisat, sau rămas în zona crepusculară a ființei, m-am întors... Când cunosc foarte bine mesajul acelui vis... Să-mi spună el ce s-a

declanșat în mine ?... Ce se întâmplă cu omul când vede moartea, iar el se agață de ultima speranță de supraviețuire, chiar dacă altădată ar fi renunțat la ea pentru o dragoste neîmplinită, pentru că știe prea multe și nu reușește să afle totul, pentru că l-a văzut pe Dumnezeu și simte că nu i se va putea substitui niciodată... Să-mi spună de ce există frică de moarte, când doar cu un pumn de barbiturice se poate termina totul ?... Și cine e lașul ?...”

În drum spre salon se reîntâlnește cu asistenta, agitată de ceea ce se întâmplase. Intră în încăperea albă, se trânti pe pat și se întoarce spre fereastră să nu apuce să vadă tot ceea ce urma să se petreacă lângă el. Era pentru prima dată când trebuia ca pentru câteva ore să bea, să doarmă și să mănânce lângă un mort.

Cineva îi aprinsese bătrânului o lumânare la cap. Apoi auzi o femeie blondă plângând.

XV.

— Dragă Mihai, știu că o să te superi pe mine, dar ți-am cumpărat două flaconașe, de fapt două sticlute umplute pe jumătate din produsele lui Dudaș și Cădea. Costă o avere, dar pentru că a fost ideea mea, mi-am permis să insist să le încerci efectele în laborator... Logic, ar trebui să te ajute. Ar trebui să intre în reacție cu medoxul, să-l îmbunătățească.

— Logica e una, și în realitate iese altceva... — zise Constant, mai abătut de cum venise... — N-avem noi mintea să controlăm efectele secundare ale tuturor medicamentelor pe care le prescriem... Dar cum ani de zile am fost cobaii de încercare a unor medicamente ce erau produse în Apus, fără să știm, substanțe care-și arată eroziunea asupra altor organe, prin interacțiune cu chimicalele pe care le ia bolnavul de capul lui sau la prescripția noastră, abia peste cinci sau zece ani, pot să încerc și eu, dar numai în laborator, pe cobai, o dozare a medoxului cu apa antagonică. ...De ce crezi tu că sunt atâtea cazuri atipice de boli ? ... Nu te judec nicicum... Doar că n-aș fi vrut să intru în nici un canal cu acel Chindiș, care mă urmărește de mult, și-mi face șicane pe unde poate... Și-apoi din dreptul unei minți odihnite, reflexive ca a ta, toate arată pozitiv... Merg într-o direcție clară... Practica însă mă face să te contrazic, să mă îndoiesc chiar și de ceea ce am făcut eu...

— Te referi la analizele băiatului ăluia din Cluj ?... Așteaptă până poimăine. Le-am dat celui mai bun biolog pe care-l avem la spital... Am încredere totală în ceea ce spune el... Biopsiile însă știi bine că au nevoie de un timp mai îndelungat pentru a afla despre ce e vorba, iar a te lua după o primă serie de analize, în asemenea cazuri, mi se pare riscant...

— Dudaș și Cădea știu că ai cumpărat sticlutele alea pentru mine ?

— Nu, dar bănuiesc, deși i-am asigurat că lucrăm împreună la aceste produse anticanceroase... Hai, trezește-te din amorțeala asta care nu-ți poate aduce nimic bun !... Uite, vin cu tine la laborator și le încercăm.

— Cât trebuie să-ți plătesc ?

— Ți-am spus că a fost ideea mea !... Eu i-am căutat în nenorocita aia de fabrică, unde învârt retortele și aparatele ca doi șobolani, printre magazii de produse finite, aduse din import... Bine că n-ai acroșat ideea să fii mers tu acolo, că plecai mai degrabă decât mine... Dar, uite că a fost de folos !

Mihai se urni greu până la mașină. Nu-i venea să se mai întoarcă la spital. Urcă la volan, iar Theodor lângă el, urmând să mai facă un ocol după ce vor termina, să-l aducă acasă. Conducea relaxat, cu o singură mână, în timp ce pe cealaltă o ținea rezemată de fereastra deschisă, trecându-și din când în când degetele prin păr.

— Ai în sânge și tu ceva de cercetător, dar trebuind să alegi între bibliotecă, cu halat de mătase și laboratorul cu halatul alb, ai preferat întotdeauna să iei varianta mai comodă... Ai să trăiești mult, Theodor. O să-ți îngropi toți pacienții și colegii. O să mă îngropi și pe mine... Poate nici chiar atât de târziu...

— De ce ești sumbru ?... Amândoi avem aceeași meserie. Tu ai vrut glorie, bani mulți, o viață agitată, mereu fără de astâmpăr... Eu am ales-o pe cealaltă, preferând să fiu spectatorul, dacă se putea avizat al tuturor evenimentelor ce se petreceau lângă mine... Și-apoi știi bine că inițial am vrut să mă specializez în neurologie și psihiatrie, să descopăr acele fire nevăzute care despart geniul de un nebun, să înțeleg de ce personalitățile puternice sunt în majoritatea lor tarate... Mi-ar fi picat bine acum să-mi întrepătrund mintea mea cu mințile tuturor celor pentru care viața e mai puțin importantă decât propriile lor idei... Sunt practicician, azi, alegându-mi zona abdominală ca meserie de specialitate, doar până la ora trei, după aceea sunt un om liber, e drept, cu telefonul deschis mereu, dar sunt un om care poate citi, poate asculta muzica pe care o dorește, se poate edifica asupra a tot ceea ce apare nou în domeniul lui și face ce-i place...

— Toată viața ai făcut doar ceea ce ți-a plăcut, fără să ai nici cel mai mic sentiment de vinovăție.

— De ce l-aș avea ?... Nu cer nimănui să se sacrifice pentru mine, cum nici mie nu-mi arde s-o fac... Viața pe care o duc e comodă și cu mari satisfacții, care nu implică nici un risc...

— Crezi ?... Ești atât de sigur că toți te privesc și te văd exact așa cum ești ?... Dar dacă un om din apropierea ta suferă din cauza ta ? ...

— Suferă din cauza lui, pentru că n-am cerut nimănui să facă vreodată ceea ce nu dorea... Nu încerca să-ți suprapui psihicul peste al altora, să citești în ei doar ceea ce vrei tu să vezi...

Mihai nu mai continuă dialogul. Își aminti în fugă doar de perioada în care el era medic de circă, iar celălalt trona deja, printre marii vremii, ca specialist într-un spital de elită. De beneficiile pe care le acumulase acolo, de relațiile pe care și le făcuse, de prestigiul ce-l dobândise. Pe câtă vreme el trebuise să se ridice de jos, să urce niște trepte, nu se știe cât de erodate, să-și facă un statut al lui, din dreptul căruia să privească altfel lumea. El, fiul fostului boiernaș, care în alte vremuri poate ar fi fost în locul celuiilalt, ori mai sus.

„Poate de aici mi-a venit aceeași dorință de parvenire, pe care a avut-o Theodor... Acum părem egali ca notorietate, el continuând să planeze ca un condor pe deasupra lumii și să-și aleagă viitoarea victimă, eu chinându-mă să fac față momentului și încercând să nu risipesc nimic din ceea ce am...”

Ajunși în laboratorul lui Mihai dădură peste ambele asistente pregătind rațiile de medicamente pentru bolnavii din saloane. Theodor merse direct la un eșantion cu o probă de sânge, pe care o puse sub microscop. Picură cu o pipetă din apa antagonică și așteaptă să vadă efectul.

— Ce faci ? — îl întreabă Mihai, speriat că-i va fi distrus niște analize pe care nu apucase să le citească.

— Vreau să văd efectul...

— Doamne, parcă n-ai fi fost în viața ta într-un laborator ! ... parcă nu ți-ai fi mâncat tinerețea între probe de sânge și de țesuturi...

— Nu e treaba mea, dar sunt curios să aflu efectul, care trebuie să apară imediat. Celula reacționează imediat la asemenea tip de apă, ca sub acțiunea unui acid...

— Crezi ?

— Iată, unde a atins lichidul, pata de sânge a devenit mai decolorată... Sunt curios să văd noua structură a celulei...

— Mai știi ce lamă de sticlă ai luat ?...

— Era a bătrânului care a murit ieri — zise Adi, cuprinsă și ea de curiozitate — scrie pe margine. Nu e nimic important. Puteți continua...

Se înghesuiră cu toți în jurul microscopului. Mihai studie cu atenție modificările produse, apoi îi spuse celuilalt :

— Dacă merge atât de repede, mâine ia contact cu Dudaș și deschide-ți o mică fabrică de detergenți universali !

— De ce ești sarcastic ? ! Tu n-ai dat niciodată atâția bani pe douăzeci de grame de apă.

— E apă ? ! — spuse Gabi mirată, după ce se îndepărtă de microscop.

— Apă de la robinet — zise Mancu — trecută printr-un aparat și vândută la preț de platină sau wanadiu...

— Eu nu așa am văzut colaborarea cu ei — interveni Mihai. — Ei trebuiau să-mi spună cum ajung la asemenea produs, eu să le spun cum ajung eu la calitatea pe care o are medoxul meu și să facem o medie, adică să găsim calea comună...

— N-ar fi acceptat niciodată decât dacă te numeai profesorul Chindiș.

— Iar îmi aduci aminte de el ?

— Aparatul e acum brevetat pe numele lui, produsele, din câte am înțeles, pe jumătate...

— Mi-ai băgat mortu'n casă !... — făcu îngrozit Mihai — N-o să mai am liniște de-acum înainte nici câtă aveam.

— De ce spui asta ?... produsul tău e protejat de un brevet care-ți aparține.

— Până ieri, sau când ai cumpărat sticlutele astea !... Cine crezi că mai știe din clipa în care le-am adus în laborator că nu le folosesc în combinațiile mele obișnuite ?... Cine mai poate garanta că nu folosesc un produs brevetat și pe un alt nume, în niște rețele puse sub patentul meu ?

— Stai calm ! Între mine și Dudaș a fost doar un act de vânzare cumpărare. El a încasat o sumă bunicică, care-l va face să tacă... N-ai auzit cum se lăuda că a mai vândut unor medici asemenea apă antagonică pentru a fi folosită la tratarea cancerului, dar fără rezultat, pentru că aceia probabil gândiseră ca și el și o dăduseră muribunzilor așa cum era... La tine e vorba de un produs deja eficient, la care dacă mai adaugi puțin din lichidul ăsta, rezultatele pot fi altele... trebuie însă calm, discreție și multe experiențe, fetelor, pe cobai !...

— Vorbești de discreție și deja știm totul cinci oameni, Dudaș, tu, fetele și eu...

— Fetele oricum ar fi aflat.

— Mă îndoiesc că știau toată povestea... cu trei patente pe trei oameni... Cu un aparat ciudat care poate face nu știu ce din apa de robinet.

— Și n-ai încredere în ele ?... Atunci de ce le mai ții ?

— Nu e vorba de încredere aici, ci de o concurență surdă care se poate termina nefericit pentru mine... Semnalele au apărut deja...

— Nu uita că sunt de partea ta !... Eu am declanșat toată povestea asta, iar dacă trebuie, o să-mi asum partea de vină... La o adică am suficiente relații pentru a-l pune cu botul pe labe pe acel profesor universitar, din cauza căruia văd că nu ai somn... Și apoi atât despre ceea ce fac ei, cât și despre ce faci tu au apărut articole în toată presa... Care-i problema ta ?... Sau te crezi în vârful unui trust farmaceutic, care se simte minat de spionajul japonez sau rus ?... Ce e cercetarea la noi ?... Un dat în bobi, cu rezultate minore, pe care noi le dilatăm să avem sentimentul că suntem la nivelul lumii civilizate...

— Mă jignești !... Îmi terfelești munca de douăzeci și cinci de ani...

— Tocmai eu să o fac ?... Vreau să te aduc cu picioarele pe pământ... Să mergi înainte cu ce ai, cu ce te ajut eu, sau renunță dracului la asta și vezi-ți de cardiologie, decât să stai o viață întreagă printre muribunzi, cu sufletul la gură că se prăpădește unul sau altul... Să-ți încarci conștiința cu oameni față de care nu ești vinovat decât că le-ai mai dat niște zile, că le-ai dat o speranță... Să-ți auzi zilnic sudalme, ocări și blesteme pentru că unuia i s-a terminat ața și-l chemă Dumnezeu la el... Nici tu nu ești Dumnezeu, nici eu... Să fie clar !... Păcătuiești

mergând mai departe așa. Păcătuiești față de singura viață pe care-o ai... Alta n-o să ți-o poți oferi nici măcar tu !

Asistentele ieșiseră din laborator în momentul în care reapăruse în discuție numele lui Chindiș. Gabi știa mai multe, povestite de Mihai în serile când lucrau împreună în laborator, și încercase să-l protejeze scoțând-o și pe colega ei afară.

Își făcuseră de lucru prin saloane, apoi Adi plecase și o lăsase singură pe cealaltă să se îngrijească de rațiile de medicamente pentru seara. Plecase înainte ca tonul discuției dintre cei doi să atingă apogeul.

Gabi se făcea că are de lucru prin cabinetul doctorului, dar și de acolo auzea replicile dure ale lui Theodor. Într-un fel îi dădea dreptate. Ce avea doctorul Constant din viața lui de om ? Mergea în străinătate tot ca medic, se întorcea cu avionul și venea direct de la aeroport să-și vadă bolnavii. Atunci de-abia o anunța pe Marina că a sosit, și că e bine. Cât putea să reziste un om la cincizeci și nouă de ani în ritmul ăsta ?

În sufletul ei recunoștea că se lăsase sedusă de noutatea domeniului, de rezultatele pe care le-au avut în timp, de faima ce o dobândise doctorul în anii din urmă, de procentul destul de mare al bolnavilor ajunși la Constant în ultimă fază, care încă mai trăiau, dar și astea aveau o limită, dată în primul rând de viața lui. Se dumeri abia atunci, ascultând cearta dintre cei doi că peste cinci ani, când el va fi avut la șazece și patru de ani, ea ar mai fi trăit doar cu amintirea unei perioade din viață în care a fost alături de un om bun, ce dădea zile oamenilor, ca într-o poveste de la marginea basmelor pentru adulți.

— ...Și ce-o să faci mâine ? — îl ținea Theodor sub apăsarea acuzelor. — O să te trezești un om bătrân, care n-a lăsat altora decât o speranță falsă că dacă ai mai fi tu, ei și-ar putea cumpăra de la tine niște zile în plus la viață... Și-ar aștepta să apară un alt Mihai Constant, din zona crepusculară a științei, să-i amăgească și el cu o lună, un an, zece, în jurul căruia se vor învârti ziariști, reporteri, televiziuni... Ca în final să ajungă unde ești tu acum !... Într-un moment de mare impas !... Într-un moment în care refuzi să mergi mai departe pentru că te simți prea bătrân !... Eu n-apuc să mă simt astfel, pentru că nu-mi propun să las după mine nimic... Eu sunt constant, domnule Constant...

— Și totuși, de ce îmi spui toate astea, după ce tot tu ți-ai irosit banii pe o tâmpenie care era numai în mintea ta ? ! ...

— Ți-am spus, și-ți repet; să te determin să mergi mai departe cu cercetarea, nu doar să prepari ce știi și să tratezi oameni... Sau să renunți la tot !... Dacă vrei a doua variantă, te pot ajuta acum eu pentru un post de cardiolog la o clinică serioasă... Înțelege că nu mai ai vârsta la care să te risipești în a fi și cercetătorul care descoperă un remediu pentru o boală infernală, și medicul care tratează oamenii... Undeva se va rupe ăta... Undeva vei cădea sub eșafodajul pe care singur ți l-ai creat...

— Și cum mă sfătuiește domnul doctor Mancu să pot verifica eficiența unui medicament, dacă nu pe bolnavi ?

— Și efectele secundare ?

— Nu există !

— Pe dracu, spune-mi un medicament fără asemenea efecte... Până și nenorocita aia de aspirină aduce eroziuni pe care le ști, ale tubului digestiv... Necum un preparat original cu totul făcut din... tu știi ce... Nu vezi interacțiunea tot mai nefericită dintre cele mai banale medicamente pe care le prescrie un medic ?... Nu vezi că un om, omul pe care-l tratezi, nu are o singură maladie ?...

Mihai nu-i dădu nici o replică, din dorința de a se încheia disputa aceea dintre ei. Se gândi că pe undeva era și greșeala lui, pentru că fusese prea rigid, când Theodor îi vorbise pentru prima oară de ceea ce descoperiseră cu ani în urmă niște chimiști. Nici nu crezuse că în mintea lui deschisă mai degrabă spre reflecție și contemplare a lumii, ar fi încercat vreodată să lege

ceva ce știa de la el, în principiu, cu ceea ce citise într-un ziar, și cu altele aflate de pe la microbiologi.

După ce se mai domoliseră spiritele se apropiară din nou de microscop pentru a vedea ce s-a întâmplat mai departe și, spre stupoarea lor, lamela de sticlă păstra doar o urmă incoloră de substanță incertă. Mihai se înțepă la un deget și picură o urmă de sânge peste substanța aceea. Urmărire cum își pierde din culoare, apoi cum rămâne roz și începe să prindă o crustă.

— Asta ar trebui s-o iau eu și s-o duc la laboratorul de la Elias... să vedem ce va spune biologul meu...

— Ia-o, deși mai e ceva și din sângele bătrânului...

— Într-o lume atipică și componența sangvină trebuie să fie atipică.

Pufniră în răs amândoi. Theodor îl bătu pe umăr, prietenește, să uite toată disputa lor de odinioară, dar simțise de mult nevoia să-l aducă pe Mihai pe pământ, fără să-i spună ce se vorbea în lumea medicală a Bucureștiului despre tratamentele lui. Că întotdeauna se amintește numai despre tratamente, despre efectele unui produs și nu de produsul respectiv. Știa bine, de pe internet și din revistele de specialitate, că asemenea cercetări se mai fac și în alte țări, unde rezultatele începuseră să fie acceptate nu numai de către Oficiile de brevetare a invențiilor, dar și de specialiști. Că medoxul nu mai era un patent al doctorului Constant, ci un medicament neconvențional, alternativ, cu care, tot așa, ca la noi, se făceau testări pe bolnavi în faze terminale, în spații oferite de clinici universitare.

— Băiatul ăla din Cluj mai e la tine ?

— Măine îi dau drumul, urmând ca rezultatele analizelor de laborator să i le transmit telefonic înainte de a i le trimite prin prioripost.

— Putem merge până la el ?

— Cum să nu ! ... Chiar aș vrea să-l consult și tu...

Achim rămase surprins să se trezească cu o vizită la ora aceea. În locul bătrânului care murise fusese internat un alt pacient. Theodor făcu ceea ce obișnuiește orice medic care vede pentru prima dată un bolnav. Îi luă pulsul, îl puse să se dezbrace pentru a-l asculta „la plămâni”, cum se spune, îi pipăi ganglionii de sub ambele brațe, apoi de la gât. Îl întrebă ce boli a avut în copilărie, și mai târziu. Îi pipăi ganglionii de la picioare, apoi se opri la culoarea mâinilor și la pielea întinsă a lor.

— N-aveți nimic, domnule ziarist ! ... Cine știe ce ați luat într-o zi, pe stomacul gol, sau pe un fond de alcool și ați făcut o reacție atipică... Oricum, rezultatele le vom vedea în câteva zile, și vă asigur că doar miniștrii și președintele țării beneficiază de niște analize medicale atât de precise ca acelea pe care le veți primi... Sunteți tânăr, poate vă lipsește optimismul, dar nu sunteți singurul în situația aceasta... E drept că nu se poate trăi numai văzând lucrurile în negru, dar nici să fie toate albe și roz nu e posibil...

— Tabloul sangvin e perfect, cel hepatic e bun, ulcere, pancreas mărit, încă nu e cazul... Asta deocamdată... Vrem să vedem și analizele de fond !

— Și-atunci de ce mai trebuie să stau aici ?

— Pentru că e mult mai ieftin decât la hotel... Dar, de fapt, ați putea pleca în seara asta acasă... Hainele vă sunt aici, nu ?

Îl lăsară să se dezbrace de pijamale și să-și tragă geamantănașul de sub pat, să-și ia hainele de oraș. Câteva minute mai târziu apărură în cabinetul lui Mihai, echipat de plecare. Doctorul o chemă pe asistentă să-i facă formele și să-i dea analizele de până atunci. Achim le mulțumi și porni pe scări spre ieșirea din clinică.

— Chiar crezi că e bine ? — zise Mihai.

— Hai să mergem... Dacă biopsiile nu spun nimic, totul e în ordine... Nu știu ce i-ai dat tu. Dar nu e exclusă o reacție a corpului... Acum sângele e curat.

Seara, după ce-l lăsa pe doctorul Mancu la vila lui, Mihai se întoarse la clinică, intră în laborator și luă cele două sticlute, încuiate de el într-un sertar. Pe una dintre etichete era scris la un calculator : apă antagonică, iar pe cealaltă, apă biologică. Le privi cu mare nedumerire. Era ceva cu totul neașteptat, care teoretic, cel puțin, ar fi putut să îmbunătățească formula produsului său. Cât să se convingă că înăuntru se găsea ceea ce era scris pe sticlute, luă într-o pipetă câțiva stropi din prima și-i turnă unuia dintre cobai în gură. Curând, acesta fu cuprins de un tremur, se zbătu câțva, apoi muri, fără să-i apară urme de sânge pe bot, ceea ce excludea orice posibilitate ca înăuntru să fi fost o otrăvă.

Disecă animalul încă înainte să se fi răcit și-i puse sub microscop măruntaiele. Descoperi aceeași culoare roz a sângelui, ca pe lamela unde picurase el din deget. Era în fața unui proces rapid de distrugere a celulelor roșii. Cum lichidul ajunsese deja și în stomac, disecă organul micului animal și constată o aceeași decolorare a lui. Turnă absurd apa biologică peste aceleași organe, în speranța că le va putea readuce la o funcționare normală, apoi sacrifică un al doilea cobai, turnându-i pe gât câteva picături din cealaltă sticlută, dar animalul nu dădu semne că s-ar fi întâmplat ceva cu el.

Îl privi îndelung cum se mișca prin cușcă, așteptându-l fie să moară, fie să aibă niște reacții neașteptate. Dar nu reuși să descopere nimic neobișnuit. Își spuse că probabil reacțiile apei biologice sunt mai lente, că dezvoltarea tuturor bacteriilor și paraziților din corpul micului animal aveau să-i aducă moartea ceva mai târziu. Își aduse aminte, tam-nisam, de Praga și de povestea spusă de acel ghid hâtru despre Golem. Atunci realizează de-abia ce vor fi simțit și cei doi chimiști când vor fi descoperit esențele morții și ale vieții ce coexistă în cea mai banală apă, pe care-o beau zilnic oamenii și vitele.

XVI.

Ziua trecuse fără să o simtă, așezat la volanul mașinii sale, ciorovăindu-se în gând cu toți cei ce-l depășeau riscant, ori cu camioanele vechi, încă în funcțiune pe drumurile țării, ce transportau dintr-o parte în alta cherestea, balastu, saci cu făină, ciment, alimente ori fier vechi, și care înaintau cu cincizeci de kilometri la oră, adunând în spatele lor coloane de automobile. Uită de București, de discuțiile lui cu doctorul Mancu, de laboratorul unde în seara de dinaintea plecării descoperise că și al doilea cobai murise, umflat probabil de populațiile de microbi și paraziți ce se dezvoltaseră în el mai repede decât celulele propriului trup. Pentru Mihai era limpede că trebuia să-și continue tratamentele și producerea medoxului după rețetele lui și nu încercând să folosească niște componente ale apei obișnuite ce aveau, după cum constatase singur, reacții incontroleabile pentru lumea vie.

Noaptea dormise acasă. Înainte de a adormi, singur în cameră, se rugase în fața unei icoane pe care-o moștenise din familie pentru Marina, pentru fiica lui, pentru toți bolnavii pe care-i avea în tratament, iar la urmă pentru el. Își aprinsese și o lumânare, astfel că atunci când nevasta lui intră în cameră și dădu peste el îngenunchat, luminat doar de flacăra aceea pâlpâitoare, se sperie și ieși imediat. Trebui ca Mihai să-și termine rostirea repetată a rugăciunilor sale simple, învățate de la un preot care-l inițiase, la vremea liceului în tainele isihastriei, apoi să vină să o liniștească pe Marina că nu făcea vrăji, să-i spună că în fiecare seară avea obiceiul să se roage, acolo, în camera lui, pentru că are sufletul greu, așa că a doua zi, încă de dimineață, va porni spre Târgu Neamț, nu știa pe unde, să stea de vorbă cu un călugăr, undeva la una din multele mănăstiri din județul acela de munte.

Marina îl mai surprinsese în câteva rânduri stând pe spate în patul său, într-o poziție de pace totală, cu mâinile împreunate, dar crezuse că face yoga. Dormeau în camere separate, ea cu fetița, el, în cea din mijloc, iar când li se făcea dor unul de altul, o ducea pe femeie în camera lui și se iubeau, fără să le mai pese de zgomotele pe care le făcea patul, ce ar fi putut să fie auzite de fetiță.

Pornise din zori, într-o stare de neliniște profundă, după mai bine de o lună, când toată viața lui se desfășurase în clinică, între saloanele bolnavilor și cabinetul său, iar după aceea în laborator. Într-o singură după amiază trecuse pe la Theodor, invitat de acesta, ca seara să și-o petreacă tot în laboratorul lui.

Începuse să-și simtă vârsta, ori poate că discuțiile aprige cu prietenul său îi amintiseră că nu mai era tocmai tânăr și că ar fi trebuit să-și aleagă un drum mai pe măsură, să se bucure și el de viața pe care o mai avea în față. Cu câteva seri în urmă, înainte de a se reîntoarce în laborator, Theodor îi spusese în loc de „pa” sau „la revedere” :

„Măi Mihai, la vârsta noastră creanga e scurtă și uscată iar dacă se pune o cioară pe ea, se rupe la jumătatea unei respirații... Vezi ce faci !”

Opri la Piatra Neamț și trase la un hotel. Era încă după-amiază, și peisajul din jur i se păru coborât din ceruri asupra unor ființe care habar n-aveau ce au, față de Bucureștiul acela îmbâcsit de gazele de eșapament, de iritarea permanentă ce domnește între niște oameni. Ce se văd, se suportă, dar se urâsc de moarte pentru că simt că-și respiră unul, altuia bruma de oxigen ce mai e în aer. I se năzări, stând pe terasa camerei de hotel și privind spre colina de deasupra orașului, că vine dintr-un submarin atomic scufundat, rămas undeva pe fundul oceanului, cu niște rezerve limitate de aer, în așteptarea unor mari vase de suprafață care să-l scoată de acolo, să-i salveze ființele acelea vii numite marinari, care lansau SOS-uri către toate direcțiile, dând exact coordonatele epavei și numărul oamenilor de la bord, dar care se priveau unul pe altul ca pe ucigașul său, dorindu-i cât mai degrabă moartea, să-i arunce rechinilor trupul neînsuflețit prin tuburile lansatoare de torpile.

Seara coborî la bar și bău un whisky, gândindu-se să sară peste cină.

Dar după alcoolul băut simți nevoia unei bucăți de carne prăjită și intră în restaurant. Acolo însă lume puțină. Câțiva turiști întârziați de octombrie, la o masă, iar la alta niște cheflii, mai în bani decât restul populației orașului, ce sărbătoreau un eveniment trecut cu roșu într-un calendar intim al unuia dintre ei.

Își spuse că probabil hotelul fusese ridicat prin anii șaptezeci și încercă să-și imagineze cum va fi arătat sala de mese a restaurantului aceluia pe când la Piatra Neamț exista Teatrul Tineretului, pe unde trecuseră mai toate marile vedete ale teatrului și filmului românesc de mai târziu. Se gândi la faima națională, și nu numai, a celui orășel moldav, unde era pepiniera actorilor de elită, a experimentelor artistice, de nivel european. Pe atunci, întreaga lume culturală a zonei era în plină efervescență, stimulată tocmai de prezența acelor actori și regizori de primă mână, care, sub cerul binecuvântat pe care-l admirase seara, de pe balcon, își dădeau frâu liber imaginației și talentului lor. Cum acel mic teatru de provincie ajunsese să devină locul experimentelor și dezvoltării teatrale din toată țara.

Ceruse să i se aducă un grătar cu cartofi prăjiți, salată de castraveți și o sticlă de vin din cel mai bun. Se pregătea pentru o reîncărcare a întregii sale ființe, sau pentru o purificare asemănătoare aceleia pe care o are ca efect poziunea lui dată pacienților pentru detoxificare.

După primul pahar de vin simți că e prea singur în viața lui, chiar și atunci când ar fi avut posibilitatea să stea de vorbă aiurea cu niște oameni străini, să le asculte tâmpeniile sau păsurile. Realiză că izolarea aceea era reflexul unei întregi vieți pe care o trăise retras față de lume, așezat undeva la o catedră, ca un profesor universitar, rupt fizic de aula plină cu studenții pe care-i vede până-n ultimul rând al sălii de amfiteatru, în fața cărora își ținea un curs mereu adnotat și adăugit. Nu era o imagine reală pentru că nu fusese niciodată rupt de oameni, tentat să epateze

prin ceva, ci mereu în mijlocul lor, încărcându-se, cum nu ar fi trebuit să o facă un medic, cu toate dramele ce i se perindau prin faţă.

„N-aş fi fost bun de profesor niciodată. Nu simt nevoia să trăiesc supremaţia dascălului, ce se simte tartorul suprem al unei mase de neofiţi, capabili să-i creadă toate ineptiile asupra cărora, la examene, să se avânte cu furia celui cu drept de viaţă şi de moarte asupra celui alt... Nu simt nevoia să fiu înţeles în ceea ce fac, ci dar crezut. Poate că am ceva de artist... În fond între un cercetător ştiinţific şi un artist diferenţele de fond sunt foarte mici. Prin acelaşi creuzet al minţii şi sufletului poate să treacă o formulă, o combinaţie chimică, un raţionament, o culoare, un vers, o replică de teatru, un sunet, efectul fiind însă total diferit... Câţi nu-i confundă pe artiştii pe care-i au în cartier cu cercetătorii trăitori în acelaşi cartier... Avem ceva bizar în noi, mereu în căutare de soluţii noi pentru nişte gânduri obsedante, mereu arătând lumii un chip ce trăieşte într-un alt spaţiu, între nişte alte coordonate... Dar eu sunt şi medic... Sunt mereu la capătul cuiva, încercând să-l reîntorc spre viaţă, spre lumină, din disperarea lui... Dar, vorba lui Theodor : hotărăşte-te ce vrei să fii măcar în ultimul ceas. Nu mai e mult. Nu mai avem timp pentru toate ! ...”

Terminase de mâncat şi-şi turnă un al treilea pahar cu vin, când la masa lui se opri unul dintre petrecăreţii din celălalt capăt al restaurantului, ce trecuse spre veceu, iar la întoarcere, văzându-l singur pe domnul trecut ca vârstă, se gândi să-i spună ceva, să-l invite la masa lor, ori poate că, tulburat de băutură, simţise doar nevoia să se agaţe de cineva străin.

Mihai îl pofţi să servească un pahar cu vin, dar acela refuză şi se îndepărtă clătînându-se spre masa lui. Cum după ce omul se așeză, își întoarseră toți colegii lui de pahar privirile spre Mihai, acesta ceru să i se facă plata, dar nu se grăbi să plece.

Se întrebă ce s-ar fi putut întâmpla cu el dacă n-ar fi reușit printre primii la medicină, în urmă cu aproape patruzeci de ani, și se îngrozi la gândul că ar fi fost luat la armată, probabil la securitate, pentru că avea trecutul părinților pătat cu bogăție și înțemnițări, și-ar fi putut fi ținut în frâu și folosit pentru cele mai abjecte misiuni după regula terorii : dacă tatăl tău e pușcăriaș, iar tu vrei o viață mai bună, vii cu noi și faci ce-ți spunem !

Ar fi dezertat, de bună seamă, și ar fi fost închis ca și tatăl său. Ar fi intrat în circuitul unei lumi mai întunecate și neiertătoare, la fel ca și aceea a tumorilor pe care încerca să le biruie, să le înțeleagă funcționarea și să le determine să-și oprească înaintarea. Acolo, știa, n-ar fi reușit. Ar fi fost mort demult, ori ar fi învins, cu condiția să devină un om rău, un om ce trăiește ca un animal sălbatic, doar pentru sine. Încercă să-și explice de ce oamenii longevivi sunt în majoritatea lor niște ființe dominate de o genă a răului.

Puse totul pe seama adrenalinei și a schimburilor chimice care au loc la nivelul sângelui, iar de la el, la neuroni și mai departe, la ceea ce omul numește sentiment. Se dumerise încă din tinerețe că războinicii, niște ucigași, în ultimă instanță, funcționează printr-o psihologie simplă, departe de minima reflecție asupra existenței lor, pentru că instinctul de conservare, cel care le dictează acțiunile, le șoptește că orice clipă de reflecție înseamnă o slăbire a acuității, aducătoare de moarte.

Nu-și dădu seama cum alunecase cu gândurile de la profesorul din amfiteatrele universitare, la criminalul plătit, la lumea mocirloasă a omului-animal, a cărui existență se rezumă la senzațiile de foame, sete, sex, și bucuria răului făcut altcuiva, ca la niște înfățișări posibile ale lui, de care reușise să se ferească.

Goli și ultimul pahar și se întoarse în camera de hotel.

„La naștere pornim cu toate aceste variante ale ființei noastre în faţă... Mi le aduc aminte acum ca pe niște toxine de care trebuie să mă eliberez pentru a putea să mă înfățișez unui duhovnic așa cum sunt acum. Cu bunele și relele pe care le am în mine, pe care le fac celorlalți... Simt nevoia să vorbesc cu un om pe care nu l-am văzut niciodată, curat la suflet, ce a ales schimnicia, vieții pline de culoare și tumult, de zgomot și plăceri a tuturor celorlalți, chiar

dacă în sinea mea cred că și el este limitat să știe și să simtă doar ceea ce scrie în cărțile lui, iar când mintea o ia razna să-și trăiască penitența, apoi să-și spele gândurile lumești, diavolești, cum le spune el, prin mantra rugăciunilor repetate până la uitarea de sine... E un fel de spălare a creierului, de care am nevoie și eu, omul care crede în ceva numit Dumnezeu. Altminteri întregul mic sau mare univers n-ar avea cum să-și lege la un loc unitatea, direcțiile de înaintare, pe care noi încercăm să le ghicim ca oameni de știință, să le aducem pe făgașul lor firesc, sau care nouă ni se pare așa, ca medici, ca făcători de sănătate... E ceva dumnezeiesc în misiunea noastră, pe care majoritatea colegilor mei o convertesc în viața de oameni obișnuiți, de bine personal, de averi și faimă puțin acoperită de merite... E ceva din parabolele lui Iisus, din minunile pe care le-a făcut cu orbul, cu Lazăr, cu paralizatul, cu omul stăpânit de duhuri rele... Aproape în fiecare dintre lecțiile acestea ale Noului Testament se află una dintre specialitățile medicinei de azi, pentru că bolile sunt aceleași... Doar cancerul nu apare... Poate Lazăr fusese cel care murise de cancer... Ce medic de bună credință nu visează să-i spună pacientului său : Omule, lasă-ți patul și umblă ! ? Sau Lazăre, vino afară ! ? ... Evangheliștii credeau în misiunea medicilor, altminteri locul tuturor acestor minuni ar fi fost departe de viața omului, ca în viziunile lui Enoch sau ale lui Ezechiel... Iisus e mai aproape de om, nu de omenire. E mai aproape de nevoile lui imediate, nu de istoria rebelă și vanitoasă a unui popor ales... Pildele lui, interpretate azi de fiecare preot într-un singur fel, ca o pledoarie pentru întoarcerea la turmă a oilor rătăcite, de recunoaștere a destinului fiului risipitor, ca sens exemplar al drumului de urmat pentru fiecare dintre noi, nu sunt decât niște încercări intrate în rutină de a aduce în biserici oamenii din baruri, din ticăloșie și ură față de semen... Un popă predică, fiind om ca și ceilalți, un duhovnic ascultă, fiind dintr-o altă lume..."

Se trezi în zori limpezit după un somn adânc, fără de vise, unde îi apăruse ca stare propria sa ființă și un fel de iubire difuză, față de toți, care-l avea în centru pe el.

Porni direct spre Mănăstirea Sihăstria, unde până cu doi ani în urmă trăise unul dintre cei mai mari duhovnici, părintele Cleopa. Nu apucase să-l cunoască, deși în mai multe rânduri își propusese să ajungă la el, să se amestece printre sutele de pelerini, veniți din toată țara să-și spună păsurile ori doar să asculte, de la ora cinci, la șase fără un sfert, înainte de vecernie, sfaturile simple privitoare la gesturile pe care trebuie să le facă un creștin, povețele elementare pe care le dădea, apropiindu-și sufletele de el printr-un miraj al duhului, despre care vorbeau mai apoi toți cei ce l-au cunoscut.

La Mănăstirea Sihăstria ajunse la ora prânzului și, necugetat, încercă să afle despre numele și locul unde poate fi găsit noul duhovnic al lăcașului sfânt, de parcă s-ar fi grăbit să stea de vorbă cu acela vreo jumătate de oră, apoi să se întoarcă la ale lui. Nu păcătuisese ca o nevastă adulterină, nu siluise pe cineva, nu furase, ori să-i fii dorit măcar cuiva răul, ca acum, cuprins de remușcări, să-și caute iertarea păcatelor. Voia să se umple de un fel de pace sfântă, pe care știa că n-o poate găsi decât acolo, ca un fel de umbră a unui sfânt ce murise.

Călugărul îl privi cu suspiciune, îl întrebă de unde e, să fie sigur că mașina aceea elegantă de București era a lui, îl atenționează că în perimetrul incintei fumatul era interzis, îi mai dădu câteva sfaturi trebuincioase, ocolind un răspuns direct. Mihai întrebă atunci dacă în mănăstire ar fi avut posibilitatea de a adăsta peste noapte și de a lua masa alături de ceilalți pelerini, și află că totul era pregătit pentru o sumă mică de bani. Fu lăsat în seama unui alt călugăr, care la fel de suspicios îi aminti orele slujbelor de peste zi, și că în mănăstire, fiind o zi de vineri, nu vor avea la masă nici urmă de carne.

Trebuia să mai stea de vorbă cu câțiva dintre călugării ce treceau în grabă în sutanele lor negre prin curțile mănăstirii, ca niște soldați prin curtea regimentului, între clădirile cazarmilor, pentru ca în cele din urmă să dea de stareț, să-i spună cine e și că, dacă ar vrea acela, și va avea timp și pentru el, să stea puțin de vorbă, să-și lămurească niște nedumeriri ale sufletului.

Starețul se arată mândru să-l aibă ca oaspete. Auzise de minunile doctorului Mihai Constant în tratarea cancerului, citise undeva printr-un ziar, pentru că era la zi cu tot ce se întâmpla, dar de data aceasta își spuse, în mod sigur era vorba de folclorul ce se crease în jurul doctorului-vraci de la București. Starețului i se păru chiar interesantă o discuție cu un om ce tămăduiește trupurile oamenilor.

După un prânz bogat, dar de post, adică niște fiertură gustoasă de cartofi, stropită cu vin de mănăstire, Mihai se plimbă în lungul curților interioare urmând ca înainte de vecernie cu două ceasuri să se întâlnească cu starețul în chilia aceluia. Urcă pe lângă clădirea unde locuise cu ani în urmă părintele Cleopa și dădu peste un câmp de brândușe mov, pe care se apucă să le culeagă într-un buchet pentru cineva. Era într-o stare de fericire extremă, cum nu-i mai fusese dat să trăiască de mult, pe care o puse în seama locului sfânt și a duhurilor bune ce-și făceau veacul pe acolo, apoi coborî ușor mirat de buchetul de brândușe din mână, cules pentru sufletul cuiva care ar fi trebuit să le primească. Își aminti de Marina, de câteva dintre femeile care-i trecuseră prin viață, apoi se îndreptă spre biserica nouă, și-l depuse la baza ramei icoanei Sfintei Maria cu pruncul.

Se rugă într-o stare de profund extaz mistic, uitând cine era el și dorindu-și ca acele clipe să nu se mai sfârșească ori să ajungă dincolo, în lumea celor dreți, imediat ce s-ar fi terminat trecerea lor. Redescoperea în el copilul de altă dată, bucuros de natură, ca de cea mai teribilă înfățișare a lui Dumnezeu.

La patru, după cum le fusese înțelesul, intră în chilia starețului. Acesta îl primi cu mare bucurie și începu să-i vorbească el, dar nu despre cele sufletești, ci de computerele pe care le cumpărase, de editura mănăstirii, ale cărei cărți se tipăresc la prețuri mici tocmai la Chișinău, la seria dedicată cu pioșenie celui mai mare sfânt al acelor locuri, părintele Cleopa, pentru ca toată suflarea ortodoxă să afle gândurile și sfaturile duhovnicești ale aceluia.

Starețul continuă apoi cu zidurile pe care le mai are în plan, ca locul să poată fii vizitat de cât mai mulți oameni, încât Mihai avu o clipă senzația că se află în fața unui patron de firmă de agroturism. Trebui să amintească el de Cleopa, de dorința lui rămasă neîmplinită, de a-l fi cunoscut, pentru ca starețul să se întoarcă spre rosturile lăcașului pe care-l conducea.

— Vi le-am spus toate cele dinainte pentru a vedea că și noi încercăm să ne apropiem, în felul nostru, de sufletele oamenilor, tot mai lipsiți de har, de un pământ sub picioare, de o pace a sufletelor de care azi au mai multă nevoie decât oricând. Și noi încercăm să găsim puntea prin care să vă ieșim în întâmpinare, chiar dacă puntea aceea e falsă, dar noi nu putem să rămânem în evul mediu și să le vorbim de acolo unor oameni aflați în anul două mii. Ne-am îndepărta de rosturile noastre, chiar dacă nu de puține ori, lucruri pe care alți frați de-ai noștri le consideră diavolești, fac legătura între sufletele noastre... menirea noastră trebuie să-și atingă țelul, iar ei nu înțeleg că nu-l poți aduce spre mileniul întâi pe omul de azi, care caută puterea minții semenilor pe internet. Se produce o ruptură pe care noi trebuie să o relegăm, ca ființele să-și regăsească rosturile lor firești de pe pământ. E o lecție pe care o învățăm cu greu, deși mulți dintre frații noștri au școli superioare, de cele mai diferite meserii, ingineri, medici, informaticieni. Da... nu suntem o gloată de analfabeți, făcută să-și spele mințile, repetând doar aceleași rugăciuni. Fiecare sfânt, fiecare acatist, își are locul lui în viața omului, pe care acesta trebuie să-l afle, să se cuprindă cu el, să învețe să lupte... Băieții aceștia titrați, unii chiar cu filosofie, sau filologie, au venit aici temându-se să mai trăiască într-o lume care-i ucidea încet... Au crezut că-și vor găsi uitarea de sine, dar noi avem menirea noastră pe pământ, care e aceea de a face lumea mai bună...

— Și nu vă e teamă că vă îndepărtați de Dumnezeu, punând accentul pe sfinți ?... Nu vă e teamă că se ajunge, fără să vreți, la un fel de nou politeism ?...

— Părintele Cleopa îi învăța pe cei ce veneau cu sutele să-l vadă, să-l asculte, bunăoară, semnul crucii. Cum se face el, pentru a te umple de harul aceluia semn. De la el am învățat că

oamenilor trebuie să li se spună simplu ceea ce urmează să devină apoi un temei de meditație... O rugăciune a unui sfânt nu e doar repetarea unui text, ci temeiul unei meditații. Abia după aceea, dacă omul se întoarce cu gândul la cele citite sau rostite, se îndepărtează de Dumnezeu obiect căruia îi cere ajutor pentru ceva concret și se întoarce spre Dumnezeu cel mare, pe calea uneia dintre înfățișările lui. În meditație se regăsește ceea ce trebuie să fie calea spre sfințenie a fiecărui om, ori noi tocmai de acea meditație ne ferim, de acele clipe în care rămânem numai cu noi și ne e teamă să ne descoperim adevărata față... Pe noi trebuie să ne regăsim, pentru că ființa noastră este parte a ființei lui Dumnezeu. Că o facem prin glasul unui sfânt pe care-l invocăm în folosul unui neajuns al nostru, și e deja un început de îndumnezeire... Nu vom putea niciodată să cuprindem totul, nimeni n-a reușit să cuprindă totul. Ce a reușit omul a fost doar să supună. Să așeze lucrurile și oamenii lumii după propria lui voință, ca un fel de Dumnezeu trucat... Dar de la locul acela și până la boală nu mai e decât un pas, pe care numai în veacul douăzeci l-au făcut seminiile Europei de mai multe ori... Și noi, românii... Că nu suntem mai altfel decât alții... El, cel care face regulile jocului, se simte Dumnezeu tuturor, iar oamenii îl cred, fără ca el, acela, duhul rău al lumii să-și dea seama că același popor care azi îl aclamă, de teamă poate, dintr-o credință absurdă că îl au pe Dumnezeu cel mare lângă ei, mâine îl vor linșa, chiar și cu prețul distrugerii întregii cetăți...

— Avem sufletele prea lacome de noi înșine, părinte, să nu ne simțim, măcar și uneori, atunci când facem un bine, trimiși ai lui Dumnezeu...

— Medicii mai ales, că lucrează cu suferința fizică sau psihică a oamenilor, iar dumneata în special, că te opui cu toată silința dumitale unei morți firești a ființei umane. Știința dumitale întoarce omul dintr-un drum pe care Dumnezeu ni l-a dat... Bănuiesc că ai venit să mă întrebi dacă tot ceea ce faci e un păcat, ori semnul sub care îți desfășori munca aceasta ciudată, pe care au practicat-o și cei din antichitate și mai cu seamă din evul mediu, este unul mesianic?... Nu-i așa ?

— Recunosc că e una dintre marile mele îndoieli asupra mea.

— Toți avem o menire mesianică. Unii realizează asta, se împăunează cu locul lor în lume, apoi vine moartea și le seceră bucuria de a fi nemuritor !... Sau nici atât, poate o boală, din aceea din care tratezi dumneata... Iisus tămăduia oameni, dar tu nu ești Iisus. Nici unul dintre noi nu suntem decât părți din el, din pildele lui. Nici măcar sacrificiul lui nu mai e înțeles chiar de către preoții lumii acesteia decât ca o trecere de la epoca lumii păcătoase, la una mântuită... Oare așa arată o lume mântuită?... Ai să-mi spui că păcatul inițial a desăvârșit complexele oamenilor de bună credință din toate timpurile, ai să-mi spui că sensul nostru inițial a fost acela de a rămâne neschimbați într-o lume neschimbătoare, și că tot ceea ce se petrece acum nu e decât un revers al acelei lumi, când totul curge, când nimic nu mai e sigur... Oare Dumnezeu, când a creat lumea s-a gândit el la ceva static?... Oare Dumnezeu nu e el însuși cauza mișcării?... Cum părea să facă doar pentru plăcerea lui o ființă, pe Adam, care să-i păzească cerurile Raiului?... În Geneză se spune clar că odată cu toate celelalte ființe de pe pământ, din cer și apă Dumnezeu a creat omul, de parte femeiască și parte bărbătească, pentru ca două paragrafe mai departe să amintească de felul în care a fost făcut Adam, poate cea mai ciudată ființă despre care nu s-a scris încă destul... E o poveste a unei perioade de copilărie a lumii dată urmașilor pentru a păstra sentimentul apăsător al unei vinovății, sub care se ascunde în primul rând femeia... Noi trebuie să ne întoarcem spre Iisus, spre jertfa lui, să medităm apoi din nou asupra noastră ca ființe muritoare pentru ca pe acea cale să putem ajunge la înțelegerea mântuirii...

— Dacă n-am fi într-o mănăstire, iar dumneata părinte n-ai fi starețul ei, aş crede că sunt la o universitate mare din evul mediu, unde se discută din nou, și din nou, de către savanții ei locul omului în lume...

— Asta e menirea noastră. Nu una statică, ci de schimbare a ceea ce e, dar nu forțat, nu încremenit și dogmatic, ci din mișcare... Pleacă liniștit de aici, nu ești nici Mesia, nici diavolul... Crezi în lumea de Apoi ?

— Dar dumneata ?

— Există ! ...

— Atunci de ce mai existăm noi, medicii, să oprim din calea lor firească niște oameni porniți către celălalt tărâm ? ...

— Încă n-ai simțit că o primă pornire a omului e aceea de a se așeza înaintea destinului său sau al altuia și de a încerca să-l schimbe el, după cum îi e vorba ?... Și asta numai pentru că atunci când i s-a dat omului viața, nu i s-a dat și calea de comunicare cu ceea ce va fi după acest drum sub soare... Dar nu i se putea da, pentru că e una dintre cele mai mari taine ale lumii... dar nu și singura...

— În meseria mea am parte doar de suferințele oamenilor, de disperarea lor... Mă bucur pentru fiecare amânare a sfârșitului cuiva... Văd legea firii funcționând la fel și într-o celulă bolnavă și-n una sănătoasă... Încerc să schimb mesajul celei bolnave, să o întorc din drum... Oare greșesc ?

— Ai greși doar dacă vei crede că tot ceea ce faci dumneata este o minune. Dacă vei trăi o clipă sentimentul că ești unul dintre puținii aleși ai lumii, de către cineva dintr-o altă lume, scos în calea pământenilor să le aducă alinare... Să nu crezi că aici, la mănăstire, vin oameni fericiți. Tot disperații sunt cei care ne cer sfatul, iar noi n-avem nici picăturile, nici lecurile dumitale să-i amăgim că într-un timp mai apropiat sau mai îndepărtat viața lor va fi alta, sau mai bună decât a fost... Și noi ne opunem morții sufletelor îngrozite de ceea ce e, de ceea ce va fi cu ei... Și noi ne punem adesea întrebarea dacă lecuirea unui om printr-o rugăciune e o minune sau un fapt firesc ?... Dar înțelegem că tot ceea ce facem noi nu e mai mult decât o îndepărtare a nefirescului din viața acelui om.

— Și totuși, părinte stareț, dacă nici geneticienii nu au dat de capătul firului vieții, nici cercetările noastre mărunte, în care, de multe ori, ne asemănăm mai mult diavolului decât vreunui sfânt, nu putem ajunge să ne lămurim de ce o ființă poate dispărea pentru a ajunge nimic, nimeni, cine o poate face pe fața pământului ?

— Faci aluzie la „zapisul lui Adam” prin care și-a vândut sufletul diavolului, în schimbul nemuririi pierdute... De ce nu iei lucrurile așa cum sunt ?... De ce să ne întoarcem, cum îți spuneam, la vremile copilăriei lumii, acelea în care s-a scris Vechiul Testament ? ... Știu că și azi e neschimbată spaima în fața morții, dar poate că frumusețea acestui crâmpiei în care suntem lucizi, gândim rațional, iubim cu celulele sufletului, acelea pe care noi, călugării și preoții avem menirea să le întoarcem de la moarte, și care, cum spuneai și dumneata, funcționează după regula creșterii gândurilor bune, e tocmai faptul că nu ține nelimitat această viață, că dincolo de ea e o taină... Știi cum ar arăta viața noastră fără taine ? ... Ca o iască... Te văd încă nelămurit asupra vinei dumitale de care vrei să te absolv acum și aici, pentru totdeauna... Nu pot s-o fac. Și nu cred că există cineva pe fața pământului să o poată face, doar dacă el însuși se simte unul dintre înlocuitorii lui Dumnezeu... Știu că tot ceea ce se întâmplă în genetica lumii de azi e împotriva dogmelor bisericii. Nu aprob, dar am curiozitate de om de a-i lăsa să-și facă treaba până la capăt, de a ajunge până la întâlnirea cu diavolul, ca abia după aceea să-i recuperez... Din orice fapt nou al minții oamenilor se poate învăța ceva, dar, repet, nimeni nu le va putea aduna pe toate într-o singură minte și într-un singur suflet...

— Sunt un om credincios, părinte, un om care știe locul de unde, mai departe, nu mai rămâne decât sufletul, ca peste o zi să reintru între tainele, de neînchipuit ieri, ale mișcării intime a celulelor ființelor vii... În mine se produce mereu o ruptură, care adeseori mă face să mă simt vinovat față de credința mea, de care nu m-am despărțit din copilărie... O ruptură care-mi arată două înfățișări diferite ale unui singur chip, una, cum spuneai dumneata, diavolească, în

care simt o bucurie falsă, mesianică, și o a doua înfățișare, când sunt omul umil, cel ce poate trece peste o clipă dincolo de granița dintre medic și pacient și poate deveni el victima... Care sunt eu ?

— Acesta care se îndoiește, acesta care e mereu în dilemă, acesta care crede, dar și cercetează... Trăiește lumea pe care o ai, alta nu ți se va da !...

XVII.

Victor Grosu sosi la casa doctorului Constant înainte de lăsarea serii. Îl căutase pe la Clinica Titan, dar Gabriela îi spusese că a plecat de două zile pe la niște pacienți din țară. O întrebasese ceva în legătură cu cercetările lui, dar femeia îi răspunse evaziv, că sunt pe aceeași direcție, care s-a dovedit a fi bună pentru că numărul cazurilor unde se observă o remisiune a bolii au crescut cu mult peste cele din anii precedenți.

Acum încerca să afle de la Marina dacă în viața doctorului a sesizat vreo schimbare deosebită. În clipa în care auzi așa ceva, femeia se gândi la rugăciunea pe care și-o făcuse în camera lui, în fața unei icoane și cu o lumânare aprinsă, înainte de a fi plecat, cum spusese el, la o mănăstire din Moldova.

— Nu-mi dau seama — răspunse rece. — De fapt ne vedem doar o oră pe zi, după ce vine de la spital, și câteva minute dimineața, înainte de a pleca. Niciodată nu m-a apăsât gândul că s-ar afla altundeva decât la laborator sau la clinică... Dar s-a întâmplat ceva deosebit ?

— A, nu, voiam doar să-i spun niște noutăți din lumea medicală a Bucureștiului, de care am aflat astăzi după-amiaza... cred că ați citit articolul meu ? ... Ați văzut că v-am așezat într-o lumină deosebit de favorabilă și pe dumneavoastră, ca pe o adevărată Penelopă, care-și așteaptă răbdătoare soțul pornit în odiseea lui, cu zeci de capcane și miraje, cu fel de fel de Polifemi devoratori de oameni...

— Sinceră să fiu nu mi-a picat extraordinar, mai cu seamă că ideea de Penelopă răbdătoare, care-și desface noaptea țesătura pentru ca a doua zi să demonstreze претенțiilor la mâna ei că nu și-a terminat covorul e prea puțin aproape de adevăr... Și-apoi acel Ulise, să nu uităm, nu era totuși rupt din Rai. Iar în povestea lui mai apăreau și două vrăjitoare, Circe și Calypso, fiecare neștiind ce să mai facă pentru a-l atrage în mrejele ei... Întreagă comparația, care noroc că s-a rezumat la două fraze, mi-a deschis un sertăraș al permanentelor mele renunțări, pe care l-aș fi dorit să rămână închis... Vreau să fiți sigur că alături de Mihai nu m-am simțit niciodată ignorată. E omul care împarte tuturor celor apropiați tot ce câștigă, tot ce are... E un mare neputincios, altfel, incapabil să-și facă ceva de mâncare, dacă rămâne singur, gata să stea cu o cafea lângă el, din alea pe care și le face după rețeta lui, să studieze, să orbească privind prin ochiul microscopului... Dumneata n-ai apucat să-l vezi niciodată lucrând, cum își vorbește singur, cum suferă când simte că tot ceea ce a gândit iese altfel în experiențele lui... Îl admir, și-i respect teribil munca... E adevărat că el pentru ea trăiește, pentru bolnavii lui... de fiecare dată când am doar o răceală nenorocită devine cel mai teribil soț, și nu știe ce să-mi mai facă să mă scoată din starea în care sunt... Dumneata l-ai văzut doar în postura de erou al unei idei mai ieșite din comun... Așa ai scris despre el. L-ai văzut ca un pictor în fața căruia ar fi pozat, stând nemișcat mai multe ședințe... Omul Mihai Constant e altul, nesigur, vulnerabil, uneori depresiv, într-o veșnică luptă cu niște zmei imaginari pe care încearcă să-i răpună... Degeaba încerc să-l conving că trebuie să fie mai sigur pe realizările lui, de vreme ce e chemat atât de des în străinătate...

— Despre acei zmei, care nu sunt chiar atât de imaginari cum credeți dumneavoastră, aş vrea să-l pun în gardă... Sus în cercul mic al elitelor, sau jos într-o cancelarie şcolară, să ştiţi că oamenii sunt la fel de josnici, la fel de murdari, la fel de ticăloşi... Doar că dacă într-o şcoală rufele se spală la vedere, riscând ca oamenii să nu-şi mai vorbească o vreme; sus, între elite, unde mizele jocurilor sunt de o mie de ori mai mari, riscurile prăbuşirii definitive ale unui om pândesc de la fiecare colţ... Mai dihai ca oriunde, o vorbă spusă la întâmplare poate declanşa zguduirea unui colos aşezat într-un loc sigur... De aceea aş fi vrut să-l întâlnesc... Credeţi că vine în seara asta ?

— Cu certitudine... Mihai e omul programului riguros... Dispare la pacienţii lui din ţară, dar se întoarce exact la ora la care a promis, chiar dacă efortul lui e la limita puterii fizice a unui om... Dar ce s-a putut întâmpla doar în două zile ? Că atât a lipsit... Ba, azi e a treia...

— A, nimic deosebit faţă de celelalte, dar cum ştiu că e un om solitar, cu o deosebită neîncredere în ceilalţi, pe care culmea e că îi iubeşte şi-i iartă cu o extraordinară dezinvoltură, de parcă n-ar fi vorba uneori chiar de viaţa lui, simt că e bine să-l informez de fiecare dată când mai aflu ceva nou... Când cred că-i pot şi eu fi de folos, cum el e atâtor oameni necăjiţi...

Marina îl privi cu atenţie, încercând să citească pe faţa lui Victor ceva din neliniştea ce avea să i-o transmită lui Mihai. Reporterul însă părea detaşat. Juca excelent rolul omului amabil, de la care însă te poţi aştepta la cele mai teribile surprize. Nu avusese ocazia să verifice această presupunere ai ei dar, în general, când dădea de un om prea binevoitor, prea curtenitor, devenea dintr-o dată suspicioasă.

După cafeaua pe care i-o pusese în faţă, făcută de ea pe o reţetă de la şcoala unde era profesoară, şi nu cu ingredientele pe care şi le punea Mihai în amestecul acela rafinat fanariot, Marina, simţind că musafirlul nu va pleca până nu-l va întâlni pe doctor, aduse din cealaltă cameră o sticlă de palincă din cele date cadou de Achim şi-i turnă într-un pahărel.

În cealaltă cameră Liliana îşi făcea lecţiile, ridicându-şi când şi când privirile spre ecranul televizorului, pe care-l deschise cu mare discreţie şi-i oprise sunetul, să n-o demaşte cumva. Era o modalitate mai simplă de a demonstra mamei ei cât de mult timp îşi pierde cu învăţătura.

— Dar de unde aveţi otrava asta ? — făcu Victor, scuturându-se, pentru că din nesăbuiţă dăduse alcoolul pe gât dintr-o înghiţitură.

— De la un pacient din Ardeal, un coleg de-al dumatăle, ziarist...

— Şi gazetarii se îmbolnăvesc ? — făcu maliţios Victor.

— Sunt şi ei nişte oameni, ca oricare, mă iertaţi că o spun. Ca mine, ca Mihai, ca Theodor... Mai doriţi un pahărel ?

— Mulţumesc ! Mi-a fost de-ajuns — spuse Victor ferindu-se printr-un gest teatral de pahărelul de ţuică rămas pe masă.

Era a doua oară când Marina stătea de vorbă singură cu acel apropiat al soţului ei, dar cu intuiţia ei feminină nu-i dădu tot atâta încredere ca Mihai. Descoperi în gestica lui ceva feminin, care-o trimise cu gândul la o lume pe care a o respingea cu fermitate şi dispreţ, ce aduna laolaltă oameni de cultură, de ştiinţă, balerini, actori şi gazetari. O lume închisă, cu nişte cutume foarte severe, căreia i se făcea o reclamă teribilă în ultimul timp, pentru ca societatea românească să semene neapărat cu cea a Occidentului, într-un impuls de uniformizare pe care nu-l putea accepta nici în ruptul capului. Ştia din literatură şi din lecturi că acele obiceiuri aparţineau atât răsăritului cât şi apusului, atâta doar că unii nu făceau aşa de mult tapaj ca şi ceilalţi, lăsând lucrurile să se petreacă normal, în toată anormalitatea lor.

Pornind de la constatarea ei şi de la suspiciunea tot mai accentuată, deveni mai rezervată în aprecieri, încercând chiar să-şi rezume dialogul la nişte răspunsuri afirmative sau negative, cât se poate de laconice. La urma urmelor, nici nu ştia mare lucru despre experienţele lui Mihai, nici de succesele sau eşecurile pe care le avea. Ea era doar cea care urma să primească, din partea soţului, beneficiul care i se cuvenea pentru acea răbdare de care dăduse dovadă atâtea

amar de ani, fără să se plângă cuiva, construindu-și o mică societate de prietene, colege de la școală, unde mai mergea uneori în vizită, dar pe care nu le chema la ea decât cu ocazii deosebite.

Într-un târziu, după ce acceptă să i se facă tot felul de complimente de conveniență, se auzi mașina lui Mihai, ajunsă în fața casei. Câteva minute mai apoi doctorul intră în salon, vizibil obosit, dar cu o lumină aparte în priviri. Îl întâmpină cu îmbrățișări de parcă atunci ar fi sosit din celălalt capăt al lumii.

— Dar ce-i du dumneata aici ? — zise doctorul, mirat de prezența gazetarului.

— Am venit să vă văd, iar doamna Marina, care e o gazdă excelentă, a făcut să mă simt atât de bine încât am uitat să mai plec...

— Hai, domnule Victor, lasă amabilitățile ! ... Nu bați dumneata drumul din capătul celălalt al orașului până la Gara de Nord decât dacă vrei să-mi spui ceva deosebit... S-a întâmplat ceva ?

Marina trecu în cealaltă cameră să o ajute pe fiică-sa să-și termine odată lecțiile. Se auzi o scurt ceartă între cele două, pe tema televizorului, apoi totul se scufundă în liniște.

— Înțeleg că ați fost pe la niște pacienți din Moldova... Sau cel puțin asta mi-au spus și asistenta dumneavoastră, Gabriela, și soția...

— Da... Un drum obositor, o mare mulțumire sufletească și cam atât.

— Domnule doctor, nu vreau să vă rețin mult, dar trebuie să aflu ce legături aveți cu niște chimiști care au făcut nu știu ce invenție cu o apă cu un conținut special.

— Nici una !

— Dar îi cunoașteți personal ?... Ați văzut cum se comportă respectivul produs ?

— Nu — minți Mihai... — Dar de ce ?

— Dar n-ați auzit niciodată de așa ceva ?...

— Am citit în presă... mai de mult... cred că înainte de revoluție...

— Unde ?

— În „Flacăra” și, cred că și la voi în revistă...

— La noi ?

— Nu-mi mai aduc aminte exact...

— Și n-ați încercat să luați legătura cu ei ?

— Ți-am spus că nu... Dar, la urma urmelor, dumneata vii acum la mine din partea gazetei la care lucrezi, sau din a SRI-ului ?... Pentru că asta nu mai e un dialog, ci o anchetă !

— Domnule Constant, cred că vă dați seama că n-am bătut drumul până la spitalul Titan și nici până la gara de Nord doar pentru a vă pune niște întrebări stupide, dar am aflat că ați intrat din nou în atenția profesorului Chindiș. Cel care a făcut tot posibilul să vă oprească brevetarea produselor dumneavoastră, cel care a pus ani de zile să vă fie urmărită activitatea de către organele de resort... Și cel care, mai apoi, dacă țineți minte, a scris chiar el articole împotriva medoxului, iar de câte ori a fost vorba de dumneavoastră ca și cercetător sau medic, n-a făcut decât să vă denigreze... Să vă transforme într-un vraci al timpurilor moderne...

— Cred că filmul în care joci dumneata acum e unul polițist !

— Nu știu de unde veniți, dar țin prea mult la ceea ce faceți și dumneavoastră pentru a nu vă pune în gardă !... Vă repet... I-ați cunoscut pe cei doi chimiști ?

— I-am văzut o singură dată...

— Și apa aceea specială ?

— Ce e cu ea ?

— O aveți sau nu o aveți ?

— Dar cine a putut turna toată povestea asta, la care nici nu m-am gândit ?... A fost o simplă întâlnire, o presupunere științifică valabilă teoretic, dar imposibil de realizat practic, de interacționare între apa aceea specială, cum îi spui dumneata și produsele medox... Sau nu mai

poate nimeni să încerce nimic fără ca întregul târg să afle... Fără ca domnul Chindiș să nu sesizeze toate organele abilitate asupra mișcărilor mele ?... Sunt chiar atât de important ?

— Da, pentru că vă jucați cu viața unor bolnavi... Pentru că, cel puțin așa au început să vorbească unii, alții, aveți beneficii importante de pe urma unor experiențe fără acoperire științifică, care aduc prejudicii vieții oamenilor... Iar asta e deja în afara legii. E caz penal...

— Așa vor să scape de mine ?... O să-i blesteme oamenii cărora le-am mai dat o speranță...

— Oamenii de teapa lor sunt imuni la boscorodelile băbești.

— Nu cred... Dar nu asta e problema !

— Și-atunci ?

— Lasă-mă să mă gândesc până mâine ! ...

— Am să încerc și eu să mai aflu ceva în legătură cu mișcările acelor chimiști, pe care nu știu de unde să-i iau, dar mai ales ale profesorului, pentru că mă tem să nu se ajungă, într-o primă fază, la reanalizarea tuturor produselor dumneavoastră, apoi la retragerea brevetelor, ca în final, după ce veți fi dat de pământ să vi se intenteze un proces penal de toată frumusețea, de unde nu vă mai poate scoate nimeni !... Știți bine că toată lumea medicală e împotriva dumneavoastră, și de ea depinde și sănătatea poliștilor, procurorilor și a judecătorilor... Încercați acum să vă amintiți în amănunt tot ce ați făcut, să reluați toate etapele din ultimele săptămâni, persoanele cu care ați luat legătură... ce au spus, cine era de față... Ce s-a făcut ?...

— Mă faci să intru dintr-o dată într-un film polișt și să joc rolul de victimă sau pârât, sau criminal, când eu nici măcar n-am citit scenariul.

— Am vrut să vi-l povestesc eu, dar nu mi-ați dat destule date... Vă las... mâine sunteți la clinică, nu ?

— Mulțumesc, domnule Victor, dar tot nu înțeleg de ce faci asta pentru mine ?

— Pentru că eu nu scriu un articol despre ceva nou, înainte să-mi iau toate datele despre domeniul respectiv de pe internet... Pentru că știu că medoxul se folosește în lume, pentru că știu că sunteți un om cinstit, care vrea să facă bine oamenilor și nu un escroc care-i tapează de bani !

Victor Grosu plecă în grabă, lăsându-l pe celălalt să-l conducă până la poartă. Mihai îl urmări cum se îndepărtează, amintindu-și de episodul cu mașina care a vrut să-l strivească de zid pe gazetar. Trecuse un an de atunci. Îl văzu ajuns la colțul străzii, încuie, dădu drumul câinelui, opri soneria, apoi se retrase în camera lui.

Marina intră. Văzându-l răvășit, îi cuprinse cu brațele și-l sărută. Apoi zise :

— S-a întâmplat ceva grav ?

— Încă nu, dar e un blestem parcă în viața mea, că de fiecare dată când ajung să fiu fericit, să mi se umple inima cu propria mea ființă, trebuie să apară o pedeapsă, să se năruie totul și să plătesc însutit pentru bucuria de o clipă...

Marina se retrase printr-un gest de reproș și suspiciune. În fond, Mihai putea să fi fost plecat mai pe aproape, nu la o mănăstire, la vreo femeie mai aprigă la pat decât ea, care să i se fi dăruit cu totul. Unui bărbat ajuns la vârsta lui, știa bine asta, îi trebuia un stimulent, e-adevărat minim, de afecțiune, de nebunie femeiască, cum poate că el și-ar fi dorit-o și din partea ei.

Bărbatul sesiză schimbarea petrecută cu soția lui, dar știa că orice argument ar încerca să aducă acelei căderi bruște căreia îi fusese actor, n-ar fi făcut decât să întărească presupunerile ei. O sărută pe frunte, o mângâie și o lăsă să plece. Înainte de a închide ușa după ea, îi spuse :

— Lasă, Marina, o să-ți povestesc mâine ce am trăit la Sihăstria... Iar astelalte o să le rezolvăm noi cumva... Azi nu-mi pregăti să cinez.

După ce rămase singur scoase o sticlă de whisky și-și umplu un pahar. Voia ca până a doua zi să uite totul. Să viseze din nou dealul cu brândușe mov, să culeagă în somn un alt buchet pe

care să i-l dea măcar în vis Marinei, să îl ierte pentru acel drum de ispășire a păcatelor, pentru care ea îl judeca.

Îndată ce i se urcă alcoolul la cap începu să revadă chipurile celor doi chimiști, cărora nu le mai ținea minte numele, apoi pe-ale lui Theodor și ale asistentelor lui. Revăzu până în detaliu laboratorul, sticlulele cu cele două tipuri de apă, cobaii morți, unul aproape instantaneu, celălalt după două zile. Simțise de atunci că în viața lui intervenise o schimbare majoră, că va trebui să iasă din rutina circuitului zilnic și al rețetelor lui și să facă față, ca la început, unor noi războaie ale nervilor. Se întreba ce rol va fi avut prietenul său Theodor în toată povestea asta ? De ce îl va fi pus să aleagă atunci, pe loc, între a-și continua viața ca medic, ori ca vindecător ? De ce va fi insistat să-i ia ca și colaboratori pe cei doi chimiști ?

XVIII.

Trei zile, cât duraseră filmările, saloanele, laboratorul, casa și cabinetul doctorului Constant fuseseră ca un platou cinematografic. Lumini, cabluri, camere de înregistrare, microfoane, scurte indicații regizorale.

Declarațiile bolnavilor internați în saloanele lui Mihai, trase parcă la xerox, păreau ale unor oameni sănătoși, care doreau doar să-și facă analizele, apoi să se întoarcă acasă, deși chipurile lor pământii fimate din niște unghiuri favorabile, cu luminile căzând pe ele de sus, nu reușeau să convingă privitorul că lucrurile stăteau tocmai așa. Alte câteva interviuri scurte fuseseră luate unor pacienți din provincie, cu două zile înainte de filmările din București, unor oameni care reușiseră să se simtă mai bine după doi, trei ani de tratamente făcute de doctorul Constant.

Câteva cadre fuseseră trase pe un comentariu înțesat cu date statistice, în laboratorul doctorului, cu cele două asistente și Mihai preparând medicamente, punându-le în doze fixe, pe tipuri de tumor maligne și carcinoame. În final, erau câteva cadre cu niște bolnavi care-l căutau târziu, după ce venea de la clinică, la casa lui din strada Vernalli. Nimic aranjat, ceea ce îl făcu pe reporter să simtă că n-a intrat într-o făcătură pe bani, că nu e un material publicitar, ci un documentar științific, uman, despre o realitate a zilelor noastre, asemănător celor ce curg la nesfârșit pe canalele Discovery.

Punctul forte al filmărilor l-a constituit interviul cu doctorul Constant filmat nu în cabinetul său de la clinică, ci pe aleile Parcului Herăstrău, printre oamenii ce se plimbau; cadre potrivite mai degrabă pentru interviurile cu oamenii de cultură sau cu cântăreții de muzică populară. Dar aceasta fusese ideea regizorului-producător. Întreg materialul trebuia să încapă în douăzeci de minute de emisiune, deși ar fi putut să acopere o oră, cât un documentar realizat cândva de Studioul „Alexandru Sahia”. La vizionarea întregului material nu fusese invitat și eroul principal, cum poate că ar fi fost necesar. Tăieturile se făcuseră în așa fel ca Mihai să apară drept un cercetător-medic, ce lucra într-o zonă ascunsă a științei, tot mai îndepărtată în cercetările făcute de ceea ce aștepta lumea de la medicină.

În două intervenții ale unor medici, între care și a lui Theodor Mancu, nu se făcea referire atât de mult la miraculoasele preparate ale doctorului Constant, ci se teoretiza un fenomen prezent atât în lumea științei, cât și în filosofie, artă, literatură, anume că fiecare dintre acestea s-au îndepărtat de oameni, de nevoile și așteptările lor. Că s-au ultraspecializat pe niște segmente din ce în ce mai înguste, cu niște rezultate dincolo de imaginația comună, care nu mai aveau nici o priză la marea masă a oamenilor, alimentându-se nu din realitățile vieții umane, ci din propriile informații, din propriile resurse, și s-a creat astfel o lume paralelă, tot mai îndepărtată de existența oamenilor, de umanitate, de uman. Se puneă chiar problema dacă nu va exploda o

nouă știință, aflată acum în germen, mai apropiată de oameni, de ideea reintegrării lor într-un cosmos imediat din care făceau parte, dar pe care-l ignorau.

În intervenția sa doctorul Mancu aducea chiar ideea că această zonă, ce pare pentru noi aflată undeva în limitele crepuscularului, formează pentru orientali conservarea unor date și cunoștințe acumulate în milenii, perfecționate după filosofia lor neschimbată. O viziune în care omul, ființa, plantele, mineralele, fac parte dintr-un tot unitar, ce interferează permanent cu cerul de deasupra, iar între ele își determină stările, evoluția, conviețuirea, niciodată coordonată doar de rațiune și cutumele ei. Făcut referire la Daoism, ca formă maximă de concepere unitară a universului, unde omul își are locul, pe care trebuie să și-l înțeleagă în raport cu tot ce-l înconjoară.

Producătorul fu mulțumit de filmul său, ce nu se rezuma la a prezenta o față mai puțin cunoscută a științei și nici nu făcea o propagandă deșănțată unui produs, ca în reclamele ce umplu minute întregi ecranele televizoarelor, pentru slăbit, pentru igiena dinților și a gurii, pentru folosirea celor mai performanți detergenți. Se luă chiar hotărârea ca materialul să fie difuzat la o oră de maximă audiență, tocmai datorită deschiderii largi ce o avea, prin meditațiile asupra lumii contemporane, a mentalului său colectiv, ce merge în cu totul altă direcție decât știința cercetată în marile laboratoare ale lumii.

Era, oricum, altceva decât o simplă emisiune, iar directorul de producție ceru redactorilor și reporterilor să mai caute asemenea teme majore : „pentru omul mediu de azi, care să îmbine nevoile lui imediate cu câteva gânduri ale unor oameni de știință, sau de specialitate, capabili să așeze cea ce văd telespectatorii într-un context uman și social contemporan”. Era pentru el o zonă complet neacoperită de televiziunile românești, tentate mereu să prezinte ca pe niște meciuri de fotbal ale naționalei României, dezbateri politice aprige, unde se lansau cele mai fanteziste scenarii privitoare la viitorul țării.

Inițial titlul filmului documentar fusese *Soarele nu apune niciodată*, ușor asemănător celui realizat de „Sahia film” prin anii '80, tot despre cercetările doctorului Constant. Memoria însă era atât de scurtă, pentru că nimeni nu mai umbla pe la Arhiva națională de Filme, încât până în ultima clipă titlul filmului nu fusese schimbat. Înainte de difuzare modificară întreg genericul, pus pe o *Sonata lunii* de Beethoven, ca fond muzical și i se spusese *Black moon* ca, pe de o parte, să dea o notă mai aparte celor ce urmau să se întâmple, iar pe de alta, pentru că producătorul știa de la bunicii săi de la țară că luna neagră nu însemna „eclipsă”, ci perioada lungă de câteva nopți în care luna nu apare pe cer, dintre craiul vechi și craiul nou. I se păru o idee ce le depășea și pe ale celor intervievați, dar atât de ascunsă încât n-o putea înțelege decât el : adică timpul dinaintea Lunii noi, timpul dinaintea unui nou ciclu.

*

Achim a sosit din nou la București, acasă la doctorul Constant, să-i mulțumească pentru că se simțea omul de dinainte, gata să-și reînceapă viața de reporter de televiziune. Analizele făcute la Elias îi ieșiseră bine, ganglionii se retrăseseră la câteva zile după ce ajunsese la Cluj. Își refăcuse din nou și acolo toate analizele și-i ieșiseră, spre surpriza tuturor, ca și cele de la București. Când medicul oncolog care-i făcuse inițial consultul și-i propusese să se supună unei operații și să urmeze un bombardament cu cobalt, află de povestea cu tratamentul neconvențional al doctorului Constant, deveni dintr-o dată mai prudent în afirmațiile sale, mai circumspect față de pacientul său. Achim stătuse mai bine de trei ore de vorbă cu el, încercând să afle optica medicinei clasice față de o boală incurabilă, pentru a putea să înțeleagă mai bine capriciile de la care pleca în tratamentele sale doctorul de la București. Intui punctele comune și se despărți de medicul specialist mulțumit că a scăpat un doar de maladie în sine, de obsesia ei, după un an și mai bine, dar și de suspiciunea lui de a-i privi pe doctori ca pe niște judecători

absurzi, care, pentru a termina cu tine repede, te încadrează într-un diagnostic și indiferent ce ai, te tratează după legile aceuia.

Sosise acasă într-o stare de exuberanță și-i promisese soției că din ziua aceea mai departe, va fi cel mai normal dintre toți oamenii, că se va reîntoarce la prima lui dragoste, televiziunea, și că va pleca la București cu primul tren, să-i mulțumească într-un fel doctorului pentru tot ceea ce a făcut pentru el.

*

În seara când se întâlniseră din nou în casa doctorului, Constant se temuse ca nu cumva noul tratament dat lui Achim să-i fi declanșat acestuia vreo altă reacție atipică. Văzându-i însă chipul luminat, se liniștise. Îl sfătuisese chiar să reducă treptat rația zilnică, ca în maximum o lună se renunțe complet la tratament și să fie ca orice om.

— Domnule doctor, — îi spusese atunci Achim — vreau să încep o altă viață ! ... Mă reîntorc în televiziune. E altceva... Nu tu tipografie, oră fixă de dat materialele redacționale, ghionturi permanente de la diferiți inși pentru o frază tipărită cu o greșeală de tipografie. Unul înțelege ceva, altul altceva și bâlciul e gata. Ca reporter filmezi, iei interviuri, te documentezi... Viață mai lejeră... Nu mai vreau să intru în zona politicului... E cea mai schimbătoare și mai minată dintre toate, că nu ști niciodată când lovești în unul, ce interese deranjezi de cealaltă parte. Nu e un secret pentru nimeni că partidele la noi sunt doar niște stindarde... Omul votează emoțional chipul unuia și nu un partid, fără să știe, dar intuind că nu există o doctrină coerentă care să fie în folosul lui... Totul e o făcătură de imagine... De-aia nu mai vreau să lucrez la actualități, la știri... Mi-am trăit sperietura vieții, aia pe care trebuie să o treacă fiecare înainte de a se așeza pe fâgașul lui...

— Câți ani ai ?

— În toamnă fac treizeci și cinci...

— Mulți înainte !... vezi că sunt niște semne rămase în istorie, ce coincid cu ultimele teorii privind vârsta pentru care a fost proiectat omul inițial...

— Șaptezeci de ani, zic bătrânii...

— Nu ei, Biblia zice asta, deși în Vechiul Testament patriarhii trăiau până la nouă sute... Nu e așa !... La patruzeci de ani se întâmplă ceva în noi, de parcă ar fi trebuit să plecăm din lumea asta... Un preot îmi spunea că acei avva din pustia Egiptului, își părăseau familiile, bunăstarea, casa, pentru a se dedica meditației religioase, pe la patruzeci de ani... L-am auzit într-o zi pe un scriitor important din Europa sfătuindu-i pe tineri să-și scrie operele tot până la patruzeci de ani, pentru că după aceea sunt alții... Indienii își părăsesc familiile și casele pe care le au și condiția lor din societate între patruzeci și cincizeci de ani și se retrag în temple, sau bântuie pe străzi mânați de un duh din afara lumii ăsteia... Ceva se întâmplă atunci cu fiecare dintre noi... Mai ai cinci ani până atunci, iar ardeleanul din dumneata simte deja că trebuie să se așeze, cum zici, pe un fâgaș... Fă-o repede ! Ai timp !... La vârsta dumitale cinci ani nu reprezintă nimic, la a mea enorm...

— E o temă de meditație !... Mai ales pentru mine, care în ultimii ani m-am lăsat dus de apele învolburate ale lumii din jur, m-am aruncat ca un berbec, orbește uneori, între niște oameni mânați de cele mai cumplite interese personale, cu sentimentul justițiarului, al polițistului incoruptibil ce vrea să facă lumină chiar și cu prețul vieții lui... Un idealism pe care nu odată era să-l plătesc scump... Jurnalistul de azi e ca polițistul din filme, se amestecă în toate mediile, investighează, scrie, atacă, fără să aibă însă nici o plasă de siguranță... Mi-a ajuns !...

Mihai îl ascultase, minunându-se cum din omul timorat pe care-l avusese în spital, tânărul devenise așezat pe picioarele lui, maturizat în câteva luni și plin de viață.

Achim venise neanunțat de data aceasta, trecuse mai întâi pe la același Hotel „Astoria”, își reținuse o cameră singur pentru două nopți, își lăsase bagajele acolo, apoi îi dădu un telefon doctorului, să se asigure că îl va putea întâlni mai devreme, în aceeași seară.

— Arăți foarte bine — îi spusese doctorul, evitând cuvântul „neașteptat”, care ar fi dat o turnură nedorită frazei, deși el încă nu știa ce se întâmplase în trupul lui Achim. — Și-acum te muți la București ?

— Nu... deocamdată voi lucra tot la Cluj, la o subredacție a unui post central, iar mai târziu, ceea ce poate să fie câteva luni, am să mă mut aici. Cunosc mulți oameni din studioul central... de fapt, domnule doctor, mă simt foarte obligat față de dumneavoastră... Mi-ați schimbat viața... Aș dori să fac un film despre ceea ce ați realizat în atâția ani... Am trăit ca pacient totul, de pe cealaltă baricadă... Am prieteni la postul la care voi lucra... Chiar mâine îl trimit la clinică... Vă repet, aș fi făcut eu filmul, dar nu sunt încă în redacție și nici măcar la secția ce se ocupă de documentare științifice... E singurul mod în care mă pot revanșa pentru tot ce ați făcut... Poimâine, cel târziu, echipa de filmare va fi aici...

*

A doua zi trata cu unul dintre directorii de producție noul subiect. Cum nici nu s-ar fi așteptat poate, totul fusese primit cu maximă bucurie, urmând ca în două zile să se înceapă filmările, pe o schiță de sinopsis pe care o pregătise încă de noapte Achim în hotel.

Pe moment nu realizase nici el că propunând acea temă, începuse să fie privit cu alți ochi de către director, dornic și el să mai schimbe tipicul programului, să mai ofere și altceva oamenilor, care începuseră să dea semne că sunt cam sătui de atâtea emisiuni de dezbatere politică, economică, de divertisment, coborâte la nivelul cartierelor mărginașe ale capitalei. Era și pentru el o încercare de a capta telespectatorii cu altceva, și, în funcție de audiența pe care o va avea, să-și modifice grila. La despărțire directorul îi promisese lui Achim că-i va căuta un loc în redacția centrală, pentru că știind că e de profesie tehnică va mai aduce câteva teme de reportaj-documentar la fel de interesante.

Cu primul tren plecase la Cluj, lăsând ca lucrurile să se desfășoare de la sine.

*

Când doctorul Constant găsi în programul de televiziune al unui ziar central pus vineri la ora 18,30 filmul documentar *Black moon* i se strânsese inima crezând că din nou, în lupta surdă, pe viață și pe moarte, dintre el și detractorii săi învinseseră aceia, pentru că el știa de la producător că filmul trebuia să aibă un titlu în limba română, plin de optimism, ceva cu Soarele și nemurirea. Nu-și mai aducea aminte exact ce anume. De teama unui eșec, evită să-l mai invite pe Mancu la el, deși acela era foarte mândru că i se luase un interviu, e drept, scurt, unde și-a putut da drumul tuturor gândurilor care-i umblau prin cap.

*

Cu o seară înainte de reîntoarcerea la București, Achim îl anunțase pe doctor că vrea să fie alături de el în ziua difuzării filmului. Mihai se arătase ezitant, împăcat cumva cu soarta, dar află de la ziaristul din Cluj că se schimbaseră doar titlul filmului și că în modul cel mai sigur va fi difuzat la ora 18,30, timp de douăzeci de minute, ca până la jurnalul de la ora 19,00 să mai poată intra un calup de publicitate.

De bucurie, doctorul îi invită la el în seara următoare pe Victor Grosu și pe Mancu, pentru ca sărbătoarea să fie completă. Comandă, fără știrea Marinei, unei firme de catering un meniu

sofisticat, pentru zece persoane, care la ora 18,00, a doua zi, să fie adus la casa lui. Cuprins de entuziasmul reușitei, le invită la el și pe cele două asistente cu care lucra, împreună cu soțul, și respectiv, prietenul, ceea ce le surprinse pe cele două femei, neștiind ce eveniment determinase toată agitația aceea în numai câteva ore.

Ziaristul clujean sosise în București de dimineața. Trecuse mai întâi pe la redacția televiziunii, să se asigure că totul era în ordine. Primise laude pentru excepționala idee de a le da un asemenea subiect gras, apoi i se ceru de către cei ce participaseră la filmări și nu erau plecați prin țară, să mai încerce să găsească vreo două asemenea teme pentru că în mod sigur va ocupa un post important în redacția de filme documentare, nou înființată.

I se povesti despre sentimentul de straniețe pe care-l avuseseră descoperind oameni ce ar fi trebuit să fie morți încă în urmă cu zece ani și mai mult, cum își duceau viața acum, cu cumpătate, fiind singurii poate ce se știau bucura de fiecare zi pe care o trăiau. De prețuirea ce o dădeau clipei banale, devenită pentru ei un eveniment.

Achim le dădu câteva detalii despre omul Mihai Constant, modest și mereu în pragul entuziasmului copilăresc, atunci când afla câte ceva nou în domeniul său, când se reîntâlnea, peste ani, cu oamenii pe care-i trata. Despre dependența sufletească ce se instala în timp între el și pacienți, de suferința pe care o trăia medicul de fiecare dată când afla că unul dintre bolnavii săi a murit.

„E altfel decât oricare dintre toți doctorii pe care i-am cunoscut. E ceea ce se numește cu litere mari un om, cu eșecuri și succese, care-și trăiește din plin raporturile dintre el și ceilalți, fie ei colegi sau bolnavi, oameni oarecare sau dușmani... E formidabil ! ...”

Le spuse Achim, sub impulsul entuziasmului ce-l cuprinse la gândul că datorită acelui doctor reușise să-și schimbe viața, să devină un om important într-o lume atât de schimbătoare cum e cea a redacțiilor de televiziune.

*

La cinci și jumătate se înființă la casa lui Constant. Acolo îl cunoscă pe un alt ziarist, Victor Grosu, bun prieten al medicului, și se reîntâlne cu doctorul Mancu. Femeile cele două de la clinică veniră mai târziu, îmbrăcate ca pentru o recepție, împreună cu bărbații lor, care în seara aceea n-aveau să scoată nici o vorbă, mulțumindu-se să ridice paharele și să ciocnească, să privească spre ceilalți cu o amabilitate făcută, ca niște oameni scoși din mediul lor și puși într-o altă lume.

Marina și fiica lor erau mulțumite că toată apăsarea aceea ce dănuise peste sufletul lui Mihai se risipise, și, ca de puține ori, casa lor era din nou plină de lume bună. La șase fix, în fața casei apără mașina firmei de catering cu produsele comandate. Până la începerea difuzării documentarului ciocniră câteva pahare cu whisky, Victor încercând din discuții să înțeleagă ce rol va fi avut acel ziarist din Cluj în toată povestea asta cu televiziunea. O lovitură neașteptată a blândului doctor Constant, ce muta din nou mingea în terenul advers. Se întrebă care va mai fi fost locul său într-un joc unde nu mai deținea el toate datele.

Încercă să-l abordeze direct pe mai tânărul său coleg din provincie :

— Lucrați la o televiziune locală ?

— Deocamdată... probabil că foarte curând o să vin la București, și-o să fac filme documentare — răspunse Achim.

— Ați mai scris sau făcut film despre domnul Constant ?

— Da... dar acesta e al colegilor de la București, care sunt entuziasmați de ceea ce au văzut.

— Dacă veniți la București, poate o să mai colaborăm.

— În mod cert — spuse Achim și-și schimbă adresele și numerele de telefon.

La 18,30, toată suflarea era în fața micului ecran. Documentarul începea cu explicarea sensului dorit de autor acelui titlu pus, spre epatare, în limba engleză.

„Luna neagră — spunea vocea din off — e în credința populară perioada dintre craiul vechi și craiul nou. E perioada în care viața cerului, a lumii e în așteptarea începerii unui nou ciclu lunar, când spiritele oamenilor bântuie în zone crepusculare, pregătindu-se pentru lumina nopților, poate mai fascinantă decât cea a Soarelui, pentru că lasă să se vadă și celelalte stele de pe cer, lasă să se vadă universul cel mare, ocultat peste zi de astrul ei...”

Urmă *Sonata lunii* și filmul.

Îl urmări cu mare atenție, bucurându-se fiecare de scurtul răstimp cât apăreau în cadru, de cuvintele pe care le spuneau, și minunându-se cum din niște declarații independente, din niște cadre bine alese, reporterul reușise să dea coerență unui demers clar, ce se suprapunea peste vocea doctorului Constant, care apăruse doar preț de un minut pe aleile parcului, apoi i se auzea glasul din off. Gazetarii știau că din întregul material filmat fusese extrasă doar partea care să dea forță ideii de la care s-a pornit. În final reapăru Mihai cu fața destinsă îndreptându-se spre casa lui, unde era așteptat de alți bolnavi.

— Vă felicit domnule doctor pentru lovitura pe care ați dat-o ! ... E magistrală ! — spuse Victor, și-l îmbrățișă. Același gest îl făcură cu toții, pe rând, apoi Mihai se îndreptă spre Marina și fiica lui și le sărută pe frunte.

— Lor li se datorează mai mult de jumătate din tot ce ați văzut — spuse Constant profund emoționat, și se întoarse spre ceilalți ținându-le pe după umeri, ca pentru o fotografie provincială de grup.

— Da, — interveni Mancu — E mare lucru să ai lângă tine un om, care chiar dacă nu pricepe ce faci, înțelege să te ajute în viața ta, respectându-ți munca, ajutându-te să treci peste greutăți... Bravo, Mihai !... Ai lucrat impecabil... Dar cum de te-a descoperit din nou televiziunea ?

— Domnul Achim m-a ajutat... Curând va fi și el bucureștean și o să ne întâlnim mai des — zise Constant.

Achim zâmbi, apoi își privi ceasul și dădu semne că vrea să plece.

XIX.

La câteva zile după transmiterea documentarului, într-o duminică de noiembrie ploios, pe la șase seara, Victor Grosu apăru neanunțat la casa doctorului Constant. Sună de câteva ori, până când apăru în ușă soția acestuia, îi făcu semn că poarta era deschisă și poate să intre. Câinele stătea în cușcă, legat de lanț. Lătră de câteva ori, cât să se știe că era și el acolo, apoi amuți, recunoscându-l pe vizitator.

Familia doctorului stătea la televizor, el într-un halat matlasat, ea într-un capot, iar fetița într-o rochiță de casă. Urmăreau o emisiune de pe Discovery, despre al doilea război mondial. Liliana nu-și punea imagina că tatăl ei era născut tocmai în acea perioadă, când toate poveștile lui și ale Marinei auzite în casă, se petreceau la vreme de pace, fără teroarea bombelor, a trupelor mizere cu câști de oțel, cu aruncătoare de flăcări, cu tancuri și oameni înotând prin noroaie.

Filmul prezenta firul evenimentelor petrecute pe linia Siegfried, unde se dăduseră cele mai crunte lupte între trupele anglo-americe și cele germane de pe frontul de vest. Fetița, prinsă de violența filmelor la care n-ar fi avut voie să se uite, dar pe care le savura alături de mama ei era atrasă mai puțin de desenele animate cu Tom și Jerry, și mai mult de thriller-urile cu mașini care

explodau, cu zeci de morți de carton, cu clădiri ce săreau în aer într-un spectacol al flăcărilor și fumului. Descoperindu-i gusturile, Mihai se hotărâse să-i arate realitatea din urmă cu șaizeci de ani, când explozia unei bombe însemna moartea reală a zeci de oameni și rănirea altora, s-o aducă în fața unei realități dure pentru care, credea el, trebuia să fie pregătită. Pe de altă parte, voia s-o apropie de canalele de filme documentare, fie ele de istorie, istorie a civilizațiilor sau știință.

Îndată ce Victor intră în cameră, gazda se ridică în picioare, apoi îl invită în salon, bănuind că o vizită neanunțată a celui alt nu era făcută fără un scop precis. Mihai scoase din bar o sticlă de whisky și turnă în două pahare, apoi îi strigă prin ușa închisă soției să pregătească două cafele.

— S-a mai întâmplat ceva deosebit ? — deschise vorba Mihai.

— Lumea a văzut filmul despre dumneavoastră și păreri sunt tare împărțite... Am înțeles că o parte dintre medici s-au ridicat împotriva celor doi doctori care v-au ținut partea, speculând că de fapt toată taina acestui medox ar sta într-o formulă aflată de la un medic bătrân, evreu, care ar fi plecat în Israel și înainte de aceea i-ar fi lăsat formula unuia din grupul celor trei care apăreați în film, că la puțin timp după ce v-a lăsat formula, respectivul medic ar fi avut un atac de cord suspect, la Haifa, unde se stabilise la fiul său, inginer constructor. În fine, că taina ar fi fost preluată de un grup de cercetători și medici de elită și că acest triumvirat, ce se făloșește acum cu tratamente miraculoase, ar fi doar vârful unui aisberg, iar dumneavoastră omul la vedere, omul de sacrificiu, cel în care, la o adică, ar trage orice concurent...

Mihai începu să zâmbească :

— Săracu Mancu, pică în plasă de fiecare dată când încearcă să mă ajute !... Uită că eu sunt ciumatul și că de mine ar trebui să se despartă mai întâi, să-și poată duce viața tihnită pe care și-a visat-o... Și eu care credeam că el e unul dintre cei care ar fi vrut să-mi pună bețe-n roate, făcându-mi cunoștință cu cei doi chimiști... Gura lumii bate, inventează, domnule Victor, nu poate accepta o concurență loială... Și cum dimensiunile scandalului văd că se amplifică, pun pe seama unei conjurații, a unei societăți secrete întreagă povestea... Nu mă aștept la nimic bun din ziua în care a apărut prima amenințare la un om cu care am stat de vorbă, la un coleg de-al dumatăle, ziarist... Ai urmat dumneata... A urmat alt ziarist, ca acum să fiu amenințat eu, direct, pentru a se afla cine e în spatele întregii afaceri... Da, afaceri !... Pentru că nimeni nu mai vede în ceea ce fac decât o mare afacere, ce are în spate o masă de cercetători și niște laboratoare aflate undeva sub pământ, de unde nu se iese și unde nu se intră decât printr-un cod secret, știut de alți trei oameni, în afara celor trei care-am apărut în film... Iar cele ce s-au putut vedea pe micul ecran n-ar fi decât butaforia ce trebuie arătată lumii, pentru a lăsa impresia unei activități coerente, când în realitate totul e un complex supersofisticat, de vreme ce unul dintre cei ce vorbeau aluziv despre conotațiile filosofice ale poveștii științifice e medic specialist la cel mai important spital din țară... Ce ușor se poate fantaza !...

— Nu e o glumă ce vă spun !... Cum n-a fost nici aceea cu profesorul Chindiș, care, de bună seamă, la ora asta pune la cale ceva împreună cu toți oponenții dumneavoastră... E o fantasmă, o boală a scenariilor oculte, fără să-și pună nimeni problema dacă e ceva dispus să finanțeze astăzi o asemenea cercetare...

— Alții plătesc cercetări în parapsihologie, în aflarea puterii gândurilor, în efecte Kirlian, în studiul telepatiei, necum în tratarea cancerului... Domnule Victor, te întreb din nou, ca și în urmă cu două luni, ești omul SRI-ului ?

— Nu mă faceți să vă evit, să nu vă mai aduc la cunoștință ceea ce aflu !... Oricine poate crea schema unei societăți secrete, din filmele pe care le vede, din cărțile care au apărut... Asta vorbește lumea elitelor medicale, care gândește la fel cu omul de rând, ba cu o mai mare apetență pentru a înflori totul, ca lucrurile să pară mai plauzibile...

— Ai dreptate, între adevăr și minciună nu e decât o peliculă ca o membrană, încât de cele mai multe ori e mai credibilă minciuna, bazată pe logică... Și mai e un fapt de care alții țin

seama și fac cercetări secrete, într-adevăr. Îți spuneam de parapsihologie... Știi că sunt mulți oameni care pot face rău de la mare distanță... Forța gândului e uluitoare. Ury Geler... Ai auzit de el ?... Americanii și rușii se ocupă de creierul uman... Am să-ți spun povestea unei femei din Gorj, Lița Măria, că așa o cheamă. Ei bine, m-a blestemat, în vară, că-i dădusem zece ani, deși era într-o fază avansată a unei tumor maligne... M-a blestemat pentru că îi sosise sorocul celor zece ani... I-am mai dat niște medicamente și i-am spus că mai are zece ani de trăit, și-atunci s-a răstit la mine că nu sunt Dumnezeu să dau eu, cu de la mine putere, ani de viață oamenilor... Nu știu cum ai fi reacționat dumneata când femeia s-a jurat că are pe diavolul în ea, că e de-ajuns să se gândească rău la cineva și aceluia i se întâmplă ceva grav...

— Și-ați crezut-o ?

— Atunci nu, dar pe hol, în sala de așteptare, s-a certat cu Gabi, asistenta mea, și după ce s-au despărțit i-a apărut aceleia o pată în frunte, ca o monedă de o sută de lei... S-a speriat femeia, am fost cu ea pe la toți medicii din clinică și n-au putut să-i dea de cap bolii ce o avea... E femeie cu doi copii... Gorjanca s-a certat și cu portarul, în aceeași dimineață, iar aceluia i-a murit, la mai puțin de o săptămână, mama... Am făcut legătura între cele două situații și-am zis că, dacă Lița Mărie era într-adevăr ceea ce spunea, trebuia s-o tratez ca atare. I-am trimis medicamente prin cineva din Târgu Jiu... În pachet era și o scrisoare a Gabrielei...

— Mă faceți să râd, domnule Constant !... Un om de știință de talia dumneavoastră să creadă în așa ceva ?...

— Nimic nu e fără niște legături pe care mintea noastră nu le poate cuprinde, nu le poate lega... I-am spus Gabrielei să-l caute la telefon pe cel ce i-a dus medicamentele, să-i atragă atenția asupra biletului de la ea... Dar că omul dăduse deja comisionul... Nu trec două zile și sună acea femeie, să-și ceară iertare în felul în care o fac cei ce se simt deasupra lumii, cum sunt și vrăjitorii, spunându-i că i-a trecut supărarea și că se simte mai bine... Ei, n-o să-ți vină să crezi, dar asistentei mele i-a dispărut dintr-o dată pata...

— Și vă temeți de blestemele femeii ăleia ?

— Aș fi ultimul om căruia aș dori să-i fac ceva... Și-apoi știu că n-o s-o mai văd pe aici încă vreo doi ani, poate trei, iar până atunci se mai pot întâmpla multe...

— Rămân uluit de ceea ce aud !... Totul la capătul unui secol al științei...

— Ieși prea puțin din redacție, domnule Victor !... Chiar Bucureștiul, pe care crezi că-l cunoști foarte bine, pentru că am înțeles că de trei generații sunteți aici, poate să-ți ofere niște surprize nemaipomenite... Ca medic de circă am trăit și am văzut multe, încât nu de puține ori am crezut că sunt într-un cătun din inima munților... Până și Ceaușescu a avut o ghicitoare. El e mort, iar ea dă interviuri la televiziune... N-ai auzit de Omida ? Nu cred ! ... Fiica ei e mai celebră decât maică-sa, deși nu e la curți așa de mari...

— Ceaușescu era un primitiv...

— Dar nu era singurul... Mai nou se descoperă niște legături uluitoare între ceea ce considerăm noi primitiv și hiperștiință nu numai în domeniul puterii gândurilor, al emisiilor de bioenergie ale ființelor vii... Între vrăjitoare, pe care o poți găsi în oricare localitate din țară, mai mică sau mai mare, între ghicitoare, ce pornesc de la un fond arhaic conservat peste tainele bisericești și cercetările cele mai secrete privind determinarea, manipularea creierelor oamenilor de la distanță este un punct de intersecție, pe care la noi îl cercetează accidental, ca și mine în domeniul cancerului, doar unul sau doi psihiatrii... De ce se temeau în urmă cu zece ani comuniștii de transcendenți ?... Oare chiar nu știau nimic și doreau doar să facă din toată lumea acel om nou, ideal, robotul perfect ? ... De ce s-a interzis hipnoza ca mod de tratare al unor maladii ? ... A apărut tratamentul Schültz, sofroterapia, modalitățile de relaxare, prin spălarea creierului de gânduri... E ceva ascuns, ce atrage mereu lumea științifică... Ce atrage mereu marea masă de oameni... Gândește-te că nu e credincios care să nu aibă între hârtiile lui un horoscop, unde să-și citească însemnele zodiilor pentru ziua, luna, anul în care e... Domnule

Victor, nu uita că biserica hulește asemenea obiceiuri... Omul de știință însă știe că nu doar ceea ce se vede, ceea ce e logic, cum credem noi, europenii, este întregul adevăr... Omul are o cutie de rezonanță a sufletului ceva mai sensibilă și mai complicată decât o credem noi... Am învățat doar să ne adaptăm. Noi vrem ca toate să semene cu ziua de ieri, dar să fie mai bine... E ceva static în viziunea noastră despre viață, ceva care ne face să ne întoarcem atât de des la amintire, să ne comparăm mereu poziția dobândită cu ceea ce a fost...

— Și dumneavoastră nu faceți la fel ? Nu sunteți mereu într-o luptă cu timpul pentru a depăși ceea ce ați realizat deja ? Dar valurile acestea de oameni ce ajung zilnic la clinică nu vă aduc mereu la capătul de început ?... Nu vă întorc dintr-un drum pe care vi l-ați dori ascendent ?...

— N-am spus că sunt altfel, ci că se poate trăi și după alte coordonate... Bănuiesc că nici savantul american nu-și schimbă locul chiar atât de ușor, nici scriitorul de acolo, nici artistul... Astea sunt niște meserii blestamate, iar cei ce le practică sunt, la rândul lor, condamnați să nu se schimbe... Eu...

Nu apucă să-și continue gândul pentru că în cameră intră Theodor. Mihai auzise că vine cineva, dar prins de discuția lui cu Victor, nu luă în seamă soneria. Se ridică să-i iasă în întâmpinare, se îmbrățișară de parcă nu s-ar fi văzut de mult, apoi îi făcu semn să se așeze. Theodor avea o părere proastă în general despre gazetari, dar pentru că Victor scrisese în mai multe rânduri despre prietenul său, îl trata cu oarecare atenție. Nu avea taine față de el așa că se adaptă imediat situației.

— Doamne, dar cum de te-ai pus pe drumuri pe așa o vreme ? — zise Mihai.

— Pentru prieteni, vremea e întotdeauna bună... Am venit să-ți mai spun și eu de-ale mele... După filmul cu tine, au început să-mi facă șicane colegi de la spital... Bănuiesc că domnul Victor știe deja și de aceea se află aici... N-aș fi venit doar pentru asta. Sunt obișnuit să mi se dea câte un bobârnac, când se ajunge într-o situație favorabilă pentru ei, să mi se atragă atenția că nu sunt chiar de capul meu, că toate relațiile mele sunt nimica pe lângă faptul că sunt prieten cu tine și-ți mai fac și reclamă... Sunt obișnuit cu asta și cu scenariile lor. Ei și ?... E bine că noi trei suntem la vedere pentru a face față loviturilor... Doar că acum s-a întâmplat ceva ce nu face parte din aceste jocuri... A murit Mircea Căndeș, chimistul, cel mai tânăr dintre ei...

— L-am cunoscut ? — întrebă Victor.

— Doar dacă ați scris vreodată despre cele două, să-i spunem trei componente ale apei obișnuite, dacă o luăm în seamă și pe cea neutrală, cum o numesc ei....

— E mâna sau gândul cuiva ? — insinuă ironic gazetarul.

— Nu se știe nimic — răspunse Mancu, neștiind despre ce se vorbise înainte sosirii lui.

Victor îl privi cu atenție pe doctorul Mancu. Însemna că nu era nici el complet străin de toată povestea. De aceea acceptase să dea o declarație în filmul documentar despre medox, evazivă, cu tentă mai mult filosofică, e drept, ca și participarea lui la discuțiile de după vizionare de la recepția aceea dată de Constant, dar ca orice lucru ambiguu, dădea de bănuț. O clipă i se năzări că seninătatea lui Theodor nu făcea decât să adâncească supozițiile imaginare ale celorlalți medici.

— Nu i-am cunoscut — zise Victor, apărându-se de subiectul atât de controversat, ce crease vâlvă în lumea cercetătorilor în ultimele luni. — Am auzit doar despre brevetele respective în niște discuții... Dar cum a murit chimistul ?

— În modul cel mai ciudat... — continuă Mancu — Printr-o explozie a întregului sistem sangvin... N-a fost un simplu infarct... Ceva bizar a determinat totul ! ... Poate chiar una din componentele acestei ape, despre care ne tot întrebăm la ce poate folosi... M-a sunat celălalt, Dudaș, și mi-a dat nefericita veste... Era profund marcat... Cred că pe Căndeș l-au dus deja la

morgă... Dragă Mihai, dacă ai sânge în tine și te simți în stare să asști la o autopsie, poate n-ar strica, în calitatea ta de cardiolog, să-ți dai o părere...

— Mă surprinde ce s-a întâmplat, dar după câte știi, l-am văzut pe Cădea o singură dată în viață... Mergi tu, dacă vrei...

— N-am vrut să-ți dau vestea la telefon, tocmai pentru că speram să te conving să mergi cu mine... Dincolo de o moarte suspectă e și o problemă a științei care ar fi trebuit să te intereseze...

— Deloc ! ... N-am folosit și n-o să folosesc niciodată componentele acelei ape în produsele mele... Cine știe ce s-a întâmplat ? ... Va fi inhalat ceva ce i-a produs accidentul...

— Se pare că a murit acasă, în urma unui proces ce s-a dezvoltat în timp...

— Domnule doctor, — interveni Victor — cred că nu e bine să fiți văzut nici dumneavoastră prin apropiere, dacă, evident, nu aveți vreo altă legătură cu bietul om.

— L-am văzut de două ori în viață, odată într-un laborator ciudat, dintr-o fostă fabrică chimică, iar a doua oară la mine acasă... Doar cu celălalt m-am întâlnit de trei ori, cu Dudaș, când mi-a adus produsele lui în niște sticlule...

— Bănuiești că ar trebui să mă debarsez de minunile alea ?... — zise Mihai...

— În măsura în care una dintre ele ar fi putut să-i provoace o moarte atât de stranie unuia dintre creatorii lor...

— Domnule Mancu, rămân surprins cât de multe aveți în comun cu bunul dumneavoastră prieten — spuse ironic Victor. — Poate n-ar strica să fiți mai prudent în ceea ce afirmați și chiar să vă feriți de a mai fi văzuți împreună... Asupra domnului doctor Constant planează o amenințare montată de unul dintre cei mai versați oameni pe care i-am cunoscut, un profesor universitar și cercetător de care poate ați mai auzit... Nu știu la ce vă pot ajuta informațiile mele, dar vă rog, în numele prieteniei ce o aveți cu domnul Constant, să nu vă mai expuneți cu seninătatea cu care o faceți acum... Iertați-mă că vă spun, nu aveți ce căuta la morgă... Ar fi încă un element ce s-ar lega de altele care v-ar aduce o împlicinare gratuită. Ați cădea în plasa gata pregătită de altcineva...

— Insinuați că acel om ar fi fost ucis ? — zise Theodor.

— Chiar dumneavoastră spuneți că nu e ceva în regulă... Dacă nu se dorește mușamalizarea cazului, vor fi chemați de față procuratura, criminaliștii... De asta aveți nevoie, când deja circulă scenarii în care domnul Constant ar fi folosit apa antagonică la prepararea medoxului fără să aibă acordul principalului titular al brevetului ? ...

— E o poveste mai veche — Intervenii Mihai. — Victor m-a atenționat din vreme că se pune la cale o lovitură împotriva mea... De aici și permanenta suspiciune cu care i-am privit... V-am privit pe toți cei care știați de sticlulele alea...

— Știu că nu le-ai folosit... Eu sunt autorul moral, normal eu ar trebui să răspund, dar n-o fac pentru că puțin îmi pasă mie de acel Chindiș, care poate-mi vine mâine la spital, adus de cineva important, ca eu să-l repar... Ei bine, dacă tot știu asta, n-am s-o fac !... Să văd ce mi se poate întâmpla !... Dar mă întreb acum, de ce m-a sunat tocmai pe mine un om pe care l-am văzut în viață de trei ori, să mă anunțe de moartea colegului său ?... N-au alți prieteni, cunoscuți ?... Ai dreptate, domnule Victor, poate fi o altă capcană... Doamne, parcă trăiesc într-un roman polițist...

— Sunt cele mai citite romane, și cele mai vizionate filme, cele cu polițiști... — spuse Victor. — Dincolo de faptul că în fiecare din noi este un justițiar, anii de suspiciune generală, continuați după revoluție cu spargerea buboiului, au adus disiparea forțelor sub alte forme, sub alte haine. Teama ne face să gândim ca niște ofițeri de informații, care aduce după sine o stare de veghe permanentă... E starea animalului... Domnul doctor Constant crede că eu, știind mai multe și aducându-i-le la cunoștință, și întrebându-l una sau alta, sunt trimis de altcineva să-l

descos... Mi-e teamă pentru dânsul, atâta tot și încerc să-l previn. Altfel nu-l pot proteja... Cred că e bine să ne știm exact fiecare locul, ca măcar între noi să nu existe urme de suspiciune...

— Deci Dudaș a trădat !... — zise ca pentru sine Mihai. — El i-a spus lui Chindiș... și de aici toată povestea... S-ar putea ca și Adi să fie pe același fir...

— Devii paranoic ! — îl opri Theodor. — Gata cu presupunerile ! Să ne retragem ? Cum zice domnul ziarist... Ei bine, eu n-am s-o fac !... Merg la morgă... Am eu curiozitatea asta nenorocită de a afla dacă vor să se mușamalizeze totul sau nu... Iar dacă da, cine va mai fi de față...

Doctorul Mancu se ridică și porni spre ieșire. Își luă la revedere în grabă de la cei doi, apoi în cealaltă cameră de la Marina și ieși.

O oră mai târziu, după ce află la care dintre spitale fusese dus trupul lui Căndea, se înfățișă la morgă cu aerul unei vechi cunoștințe, lovite de marea tragedie ce i se întâmplase unui om. De față nu erau nici procuratura, nici măcar cel care-i dăduse telefon. Asistă de pe margine la întreaga operație, apoi se îndepărtă îndată ce medicul prosector, un fost chirurg ajuns alcoolic, căruia îi tremurau mâinile ca unui bolnav de Parkinson, începu să noteze concluziile în protocolul decesului.

Era limpede pentru Mancu că nimic nu trebuia să răsuflă, că cineva fie îl adusese pe Căndea în situația de a se folosi de unul dintre produsele apei lor, fie dorise ca el să iasă din jocul acela într-un fel natural, ca toate să rămână într-o singură mână, Chindiș, cu un scutier gata să-și vândă și sufletul pentru niște bani.

După ce ieși de la subsol, se retrase pe unul dintre culoarele spitalului și-i dădu telefon lui Dudaș să-l întrebe când va fi înmormântarea. Acela îi spuse cald data, ora și cimitirul, de parcă totul așa ar fi trebuit să se întâmple și fusese pregătit din timp. Iritat de întreaga desfășurare a lucrurilor, de schimbarea de ton a colaboratorului lui Căndea, Theodor îi spuse sec :

— Mircea Căndea n-a murit de infarct ! — apoi închise telefonul mobil, să nu mai poată fi apelat de celălalt.

Abia atunci realizează cât de ușor poți intra în malaxorul jocurilor de cuțite ale intereselor din lumea cercetătorilor și-i dădu dreptate lui Mihai pentru prudența lui, pentru îndărătnicia de a nu se lăsa atras spre o colaborare cu cineva. Ajuns acasă, îl sună de pe telefonul fix pe prietenul său, să-l avertizeze că, după filmul de la televiziune, orice era posibil.

XX.

Într-una din zile Mihai primise un plic din partea unui institut de cercetări din Australia. Înăuntru era o invitație oficială de a participa la un Congres internațional pe tema medoxului ce urma să se desfășoare la Sydney, în perioada 13–16 decembrie. Era fericit că intrase cu cercetările și rezultatele sale în circuitul internațional, că-i era recunoscută munca măcar în străinătate, dacă în țară se simțea în permanență ținta unor atacuri, ori ideile lui erau considerate niște vrăjitorii de babe obosite, iar nu puțini dintre colegii de breaslă continuau să-i spună „vrăciul”.

Seara se înființă la vila lui Theodor să-i arate invitația și să-i împărtășească bucuria lui.

— Vezi că filmul ăsta polițist în care joci se termină cu bine, ca toate cele de la Hollywood ?... — îi spuse prietenul, mulțumit că-l vedea ieșit dintre cancanurile bucureștene, măcar pentru câteva zile.

Știa că în ochii colegilor invitația aceea nu conta prea mult, că mare lucru nu avea să schimbe în viața lui, după ce se va întoarce. În fond nu era pentru prima dată când participa la asemenea congrese, iar după fiecare reintrase în circuitul acelorași șicane și invidii.

— Sper că mâine dimineată ești la Ambasada Australiei să-ți iei viza... ce simți ?

— Nu știu, dar când te invită cineva din Europa, și se pare normal, cumva, eu făcând tratamente unor pacienți din Germania, Franța, Olanda, Italia, dar când te cheamă niște cercetători care habar n-au cum arăți, de pe cealaltă parte a globului, parcă renaști... Nu-ți pot descrie ce am în suflet după toată tevatura asta montată de Chindiș și de colegii noștri... E nemaipomenit !... Aproape că-mi vine să cred într-o farsă nenorocită a cuiva care-mi vrea de fapt răul...

— Fii pe pace !... Nimeni nu aruncă cu banii într-o lume a banilor...

— Păi, tocmai asta mă neliniștește într-un fel !... De ce eu și nu altul să fie chemat la un asemenea congres ?... Sunt destui cercetători din Europa care merg cam pe aceleași principii...

— Nu fii prost !... O să-i întâlnești acolo. O să vă comparați rezultatele formulelor după care lucrați... O să trageți niște concluzii unificatoare... Și-o să vă întoarceți în țările voastre să vă continuați munca. Ia partea bună a lucrurilor... Eu de nu știu când vreau să văd cangurii la ei acasă și n-am ajuns... Știi care e prostia românului ?... Că zece stau și unul face, și până la urmă tot ăla unul e complexat că ceea ce face el nu e bine, că n-are în jur decât oameni care se uită la el ca la o stafie pentru că lucrează, că are o idee pe care ceilalți nu dau doi bani... Pentru că le e mai comod să bage de vină decât să înțeleagă măcar ce faci tu... Hai, fii sincer, nu-i așa că la modul cel mai absurd acum te simți vinovat ?... Păi, ia-le pe rând... De ce... Față de cine ?... Ești pe internet. Lumea știe, a aflat de tine, de rezultatele tale... Și-atunci ?... De ce să crezi că e iarăși lucrătura cuiva, care vrea să scape de tine ?

Stăteau în salonul mare și beau cafea și whisky. Trecuse de unsprezece noaptea când Mihai se dumeri că a doua zi dimineată trebuia să treacă pe la clinică, apoi să lase pe bolnavi în grija asistentelor, ca la zece să ajungă la ambasadă să-și ia viza, ori să-și facă copii legalizate după invitația tradusă și cu ea să meargă din nou acolo... Știa, auzise de pe la unul, altul că funcționarii Ambasadei Australiei au niște reguli foarte stricte privitoare la românii care vor să plece acolo, și se temea să nu aibă cumva neșansa să nu primească viza la timp.

Stimulat de vorbele prietenului său, intră într-o grabă a pregătirilor, unde partea legată de bagaje, haine, schimburi, intra în grija Marinei, iar cea legată de știință, în a lui. Se gândi să ia cu el toate documentele privitoare la medox, graficul rezultatelor pe tipuri de umori și carcinoame și evoluția în timp a retragerii acestora, în funcție și de bagajul genetic al fiecărui pacient.

Oscilă o clipă între a lua sau nu și eșantioanele preparatelor sale. Dar până la urmă renunță. Era un congres cu demonstrații practice, cu comunicări și experiențe. Și-apoi mai era și problema vămilor și a poliției din aeroporturi, pentru care un om ce duce în bagaje prafuri și sticlute și chimicale e suspect și trebuie să facă demonstrația inofensivității acestora. Ori el n-avea de gând să facă experiențe în laboratoarele din Karaci, Singapore sau Sydney, să-și demonstreze nevinovăția.

Toată noaptea se răsuci în pat, reușind să doarmă dar câteva ore spre dimineată. La șase era în picioare, se spală, se bărbieri, se pregăti de plecare ca pentru o recepție, gustă ceva din micul dejun pe care i-l puse Marina pe masa din bucătărie, își luă mașina și plecă pe traseul stabilit încă de noaptea.

La Ambasada Australiei fu primit ca un oaspete și nu cum se aștepta, ca un emigrant în căutare de loc de muncă. Viza urma să o primească în doar două zile, fără nici un fel de complicații, cum crezuse. Era tratat ca o personalitate a științei românești ce fusese invitată să participe la un congres de specialitate în țara respectivă. După toate pe care le trăise în

București, i se părea că felul de a se comporta al funcționarilor de la ambasadă era peste orice așteptări, de parcă nu el era cel ce trebuia să plece în numele științei românești, ci un altul, căruia, pentru moment, îi ținea locul.

Trebuiră să mai treacă și cele două zile în care îi spusese fiecăruia ce avea să facă în lipsa lui, omul de bază rămânând Gabriela, atenționându-i că din când în când va mai veni pe acolo și doctorul Mancu de la Elias să vadă cazurile mai grave. Se dumeri curând că amenințarea cu Theodor era complet aiurea, mai întâi pentru că acela n-avea de gând să se amestece în tratamentele lui, nici să-i spioneze personalul, și că de fapt la el nu veneau decât bolnavi aflați în fazele foarte avansate ale bolii.

Acasă zăbovi mai mult în fața oglinzii, ca un copil de școală aflat înaintea serbării de sfârșit de an, când, fiind premiant, știa că va urma să i se pună pe frunte coroana. Marina intrase și ea în febra pregătirilor, sfătuindu-l pe Mihai să-și cumpere toate schimburile trebuincioase de la magazin, precum și câteva cămăși noi și două costume de vară, pentru că va fi plecând el în decembrie, dar în Australia era chiar miezul verii, cu niște călduri cum nu întâlnise în București.

Odată cu primirea pașaportului cu viza i se comunică și traseul pe care avea să-l urmeze, unde avea să schimbe avioanele, cine îl va primi la Sydney, cum și programul, sosit prin internet, al desfășurării întregului congres, pe zile și ore. Se întoarse acasă în culmea fericirii, știind că drumul până acolo va dura două zile, când va trece pe deasupra sudului unui întreg continent, că va întâlni oameni diferiți, străini, pentru care el nu mai reprezenta decât o fracțiune dintr-un nimic, deci era liber să se simtă în largul său. Se hotărî să ia totul ca pe o excursie oferită de cineva suspus, pe care nu apucase să-l cunoască, dar care era patronul său din umbră.

Nu știa dacă era bine sau nu să-i dea un telefon și lui Victor Grosu, dar până la urmă se hotărî să-l sune, să-l invite la el, să-i mai dea și aceleia niște sfaturi, pentru perioada cât va lipsi, adică vreo două săptămâni.

De îndată ce auzi, Victor apărui la casa din strada Vernalli, încântat de vestea pe care o auzise, pentru că în felul acela toată canonada pornită împotriva lui Constant, ce se abătuse indirect și asupra lui, pentru că-l considera un om de știință și nu un „vindecător” sau „vraci”, și scrisese asta în mai multe rânduri, avea să înceteze, ori chiar să-i aducă o îmbunătățire a relațiilor cu directorul publicației la care lucra, iritat și el de scrisorile împotriva redactorului său și a lui Constant, trimise fie de niște personalități ale științei, fie de profesori universitari, fie de medici, fără să știe că la capătul unora dintre semnăturile acelora se află un singur om.

— Și până la urmă devine plauzibilă varianta societății secrete ce stă dedesubtul întregii afaceri cu medoxul ! — zise Victor zâmbind, după ce ajunseră să se vadă. — Cine va mai putea să spună că toată povestea tratamentelor neconvenționale aparține unui singur om, când, iată, cei de la Sydney, patronii ei, vă invită să dați măsura rezultatelor dumneavoastră... Cum veți putea argumenta, la întoarcere, că nu faceți parte dintr-o rețea mondială, care-i are în vedre în România pe doctorii Mancu, Doran și pe dumneavoastră ?... V-ați gândit ce va vui lumea cât veți fi plecat și mai cu seamă după aceea ?

— Dar vor mai îndrăzni să se lege de mine ?... Nu ! Pentru că tuturor le va fi teamă de propriile lor scaune, de propriile lor mici sau mari cercetări, desfășurate în taină, sau la vedere, cu un mic grup de oameni, dar aici, în țară... Vor încerca să mă curteze, să-mi facă voia, să-mi recunoască mai multe merite decât am, tocmai pentru că vor simți că totul e montat undeva departe de țară, coordonat, cum cred și acum, de o forță malefică din străinătate cu tentacule mondiale, care-i pot atinge și pe ei... Mai la fix nu putea să cadă invitația asta după toate pe care mi le-ai spus...

— O să dau o știre într-un cotidian, unde am un prieten, și el interesat de lumea asta încă atât de ascunsă a cercetărilor neconvenționale dar în care crede mai mult decât în știința recunoscută și la vedere... În felul acesta le dau de veste tuturor că nu e o întâmplare ce am scris eu, ce a scris și publicat băiatul ăla de la Cluj, ce s-a filmat și s-a dat la o oră de maximă

audiență pe un post de televiziune cu un reting ridiat... Că vor spune că totul a fost o lucrătură de la Sydney pentru a le închide tuturor gura, e mai mult ca sigur... În ziua de azi nimeni nu mai crede în potrivirea unor coincidențe... Aud mereu și la televizor și citesc în ziare, cum oameni de prestigiu vin și neagă vehement posibilitatea existenței coincidențelor, pentru că ei nu cunosc așa ceva, pentru că ei trăiesc din eșafodaje, suprapuse unor lucrături obscure, pe care vor să le acopere...

— Dragă Victor, așa s-a ajuns ca oamenii să nu mai creadă în bine, în bună credința cuiva... Pentru că mereu ești suspectat că în spatele generozității tale se află un scop ocult, un beneficiu personal pe care îl transformi în cele din urmă în bani, averi, mașini, viață ușoară...

— Domnule doctor, dacă până acum s-au făcut scenarii, să vedeți de acum înainte ! ... Important e să le aflăm din timp, să le putem contracara, deși ceea ce se întâmplă acum nu face decât să le certifice presupunerile... E meseria mea să stau de veghe...

După ce se despărți de Victor, Mihai trecu pe la clinică, deși nu mai avea nervi să stea pe scaun și să asculte toate disperările oamenilor. Trebuia să iasă de câteva ori până la laborator, să-și spună că el e același dinainte, de mai multe ori, că până la plecare mai erau încă cinci zile, când trebuia să fie în continuare cel dintotdeauna, să-și amintească de anii din urmă, când mai participase la asemenea congrese în Europa, pentru a-și mai domoli exuberanța ce pusese stăpânire pe el. Știa că întotdeauna când trăiești o mare bucurie, nu iei în seamă anumite detalii, iar la urmă trebuie să plătești pentru greșelile tale. Ca să fie sigur că toate au să decurgă normal, că nu va uita ceva, renunță să se mai gândească la congresul de la Sydney, și să-și spună că va pleca doar într-o vacanță de două săptămâni în Australia.

Seara continuă cu pregătirile, cu căutarea tuturor formulelor premergătoare soluției la care ajunsese în final, adunând toate hârtiile într-un dosar pe care a doua zi urma să-l scaneze, să-l treacă pe un C.D. să-i fie mai ușor, acolo, să-și prezinte comunicarea. Se gândi chiar să folosească forma inițială a unei variante în limba engleză pe care o prezentase ultima dată la München, să mai adauge ceea ce intervenise nou în cercetările lui și să o scaneze și pe aceea, ori să o multiplice, într-o formă rezumativă, să o poată oferi tuturor participanților.

Camera lui de lucru arăta ca un magazin de papetărie în care se face inventarul. Liliana știa că n-are ce căuta acolo, când tatăl e ocupat, iar Marina deschidea ușa doar cât să-l anunțe că-l caută cineva la telefon sau că e în fața casei și dorește să fie primit. Așa ajunse să consulte în grabă doi oameni veniți din celălalt capăt al țării, ca după ora unsprezece să se trezească în față cu un om ce părea perfect sănătos, la cravată, costum și o haină de piele îmblănită.

În prima clipă se temu să nu i se zădărnicească plecarea. Îl invită să ia loc, dar acela rămase în salon și-i vorbi sec :

— Domnule doctor, cum vi s-a spus de la ambasadă, biletele de avion au fost cumpărate de organizatori... Vi le-am adus, iar aici, într-un plic, aveți o mică sumă pentru nevoile dumneavoastră de pe timpul călătoriei... V-am mai căutat azi, dar poate că erați la clinică, iar doamna doctor a uitat să vă spună... Vineri dimineață va veni o mașină să vă ducă la aeroport. Totul e aranjat.

Omul îi înmână două plicuri mari, apoi se întoarse pe călcâie și plecă, fără ca Mihai să ajungă nici măcar să-i mulțumească. Uitase de acele bilete și nu-și mai amintea să-i fi spus cineva că totul e aranjat de către organizatori. Stătuse liniștit, cunoscând tipicul acestui fel de întâlniri internaționale, biletele se primeau cu trei zile înainte, dar nu și banii pentru sejurul acolo. Ciudat era că omul îi atrăsese atenția că suma aceea mică era destinată doar perioadei călătoriei, urmând ca restul diurnei să-l primească în Australia.

Mihai desfăcu plicurile pe rând. Verifică destinația și ora plecării primului dintre avioane, spre Karaci, apoi celălalt plic, unde dădu de o sumă impresionantă. Două mii de dolari pentru a fi folosiți în două zile. Compară din nou tipul invitațiilor primite cu alte ocazii cu cea de acum,

cum făcuse și în prima seară, dar nu descoperi nimic deosebit. Presupuse că interesul acelor cercetători față de rezultatele lui vor fi determinat acea generozitate neașteptată. Începu să-și facă probleme asupra felului în care va fi trebuit să se poarte acolo și se trezi ba că el nu era la înălțimea la care-l vedeau alții, din afara țării, ba că-l minimalizau într-atât cei din București, mai cu seamă, încât trăiește cu complexul omului tolerat, aflat într-un mediu ostil.

Își propuse ca până în dimineața plecării, apoi pe drum să încerce să-și găsească un mod de a se purta, nici prețios, ca al provincialilor veniți în capitală, nici prea lejer, capabil să-i știrbească din prestigiul pe care-l avea în ochii celor ce-l invitaseră.

Se gândi să-și ia cu el o sticlă de whisky, din care să bea câte puțin, mai ferit de ochii celorlalți, cât să se mențină într-o formă constant bună, mai puțin sensibil la reacțiile altora. Intra între oameni pe care nu-i mai văzuse niciodată, și despre care știa puține lucruri, mai mult din ceea ce acceptaseră ei să fie comunicat pe internet despre cercetările lor, și-apoi ce poți înțelege dintr-un *c.v.* stufos, chiar și cu o fotografie atașată, când stai uneori lângă niște oameni cu care colaborezi, îi vezi toată ziua, ca dintr-o dată să-ți facă o surpriză și să afli, neașteptat, că sunt de fapt cei mai ari dușmani ai tăi.

— Dragă Mihai, — îl sfătui și Marina — te rog să nu te simți ca un pui între ulii. Să nu fii crispat, n-are ce să ți se întâmple mai mult decât să fii invitat la o colaborare internațională, de pe urma căreia n-o să ai decât de câștigat și tu și noi, și țara. Să-i mai pui la punct peăștia care-ți stau tot timpul între spițele roții, care te vor termina... Dacă te-au invitat niște somități în domeniu din vârful piramidei, nu trebuie decât să știi să profiți de ceea ce ți s-a oferit... Încearcă să uiți de unde ai plecat, încearcă să uiți de toată șleahța asta care nu așteaptă decât să te vadă mort cu toată ființa ta, care e laboratorul cu cercetările tale... Încearcă să fii la nivelul celor care au văzut în tine un colaborator de mărimea lor, fără să-ți mai amintești nici de câte retorte sau eprubete ți s-au spart în ultima lună, nici de șușotelile celor din jur, nici chiar de bolnavii la care te vei întoarce peste două săptămâni, cu alte idei, cu alte soluții pentru perfecționarea medicamentelor tale... Iar dacă totuși o să-ți aduci aminte de toate astea, încearcă să te simți într-un concediu în străinătate, cum am fost ultima dată în Germania și Cehia și unde ai uitat cine ești și ce răspundere ai...

Marina îi turui toate astea în timp ce bărbatul ei era în fața oglinzii și încerca să-și găsească o mină mai plăcută, ca un actor înainte de a intra în scenă. Își scurtă părul de pe favoriții mici cu o foarfecă pentru operații, pe care o găsisese prin casă, apoi se privi dintr-un semiprofil și din celălalt, să vadă cum îi stătea părul, dar hotărî că nu era cazul să treacă pe la frizer. Nu era bine nici să apară în fața acelor ca o păpușă bătrână gata de vânzare, dar nici prea neglijent, să nu lase nici impresia că el e ceea ce credeau colegii lui din București, vârful unui aisberg, omul de reprezentare, care știe lecția pe dinafară, dar n-are nici o contribuție la ea, dar nici inventatorul buimac, nehotărât să-și aleagă lumea în care să rămână, indiferent la cea unde trăia, ștergând tabla de scris de urma cretei cu ciorapii purtați o săptămână în buzunar, pe post de batistă.

În dimineața plecării, cam cu jumătate de oră înainte de opt, în fața casei lui parcară două mașini negre. Avionul era la zece fără un sfert. Din prima mașină coborî un om îmbrăcat într-un palton negru, sună, iar după ce apărui Mihai în ușă îi veni în întâmpinare să-i ducă bagajele la mașină, ca niciodată în vreo deplasare la vreun congres. Simți din nou fiorul importanței ce i se dădea, și fu gata să se întoarcă, să mai tragă un gât de whisky, să-și revină, dar omul acela îi făcu semn să-i ia la revedere de la familie și să urce în mașină, lângă șofer.

Mihai se întrebă ce rol va fi avut cea de-a doua mașină, unde zări chipurile a doi oameni, ce stăteau pe banchetele din față. Nu mai umblase escortat niciodată în viață, dar fără să-l întrebe pe omul în palton ce e cu mașina a doua, încercă să-și imagineze că probabil toată tevatura aceea era pentru că deplasarea lui nu reprezenta un eveniment doar pentru el, ci și pentru societatea românească. Nu reuși să realizeze cam cum se poate simți un ministru, senator sau

deputat plecat spre aeroport, însoțit de încă o mașină, și își spuse că ar fi fost mult mai la largul său dacă ar fi mers la Otopeni cu mașina lui, pe care i-ar fi adus-o acasă Marina.

Omul cu palton negru stătea în spatele lui, pe post de gardă, și asta îl irita cel mai mult. Nu-și dorise niciodată să fie altcineva decât cel ce era. Ori aerul acela scorțos, cu bodyguarzi, îl făcea să creadă că nu e pregătit pentru o întâlnire la un asemenea nivel, că nu va face față pretențiilor ridicate de australieni.

Ajunși la Aeroportul Otopeni, cei patru vlăjgani coborâră din ambele mașini să-l ajute la bagaje, să-l însoțească, să-i faciliteze trecerea prin filtrele vămii și ale poliției, încât se simți obligat față de aceia pentru amabilitatea lor, să-i invite la o cafea cu whisky, dar îl refuzară. Dar nici nu-l lăsaseră singur, să aștepte anunțul plecării pe unul dintre fotolii, ci rămaseră prin preajma lui, fără să schimbe vreo vorbă cu el, filând doar în stânga și în dreapta, de parcă Mihai ar fi transportat te miri ce documente internaționale importante pe care dorea cineva să i le fure, ori să-l răpească chiar pe el.

Îl uimi grija aceea exagerată față de persoana lui. Rămase doar cu o geantă cumpărată special de Marina pentru călătorie, după ce bagajele fuseseră trecute prin toate aparatele sub directă îngrijire a doi dintre însoțitorii lui, apoi urmărite să ajungă exact la avionul care trebuie.

De la o vreme, simțindu-i tot în coastă, fără să poată scoate o vorbă de la ei, începu să se simtă stânjenit, apoi de-a dreptul urmărit chiar el, fără să i se fi spus o clipă dacă oamenii aceia erau de la Ambasada Australiei, ori erau din corpul special de gardă al ministrului sănătății, ce luase desigur act de invitația primită de el. Privi spre ceilalți călători ce-și așteptau fiecare avionul spre destinația pe care și-o doriseră, și-i invidie pentru că se puteau bucura de clipele de libertate pe care le are omul înainte de a pleca într-o călătorie, când își imaginează ce va găsi la capătul drumului : casa, o insulă, niște oameni de afaceri cu care dorea să aibă un schimb de păreri, o Romă sau un Paris al muzeelor și vestigiilor.

Când se anunță pregătirea pentru cursa de Karaci, cei patru se apropiară de el și-l gardară până la poarta de ieșire. Apoi, după ce trecu de verificarea biletelor îi văzu salutându-l scurt, ca soldații din marina americană, și îndepărtându-se. Cât timp creaseră un gard viu între el și ceilalți pasageri, simțise cum încep să-i cedeze nervii, cum transpiră, de parcă nu ar fi fost în fața unui avion ce aștepta cursa pe pistă, ci într-o celulă și urma să fie dus la interogatoriu.

XXI.

Avionul survolă teritoriul muntos al Balcanilor și se îndreptă spre aeroportul Elinicon din Atena, pentru realimentare, loc de popas pentru toate zborurile ce făceau legătura între Asia și Europa. În timpul zborului, Mihai, ca și pasagerii ce-și aveau fotoliile lângă hublouri, încercă să deslușească din peisajul ce se întrezărea printre nori, țara deasupra căreia se află. Doar că de la zece mii de metri nu mai există țări, nu mai există granițe, ci doar continente, înconjurate de mări și oceane, insule fără de nume și munți, de pe coamele cărora se puteau vedea zăpezile mai aproape. Într-un avion ești într-o altă lume, aflată paralel cu cea reală, unde nu se întâmplă decât ceea ce dorește pilotul, stewardesa și Dumnezeu.

Mihai reuși să se debaraseze de senzația aceea concentrațională pe care i-o dăduseră cei patru vlăjgani în paltoane negre, abia după ce trecu peste Munții Rodopi. Știa că acolo, în avion, între risc și plăcerea de a ajunge mai repede la o destinație îndepărtată, e mai puțin decât o secundă, pe care mii de oameni în fiecare clipă o ignoră după principiul simplu că mie nu mi se poate întâmpla ceva rău, doar celorlalți. În avion erau oameni de toate culorile și națiile, de la tuciurii, la blonzi și înalți, de la indieni, la pakistanezi și malaezieni, cu care avea să-și continue

călătoria și după schimbatul avionului la Karaci. Îi revenise pofta de a comunica cu cineva, de a afla lucruri noi despre oamenii din cealaltă parte a lumii, dar lângă el se afla un indian, pakistanez sau iranian, care la toate întrebările lui răspundea numai prin da și nu, de parcă n-ar fi avut voie să divulge cine e, cu ce se ocupă și unde merge.

Încearcă să-și revadă atunci textul comunicării pe care avea s-o prezinte la Congres. Își notă ceva pe marginea unor fraze, apoi renunță.

Se lăsă furat de acțiunea unui film ce se desfășura pe un ecran destul de lat, pentru ca și cei aflați în spate să-l poată urmări. Se întrerupse doar atât cât dură prânzul, apoi uită subiectul, numele personajelor și renunță. Încercă să doarmă, să-și găsească liniștea pe care-o ai când te ști departe de casă, să-și refacă forțele pentru ca la următoarea escală să încerce să caute alt loc, lângă un om cu care să poată vorbi ceva.

La Karaci schimbă avionul, timp în care se lăsă furat de harababura lumii aceleia orientale, gălăgioase și colorate, cu niște discrepanțe enorme între categoriile de oameni. Cu niște reguli stricte pe care cei de jos le respectau cu strictețe, în vreme ce suspușii erau într-atât de siguri pe poziția lor în această lume, încât reușeau să-i uimească și chiar să-i inhibe pe europeni. Dar privirea aruncată în jurul unui aeroport, a bazarelor de acolo este una a turistului, pentru care nu există nici un fel de diferențe sociale, care în țara lui de baștină știe că există și le respectă, doar că în Orient totul pare rămas într-o epocă a sclavagismului, unde hamalul știe că dacă va avea copii, tot hamali or să fie.

Ocoliseră, în drum spre Pakistan, pe deasupra munților Iranului, când creștele acelora se apropiaseră foarte mult. Mai departe aveau să treacă peste India, să aterizeze la Delhi, apoi la Bombay, la Bangkok, apoi la Singapore, unde schimbau din nou avionul.

În timp, asta însemna încă o zi și o noapte. Pentru Mihai, care uitase deja pentru ce se află în călătoria aceea, totul devenise fascinant. Își dorise mai mult ca orice să ajungă în lumea Orientului, unde adăstau în sejururi costisitoare mulți dintre îmbogățiții României de după revoluție, în hoteluri luxoase, cu piscine curate. Un întreg Ocean Indian se putea vedea în zare, către sud.

După schimbarea avionului la Singapore, reuși să descopere printre pasageri pe un tânăr american de origine anglo-germană, care avea același drum cu el. Tânărul, la vreo treizeci de ani, bea dintr-o sticlă plată pe care o avea în buzunarul din spate al pantalonilor, șaten, înalt și gata de orice prostie îi venea lui în minte, ori îi era sugerată de lumea mărunță, galbenă, cu ochii alungiți, pe care, după propria lui declarație făcută lui Mihai, nu dădea doi bani.

Era un amestec de emfază și ură în toată regula față de oamenii aceia care cu ani în urmă îi uciseră pe cineva din familie, în timpul războiului din Vietnam. Mihai vedea în el copilul teribil al unei supercivilizații, conștient de poziția lui față de oricare dintre oamenii de pe glob. Ezită la început să-i spună că e din România, apoi luat de un puseu de patriotism îi spuse, știind sigur că Werner, pentru că află destul de repede că tânărul se numea Arthur Werner, nu știa nici măcar pe ce continent să așeze respectiva țară. Important era că între țările cele două nu fuseseră niciodată conflicte armate directe, capabile să-i stârnească aceluia vreo urmă de resentiment.

Mihai îi vorbi despre Germania, de care Werner nu doar că auzise, dar știa și amănunte legate de cel de-al doilea război mondial, unde iarăși îi murise cineva, în timpul eliberării Franței sau Olandei, dar avea o mai mică importanță pentru că omul acela îndepărtat, care putea să-i fie chiar bunic, nu pierise eroic, ci încercând să-și găsească într-un sat din Ardeni niște neamuri colaterale, de care se despărțise înainte de a pleca în America. Venise războiul, schimbase destine, schimbase granițe, schimbase fața lumii într-o ruină de pe urma căreia trebuia început totul de la capăt. Doar fața Americii n-o schimbase, decât prin reticențele ce le aveau în continuare cetățenii ei față de ruși, deși fuseseră aliați, și față de inamicul german.

Werner nu fusese niciodată în Europa mai departe de Cambridge, unde studiasă, alături de încă un prieten al lui. N-avea curiozitatea de a ști cum trăiau strămoșii lui, dar nici snobismul de

a cunoaște ceea ce nu-l interesa direct, adică lumea culturală a Europei. Vizita în Franța, la Paris, o considerase întotdeauna un moft, iar cea la Roma, o călătorie de oameni bătrâni, în căutarea unor amintiri dintr-o tinerețe de altădată, când filmele cu Gary Cooper sau Cary Grand, aminteau de niște nostalgii ale americanilor pentru un continent de unde veniseră. Generația din care făcea parte era conștientă că totul se petrece doar pe continentul american și că tot restul lumii, mai puțin China și Rusia, pot fi la picioarele lor oricând.

Îl întrebă dacă era căsătorit și află cu stupefație că tânărul, deși nu avea decât puțin peste treizeci de ani, era deja divorțat, fără să-și facă probleme că la vârsta aceea începea o a doua viață, cum nici părinții lui, divorțați la aproape șaiszeci de ani, nu-și mai aduceau aminte de familia lor de odinioară.

„O viață poate reîncepe la cincisprezece ani. La patruzeci, sau la șaptezeci... Te muți în alt stat, uiți de cel ce ai fost și mergi mai departe, până la capătul zilelor... Dacă ești bolnav te tratezi. Dacă vezi că femeia de lângă tine vede în boala ta o vină a tinereții, cum a fost cazul părinților mei, divorțezi și-ți cauți pe cineva care te crede că ești așa cum arăți, bolnav sau sănătos... Dacă e să mori !... Mori !... Asta e !” turui Werner în câteva minute toată povestea familiei lui și o concepție dinamică asupra vieții, care te face să poți trece mai ușor peste greutăți, să-ți poți reveni după eșecuri repetate.

„În fond, menirea noastră e să ne ducem destinul nostru personal la capăt, nu mereu legat de un spațiu sau de niște oameni, chiar dacă i-am iubit cândva, sau ne-au fost părinți...” încheie tânărul.

Mai trase o dușcă din sticlăta lui din buzunarul de la spate, apoi, ca și când tot ceea ce a spus el era suficient pentru un dialog, adormi aproape instantaneu, înainte ca Mihai să fi apucat să-i spună măcar coordonatele geografice ale țării de unde venea, necum ceva despre el și despre marele congres la care fusese invitat.

Pe aeroportul din Sydney fu așteptat de doi oameni, deși se temuse că va avea de luat vreun taxi până în oraș, unde apoi să dea telefoane și să caute după institutul care organizase congresul. Îl preluară, îi duseră bagajele la o mașină albă, deosebită de tot ce cunoștea el din Europa, cu volanul pe dreapta, apoi îi dădură cheile și-i spuseră că atâta timp cât se află în Australia, mașina aceea este a lui, apoi îl sfătuiră să îi urmeze până la reședința lui aflată undeva în partea de nord a orașului, într-o zonă rezidențială, izolată de restul lumii printr-un gard înalt, ca toate proprietățile din fostul imperiu britanic.

Mihai trebui să facă mai multe manevre să se poată obișnui cu poziția volanului, dar mai ales a schimbătorului de viteze, pe care-l avea acum la mâna stângă. Trebui să se concentreze, după toată oboseala drumului, pentru a nu face vreun accident. Cei din față sesizaseră felul stângaci în care conducea musafirul lor și reduceră din viteză, să-l lase să se obișnuiască mai repede cu tipul de mașină, ceea ce-l încurcă și mai mult pe Mihai, care se simțea acum studiat în oglinda retrovizoare de cei din față.

Autostrăzile îi luară ochii în mai multe rânduri și fu cât pe aci să acroșeze alte mașini ce încercau să-l depășească, tendința lui fiind aceea de a merge pe dreapta. Își spuse chiar că dacă toate vor merge așa, de-a-ndoaselea, avea să se facă de minunea celorlalți, după toată grandoarea cu care fusese primit.

Începu chiar să trăiască un ușor sentiment de culpă că în locul lui nu fusese invitat un om mai tânăr, capabil să se adapteze mai repede la tot ceea ce însemna lumea de azi, la specificul fiecărui continent, al fiecărei țări mai îndepărtate, unde ar fi fost invitat. Dar nici un absolvent de medicină nu se arătase interesat să-i continue munca, unii dintre ei, cum aflase la Sihăstria, luând, mai degrabă, calea călugăriei, ori cea de muncitori necalificați în construcții, prin țările Europei de vest.

Când se văzu în mijlocul unui hățiș de străzi suprapuse, trebui să facă un efort în plus să se țină de urma mașinii din față, care, pentru a nu încurca circulația, mărise viteza. Se simțea stingher, la volanul unei mașini total aiurea, trebuind să se țină după un ghidaj în mișcare, așa că

renunță să mai privească spre toate luminile și imaginile care-i furau ochii și să se concentreze doar pe stopurile aprinse ale mașinii din față. Spera ca acel coșmar să nu țină prea mult.

Când intrară pe o șosea de centură, mai apropiată de imensul oraș, reuși în două rânduri să piardă urma celor din față. Intră în panică, accelerează, și depășe cu greu mașina ce se interpune între el și gazdele lui.

Regreta clipa în care plecase din București, din Europa, nu mai avea nervi să suporte o lume întoarsă pe dos, căreia trebuia să i se adapteze tot timpul. I se părea, chiar, că e undeva pe o altă planetă sau într-un vis.

Într-un târziu ajunseră în dreptul unui domeniu, cu copaci, parcuri și câteva clădiri ce aveau fațadele spre ocean, înconjurat de un gard înalt, din beton. Mihai avu senzația că a ajuns undeva în Anglia, unde curțile imense sunt înconjurate, tot așa, de garduri, cu peluze și copaci, printre care trece un drum care duce la clădiri. Simți cum imediat după depășirea porții înalte de fier forjat intră pe o alee acoperită cu pietriș. Îl auzea scrâșnind sub roți și se întreba dacă tăiasse în câteva zile și nopți trei continente, sau o luase doar către vest și ajunsese dincolo de Pasul Calais, pe terenurile bine îngrijite ale unui lord din Anglia. Clădirile din mijlocul micului domeniu erau însă moderne, nu pe măsura celor fortificate, cu cărămidă exterioară, și hornuri înalte și masive din Marea Britanie.

Gazdele îi dădură un fel de carduri-chei ale apartamentului său, ale porții și ale ușii de la intrare, apoi îl salutară respectuos și dispărură pe aceeași alee, spre autostrăzile pe unde veniseră. Un majordom îi preluă mașina și i-o parcă într-un garaj aflat nu departe de cea mai mare dintre clădiri. Mihai bănuia că acolo aveau să fie găzduiți toți cei care participau la Congres. Bagajele îi fură duse în cameră, de către același majordom, care, înainte de a pleca, îl întreabă la ce oră dorește să ia dejunul, pentru că intraseră de mult în noapte și bănuia că cinase undeva.

Mihai studie apartamentul cameră cu cameră, ieși pe balconul dinspre ocean și rămase să se liniștească, ascultând vuietul valurilor ce se loveau de țărm. Undeva în dreapta cerul era iluminat și feeric.

„Sydney, — își spuse Mihai — și n-am apucat să văd din el încă nimic, decât niște autostrăzi suprapuse, câteva clădiri-turnuri și o imensă baie de lumini multicolore... Bănuiesc că mi-ar trebui cel puțin o lună să-l învăț umblând pe jos, cu o hartă în mână, stradă cu stradă, cartier cu cartier... N-am atâta la dispoziție, iar dacă programul va fi atât de riguros, cum e trecut în desfășurător, ar însemna să-l văd din nou, doar în trecere, de la distanță, în drum spre aeroport...”

Se trânti pe pat și-și scoase pantofii din picioare unul cu altul, ascultându-i cum ajung pe podea. Își scoase ciorapii transpirați și-i lăsă undeva aproape de pat, apoi își prinse capul cu palmele, și, cum era cu fața în sus, începu să studieze tavanul. Dintr-o dată se auzi o voce calmă, ce venea parcă din perete, care-i spuse :

— Poate că n-ar strica, după atâta drum, să faceți o baie...

Mihai sări în picioare cât era de obosit, începu să se dezbrace, să-și depună în dulapuri garderoba adusă, să-și strângă ciorapii aruncați aiurea și să-și ducă pantofii lângă intrarea la baie. În mai puțin de zece minute era doar în chiloți, cu pijamalele în mâna dreaptă și intra sub duș. După liniștea ce i se instalase în suflet după ce coborâse de la volanul mașinii, glasul care-i șoptise că e nespălat, că trebuie să-și facă ordine printre lucruri și abia apoi să se culce, îl tulbură din nou, bănuind că undeva, într-un colț al camerei, sau poate că peste tot existau camere video ascunse, care-i urmăreau clipă de clipă pe locatari.

Era pentru a doua oară când regreta că dăduse curs invitației la Congres. Nu-l terorizase lumea zgomotoasă din jurul aeroporturilor, unde schimbare avioanele sau făcuse escale, nu-l obosise nici măcar drumul continuu pe deasupra continentelor și al oceanelor, nu-l stresase nici măcar tăcerea pasagerilor sau prezența lor în avioane, cât acel drum de la aeroport la reședința ce-i era rezervată, și faptul că se știa din nou urmărit pas cu pas, clipă de clipă, din baie până la patul lui.

După ce ieși de sub duș, dădu drumul apei calde în baie să se bălăcească ostentativ, încă vreo jumătate de oră, să vadă ochiul acela spurcat că vine dintr-o țară civilizată cu un consum de apă pe cap de locuitor asemănător cu cel din Australia. Folosi toate săpunurile și șampoanele ce le găsi prin baie, apoi, ostenit de atâta apă, se trânti din nou în pat, îmbrăcat în pijama pe care i-o cumpărase Marina special pentru călătoria aceea. Când din același perete se auzi aceeași voce :

— Poate că sunteți obosit și ar trebui să vă culcați...

Asta întrecea orice imaginație. Dar dacă era un insomniac, dar dacă ar fi dorit să-și mai revadă comunicarea pentru a doua zi... N-apucă să se înfurie mai mult pentru că lumina din tavan deveni crepusculară, apoi se stinse. Într-un fel, se bucura că în acest fel nu mai putea să-l urmărească nimeni. Căută o veioză, o găsi, dar n-o aprinse, preferând să meargă din nou pe terasă, să se bucure de vîietul oceanului, de luminile ce se vedeau în depărtare și de briza caldă, de vară, ce se abătea spre uscat. Îl cuprinse nostalgia anilor de tinerețe, când mai avea timp și pentru el și mergea la mare, un fel de lac sărat și negru, față de oceanul ce i se întindea acum înainte. Se reîntoarse în pat, reușind să se obișnuiască cu interiorul camerei, luminat slab de niște raze difuze ce se strecurau printre perdele, de afară, din depărtare, de pe țarm.

„Aștia o să-mi sugereze și ce trebuie să visez, — își spuse închiudat că nu se poate simți la largul său — ca mâine, la lucrările congresului să fiu în forma cea mai bună...”

Deși era frînt de oboseală, simțea că nu poate adormi. Se ridică, traversă tiptil prin cameră până la dulapul din zid și căută sticla de whisky pe care și-o pregătise în loc de orice somnifer. Bău două înghițituri zdravene, apoi se reîntoarse în pat, dar când crezu că se va relaxa, așteptând să i se împrăstie alcoolul prin tot corpul se auzi vocea din nou :

— Dacă doriți un scotch, aveți în barul de lângă frigider, în cealaltă cameră. Trecu închiudat, să le facă hațărul celor ce-l urmăreau, prin cameră până la bar, își turnă o jumătate de pahar cu scotch, îl ridică spre unul din colțurile camerei, apoi îl dădu dintr-o dată pe gât.

— Acuma-i bine ? — zise în românește, și puse paharul la loc.

Până dimineața avea să mai aibă surpriza de a fi întrebat la ce oră dorește să ia dejunul, pentru că la sosire uitase să facă această precizare. Ațipise, se mișcase poate într-un fel mai ciudat și cel care-l urmărea crezuse că încă mai e treaz. Se deșteptă de-a binelea și strigă :

— La cinci !

— Dar congresul începe la zece...

— La opt, e bine ? !

Nu se mai auzi nici un sunet. Înfurat că nici măcar nu era lăsat să doarmă, Mihai aprinse veioza și începu să cotrobăie după ceva prin dulap. Își pregăti tot dosarul, C.D.-urile pentru demonstrații și le aduse pe toate la căpătâiul lui, pe noptieră. Apoi stinse lumina și adormi. Îl ostenise războiul lui surd cu acele camere video care-i urmăreau toate mișcărilor, fie pe lumină, fie pe întuneric.

Spre ziuă, cât să-i fie somnul mai odihnitor, reuși să viseze ceva cu casa lui din strada Vernalli, apoi cu clinica, cu cabinetul său, cu laboratorul. La opt fix apăru majordomul cu micul dejun și ziarele de Sydney din dimineața aceea. Mihai îl privi ca pe un nenorocit care n-are altceva de lucru decât ca pentru un salariu, nu știa cât de mare, să-și urmărească locatarii pas cu pas, și pe lumină și pe întuneric și să le dea cele mai neașteptate sfaturi, ca aceia să știe că trebuie să urmeze un anumit tipic înscris în gena australienilor de leul britanic.

Cât timp luă dejunul, răsfoi ziarele și rămase surprins de un titlu pus pe un sfert din pagina întâi : *Procesul măgarilor*, ce se continua pe trei pagini din interior. Era vorba despre o lungă serie de înfățișări, la care participaseră juriști din întreaga lume, pe o temă cel puțin bizară pentru un european. Australia, după cum știa și Mihai, era țara oilor și a bivoliilor negri, un fel de vaci mai bine dotate decât cele din altă parte a lumii, negre, ce aduceau și cu bizonii și cu alte bovine mari, care fuseseră domesticate și erau crescute în ferme. Povestea însă nu era despre ele, ci despre enormele turme de oi pe care fermierii australieni le separau fie cu elicopterul, lăsându-se între ele, fie cu cămile aduse din Africa. Cum oierii erau de cele mai multe ori din

zona Balcanilor, li se părea cel puțin ciudat să-și urmărească animalele din turmă de pe cocoașa unui dromader, așa că în mare taină reușiseră să aducă pe continent, într-o zonă mai puțin locuită din nord, un transport de măgari, mai potriviți cu activitatea lor.

Mult timp n-a aflat nimeni de prezența măgarilor pe continent, până când, într-un weekend, câțiva orășeni rătăciți pe la marginea deșertului australian au dat de niște animale ciudate, asemănătoare, într-un fel, cu iepurii, prin urechile mari ce le aveau, dar și cu chip de cal. Fu sesizată de urgență poliția, toate organele abilitate, pentru a se afla ce anume animal fusese adus clandestin pe continent, când, după invazia iepurilor ce se înmulțiseră peste măsură, pe la 1700 și ceva, fusese dată o lege ce interzicea, sub pedeapsă maximă, introducerea oricărui animal ce nu făcea parte din fauna Australiei.

Pocinogul căzuse pe niște păstori greci, depistați de organele abilitate că aveau o asemenea turmă ciudată, descoperind, după cercetări făcute pe toată coasta de răsărit și de nord, o sumedenie de măgari, folosiți de aproape toți oierii proveniți din Balcani, în locul cămilelor și a elicopterelor. Câțiva fermieri, ce aveau în slujba lor păstori învinovați fuseseră dați în judecată de către stat, urmând ca animalele să fie sacrificate până la ultimul, oierii să fie puși după gratii, iar fermierii, ce închiseseră ochii unei asemenea încălcări a legii, să primească importante amenzi.

Procesul durase cinci ani, cu probe pro și contra, după cum martorii apărării, avocații și judecătorii, făceau parte dintr-o tabără sau alta de emigranți. Apoi dimensiunile lui depășiră limitele continentului australian, fiecare dintre părți apelând la ajutorul celor din neamul cărora proveneau. După anchete făcute în timp, s-a aflat că primele exemplare fuseseră aduse cu zece ani în urmă, ținute ascunse și numai spre folosul unei mici grupări de balcanici. Vasul care le transportase fusese grecesc.

S-a mers până acolo încât au fost urmărite toate acostările vaselor grecești pe întreaga coastă din jurul continentului, fără să se poată da de urma vinovaților. În final, după ce la masa judecătorului s-au perindat australianii, englezii, americanii, a venit rândul să se apeleze și la un grec, care a demonstrat că asinul e un animal sfânt, pentru că la dus pe Iisus în spinare când a intrat în Ierusalim și astfel procesul s-a încheiat.

Mihai se amuză copios, așteptându-se ca în zilele următoare să mai afle și alte ciudățenii despre niște oameni care-și urmăreau musafirii și în somn.

XXII.

Lucrările Congresului se desfășurau în una dintre clădirile aflate în același perimetru al domeniului, pe care Mihai n-o zărise din pricina întunericului. Într-un amfiteatru cu peste două sute de locuri se strânseseră, la ora fixată în program, mai bine de cincizeci de cercetători din întreaga lume. Sala era cu o arhitectură aparte, pereții laterali fiind în trepte, cu o închidere ovală la capătul din spate și o deschidere mai largă în față, unde era prezidiul, iar la spatele lui un ecran, pe care urmau să fie prezentate demonstrațiile. Tavanul era format din niște piramide late, ce dădeau sălii o acustică aparte, în așa fel încât oricare dintre cei prezenți ar fi dorit să intervină, ar fi putut să fie auzit de toată lumea fără ajutorul unui microfon.

Înainte de deschiderea oficială, tuturor participanților le fusese distribuită o mapă cu toate detaliile programului, între care, Mihai descoperi și o zi destinată vizitării Sydney-ului, ultima. Își găsi numele, ziua și ora la care urma să fie în atenția tuturor, apoi descoperi că fostul lui companion din avionul ce-l adusese de la Singapore era Arthur Werner, pe care încercă să-l găsească în masa de necunoscuți, îmbrăcați ca de vară, în cămăși cu mâneci scurte și cravate, unii, iar alții în haine mai lejere, safari-uri, ori pur și simplu un tricou alb și o pereche de

pantaloni de Doc, mai toate deschise la culoare. Doar cei din prezidiu erau în costume și Mihai, care contrasta în sală față de toți ceilalți.

Comunicarea lui avea să aibă loc în chiar prima zi, la două ore după deschiderea oficială. La amfiteatru ajunse în câteva minute, după ce unul dintre cei care-l așteptaseră la aeroport venise în holul clădirii unde erau cazați mai mulți dintre invitați. Tot acela îl informă că programul este cât se poate de lejer, iar dacă careva dintre participanți nu este interesat de una dintre temele dezbătute, poate să-și ia mașina și să dea o tură prin Sydney ori pe litoralul oceanului, unde avea suficiente locuri pentru distracție, putând să se întoarcă la lucrări când ar fi dorit.

După cele petrecute în apartamentul lui, Mihai se îndoia că lucrurile stau tocmai așa, și-apoi nu bătuse mai bine de cincisprezece mii de kilometri să stea pe malul oceanului și să-și toace diurna primită pentru călătoria cu avionul, din care nu cheltuise decât două sute de dolari. Ce i se păru ciudat era că imediat după deschidere nu începeau demonstrațiile participanților, ci se lua o pauză destul de lungă.

Ajuns în sală încercă să-i numere pe cei prezenți, apoi pe cei ce erau înscriși în program și descoperi că acolo apăreau în total doar douăsprezece nume, ceea ce însemna că alții nu veniseră ca el și ca Werner singuri, ci în delegații mai mari, din care doar unul era trecut cu o comunicare sau o prezentare de experiment.

După toate precauțiile de nivel guvernamental, își spusese el, s-ar fi așteptat ca acel Congres să se desfășoare undeva, în plin centrul Sydney-ului, cu o participare masivă, de până la o mie de oameni de știință, cu televiziuni, interviuri, declarații, tam tam în presă, și nu într-un loc izolat, la fereală de ochii lumii, ba, cum avea să afle mai târziu, extrem de bine păzită de niște gardieni cu câini, care patrolau de-a lungul zidurilor ce înconjurau întregul domeniu.

Dimineața nu apucase să facă decât o scurtă tură de dezmoțire pe aleile din jurul acelor clădiri, descoperind că erau aproape identice, după o arhitectură modernă, cu acoperișuri plate, ca niște hoteluri de cinci stele, pentru cei mai bogați oameni din lume. Nu se simțea ca făcând parte dintre aceia, dar își imaginea atunci, în scurta sa plimbare, că în alte țări, cercetări și rezultate cum reușise să aibă el, i-ar fi adus o notorietate și niște averi fabuloase.

Ceva mai târziu, în cuvântul de deschidere al unui om la vreo patruzeci de ani, află un lucru cu totul neașteptat, că acel domeniu era al unuia dintre ei, care inițiasse cu ani în urmă cercetările pe variantele neconvenționale de tratare ale formelor de cancer, ca alternative reale pentru descoperirea unui remediu capabil să stopeze boala, să o determine să intre în remisiune și chiar să o facă să dispară. Pentru cercetările acelea exista o susținere guvernamentală importantă, și toate măsurile de precauție ce erau luate aveau menirea de a proteja oamenii și secretele experiențelor lor, așa încât invitații să-și poarte permanent ecusoanele, pentru a nu fi confundați cu niște intruși de către gardienii ce păzeau locul.

Ce i se păru ciudat lui Mihai era faptul că, deși invitații fuseseră aduși fiecare de la aeroport și cazați în hotelurile respective, nu li se spusese nici atunci, nici măcar în cuvintele de deschidere, nimic despre locul unde se aflau laboratoarele medox, care, după toate probabilitățile, se găseau tot în același perimetru bine păzit. O fortăreață a cercetării aflată sub auspicii guvernamentale, cu cele mai moderne dotări, cu hoteluri pentru oaspeții de peste hotare, cu niște reguli stricte de deplasare și precauții maxime față de presă, ce nu putea face decât să distorsioneze, prin banalizare sau proastă înțelegere a fenomenelor subcelulare, datele unor cercetări fundamentale de cea mai mare importanță.

Unul dintre organizatorii care luase cuvântul spusese chiar că nu e nevoie de publicitate prea mare unui proces în plină desfășurare, și că invitații care au crezut că vor fi eroii unor interviuri, să nu se simtă frustrați, nici ignorați, pentru că nici un post de televiziune, sau un ziar nu cunoștea faptul că în zilele acelea se desfășura acolo un Congres mondial.

„Este problema lor dacă vor să stea cocoțați pe zidurile împrejmuitoare cu aparatele de fotografiat sau filmat gata pregătite, pentru că aici nu vor vedea nici staruri dezbrăcate, nici orgii ale unor personalități din linia întâi a lumii, ci niște oameni oarecare, ce se deplasează între o

clădire sau alta. Iar gardienii noștri vor ști ce să facă să nu ajungă până în această sală... Oricum subiectele pe care le dezbatem aici sunt ale științei și nu ale publicului dornic de scandal și dezvăluirii...”

Pauza ce urmă după deschiderea oficială îi mută pe toți într-un demisol larg, ca un fel de cabaret, cu lumini discrete și muzică disco în surdină. Câteva fete tinere, îmbrăcate sumar, umblau printre invitați cu niște tăvi pe care se aflau sandvișuri. Erau melaneziene, alese după frumusețea și perfecțiunea trupului și chipului, să aducă o notă de autenticitate locului unde se desfășura congresul, să anime atmosfera, ca niște gheșe pregătite special pentru niște discuții de cea mai mare taină și gravitate. Și după un tipic doar de gazde cunoscut, fetele ce reușeau să stârneasă toată masa aceea de bărbați, erau înlocuite în timp cu altele, tailandeze, apoi albe, ca spre final să reapară toate, cu alte tăvi, spre bucuria tuturor celor ce erau acolo.

Mihai ar fi băut un whisky, dar crezu că în timpul congresului nu se putea consuma alcool, ca dintr-o dată să-l vadă pe Werner cu un pahar de scotch în mână. Îl întrebă de unde îl are, iar acela îi arătă calm un perete din spatele sălii, unde erau zidite câteva butoaie, cu toate tipurile de whisky și vin de mare faimă în lume.

— Simplu, îi spuse Werner, te duci, ieși un pahar de pe pultul din dreapta și mergi la robinet. Torni cât îți dorește pântecul, din ce whisky vrei, apoi vii să stăm de vorbă...

Atunci de-abia descoperi și Mihai de ce era atât de mare înghesuiala în partea din spate a barului. Oamenii se serveau, fiecare după pofta inimii, astfel ca sandvișurile aduse de fete să poată trece mai repede, ca alte fete, cu alte tăvi să poată să le încânte privirile.

După ce atmosfera s-a mai încins, fetele au fost lăsate spre deliciul ochilor celor mai tineri, iar ceilalți începură să discute detalii privitoare la stadiul la care ajunseseră cu cercetările lor, la rezultatele ce le aveau cu varianta lor a medoxului. Se vorbea chiar de „varianta națională” a medoxului, ca un produs al unor laboratoare aflate sub protecții guvernamentale, ce trebuiau acum puse cap la cap, în măsura în care guvernul unui stat ar fi acceptat să concesioneze secretul produselor respective.

Mihai bău puțin, cât să se simtă mai la largul lui, își desfăcu nodul de la cravată, și rămase atent la ceea ce se discuta acolo, de niște cercetători care în țările lor nu sunt considerați nici vraci, nici vindecători ci oameni de știință și li se dă cea mai mare atenție și sprijin. Atunci de abia se dumeri de ce anume fusese condus la aeroport de cei patru bodyguarzi, de ce fusese tratat încă de la aeroportul din Sydney ca o mare personalitate venită de pe un continent față de care sufletul emigrantului din Australia continua să aibă anumite complexe.

Începu să se relaxeze. Reintră chiar în sala de conferințe să-și depună haina și să rămână într-o cămașă gri-albăstruie cu mânecă scurtă, lăsându-și să-i atârne cravata desfăcută la gât, să-i mai coboare din anii pe care-i avea, și să-l așeze în rând cu ceilalți. Asculta cu atenție fiecare detaliu pus în discuție, și se lămurea că el trecuse de faza respectivă, ori pe care nici măcar nu o încercase, o omisese, știind că rezultatele aveau să fie negative.

Intervenii în câteva rânduri cu niște precizări care-i uimi pe toți cei ce erau în grupul respectiv, evitând să intre în detalii prea amănunțite de teamă că aceia, specialiști în domeniu, ar putea prelua deîndată ideea lui, secretul lui. Atunci abia

și acolo, în barul de la demisolul unei clădiri ultramoderne de la celălalt capăt al lumii, se dumeri că era deținătorul unor taine pentru care alții ar face moarte de om.

Privi în jur, spre acei colegi din toată lumea și se întrebă dacă mai era măcar unul dintre ei care trăiește mereu sub teroarea veșnicelor șicane venite din partea unor oameni dornici să se acopere cu o glorie ce nu le aparține, ori a unor forțe oculte, care-i zădărnicesc mereu înaintarea.

„Acum sunt aici. Pentru nimeni dintre toți aceștia Chindiș și ceilalți de care nici eu nu știu nu există nici cât ecusonul vreunuia dintre gardienii ce ne păzesc...”

Reintragră în amfiteatru și începură demonstrațiile, ca un fel de continuare a discuțiilor ce se desfășuraseră în demisol. Era exemplificarea, argumentația teoriilor asupra cărora se dezbătuse până în detaliu în acel bar, cu maximă lejeritate, cum se discutau în agora ateniană problemele cetății.

După mai bine de o oră se dumeri că toți mergeau aproape pe aceleași principii, cu deosebirea că unii erau mai avansați în cercetările lor, folosindu-le deja în tratamentul pacienților, iar alții aveau mai dezvoltată partea teoretică, până la niște detalii la care nici el nu s-ar fi putut gândi. Făcu legătura atunci cu insistențele lui Theodor de a încerca să folosească în formula chimică a medoxului apa antagonică și cea biologică. Dar el era și cercetătorul și practicianul. Nimeni dintre cei care veneau la el să fie tratați nu-l întrebau în ce fază se află cu cercetările lui, ci voiau să știe că li se va mai prelungi viața cu un an, doi, zece, cât mai mult, iar el trebuia să le răspundă cerințelor lor, să-i scoată din disperarea în care erau.

Dacă ar fi fost să urmeze sfatul lui Theodor, trebuia ca un an să fi închis clinica, adică să-și fi alungat pacienții, singura lui sursă de venit suplimentar față de salariatul de la spital, și să facă doar experiențe. Ori fără acei bani n-ar fi avut cu ce să-și procure cele necesare producerii medicamentelor lui, aflate la faza la care erau. Abia acolo, la Congres, simți să el e într-un circuit închis, singur, împins de la spate, când și când, de capul teoretic al colegului său, care nu i-ar fi stat alături în laborator sub nici o formă, dintr-un principiu de viață la care nu voia să renunțe.

După primele demonstrații urmă o nouă pauză. Atunci se dezbătură toate variantele posibile ale îmbunătățirii produselor sau ale formulei chimice a medoxului, în același demisol, printre alte fete cu tăvi adunate parcă după dimensiunile corpului de pe toate meridianele lumii, de parcă n-ar fi fost o dezbateră științifică de mare importanță, ci niște faze preliminare pentru desemnarea de miss univers din anul acela.

Știind că în următoarea repriză a demonstrațiilor va intra el, cu cele câteva c.d.-uri, bău o jumătate de pahar de whisky, apoi goli aproape o tavă de sandvișuri, un fel de-a spune, de scoici din aluat în mijlocul cărora se aflau fie preparate din caracatiță, fie salate sofisticate, cu muguri de bambus. Intervenii mai cu prudență în disputele la care asista, păstrându-se pentru ceea ce avea să spună.

Prezentarea lui fu concisă și extrem de exactă, fără a omite vreun detaliu pe care l-ar fi putut socoti secret profesional sau de stat. Urmare, spre surprinderea tuturor, o sumă de grafice, unde se prezentau în date concrete evoluția diferitelor forme ale cancerului, pe un eșantion extrem de mare de bolnavi, apoi fotografiile ale tumorilor înainte și după tratamentul cu medox, la un an, la doi, la zece ani, încât fu aplaudat la scenă deschisă.

După ce se întoarseră în barul subteran fu înconjurat de aproape toți participanții, care nu mai pridideau cu întrebările : câți angajați are ?... De când a început cercetările ?... De când a început să le aplice ?... Ce dotări are la clinica pe care o conduce ? ... Cum se descurcă cu cercetătorii care au mereu pretenții la aparaturile cele mai sofisticate ?... Câte laboratoare are și dacă sunt asigurate față de posibilități intruși... Dacă cel ce conduce cercetările ia în considerare toate observațiile pe care le face el, ca medic practician, sau uneori merg de capul lor, experimentând iluzii teoretice, care nu pot fi aplicate nici măcar pe cobai ?... La cât se ridică contribuția guvernamentală în susținerea acestui proiect de importanță mondială ?... Ce facilități are de la oficialități pentru a se putea documenta în străinătate, atât el, medicii din subordine, cât și cealaltă echipă, de cercetare, pentru a-și perfecționa produsele ?... Câți pacienți poate să rezolve cu întreaga echipă într-o singură zi ?... ș.a. încât Mihai nu știu pe moment dacă era cazul să le spună adevărul, sau să inventeze ceva, pe măsura celor ce se spuneau și se puteau vedea acolo. Nu l-ar fi crezut nimeni că un singur om, cu două asistente, tolerați într-un spital cu un laborator, un cabinet și trei saloane, ar fi putut să aibă asemenea rezultate complexe, și experimentale dar și de tratare a bolii.

Evită să dea un răspuns direct și imediat, iar ceilalți nu mai insistară, înțelegând că acel om nu putea dezvălui niște secrete de interes național, cum nici ei nu puteau să o facă. Îl felicitară din nou și-i urară ca la următoarea întâlnire să-și aducă cu el o parte din echipa cu care lucrează. Unul dintre organizatori promițând chiar că se va ocupa ca delegația din România să cuprindă minimum cincisprezece oameni.

Mihai le mulțumi, bău un pahar de vin, goli jumătate dintr-o tavă cu picanterii din Oceania și începu să se relaxeze, să redevină cel care se știa, și la care peste trei zile urma să se întoarcă, în avioanele de Singapore, Karaci și București. Putea asista calm la ce făcuseră alții, mai parcimonioși în a-și dezvălui toate detaliile cercetărilor sau rezultatelor obținute.

Constată pentru sine că deținea de fapt unul dintre secretele majore ale producerii substanței primare de care ceilalți se loviseră și nu reușiseră să treacă mai departe. Sau poate că nu doriseră să-l facă public, știind că acela era unul dintre praguri, dincolo de care se putea lua în două direcții, una sortită eșecului, și alta de succes. Și el ajunsese la acel prag. Se chinuise un an întreg, în laboratorul din garajul cumpărat, până într-o noapte, când uitând de el acolo, îi venise ideea. Încercase ambele variante, apoi dăduse de soluția bună și o pusese în practică. De abia mai târziu, după alte experiențe repetate, începuse să încerce produsul pe cobai, apoi să-l folosească, cu prudență, și la oameni.

Își notă câteva detalii ce simțea că ar trebui verificate, date de un cercetător din Rusia în expunerea lui, apoi constată că prezentările deveniră din ce în ce mai lapidare, cu trimiteri spre o bibliografie pe care o parcursese și el, atât din zona chimiei organice, cât și a medicinei. În esență era o întoarcere la principii ce aveau în centrul lor potențarea lichidului vital, apa, în acțiunea de refacere a celulelor bolnave pe grila de informație a unui ADN sănătos.

Își aminti din nou de Dudaș și Cădea, de moartea de-a dreptul suspectă a celui din urmă, și regretă că nu le-a aprofundat cercetările acelora, chiar dacă s-ar fi suprapus peste patentul lui Chindiș. Era o direcție pe care, de bună seamă, rușii o aveau în vedere, și chiar dacă, să presupunem, n-ar fi reușit să treacă de acel prag, unde se oprise și el, aveau toate șansele ca printr-o cercetare interdisciplinară să ajungă înaintea tuturor. Știa, citise undeva, despre cercetările rușilor în domeniul delicat al componentelor secrete ale apei și bănuia că la ei lucrurile arătau altfel.

Japonezii prezentară cea mai succintă demonstrație, din care Mihai reținu un aparat, de forma unei clepsidre, prin care era filtrată, după o soluție ce le aparținea și pe care nu o dezvăluiră, forma lichidă a medoxului înainte de a fi purificată prin uscare, după procedeul obținerii culorilor cu care urmau să fie pictate tradiționalele chimonouri și umbreluțe. Multora dintre cei prezenți li se păru că varianta japoneză era o cacialma, menită să le ascundă mai bine toate cercetările în domeniu pentru că făceau trimiteri indirecte la prepararea cosmeticelelor lor, folosite în teatrul No, tradițional, în deghizarea adevăratelor chipuri ale gheișelor sub niște măști ce le uniformiza înfățișarea.

Nu-și dădu nimeni seama că trecuse seara și se adânciseră în noapte plimbându-se doar între amfiteatru și demisolul-bar. Când unul dintre organizatori anunță că a doua zi se vor întâlni la ora unsprezece, pentru a avea timp să se odihnească, realizară mulți dintre participanți că era aproape de miezul nopții.

Nimeni nu se simțea nici excesiv de sătul, dar nu-i era foame, iar de băut, băuseră după puterile și dorința lor. Programul de a doua zi avea să fie identic, cu o pauză de două ore, când, cine dorea putea să intre și să viziteze unul dintre laboratoarele aflate tot în acea incintă.

Cum nu simțea încă oboseala, Mihai oscilă între a se întoarce în camerele apartamentului său, aflat sub observare permanentă, ori a se urca la volanul ciudatei mașini pe care o avea în proprietate timp de patru zile, să colinde marele oraș aflat la sud, ori litoralul oceanului, prin dreptul acelor luminițe ce se vedeau dincolo de gardul înalt al incintei. În cele din urmă ceru să i se aducă mașina, se puse la volanul ei și porni spre oraș, chinuit de aceleași reflexe inverse pe care le avea față de populația de origine anglo-saxonă, tradiționalistă, ca și cea niponă, până la detaliul nenorocit al folosirii volanului pe dreapta.

Constată curând că între toate marile orașe ale lumii, unde sunt aglomerate la un loc populații echivalente cu ale multora dintre țările Europei, deosebirile sunt minore și doar de detaliu. Aceleași blocuri turn, aceeași lumină orbitoare a reclamelor, aceeași circulație agresivă și debordantă, cu sumedenie de oameni pe străzile laterale centrului, sau centrelor, cu deosebirea că aici, în fiecare demisol, asta avea să afle abia în ultima zi, erau mici, galbeni, puțin gălăgioși,

zeci de mii de chinezi ce făceau cu mâinile și răbdarea lor proverbială, ceea ce niște aparate sofisticate, într-un spațiu mult mai redus, ar fi putut produse. Mai puțin suvenirurile și produsele alimentare specifice, pe care le făceau după niște rețete rafinate, ale căror efecte, ca și ale medicamentelor, se puteau vedea abia în timp.

Se reîntoarce la vila din incinta acelui domeniu al medoxului, după ce la poartă trebui să facă dovada că era exact cel al cărui pașaport îl avea. Era ca și cum în interiorul Australiei s-ar mai fi aflat un stat independent, cam de mărimea Vaticanului, la Roma, dar cu o vămuire dură în privința oamenilor pe care-i lasă să treacă granița acelui gard de beton.

Era ostenit de propria lui neîndemânare în condusul mașini lui albe. Lăsă cheile majordomului și intră prin același procedeu al cheilor magnetice în holul vilei, apoi în propriul apartament vremelnic. Ce i se părea ciudat că nici jos, nici pe holurile vilei nu dăduse peste vreunul dintre cei cu care se întâlneau la Congres. Bănuia că se culcaseră, ori băntuiau prin cazinourile și barurile de noapte din Sydney.

Știindu-se urmărit de camera video, își descălță pantofii cu grijă, și-i puse în hol, își scoase ciorapii, se dezbracă, își luă pijamalele și intră în baie, unde zăbovi în apa caldă mai bine de jumătate de oră, spălându-se centimetru cu centimetru, aproape demonstrativ, și nu pentru că se știa urmărit, ci pur și simplu că începuse să simtă respectul tuturor celor care-l invitaseră și a celorlalți oaspeți după comunicarea pe care o avuse.

O clipă, înainte de a adormi, se întreabă dacă nu greșise dând atât de multe detalii, de parcă într-adevăr ar fi fost patronul unui concern, când majoritatea celorlalți se rezumaseră la niște date generale.

XXIII.

Celelalte două zile se desfășurară după același tipic, între toți participanții stabilindu-se o relație de bună amicitie profesională. Între momentele când se prezentau în amfiteatru detaliile realizărilor, se întâlneau și zăboveau mult mai mult timp în demisolul-bar, aflând unii de la alții amănunte pe care, în alte condiții, nu și le-ar fi comunicat.

Vizita de a doua zi la unul dintre laboratoarele firmei organizatoare se rezumă la o prezentare sumară a aparaturii și muncii desfășurate de fiecare dintre angajați, de profilurile meseriilor lor; încât Mihai rămase cu sentimentul că acea mică părțică de care luaseră cunoștință avea doar rolul de a se da o imagine asupra cercetărilor australienilor, ca într-un fel de comunicat de presă ce rezumă niște dezbateri importante din Parlament.

Mihai ieșise în oraș în fiecare dintre nopți. Începuse să se obișnuiască și cu circulația inversă de acolo, și cu luminile orbitoare și cu lumea care nu i se mai părea chiar atât de străină.

Într-o dimineață, când i se aduse dejunul la opt fix, cum stabilise el, răsfoind ziarele ce apăreau la Sydney, dădu peste câteva nume românești ale unor patroni pe care spera că va ajunge să-i întâlnească în ziua ultimă a vizitei în Australia, când trebuiau să facă turul Sydney-ului. Era amăgirea pe care și-o punea în față, în toate călătoriile lui din străinătate, rămasă întotdeauna fără nici un rezultat. Știind asta citi despre un fost sibian, un anume Dădârlat, care-și vânduse o fabrică de pâine ce alimenta jumătatea de nord a orașului, o fabrică ultramodernă, și își cumpăraseră un teren intravilan, unde începuse să producă pe gustul localnicilor toate felurile de covrigi, cornuri, chifle și pâine, așa cum le știa el din copilăria lui, folosind ca mână de lucru câteva sute de chinezi, ce deprinseseră repede nu doar rețetele propuse de patron, dar și felul de a se răsuci covrigii, de a se cresta pâinea și cornurile. Afacerea părea să prospere, pentru că din cele scrise în ziar, Dădârlat ajunsese peste noapte în vârful topului producătorilor de patiserie, concurându-i de departe pe toți ceilalți. Se mai amintea acolo că prin anii nouăzeci,

omul și-l adusesese lângă el și pe un frate, de meserie inginer agricol, care cumpărase niște terenuri, unde încercase să adapteze câteva soiuri de grâu specifice țării din care venea.

Citind, la distanță aceea de țară despre faptele unor români, lui Mihai îi crescuseră inima, apropiindu-i mai mult locurile și oamenii unde se afla. Știa că mulți ardeleni plecaseră cu ani în urmă, poate cu un secol, cu oile în Australia, că reușiseră să încrucișeze rasele lor de merinos cu cele locale, obținând cunoscuta rasă Polwark, niște animale ce dădeau nu doar lână multă, dar și lapte și carne. Mai știa că unii își continuaseră apoi activitatea ca și comercianți cu țările musulmane consumatoare de ovine și bovine. Își spuse, zâmbind, că la babilonia globalizării contribuiserăm și noi, românii cu ceva.

În ultima zi, când ar fi trebuit să participe și el la excursia prin Sydney, și se pregătea chiar să-și facă din timp bagajele pentru a-i fi mai ușor la plecare, fu invitat la sediul central al laboratoarelor, în biroul directorului general, sau patronului acelei firme, care-i vorbi ca unui egal al lui.

Era o întrevedere particulară, fără un protocol aparte, cum observase că oamenii pe care-i cunoscuseră se fereau să aibă, și i se propuse să rămână să lucreze acolo. Surpriza lui Mihai ajunse la limită când se trezi chemat la un telefon de cineva de la ministerul sănătății din țară care-i spunea, pe un ton dictatorial, că trebuie să le comunice acelor domni de la Sydney toate detaliile formulelor lui.

Directorul general părea să nu știe despre ce se vorbise la telefon cu țara aceea din Europa, cu cine anume de acolo, așa că Mihai se postă în afara oricărui compromis.

— E o problemă de familie — încercă el să îndepărteze curiozitatea celui alt de orice bănuială, doar că și de data asta tot el se situa la limita dintre o lume dură, mercantilă, pragmatică și propria sa naivitate.

După ce făcu împreună cu ceilalți turul orașului, fu invitat din nou la același director general, de față cu un necunoscut, despre care află mai apoi că era de la Ambasada României, care-i întinse un mail primit de la București. Se dumeri abia atunci că după prezentarea făcută de el se luase legătura imediat cu mai marii ministerului din țară. Aceia nu prea aveau habar de ceea ce făcea Mihai Constant, mai mult decât se scrisese prin ziare, și, cât să nu se dea de gol, promisese patronului firmei că va avea toate datele pe care le dorește, pentru că doctorul român are deja alte noi produse, mai performante, la care lucrează acum și pe care le va prezenta tuturor la un viitor congres.

Mihai ceru un pahar cu apă minerală, apoi un whisky, scrutându-l pe trimisul ambasadei. Se așeză într-un fotoliu și reciti de câteva ori, cuvânt cu cuvânt, mailul venit pe numele lui, care suna imperativ, ca și vocea de la telefon : „Dă totul ! De dumneata ne vom ocupa noi după ce vei veni în țară !... Vei avea tot ce vrei. Acum fă ce-ți cerem noi !” Se ridică și porni spre ieșire, fără să dea un răspuns. Trimisul ambasadei îl întreabă ce face, pe românește, și tot pe românește îi spuse Mihai :

— Dute-n pizda mă-tii !... Merg să mă reculeg... Sunteți niște imbecili puși să distrugă totul spre profitul lor !... Ia întreabă-l pe ăsta ce dă pe munca mea de douăzeci și cinci de ani !... Azi dimineață îmi spunea că-mi va pune totul la dispoziție, doar să rămân aici !... Ca acum...

— Nu știa cum vom reacționa noi, dar ora convenită pentru telefonul ce întârzia să vină de la București era cea la care te aflai aici... N-are nevoie de dumneata ! ... Lasă-le totul și întoarce-te în țară !

Mihai rămase ca paralizat în dreptul ușii. Patronul firmei îi zâmbea amabil, neștiind ce-și comunicaseră cei doi în românește.

„Adică după ce mă lupt douăzeci de ani cu Chindiș și-alde el, veniți voi și-mi spuneți : dă patentul ! ?” vorbi cuiva dinăuntrul său, apoi se dumeri că nu mai e tânăr, că n-a lăsat vreunui urmaș secretele medicamentelor lui, prepararea lor, că n-a acceptat nici experimentarea acelor forme ciudate de apă în componența medoxului românesc.

În cele din urmă, cedă. Deveni dintr-o dată pragmatic, dur și începu să pună condiții :

— Domnule director general, — se adresa gazdei — aş dori să rămânem numai noi doi... Sunt nişte detalii pe care trebuie să vi le comunic...

Omul ambasadei strânse din dinţi, salută şi ieşi. Mihai se aşeză din nou în fotoliu şi mai ceru un pahar cu apă minerală, whisky-ul încă nu şi-l băuse. Celălalt, care stătea la masa mare din lemn de tec, îşi duse la gură paharul cu alcool, fără să-l scape din priviri pe cel din faţa lui.

— Aş dori, ca o condiţie primordială, să-mi pot continua activitatea la mine în ţară, să pot trata oamenii ! ... Nu pot întrerupe ceva început ! ... Apoi e problema unor explicaţii pe care trebuie să le dau celui ce va prelua formulele de preparare...

— Ambele condiţii se acceptă fără nici o discuţie ! ... Noi suntem cei care avem nevoie în continuare de dumneavoastră, dar n-am auzit încă a treia condiţie...

— Anume ?

— Cât face o asemenea concesionare a unui patent de importanţă fantastică ? — zise directorul general.

— Nu ştiu negocia ! Sunt medic... Provin dintr-o familie avută, dar distrusă de valurile istoriei... De valurile unor hoarde ce ne-au cotropit... Am pornit de jos şi m-am ridicat singur...

— Avem un lucru în comun... Şi eu sunt un self made man... Totuşi e munca dumitale şi are un preţ ! ...

— Nu eu am vândut-o ! ... Cereţi-le preţul celor care mi-au vândut-o !... Eu las unor colegi ceea ce am făcut, să continue ei totul...

Directorul general se ridică în picioare să dea mâna cu un om pentru care ştiinţa era deasupra lucrurilor lumeşti, sau cam aşa ceva spuse când îl îmbrăţişă pe Mihai.

Două ore mai târziu, în plină noapte, Mihai preda toată documentaţia adusă unui specialist, şeful de lucrări al laboratorului experimental, dându-i şi câteva explicaţii privitoare la riscurile ce le implica folosirea dozelor de un anume tip în prevenirea unui potenţial cancer.

Detalie cele treisprezece tipuri de preparate pe care le folosea, între care şi poţiunea pentru detoxificarea sistemului sangvin, apoi reveni la precauţia pe care trebuie să o aibă în cazurile nesigure, amintindu-şi mereu de accidentul cu Achim. Şeful de laborator, probabil chimist, rămase uluit cum un medic practician, care probabil coordona toată operaţiunea aceea, era capabil să vorbească cu uşurinţă şi despre chimia celulară şi despre tipurile de cancere şi despre evoluţia lor, ce are loc pe acelaşi principiu perfid al creşterii unei celule sănătoase.

Către patru dimineaţa se reîntoarce în apartamentul lui, fără să se mai culce. Rămase pe marginea patului, cu capul între mâini, ca un om golit de tot ceea ce-l mai lega de lumea asta. Începu să-i fie indiferent că e la celălalt capăt al globului, că mai e pe faţa pământului, că trebuie să se întoarcă, ori să rămână pe undeva suspendat în vreo staţiune de pe malul Oceanului Pacific, ori a Oceanului Indian...

Simţea că în urmă cu trei zile, când prezentase experimentele sale şi rezultatele la care a ajuns, trăise momentul maxim al vieţii, ca un meteorit, care acum trebuia să redevină o piatră, ori doar nişte fire de pulbere arsă. Se gândi la nişte detalii de ordin juridic ce ar fi trebuit probabil să le facă, astfel ca toate drepturile de folosire să-i mai rămână şi lui, cum pentru concesionarea producerii medoxului în formula lui existau deja asemenea acte parafate şi de el, dar se gândi că toate vor merge mai departe cum au fost.

Aşteptă ora şase, când trebuia să vină majordomul să-l trezească pentru a pleca la aeroport în faţa peisajului oferit de un răsărit de soare metalic, dintr-o pâclă alburie de deasupra oceanului, aşa cum se vedea din balconul apartamentului său. Goli ultima picătură din sticla de whisky pe care şi-o pitise în bagaj, apoi căută după o alta, în barul din cealaltă cameră, ca măcar în felul acela să-i păgubească pe cei cărora le dăduse totul.

O oră mai târziu, la volanul mașinii albe, urmărea o altă mașină ce avea să-i arate drumul spre aeroport. Simțea că nu reprezentase niciodată nimic pentru niște oameni din țară, care-l ignorau acum, în cel mai fericit caz, ca înainte cu douăzeci și cinci de ani. O țară a afacerilor și politicianismului, a superficialității generalizate și a spleenului, pe de o parte, a mizeriei și credințelor de ev mediu, pe de alta. Porni spre aerogară însoțit de cei doi ce-l aduseseră în prima noapte, deveniți dintr-o dată excesiv de amabili. Se simțea stingher.

Înainte de a se despărți de ei, unul dintre aceia îi dădu un plic, după care îl asigură că în maximum o lună va avea și mașina albă la București, fapt care-l irită pe Mihai cumplit și-l făcu să refuze categoric orice dar din partea gazdelor. Urmă o ciorovăială între cei trei ba pe seama volanului aflat pe dreapta, ba a culorii care nu cadra cu vârsta lui, și tot felul de alte motive aiurea, menite să-i determine pe cei doi australieni să renunțe.

Până la urmă totul rămase în coadă de pește, pentru că Mihai trebui să intre în vamă, să predea bagajul și să ajungă în sala de așteptare. Acolo de-abia îl văzu de la distanță pe Werner, îi făcu semn și rămase uimit că până și acela își schimbase atitudinea față de el. Îi vorbea ca un student unui profesor universitar, imediat după un examen important la care nu luase cea mai mare notă.

După ce urcă în avion, iar acesta ajunsese la înălțimea de croazieră, adormiră amândoi, fiecare pe locul lui, toropiți de evenimentele ultimei nopți pe care Werner și-o petrecuse într-un bar cu alți confrăți de aiurea, căci câțiva luaseră hotărârea ca după turul orașului să se întoarcă în oraș și să petreacă așa cum le cerea vârsta, reușind să ajungă în incinta domeniului abia către dimineață. Mihai le zărise mașinile, apoi îi văzuse intrând în aceeași vilă unde stătea el. Știa că toți vor miza pe un somn într-un avion, la zece mii de metri deasupra unor insule imense pe care unii n-aveau să le mai vadă niciodată, decât prin atlase sau la televizor.

Se treziră în aeroportul din Singapore, unde trebuiau să schimbe avionul spre Karachi, care era abia a doua zi, după prânz. Căutară un motel, își luară câte o cameră, să se simtă la largul lor, apoi Mihai îl pierdu pentru câteva clipe din ochi pe tânăr, prin tumultul de oameni ce umblau la ora aceea pe toate străzile. Îl văzu întorcându-se cu niște suveniruri pentru cineva apropiat.

Îi propuse să ia o ricșă și să plătească oricât dar să vadă ceva măcar din orașul-țară, cu cea mai mare densitate și amestec de populații din lume, cu o istorie ciudată, ce se apropia de anii din urmă, cu cele mai spectaculoase afaceri cunoscute doar de Hong Kong, și cu o lume aflată la marginea dintre abis și universul real. Era o experiență pe care simțeau că nu trebuie să o rateze.

Comandară pentru siguranță un taxi și colindară cu el tot orașul, sau așa cel puțin avură ei senzația, în clipa în care simțiră că nu mai rezistă să mai cutureiere nici o străduță mai lăturalnică ori vreo autostradă din centru, pentru că totul li se părea că se repetă ca într-un riengelspiel, unde lumea devine o sumă de pete colorate, iar luminile niște dăre orbitoare, ce se prelungesc până dincolo de colțurile ochilor.

Cinară la restaurantul hotelului ceva bizar, cu specific local, apoi urcă fiecare în camera lui. Abia ajunși înăuntru constatară că în lemnul ușii era tăiată o fantă prin dreptul căreia începură să se plimbe fete tinere din toate rasele de pe fața pământului, cele mai scumpe fiind italienele, iar cele mai ieftine, tailandezele. Mihai trase oblonul și se culcă, să fie sigur că a doua zi va vedea cu alți ochi lumea aceea ciudată.

Între timp Arthur Werner alegea, promițându-și pentru noaptea aceea un festin sexual ieșit din comun cu două băștinașe, cum le credea el, pentru că nu reușise niciodată să deosebească tailandezele de laoțiene sau vietnameze. Cum băuse i se părea că prin nebunia ce o plănuia avea să se răzbune pentru sufletul acelui neam al său ce murise nu departe de acolo, în timpul războiului din Vietnam. Pe de altă parte știa din țara lui că un masaj făcut de o tailandeză e mai reconfortant decât orice saună finlandeză.

În dimineața celei de-a doua zile se întâlniră în fața ușii, apoi porniră din nou către restaurant. Doar că la capătul întunecat al holului îi aștepta un localnic, cu un obiect în mână. Werner nu-i dădu importanță, dar Mihai simți că lucrurile începeau să devină mai apropiate de realitatea lor, de acolo, pe care ei o ignoraseră. O luă înainte, neștiind la ce se așteaptă, pentru ca omul galben, fără de vârstă, să-l oprească pe Werner și să-i spună :

— Dumneata ești Arthur Werner din Statele Unite, statul Michigan, localitatea Detroit, ai trei copii, ai fost căsătorit cu fiica unui mare industriaș pe nume McArlen, ești cercetător la Institutul de chimie organică, al cărei patron e Brand Coover și ai un venit anual de cincizeci de mii de dolari...

— Bun, și ce-i cu asta ? Sunt în trecere prin Singapore, la ora două plec spre Karaci ! ... N-am făcut nimic rău !...

— Aici se vede ce-ai făcut ! — zise străinul și-i arătă o casetă. — E filmul nopții petrecute cu două tailandeze... Dacă nu-mi dai zece mii de dolari pe loc, va fi transmis și familiei fostei soții, și directorului general al Institutului la care lucrezi și domnului McArlen, în câteva minute...

Reacția lui Werner fu cât se poate de violentă, încât trebui să-l domolească Mihai, să-l tragă mai la o parte, pentru că în spatele celui ce vorbise mai apăruseră câțiva oameni din aceeași rasă, ale căror intenții erau clare, iar el se îndoia că mai tânărul său prieten ar fi fost un as al luptelor marțiale.

— Dar e o porcărie ce se întâmplă aici ! — țipa Arthur — Am să vă dau pe mâna poliției !... Am să...

— Să negociem mai bine, dragă Werner, ei mai reduc din preț, tu mai pui și până la urmă se rezolvă cumva — încercă să-l îmbuneze Mihai, devenit dintr-o dată un bun negociator, cum nu reușise să fie când a fost vorba de concesiunea propriilor lui drepturi de proprietate intelectuală.

— N-am să negociez cu nimeni !... E poliție ! Chemați poliția !... Poliția !

Striga tânărul și încerca să se îndepărteze de grupul celor cinci. Fu însă de ajuns să țipe, pentru ca și din cealaltă parte a culoarului să mai apară doi oameni de aceeași mărime și culoare.

— Ți-am zis că nu e de glumit cu niște asiatici pe terenul lor, la aproape douăzeci de mii de kilometri de casă.

— De ce n-am mers cu avionul de Hawaii, direct spre coasta Americii ? ! — țipa Werner.

— Ei, asta e problema ta ! ... Dar nu cred să nu fi avut niște surprize și acolo, după felul zglobiu în care-ți duci viața când nu ești acasă... Calmează-te, încearcă să-ți aduci aminte cam pe unde mai ai niște bani și nu-i lăsa să crească prețul peste două mii de dolari... Pe atâta poți garanta la mine... pe banii de ziurnă de avion dus și întors și ce am mai primit pentru șederea la Sydney...

— Dar ce obligații ai dumneata față de mine ?

— Suntem colegi, eu trebuie să te scot de aici, să prindem avioanele și pe urmă ne reglăm noi conturile...

— Și de unde știu eu că nenorocitul ăsta nu mai are o copie ?

— Îl întrebi civilizat și dacă o are, spune-i s-o păstreze, că tu alți bani nu-i mai dai.

Cei șapte asistau la discuția dintre cei doi, din ce în ce mai nervoși. Mihai scoase dintr-un plic pe care-l avea în buzunarul de la piept un teanc de dolari, la vederea cărora toți agresorii începură să bată în retragere. Werner, orbit de orgoliu, îi împinse banii înapoi și-și scoase el dintr-un teanc de bani o sumă, pe care i-o întinse celui cu caseta.

— Ți-i dau cu două condiții ! Una, să văd ce e pe caseta asta și a doua să mă asigur într-un fel că nu mai ai copii !

— N-am ! — cedă și celălalt și le făcu semn bătaușilor să se îndepărteze, dar să rămână pe aproape pentru orice eventualitate.

Coborâra scările până la un nivel mai jos, unde intrară cu toții într-un fel de birou, pe care era un televizor și un video, gata pregătite, pentru că făceau parte din întreaga stratagemă cu care fuseseră escrocați, noapte de noapte, turiștii europeni sau americani, cu predilecție.

Fu de-ajuns să înceapă filmul, iar Werner să-și recunoască fesele înainte de a se arunca peste cele două tailandeze pentru ca să-i strige individului să oprească jucăriile, să-i dea caseta și să-și ia banii.

Coborâra la restaurant urmați de departe de cei șase însoțitori ai patronului escrocheriei, care-și număra a doua oară banii primiți și privea când și când în direcția în care plecaseră cei doi oameni albi.

Ajunși jos, predară cheile, fără să facă vreo reclamație, pentru că era de la sine înțeles că toți lucrau pe o singură mână, apoi, la sfatul lui Mihai părăsiră hotelul, fără să mai ia prânzul acolo. Urcară în primul taxi și se opriră la aeroport.

Tot drumul trebui să-i asculte văicărelile tânărului care se căina că luase ruta cea mai lungă tocmai din dorința de a vedea lumea, de a vedea și Singapore și Karaci și Europa, de unde i se trăgea spița...

„Așa cum poate cunoaște lumea un turist cu avionul — cugetă Mihai — între două hoteluri, un bazar, câteva străduțe, un restaurant, o tură prin centrul vechi, în graba mașinii, să-și umple sufletul cu goliciunea propriei sale nimicnicii. Să se simtă unic față de miliardele de oameni de toate rasele și toate religiile peste care trece, pe lângă care umblă, devenind din ce în ce mai atent la viața sa, la interesele sale în ceva scurt și colorat, zgomotos și cald, care e haina existenței”.

Werner bău o jumătate de sticlă de whisky îndată ce ajunseră în restaurantul de la aeroport. Îi pierise foamea, pofta de viață și îl privea pe omul acela mai în vârstă, care-i fusese în ultimele ore ca un unchi, cum mânca ceva ce lui i-ar fi întors complet stomacul pe dos și bea cu grijă dintr-un pahar cu jus, apoi cum cerea și alte specialități, de parcă ar fi așteptat ca avionului să-i explodeze turboreactoarele deasupra munților sau a oceanului, iar moartea să nu-l găsească cu burta goală.

După ce se îmbarcă adormiră amândoi din nou, indiferenți la peisajele insulare ce se derulau pe dedesubtul lor. Făcuseră un schimb de locuri să fie alături, să se simtă mai în siguranță, ca într-o călătorie spre centrul pământului, pe mare, ori pe crestele munților. Stewardesele, mai lumești în felul lor de a-i înțelege pe oameni, bănuiau că cei doi erau neamuri sau amanți.

XXIV.

După sosirea pe aeroportul Otopeni, unde fusese așteptat de o mașină cu doi oameni înăuntru, aceiași care-l escortaseră la plecare, Mihai se trezi dintr-o dată într-o altă lume. Casa, Marina, Liliana i se păreau străine, de parcă n-ar mai fi locuit niciodată acolo, iar acum, dus de nevoi, trebuia să se mute, să-și caute un alt loc unde să stea, unde să-și petreacă zilele până la capăt. Mereu îi apărea în minte același capăt, sentimentul că totul se apropie de sfârșit, că nu peste mult timp va trebui să iasă din această lume, pe una dintre porțile hărăzite oamenilor.

Pe drumul spre casă, cel ce stătea în spatele său în mașină deveni comunicativ, întrebându-l cum s-au desfășurat lucrările congresului și cum a fost primită comunicarea lui. Îi răspunse cu un entuziasm stins, ca al oricărui om abia sosit de la mii de kilometri. Era un dialog de conveniență, care, peste cele trăite în ultimele două săptămâni nu-i mai producea nici un fel de sentimente confuze. Era de-acum edificat asupra multor lucruri, văzuse exact locul său într-o

țară a aranjamentelor de suprafață cu beneficii doar pentru unii, complet reci la suferințele altora, unde el nu făcea decât figura unui Don Quijote, caricatural, izolat, ridiculizat de o masă de târgoveți puși pe petreceri și orgii.

Își sărută nevasta și fetița, le chemă în salon să le dea cadourile pe care le adusese pentru ele, le poveste în linii mari cam cum e lumea aceea multă, zgomotoasă și cu alte reguli de viață, care habar n-are că existăm și noi, ignorantă, perfidă și bigotă, unde nu lipsesc ticăloșii, unde nu lipsesc surprizele cele mai neașteptate pentru europeanul de la granița cu Orientul, dar nici pentru cei de dincolo de ocean. Se gândea la pățania lui Arthur Werner, zâmbi, apoi continuă :

— În partea aceea a lumii e aglomerată jumătate din populația planetei, încât mă și mir că n-a început să se învârtă pământul ca o roată spartă și îndoită de bicicletă... unde e un demisol, o gaură sub o casă, sunt zece, douăzeci de chinezi, care șorofăiesc ceva... Am înțeles, de la colegii din celelalte țări, că în Canada au devenit a treia populație ca mărime, după englezi și francezi, iar pe coasta de vest a Statelor Unite poți vedea ce am văzut și eu în Indonezia și Australia...

Marina știa că atunci când soțul ei nu voia să vorbească despre el, despre ceea ce făcuse în răstimpul celor două săptămâni, se lansa în viziuni generale, globale, unde personalitatea unei ființe dintr-o țară mai puțin cunoscută e strivită și obligată să privească doar în imediata sa apropiere, pentru a-și da curaj să meargă mai departe. Într-un fel era translația, la altă scară, a sentimentului omului dintr-un cătun din Munții Apuseni, care dintr-o nevoie, sau printr-o împrejurare ajunge în Capitală. Ființa lui dispare în mijlocul atâtor oameni și trebuie să se întoarcă acasă, între aceiași pereți, oameni, animale și pentru a-și recăpăta dimensiunea reală.

Îl lăsară să doarmă, așteptând ca într-o altă după-amiază să le povestească ceva mai multe despre lumea pe care o văzuse. Mihai se retrase în camera lui, deschise o sticlă de whisky, își turnă un pahar și cu el în mână începu să-și scoată lucrurile din bagaj.

Când dădu de geanta de voiaj, în care ținuse toate documentele pentru Congres, îl apucă o cumplită durere în suflet. Totuși o deschise și înăuntrul ei mai găsi doar un singur dosar și plicul primit la plecarea din Sydney, pe aeroport. Știa că erau bani, și tocmai pentru aceea nu-l desfăcuse până atunci. Nu voia să afle cât valora în ochii acelora viața lui, munca lui, și nu-i număra nici atunci, ci puse plicul deoparte, pe masă, scotocindu-și prin portmoneu, să vadă cât cheltuisese din banii de ziarnă.

Era mulțumit că reușise să facă economii și să aducă acasă aproape opt mii de dolari. Privi din nou spre plicul îndesat de pe masă și-și zise că acolo ar fi trebuit să fie cam de trei ori cât numărase, dar tot nu se atinse de el. Îl luă într-un târziu și-l puse cu grijă între documentele ce le mai avea despre medox, într-un sertar din biroul său. Se simțea epuizat, învins, și fără nici un rost în mijlocul unui mic univers pe care și-l crease în două decenii și ceva.

Se culcă în aceleași pijamale cu care fusese pe drum, lăsând ca baia să o facă atunci când se va deștepta. Adormi imediat cu sentimentul ciudat că încheiase cel mai înalt moment al vieții lui, după care urma căderea.

Se trezi abia a doua zi dimineață, când afară ningeă cu fulgi mari, iar casele din jur, curtea, cușca lui Rex erau acoperite cu un strat de câțiva centimetri de zăpadă. Marina și Liliana plecaseră la școală.

Intră în baie, aruncă toate hainele ce le adusese cu el din călătorie în coșul înalt din rafie, unde-și țineau rufele murdare, apoi se vârî în vană. Simțea că nu-l mai atrage nimic spre clinică, spre laborator și aștepta orele după-amiezii când voia să-l întâlnească ori să-l invite la el pe Theodor, să povestească, de față cu soția și fiica lui, ce trăise la Sydney. Atunci se dumeri că nu avea nimic spectaculos să le spună. Zăbovi în apa caldă mai bine de jumătate de oră. Se bărbieri, își cută apoi schimburi noi, își luă haine mai groase, iar peste toate o haină îmblănită și urcă la volanul mașinii lui.

Nu mai știa în ce zi e, uitase că se apropia Crăciunul, când lumea se împacă pentru un timp cu ceea ce are pentru a putea să treacă mai ușor peste purificarea pe care trebuia să i-o aducă sărbătoarea. Pe drum se gândi la Victor și la Achim. Ultimul ar fi trebuit să lucreze deja și el în București. Nu mai dorea să-i întâlnească. Ce să le fii spus ? Că el nu mai există ? Că toate strădaniile lui sunt niște himere, pe urmele cărora merg acum alții ? Se dumeri că va trebui să-și înfrângă sentimentul de învins și să se comporte ca și până atunci, ba chiar să braveze, pentru că fusese singurul om invitat la acel congres din toate țările foste comuniste, mai puțin Rusia.

După ce ajunsese în cabinetul lui de la clinică și se îmbrățișase cu cele două asistente, cărora le adusese mici cadouri de la mii de kilometri depărtare, le povesti ceva repede despre lumea întâlnită acolo, de faptul că aceia sărbătoresc și Crăciunul și Anul Nou cu burțile la soare și cu palmieri împodobiți cu globuri și betea. Că n-a văzut canguri, că e o lume cu totul străină de ceea ce știm noi, dar la fel de pragmatică și doritoare de distracții. De laborator nu întrebă nimic și nici nu îl îndemna inima să treacă pe acolo.

Își reluă consultațiile cu mintea încă la toate pe care le trăise. Pacienții se adunaseră mai mulți decât într-o zi obișnuită, pentru că lipsise atâta timp, iar așteptarea lor îi adusese la disperare.

Privea prin ei uneori, gândindu-se că redevenise un medic oarecare, ce le dădea niște medicamente pe care continua să le prepare, în forma lor de atunci, fără să le mai poată îmbunătăți niciodată. Niște medicamente de-acum australiene, pe care el avea dreptul, ca unic distribuitor, să le dea oamenilor ce veneau la el. Se rupseseră toate firele legăturilor stabilite în atâția ani între el și niște oameni care continuau să-l vadă, să creadă în puterea vindecătoare a preparatelor lui, în miracolul ce-l reprezenta el pentru o întreagă masă de oameni ajunși la limita speranțelor lor.

Ce să le fii spus ? „Oameni buni, cel pe care-l aveți în față e altul... În două săptămâni s-a schimbat totul... În două clipe s-a rupt legătura dintre mine și voi... În două clipe am ajuns un pacient și eu, pe care numai are cine să-l trateze...”

Încercă să descopere vreo schimbare în comportamentul celor două asistente, să-și dea seama dacă actul semnat de el la Sydney îi schimbaseră statutul pe care-l avea în acea clinică, cum întotdeauna când își părăsești vremelnice locul trebuie să te aștepti ca la înapoiere nimic să nu mai fie cum a fost, e parcă toți ar fi așteptați să plece, dar să nu te mai întorci niciodată, ca într-un fel de moarte.

De fapt, după ce plecase în condiții de ambasador și se reîntoarce ca simplu delegat, trimis cu un scop în străinătate, începuse să se pregătească sufletește pentru ce era mai rău. Trebuia să-și dea seama de unde ar putea să vină loviturile. Cum să le pareze.

Ca dintr-o dată să constate că nici nu-și mai dorea să se apere. Că-i era indiferent ce s-ar fi întâmplat cu el mai departe. Singura lui grijă fiind acum aceea de a-i lăsa mica lui proprietate fiicei lui, având-o ca tutelă pe Marina. Pentru ele trebuia să mai trăiască. Lor trebuia să le dea totul, cu ele să stea mai mult, cum n-o făcuse decât în primii ani, după ce se căsătorise cu tânăra profesoară. Acesta era ultimul refugiu din întreaga cetate devastată de invadatori, că venise cu sentimentul unei pustiiri ale cărei dimensiuni și formă încă n-o putea realiza, dar o simțea, ca pe o agresiune imposibil de contracarat.

Unei femei mai în vârstă, care primise de la Gabriela ultimul număr pentru ziua aceea, îi spuse doar : „Îți mai dau trei ani și prafurile astea, ești mulțumită ?”, după ce o consultase și-i citise analizele. Bolnava vru să-i sărute mâinile și încercă să-l facă să înțeleagă că doar de atâta mai avea nevoie, cât să ajungă să-și vadă nepoata măritată și cu copil, și la casa ei, și toate rânduite în așa fel încât să nu se schimbe prea mult după ce ea va pleca.

Ultima consultație se termină pe la ora șase seara. Ca niciodată rămase și Adi să-l ajute, ba fiind dispusă chiar să stea mai mult, să intre toți trei în laborator și să prepare alte rații de medicamente pentru că între timp, cu cele expediate bolnavilor din țară și din străinătate,

stocurile se cam subțiaseră. Mihai se îndemna greu, dar nici nu vru să lase vreo bănuială asistentelor, așa că le urmă. Munciră până noaptea târziu când ar fi trebuit, după calculele lui, să se fi încheiat discuția amănunțită cu Theodor, plănuită de dimineață.

Ajunse acasă cu greu. Mașina aluneca pe stratul gros de zăpadă adunat pe străzile laterale pe unde venise spre casă, de parcă i-ar fi fost frică să treacă prin centru, cum se temea că a doua zi, chiar dacă se apropia Ajunul Crăciunului, va fi chemat la Ministerul Sănătății să i se pună în vedere că trebuie să-și încheie activitatea, pentru că totul aparținea acum altui stat.

Marina îl aștepta în bucătărie, îngrijorată că întârziase atât de mult. O sărută cu afecțiune, cum nu făcuse la sosirea de la aeroport. Îi mai povesti câteva dintre impresiile pe care le adunase după o călătorie atât de lungă. Fetița se culcase. Intră și în camera ei să o sărute pe frunte, apoi ieși și se întoarse în bucătărie, unde femeia îi pusese cina, cu un meniu pe care știa că-l savurează : fleică de porc la grătar cu cartofi prăjiți și ardei copti, murați din toamnă, și o sticlă de vin de Cotnari.

— De astăzi suntem în vacanță — spuse Marina. — Eu mai trebuie să trec pe la școală, dar Liliana va sta acasă... te-ai gândit la ceva deosebit pentru Crăciun ? ... Dacă vrei, am putea merge pe Valea Prahovei... Am reținut trei locuri într-o cabană-pensiune de la Bușteni, una a cadrelor didactice... M-am înscris cam târziu, dar știi că datorită renumelui tău mie nu mi se refuză nimic...

— Mergeți voi... Va fi un Crăciun mai deosebit... Eu va trebui să văd ce s-a întâmplat în absența mea... E o liniște prea mare, care nu-mi miroase a bine... La câte iertări am din partea ta, mai adaugă una...

Marina îl văzu că nu mănâncă cu pofta pe care-o avea de obicei, că soarbe doar din vin, iar în priviri îi citi o tristețe cum nu mai avusese până atunci. El, omul care oscila doar între două stări clare : de exuberanță, până la a fi ca un copil, și de încrâncenare dureroasă, când lua hotărâri categorice, acum părea învins, apatic, cu privirea aruncată dincolo de orice ființă sau obiect din preajmă. Dar femeia puse totul pe seama oboselii călătoriei și a neadaptării la fusele ore.

— Am uitat să-ți spun... Ieri, înainte de a sosi, te-a căutat la telefon gazetarul ăla ciudat, Victor Grosu.

— Ai simțit ceva în glasul lui ?

— Dimpotrivă, mi s-a părut mai puțin agitat ca oricând. M-a întrebat doar dacă n-ai sosit încă... A zis că va reveni... O fi sunat azi, nu știu, dar dacă era ceva important, te-ar fi căutat la clinică.

Bărbatul se ridică din scaun și porni spre cealaltă cameră, unde avea telefonul, lăsând mâncarea neterminată. Formă numărul lui Victor, deși era trecut de miezul nopții.

— Îmi cer scuze că te sun la ora asta, dar am auzit că m-ai căutat. Ai ceva noutăți ?...

— A, nu e nici o problemă... Nu dormeam... voiam să vă văd, să-mi povestiți cum au fost primite datele comunicate dumneavoastră și să vă spun doar că după plecarea spre Sydney, aici a fost o agitație nemaipomenită până sus de tot... Plecarea certifica bănuielile lor privitoare la acea societate trans-națională din care faceți parte, după opinia lor, iar părerile se împărțiseră... Unii vă considerau o victimă a indiferenței ministerului de resort, ceilalți un pion periculos al unei congregații cu tentacule în toate țările lumii, și luau deja hotărârea de a vă izola, pentru a nu ajunge la informații privitoare la cercetările lor... Nu știu ce s-a întâmplat în ultimele zile, dar toate s-au calmat ca prin minune... iar azi mi-a fost dat să-l aud până și pe Chindiș vorbind la modul cel mai laudativ despre eforturile dumneavoastră de a fi în același timp și omul de știință, inventatorul unui produs recunoscut pe piața mondială, dar și medicul practician ce pune în aplicare direct, pe bolnavi rețetele diferite, după tipul cazului... Am rămas surprins să aflu cât de bine știa toate detaliile medoxului și ale activității dumneavoastră de cercetare...

— Îl bag în mă-sa !... Scuză-mă !...

— Zău, vă rog să mă credeți că toate au intrat într-o normalitate de-a dreptul nefirească...
— Poate că am murit... Doar atunci lucrurile încep să arate normal, când moare cineva...
— Ei !... De-abia acum puteți să vă cereți drepturile meritate. Nu oricine e invitat la un asemenea congres, iar o parte din ceea ce știam și eu e deja pe internet, la concluziile acelui congres de la Sydney... Să nu fi prezentat nimic și tot era ceva, necum să vă apară și date despre ceea ce faceți...

— Sub ce nume ?

— Al dumneavoastră... produsele „Constant”...

— Bine, domnule Victor, îți mulțumesc... Sărbători fericite, dacă nu ne mai vedem, că vine Crăciunul și Anul Nou și s-ar putea să plec din localitate, să mă odihnesc.

„Produsele «Constant» ! — își spuse Mihai, după ce puse receptorul în furcă, simțind cum se strânge un garou imaginar în jurul gâtului său și-l sufocă. — Individul ăsta a urmărit zi de zi tot ce s-a întâmplat la Sydney... E omul lor, altminteri n-ar afla atât de repede totul de la ei, iar aceia s-ar feri să discute ceva împotriva mea de față cu el... sunt într-o mlaștină și simt cum mă scufund... Nimeni din jur nu-mi întinde o creangă de care să mă agăț... Probabil că trebuie să ajung în acest punct pentru a mă lămuri și eu că întotdeauna am fost singur... L-am suspectat pe Theodor, când a fost cu sticlutele alea, când putea să fie foarte bine asistenta mea, Adi... Produsele «Constant»... E incredibil. Mi-am vândut și numele. Nu mai exist... «Constant» reprezintă același lucru în toate limbile...”

— Nu mai vrei să iei cina ?... S-a întâmplat ceva grav în lipsa ta ?...

— Nu ! Nu știu... Nu-mi dau seama... Nu mai mănânc.

— Atunci culcă-te !... E târziu, și peste câteva ore vei vrea să fii iar la clinică.

— Voi când vreți să plecați la munte ?

— Chiar nu vii ?

— Acum e imposibil, crede-mă !... Știu că n-am fost niciodată un soț bun, pe care să și-l dorească cineva... Am fost un om egoist, care n-a văzut în fața ochilor decât propria lui muncă, propriul său succes, uitând că am pe lângă mine două ființe...

— Cum poți să spui asta când tot ce ai avut ne-ai dat nouă ?... Un bărbat trebuie să fie preocupat de munca lui, nu de familie, aia e treaba femeilor... Nu-ți fă reproșuri, că n-ai pentru ce !... Am trăit în cea mai perfectă și normală familie posibilă. Să fii cerut mai mult, l-aș fi supărat pe Dumnezeu !... Culcă-te, Mihai, liniștește-te... Ia un calmant sau bea un whisky !... Noapte bună...

Femeia ieși din cameră lăsându-l tăbărat în fotoliul lui, cu capul prins între palme.

Îndată ce ieși Marina din cameră, bărbatul se duse la bufet, scoase o sticlă de whisky și-și turnă un pahar plin, să știe că nu se va mai gândi la nimic. Sorbi de câteva ori din băutură, apoi scoase din sertarul biroului plicul cu bani, să-i numere, să vadă cât costa în ochii celui director general din Australia numele de Constant.

Regreta că plecase, că ieșise din circuitul vieții lui, așa cum era, cu șicane și cancanuri, dar cu un echilibru sufletesc pe care și-l găsisese în timp, cu satisfacția de a fi căutat de oameni din străinătate pentru suferința lor, cu raitele acelea scurte până la ei. Se simțise important, luat în seamă, crezut.

Acum, după ce trăise momentul maxim al unei recunoașteri mondiale, dar i se luase exact rostul vieții pentru un teanc de dolari, se vedea vidat, gata să-și aștepte sfârșitul pe un pat de spital, cu Liliana și Marina aducându-i cu sufertașul mâncare de acasă, medicamente și cele trebuincioase, dintr-un devotament care-l umilea pentru anii lungi în care le ignorase, umblând de nebun după himera lui.

Trânti plicul la loc în sertar, scârbit de propriul său gest. Mai sorbi o gură din pahar și trecu în dormitorul lui să se pregătească de culcare, privind fix undeva dincolo de veioza de pe noptieră, care lumina întreaga cameră. Ar fi vrut ca în acea primă zi după sosire să fi spus cuiva

întregul adevăr, poate lui Theodor, să-l sfătuiască acela ce ar fi trebuit să facă, să scape de coșmarul în care intrase cu mâna altcuiva. Își reaminti de convorbirea telefonică din urmă cu câteva minute cu Victor, și încercă să deslușească tâlcul vorbelor aceluia.

Se dumeri doar de un lucru, că schimbarea de atitudine a tuturor celor ce se interesau de viața lui, detractori, intriganți, ori oameni de aceeași meserie pe care-i deranjau cercetările lui pentru concurența ce o făcea, pentru neîncrederea față de tratamentele lor pe care o strecura în sufletele disperaților, pentru faima ce o avea în lumea celor necăjiți, era în legătură cu vânzarea patentului său. De aceasta se aflase în cercurile cele mai înalte care și dictaseră, de la nivelul cel mai de sus, să dea totul, să lase pe alții să-i continue munca. Să-l scoată complet din joc, să-l strivească în beneficiul unei aure pe care ar îmbrăca-o știința românească, adică exact cea care nu făcuse nimic pentru doctorul Constant, al cărui nume era deja pe medicamentul ce urma să fie pus în circulație în întreaga lume.

Reluă în minte toate detaliile călătoriei. Revăzu chipurile celor patru bodygarzi, care-l însoțiseră la aeroportul Otopeni, puși de cineva bine informat asupra documentelor ce le ducea cu el. Își spuse stupefiat :

„Trebuie să fii un copil să nu-ți dai seama că întreaga mascaradă a fost creată pentru a mă elimina din joc într-un mod cât se poate de elegant !... Victor e omul care a plimbat informațiile dintr-o parte în alta. Lui i-am dat cele mai multe detalii despre cercetările mele. El îmi amintea mereu de vechile mele răfuieli cu lumea medicală și cu acel profesor, pe care încep să-l stimez pentru tenacitatea cu care m-a urmărit... Acolo e complotul, condus cu abilitate de acest Victor, a cărui piele a fost pusă în joc mereu, pentru a se afla cât mai multe detalii despre ceea ce făceam eu... Și Doamne, prost am putut să fiu să nu-mi dau seama niciodată de adevăratele lui intenții !... Îl vor fi amenințat cu moartea dacă mai vine la mine, dar n-a fost singurul în situația aceasta. El însă a cedat nervos pentru că-l mai aveau la mână cu ceva... Ori poate că făcea parte de mult din acel complot, iar cel ce-i promisese că dacă-l mai vede intrând la mine îl va uide... Acela era poate de partea mea și știa ce hram poartă ziaristul... Niciodată nu mi-a fost mai teamă de o clipă de fericire sau de un succes ca acum, în anul acesta, știind că nu se poate prăbuși un om după un eșec, atât de ușor cum o face după o victorie... Te supradimensionezi în proprii ochi, apoi simți că te suprapui peste imaginea acelui Dumnezeu ocultat prin propria-i voință, tocmai pentru a nu fi tentat să cedeze în fața adorației oamenilor, a fricii lor, a durerilor lor... Abia printr-un eșec realizez exact dimensiunile pe care le ai tu și rețeaua relațiilor care-ți doresc scoaterea definitivă din joc...”

XXV.

Cu o zi înainte de Ajunul Crăciunului, când majoritatea oamenilor umblau prin toate piețele pentru a-și procura carne de porc, varză murată, brazi, globuri, cârnați afumați, hrean, dulciuri, cadouri, betea, lumânări, artificii, cozonaci, șuncă, șampanie, vin, țuică, murături, iar înghesuiala din magazine întrecea alte perioade ale anului, Mihai se trezi în cabinetul său cu directorul general al spitalului.

Amână orice consultație și-l duse, însoțit de cele două asistente, prin saloane, apoi în laboratorul său. Directorul ascultă calm toate explicațiile date de medic, apoi îl invită pe acesta în biroul său de la primul etaj.

Doctorul Constant bănuia că vizita directorului era un semn de rău augur, pentru că până atunci nu-l mai văzuse vreodată urcând la el, ori dându-i cea mai mică importanță. Era pregătit

pentru ce putea fi mai cumplit, știa că mica lui clinică, din interiorul spitalului, era tolerată acolo datorită intervenției unui director general din minister, care credea în tratamentele neconvenționale și stimula cercetarea, atâta câtă era și cum se făcea. Doar că între timp, odată cu schimbările de guverne, susținătorul lui nu mai era în minister, moment din care începuseră șicanele directorului adjunct al spitalului, pe care Mihai le suportase cu stoicism, având-o când de partea lui, când de partea celuilalt pe asistenta sa Adi Neamțu.

Luă loc într-un fotoliu din piele, așezat lateral față de biroul masiv al directorului general, și acceptă să servească și el o cafea.

— Domnule Constant, — începu acesta — lumea medicală vorbește că ați reușit să-i impresionați cu cercetările dumneavoastră pe invitații la congresul acela de la Sydney... Bănuiesc că dotările lor nu se pot compara cu micuțul dumneavoastră laborator de alchimist... Dar lumea merge înainte prin orice mijloace... Am înțeles de la colegii mei că inițial aveți laboratorul într-un garaj cumpărat... trebuie să fii fost groaznic... Un om de o asemenea capacitate să trudească laolaltă cu șobolanii dintre blocuri. Și totuși ați avut rezultate remarcabile... Văd că zilnic vin la dumneata zeci de bolnavi, la concurență cu cei ce intră pe la toate celelalte secții ale spitalului... Ați avut și eșecuri, cum e normal în lumea spitalicească. Ba pentru că oamenii se trezesc să vină la medic când nu mai e nimic de făcut, ba că uneori diagnosticul dat de noi e alături de cel adevărat, și nu în ultimul rând faptul că medicația e greșită... Ne bucurăm că un om din spitalul acesta face tratamente peste hotare, că participă ca reprezentant al țării la congrese internaționale, că se bucură de aprecierea lumii medicale internaționale... De fapt n-aș zice tocmai medicale, pentru că, după cum bine știți, nici unul dintre foștii dumneavoastră colegi nu vă mai consideră medic, ci un vindecător, un vraci, cum ar spune omul de la țară, adică tocmai cei care vă bat la porțile cabinetului, și probabil și acasă... Domnul Pancu, altminteri o minte strălucită, dar ușor prea influențabil și deschis spre niște încercări ce nu sunt verificate de practica medicală, după cum ați aflat poate, nu mai lucrează la minister de mult... V-am dat tot concursul pentru continuarea activității și după ce dânsul n-a mai fost acolo. Nu puteți să negați... Doar că acum a intervenit ceva foarte important pentru spitalul nostru, pentru clinica noastră, care ne determină să ne lărgim spațiul... Cum bine cunoașteți care sunt condițiile materiale ale unui spital, nu ne putem permite începerea unei construcții anexă... Nu sunt bani, domnule Constant, nu sunt bani nici măcar pentru medicamente, necum pentru o aripă nouă a spitalului... Vreau să fiu înțeles exact !... Așa că ne-am gândit, împreună cu directorul adjunct, să vă punem în vedere să evacuați cele șase camere : patru saloane, un cabinet și laboratorul, care singur face cât trei saloane...

— Bine, domnule director, dar spuneți că ați fost informat asupra succesului avut la Sydney cu produsele preparate de mine, cu formulele medoxului, la care mulți cercetători din lume n-au ajuns încă...

— Am fost informat chiar mai mult, că respectivele poțiuni și prafuri nu-ți mai aparțin, că le-ai vândut rețetele de preparare și formulele domnilor australieni !...

— M-au silit să o fac cei de la ambasada română de acolo și un telefon, probabil de la minister, primit în chiar clipa când mi se propunea să rămân să lucrez acolo !

— De ce n-ai făcut-o ?... Poate că australienilor le sunt mai la îndemână leacurile decât medicamentele, poate că populația din Oceania nu a ajuns încă să folosească pilule și injecții, poate că organismul lor reacționează mai bine la poțiunile dumitale și la prafurile pe care le prepari în laboratorul ăla... Domnule Constant, dumneata vezi ce diferiți sunt oamenii de pe pământ, cum toate produsele provenite din Orient sunt pe bază de plante... parcă și dumneata ai pornit tot de la așa ceva !... De ce n-ai rămas acolo ?... În câțiva ani deveniai miliardar... Și-apoi ce e cu propaganda asta deșănțată din presă și televiziune, pentru ceva ce încă n-a putut fi verificat științific ? ! ...

— Dar cazurile sunt clare, medicația e dată exact pentru un anumit tip de cancer, iar rezultatele s-au văzut în douăzeci și ceva de ani...

— Rezultatele sunt centralizate de asistentele duminale, care le măsluiesc, cum măsluiam noi numărul deceselor pe spital, să nu avem o morbiditate prea mare, că așa era pe vremea lui Ceaușescu... Apropo, dumneata cam de atunci te ocupi cu plantele și leacurile astea, nu ?... Ai zis douăzeci și ceva de ani... Înainte erai cardiolog și dintr-o dată te-a lovit aripa geniului și-ai descoperit leacurile împotriva cancerului !... Deci de douăzeci și ceva de ani nu mai profesezi medicina !... Știi ce înseamnă asta ?... Că nu mai ești apt pentru a profesa această meserie. Zece ani dacă nu dai examene și nu faci ceea ce ai învățat în școală sunt de ajuns să te descalifici !... Legea te descalifică !... Ori dumneata nu mai ești medic demult !... Ce să mai cauți în spitalul acesta ?... Și eu care-mi fac probleme de conștiință să te dau sau nu afară, când ocupi un spațiu străin, de fapt, medicinei !...

— Cum puteți să spuneți asemenea grozăvii despre munca unui om ?... Cum puteți să terfeliți credința unui om în propriile cercetări ?... Cum puteți să spuneți că m-am descalificat, specializându-mă într-un domeniu atât de vast și încă necunoscut cum e cancerul ?

— Există clinici de oncologie, dotate cu aparatură de ultimă oră și tratamente adecvate pentru toți bolnavii !... Ce faci dumneata ?... Citești analizele făcute de alții, vezi radiografiile făcute în alte spitale, și în numele a nu știu cărui principiu descoperit de dumneata prescrii, ba și dai pe bani buni, niște poțiuni și prafuri, iar dacă omul are zile o duce, dacă nu pleacă, independent de ceea ce-i dai dumneata... Am statistica tuturor deceselor provenite de la saloanele micilor duminale clinici din incinta spitalului meu... Ziua și omul... și sunt numai doisprezece bolnavi, hai șaisprezece... Țasta-i procent de morbiditate imens...

— Nu-i adevărat !... În ultima lună am avut doar trei decese, ale unor cazuri limită, pe care nici un spital de oncologie din țară n-a mai vrut să le trateze, nici un medic n-a mai vrut să le dea medicamente, în afară de morfină !

— Vezi !... O nouă dovadă că subminezi activitatea medicală ! ... Și-atunci el, bolnavul, disperatul, în cine să mai creadă dacă dumneata îi promiți, în numele unui Dumnezeu al duminale, trei luni, un an, trei ani, zece ani ? !... Cine-ți dă dreptul acesta ? !... unde le faci dumneata analizele celor ce vin acolo, la cabinet ? !... Pe ce te bazezi când dai un verdict într-o maladie atât de complexă și perfidă, cum e cancerul ? !... Cine dă diagnosticul exact ?... Nu-ți dai seama că ți-ai ridicat în cap toată lumea medicală din România ? !... El, bolnavul, pe cine să creadă ? !... Un aparat, un tomograf, un ecograf, un remeneu, sau sfaturile duminale duhovnicești ?... Iar cu Australia să nu-mi mai spui nimic ! Nu de acolo erau vracii aceia ce operau fără să curgă nici o picătură de sânge ?... O escrocherie ce s-a dovedit cu greu, după ce s-au reluat niște filmări și au fost văzute fotografiile una, cu una... Am greșit când am spus că participarea duminale acolo a fost un succes al medicinei românești !... A fost un succes al vrăjitoriei românești, rămasă neschimbată de când neamul ăsta încerca să se creștineze !... Acolo e locul duminale în timp !... Acolo sunt vracii de la Sydney, care te-au primit ca pe un guru venit din răsăritul Europei...

— Înțeleg că sunteți un dușman înfocat al medicinei alternative... dar rezultatele ei sunt surprinzătoare... Medicina Orientului are câmp deschis în Europa secolului pe care-l începem mâine... Efectele gingobilobei, ale ging seng-ului...

— Afaceri de farmaciști !... De fabrici producătoare de medicamente !... Nu te gândești la un lucru simplu... Păi dacă un miliard și ceva de oameni ar avea nevoie de medicamentele pe care le folosim noi, bugetul Chinei s-ar duce pe medicamente... La fel Oceania, la fel India, alt miliard de oameni... Acolo nu se simte moartea unui individ... Musonul ucide în fiecare an câteva sute de mii pe care nu-i mai tratează nimeni...

— Și totuși...

— Ce ?... Vrei să-mi spui că ai tratat și vindecat o sută de mii de nefericiți ?... Nu e adevărat !... I-ai amăgit... Du-te și amăgește un miliard trei sute de milioane de chinezi, dacă ei cred în prafurile dumitale !...

— Să știți că la congres erau reprezentanți din toate statele mari ale lumii !... Și rușii, și japonezii și americanii merg pe aceleași procedee pe care am mers eu... S-au poticnit la un prag, pe care eu, lucrând de atât timp, am reușit să-l trec !... Arthur Werner, un cercetător din Michigan, mi-a vorbit despre explozia cercetărilor în acest domeniu, de susținerea de către guvernul Statelor Unite a proiectelor de acest tip și toate pentru simplul motiv că nu au efecte secundare tanatice asupra organismului în timp...

— Lasă-mă pe mine cu efectele în timp și cu americanii !... Om fi noi prieteni cu ei, dar unde crezi că erau testate medicamentele prototip încă înainte de a fi folosite de populația Americii ?... În Europa de est și în America Latină... Cobaii lumii... Ei bine, nu s-a făcut revoluția ca un spital din România să-și restrângă spațiul pentru a face loc unei microclinici pentru testarea pe muribunzi a unor preparate fără acoperire medicală !... Nu mai accept cobai în spitalul meu !

— Există brevete pentru fiecare dintre preparate !

— Nu mai există ! Le-au cumpărat australienii, după ce ți-ai dat acordul pentru preluarea medoxului, sau cum îi spune prafului ăluia !...

— Repet, nu mi-am dat nici un acord !... Iar cumpărarea brevetelor nu-l exonerează de drepturi pe autorul lor !... Au dat bani statului român... bani ce mi se datorează mie !... M-ați silit, de-alde dumneata și alți încrâncenați ce credeai că fac parte din nu știu ce congregație trans-națională, să semnez și să dau niște documente la care am lucrat ani de zile !... Complotul a fost aici, l-am intuit în clipa în care am fost condus la Aeroportul Otopeni sub escortă, de parcă aș fi transportat apă grea, sau documente ultra secrete privitoare la siguranța națională !... Complotul și-a închis cercul când am primit telefonul de la minister, sau de unde o fi fost, în chiar clipa când eram la directorul general al fabricii de medicamente, sau ce-o fi fost aia !... Dublat de prezența unui trimis al ambasadei noastre care-mi aducea un mail ce mă obliga să concesionez totul... Să uit că am existat cândva și eu ca om pe fața pământului cu un scop în viață !... Acesta e adevărul, pe care-l voi da presei !...

— Ce vorbești ? !... Cine crezi că-ți va mai călca pragul din ziua asta în afara a două babe și doi moși, ciuruiți de boli, cu câte-o curcă sau găscă sub braț ? !... Ce film de televiziune crezi că vei mai putea face despre marile dumitale realizări, când totul aparține acum altora ?...

— Mi-am luat dreptul de a continua atât cercetările, cât și tratamentele...

— De la cine ?

— De la patronul fabricii respective...

— Unde e actul ?

— Aici !... — și Mihai scoase o hârtie împăturită din portmoneu, pe care i-o întinse celuilalt.

— Asta nu spune nimic, nu ne obligă cu nimic !... E pur și simplu un act care-ți dă dreptul să faci tratamente cu produsele lor, de-acum, la dumneata acasă, atâta tot !... Regret că ți-o spun, dar până la Anul Nou trebuie să părăsești spitalul, cu tot calabalâcul dumitale, altfel ți-l scoatem în zăpada din curte !... De fapt doar laboratorul, pentru că paturile din saloane noi ți le-am pus la dispoziție, iar mobilierul cabinetului e al nostru !... N-ai decât să-ți iei fotoliul și să-ți deschizi o clinică particulară într-un cartier al orașului !... Uite o soluție !... Sau acasă... Te restrângi din vila ce-ai dobândit-o cu tratamentele astea și poți face și două saloane pentru tratarea bolnavilor mai gravi.

Mihai se ridică printr-o mișcare bruscă, atât de violentă încât celălalt crezu că vrea să-l lovească. Ieși din biroul directorului complet năuc. O fracțiune de secundă se gândi la presentimentele pe care le avusese de a nu pleca în vacanță cu soția și fiica la Bușteni. Îi dădu

telefon pe mobil lui Theodor, scuzându-se că n-a apucat să-l caute, și rugându-l să treacă, în drum spre casă, dacă poate, pe la el pe la clinică.

Urcă la cabinet, unde-l așteptau câțiva pacienți, pentru care nu mai existau sărbători de iarnă. Zări privirea asistentei lui, Adi Neamțu, care-ncerca să-i urmărească starea. Se dumeri că nu era străină deloc de tot ceea ce i se întâmpla lui între timp, Gabi încerca să-i aline durerile unui alt pacient, care gemea pe culoar, cu o injecție de mialgin dată direct acolo, pe scaun.

Două ore mai târziu se retrase cu Theodor în laborator. Fostul său coleg venise în momentul în care stătea de vorbă cu ultimul dintre bolnavi. Îi prezentă aceleia noua situație, cu toate detaliile petrecute la Sydney, la aeroportul din București, îi relatează succint discuția cu Victor, din noaptea de după sosire și, în final, ultima lui întrevedere cu directorul general al spitalului.

— Mai ai o săptămână la dispoziție. Ce faci ?

— Soluția mi-a dat-o chiar monstrul ăsta care mă evacuează... O clinică particulară...

— Ai bani ?

— Un spațiu de închiriat se mai poate găsi undeva...

— Ăla trebuie amenajat... Și-apoi sunt toate mărunțișurile astea din laborator... Cobaii, dulapul cu sertărașe, chimicalele, plantele, retortele, lămpile de încălzire, eprubetele, mojarale, soluțiile... Ce faci cu ele ?... Un spațiu nu-l poți găsi în perioada sărbătorilor... Ori ăsta te-a somat să ieși acum... Iar directorii se schimbă la minister, ca zilele cu nopțile... Nu mai am pe nimeni important... Tu nu vezi că e ca înainte ?... Relații, suspiciune, teamă... Nimeni nu mai face ceva din convingere, ci de frică... N-o să ajungem așa nicăieri... În fine ! Poate-l convingi pe monstrul ăsta să te mai păsuiească măcar cu laboratorul două, trei luni...

— Eu nu mai intru la el ! ... Și mai e o problemă, între noi n-a existat nici un document scris... De teama lui Pancu mi-a dat tot spațiul fără nici o obligație... Cum spunea el „pentru promovarea cercetării medicale românești”... Ca acum, dacă nu mai e Pancu, să mă facă vraci și să mă evacueze fără nici o somație scrisă... Vorba lui, o să-mi înghesui familia în două camere, iar restul, până voi găsi un spațiu pentru clinică, îl transform în laborator și cabinet...

— Unde Dumnezeu bagi tu atâta amar de lucruri într-o cameră ?

— Ai o altă soluție ?

— Dudaș !... Mircea Căndea a murit. Are un laborator enorm unde-ai putea pe moment să te muți și tu... E drept că e la marginea orașului, dar când n-ai ce face... Accepți...

— Să intru în relații cu Chindiș ?... Să-l simt cum îmi suflă iarăși în ceafă ?

— Poate că el n-a fost decât un pion în tot angrenajul ăsta împotriva ta. A dat și el niște informații, apoi, la vot, a zis „da”... Nu te iluziona că lucrătura asta a fost făcută de un singur om, dacă s-a ajuns să mergi cu escortă, apoi să fii somat să concesionezi totul printr-un telefon suspect și un mail adus de cineva de la ambasadă, dacă o fi fost de acolo... Lucrătura e mare și n-ai cum să i te opui acum, când nu mai ești cel din urmă cu o lună... Va trebui să începi și tu să faci același joc... Să încerci alte variante de formule, pe care australienii nu le au, că de-aia mi-a venit ideea cu Dudaș... Poate-l capacezi să lucrezi împreună, folosind și ceea ce știe el... Faci pace cu Chindiș, împărțiți în trei noile brevete pe care le veți elabora...

— Dar nu mai sunt eu !...

— Încă nu-ți dai seama că deja nu mai ești, oricum, în clipa asta decât un fel de comis voiajor al propriilor produse ce aparțin acum de drept australienilor ?... Trebuie să faci altceva, mai nou, mai bun, mai performant, pentru care să obții un alt brevet și să-i spui altfel...

— Totuși nu înțeleg cum s-a întâmplat toată porcăria asta ? ! ...

— E simplu... La Ministerul Sănătății s-a primit, cu ceva timp în urmă, o scrisoare, prin care cei de acolo erau întrebați dacă în afară de cercetările domnului Mihai Constant, mai există în România cineva care se ocupă de producerea medoxului și tratamentele cu el... De tine știau de pe pagina web... Domnii de la minister au dat din colț în colț, au simțit că acum e momentul

să scape de tine, pentru că nu mai era Pancu, să te mai susțină și-au frecat mâinile și-au zis : „Luați-l !... Dar cu tot ce are, să nu se mai încurce în picioarele noastre !”... Ai primit abia atunci și tu invitația. Ți-au oferit o ieșire din țară de nivel guvernamental, iar mai departe totul a fost lăsat în seama ta... Știau că tu dând de niște oameni cu aceleași preocupări, te vei simți ca acasă și le vei spune tot ce știi. Aia au crezut că ești patronul unui concern de producere și tratare cu medox... Că în România medicina alternativă e susținută de guvern... Impresia celor prezenți la congres a fost excelentă... România a ieșit bine din toată povestea, iar tu prost... Acum e de văzut ce se mai poate face... Trebuie să continui, chiar și în aceste condiții... Din minister ți s-au dat telefonul și mailul, cu toată pompa de nivel înalt, pentru a-i impresiona pe australieni și mai mult, pentru a scoate de la ei ceva ce tu n-o să afli niciodată... Ți-au dat ceva bani ?

— Da... Nu știi cât... Sunt într-un plic în biroul meu de acasă... La ei mă gândeam când am spus că vreau să închiriez un spațiu... Mai am și eu niște rezerve...

— Părerea mea e să ieși din calea lor cât mai repede, chiar dacă te vei apropia, fără să vrei, de zona pe care o controlează Chindiș... N-ai altă soluție decât să-ți perfecționezi ce ai, să faci ce știi... pentru că trebuie să-ți spun că în momentul ăsta tu nu te mai poți întoarce la medicina tradițională. Nu te-ar mai accepta să fii nici măcar medic de circă... Sunt toți cu ochii pe tine... Te-au terminat, așa cum doreau de mult... Marjele tale de siguranță au mai rămas două... Una să-ți faci în timp o clinică, unde să continui să tratezi după rețetele tale... Fapt, din câte-mi spui, acceptat de cei de la Sydney... Iar a doua, să-ți continui cercetările în taină, fără presă, fără a mai afla cineva ceea ce prepari tu, în laboratorul tău, dar pentru care, discret, să-ți obții brevetele, să fii în regulă cu toate... Suntem aproape de capătul drumului, Mihai, nimic nu ne împiedică să ne retragem curând din toate... Să devenim spectatorii tulburărilor celorlalți... Știu că nu-ți trece încă prin minte așa ceva, dar vremea nu mai ține cu noi, care n-avem de ales decât cea mai comodă ieșire din lume... Ți-am mai spus și altă dată că este formidabil să dispui nu doar de timpul tău, de cele douăzeci și patru de ore de somn și salăhoreală, dar și de ceea ce tu încă n-ai cunoscut decât atunci când plecai în străinătate : un timp al tău, liber de orice obligații, în care să privești lumea de la înălțimea anilor pe care-i ai. De la înălțimea locului pe care ți l-ai așezat în lume. Iar din când în când să privești în urmă... Atunci o să descoperi un lucru fascinant, că memoria nu selectează pentru sufletul tău decât evenimentele luminoase, clipele de bine... Atunci ai să privești totul cu alți ochi. Ai să te simți mai important decât acum, când scriu alții despre tine, ori când te vezi pe ecran într-un film documentar despre munca ta... E o protecție naturală...

— Unde-l putem găsi pe Dudaș ?

— Vino la mine, îi dăm un telefon... E tipul de om care n-are sărbători.

XXVI.

Cinci luni mai târziu, Achim reuși cu greu să descopere locul unde-și avea clinica particulară doctorul Mihai Constant. El se mutase încă din iarnă la studioul de televiziune bucureștean, își cumpăraseră un apartament și reușiseră să-i găsească o slujbă și nevastei. Uitase cu totul de vechile lui probleme. Socrul său murise, între timp, secerat de o formă galopantă a vechiului său cancer, pe care nu-l mai tratase nici cu prafurile și poțiuni de la Constant, nici cu medicamentele ce i le prescriseră medicii din Cluj.

Nimeri cu greu strada și clădirea, undeva prin cartierul Vitan. Ca om angajat pentru filme documentare, dacă se putea chiar științifice, trebuia să înceapă de undeva. Și cum sărbătorile

Paștelui trecuseră, temele etno-religioase fuseseră consumate parțial pentru anul acela, se gândi să-l caute din nou pe doctorul Constant, ca de la el să ajungă la alții, în zonele cele mai puțin vizibile ale lumii cercetătorilor.

În holul din fața cabinetului erau mai puțini oameni decât de aștepta, dar cum nu stătea sub presiunea timpului, luă loc pe un scaun, la rând, ca oricare dintre cei dinaintea lui, ale căror spaime din fața morții ajunseseră să le cunoască. Totuși, când Gabi, asistenta apărură în spatele unui bolnav ce ieșise de la consultații și dădu cu ochii de el, îl pofti înăuntru.

Mihai se bucură să-l vadă, temându-se ca nu cumva să-i fi reapărut alte efecte secundare, în timp, în urma tratamentului său. Și cum prima întrebare o pusese medicul, Achim trebui să-și povestească evenimentele petrecute în viața lui, de când nu se mai văzuseră, încheind cu :

— Aș dori acum eu, ca fost pacient al dumneavoastră, să fac un film, văzut dinăuntru al acestei lumi tulburătoare, incredibile, despre care oamenii cunosc atât de puțin.

— Regret, dragă tinere, dar nu vreau ca după succesul avut la un congres internațional, să se mai sufle o vorbă despre toate câte le fac... Lucrez la un nou preparat și, după cum știi, până la brevetare nu se poate scrie sau spune nimic despre ce fac... Asta-i ca-n justiție, unde presa nu are acces la date decât după darea sentinței, pentru a nu influența într-un fel jurații...

— Dar știți, eu mă ocup acum exact de aceste domenii aflate la limita normalului, în zonele crepusculare dintre știință rațională și cea considerată obscură, existentă în tradiția milenară a evoluției umane...

— Fă-ți rost de un bilet de avion până la Sydney, și-o să întâlnești o întreagă industrie a medicamentelor neconvenționale în zona Orientului, a Oceaniei și Australiei...

— Nu, mie îmi trebuie teme de aici, unde se face același lucru, dar neluat în seamă... Dar dacă spuneți că peste puțină vreme veți obține un nou produs, o să revin atunci, numai să-mi dați de veste... Totuși, printre colaboratorii dumneavoastră poate există câțiva și dintre aceia care sunt dispuși să devină subiectul unor prezentări în niște filme documentare...

— Am un chimist. Se numește Grigore Dudaș, și are laboratorul într-o fost fabrică chimică de la marginea de sud a orașului. Îți pot da telefonul lui să vă întâlniți, să-ți faci o idee despre el, despre cercetările lui privitoare la apa obișnuită... Am mai apărut niște articole prin presă și înainte de revoluție și după... Am lucrat în laboratorul acela trei luni, cot la cot cu el. E un om mai ciudat, dar de treabă... O să afli poate și unele amănunte despre produsul la care lucrez acum, dar te rog să nu amintești nimic... Omul e cam vorbăreț, îi place să fantazeze, vede lucrurile mereu la scară globală, o să dai și de niște hărți ale întregii planete cu punctele lor de maxim și minim energetic, dar nu te speria pentru că Dudaș, în afara defectului că e profitor, că urmărește în primul rând un beneficiu de pe urma unei aplicații, e un om cumsecade... Păcat că a murit Mircea Căndea. Era un om echilibrat și bănuiesc că aproape toate descoperirile fundamentale ce le-au făcut împreună i se datorează aceluia... A murit ciudat, la patruzeci și cinci de ani, printr-o explozie a întregului sistem circulator. Ceva bizar, ce cred că avea legătură cu cercetările lor... Uite numărul de telefon al lui Dudaș... Îți repet, nu te lua după aparențe, e perfect normal altfel...

— Și cum a fost în Australia, parcă, la congresul internațional ?...

Mihai reluă aceeași poveste pentru a nu știu câta oară, cu o plăcere enormă, uitând sfatul primit de la Theodor, că de-acum înainte trebuia să se ferească de ochii și gura presei, amintind și de faptul că toate formulele lui fuseseră donate aceluia, sub presiunea cuiva de la București.

— De ce-ați acceptat să le dați ?... Eu, unul, n-aș fi făcut-o, ori aș fi rămas cu ele cu tot acolo... De ce v-ați mai întors ?... Ați fi stat o vreme departe de familie, apoi, la presiunea guvernului de acolo, pentru că înțeleg, din ce mi-ați spus, că legăturile centrului de cercetare din Sydney sunt la cel mai înalt nivel, că până și invitația primită era vizată de guvernul lor... s-ar fi reușit ca în cel mai scurt timp să li se elibereze pașapoarte și soției și fiicei... A, e minoră, mă rog, cu atât mai mult...

— Aici mi-e sufletul... Aici pierd, aici câștig... Ești încă prea tânăr să pricepi lucrurile astea. Și-apoi mai era o problemă... Lăsasem impresia celor veniți din toată lumea că în spatele meu stă un concern, că laboratoarele noastre sunt hiperperformante, computerizate complet... Rămânând, trebuie să uit de mojar manual, de reacții în eprubete, studiate la microscop, iar la vârsta mea mi-ar fi fost greu să intru în pielea unui bun actor, ce știe să mimeze că se pricepe să mănuiască toate aparatele acelea sofisticate... Că bine mi-au zis toți medicii din România, sunt un vrac, domnule Achim, un vindecător... La vârsta mea nu mă mai pot adapta așa ușor la nou... Mi se împăienjenesc ochii, mintea... Am tot timpul senzația că apăs pe ce nu trebuie, că reacțiile arată altceva decât așteptam eu... Nu. E mai bine că am tranșat totul așa...

— Și-ați câștigat ceva ?...

— O mașină albă cu volanul pe dreapta pe care vreau să o vând, și această clinică, cu un laborator, un staționar de o cameră și un cabinet.

Achim plecă mulțumit că avea un capăt de informație, uluit de cele pe care le auzise și surprins de schimbarea fizionomiei doctorului în doar câteva luni. I se părea slăbit, încărunit mai mult decât fusese, și cu niște cearcăne imense la ochi. Vineții. Ba, ajuns în stradă, avu chiar senzația că între culoarea chipurilor oamenilor ce așteptau în hol și pământul gălbui al doctorului nu era nici o diferență.

Două ore mai târziu, Mihai pleca la volanul mașinii sale spre casă. În după-amiaza aceea o lăsase pe Gabi să lucreze în laborator. Numărul pacienților mai scăzuse, dar mulți dintre cei care-l căutau în continuare la clinica din spitalul Titan, reveneau acum acasă la el, pentru că de acolo nu li se dădea decât sfatul să meargă la secția de oncologie, ori direct la Fundeni. Dacă insistau să afle unde și-a mutat clinica doctorul Constant, primeau invariabil același răspuns : acasă. Doar cei ce trecuseră o dată pe acolo, ajunseră să afle adresa nouă a micuței clinici a doctorului, din Vitan.

Adi Neamțu era în continuare la spitalul unde lucrase și până atunci, surorile și infirmierele la fel, așa că omul care-i rămăsese fidel, Gabriela Vintilă, îl urmă, fiindu-i și laborantă și asistentă, trebuind să facă și curat și să dea poțiuni, injecțiile și prafurile, iar cât îi mai rămânea timp, să pregătească pachetele cu medicamente pentru bolnavii din străinătate și din țară.

Acasă era mereu puhoi de oameni, încât Marina îi spusese o dată soțului ei să afișeze la poartă adresa și orarul consultațiilor de la clinică, sufocată de lumea aceea disperată și nepăsătoare, ca omul aflat cu moartea în fața ochilor, care-i intra în bucătărie, în camera fetei, în dormitor, să-și aștepte rândul, așezându-se pe toate scaunele, rezemându-se de dulapuri, de servanță, de aragaz, de ce apucau, să poată rezista.

Într-una din zile îi spuse chiar să renunțe la tot, să-și ia în serios averea ce-o avea lângă Huși, să se apuce de viticultură, pomicultură, stupărit, ca orice om ajuns dincolo de o vârstă, când încă mai e în putere și să se mute la Iași, să scape de toți urmăritorii lui, de coșmarul intrigilor și permanentei suspiciuni care-l găsea peste tot, al neîncrederii în oameni, care aveau să-l îmbolnăvească mai repede decât ar fi fost cazul, îl determină chiar ca sărbătorile Pascale să le facă la o mănăstire de lângă Iași, ca apoi să se ocupe de terenurile lui. Dar, cum nici nu s-ar fi așteptat, a treia zi de Paști, pentru că încă se mai aflau acolo, Mihai hotărî să meargă toți trei la un notar, să treacă averea pe numele fetei, minoră încă, sub tutela Marinei, până la majoratul acesteia.

Marina nu avusese multe contacte, la viața ei, cu lumea notarilor și a justiției, dar când unei femei de treizeci și șase de ani i se pune să semneze un act de trecere în posesie a unor bunuri, însă unde stă scrisă negru pe alb sintagma „până la moartea acestuia”, văzu negru de adevăratele în fața ochilor și trebui să se spele de toată imagina acelor cioclii, asaltați de sute de oameni pe zi pentru tot felul de acte legalizate, moșteniri, transferuri de avere, invitându-l ea

pe Mihai la o bere, pe o terasă, cu deschidere spre dealurile abia înverzite din împrejurimile oraşului. Atunci avusese răgazul să-l privească mai cu atenţie şi i se păru că soţul ei îmbătrânise în doar trei luni, cu zece ani, încât, după întoarcerea la Bucureşti, îl rugă pe Theodor Mancu să-l ia pe departe, să-l bălmăjească cumva, dar să-i facă nişte analize la Elias.

Mai trecuse aproape o lună de amânări, de ironii pe seama lui Mancu şi a medicilor de la Elias, a medicilor în general, pentru ca până la urmă Mihai să se lase convins. După rezultate însă nu se mai dusesse nimeni, până într-o zi, când speriat de ceea ce ieşise la analizele de laborator, Theodor îl chemă la el, să i le arate, şi să le citească singur şi să-şi dea el diagnosticul — ciroză hepatică, ce presupunea un regim alimentar sever, o viaţă liniştită, cu cât mai puţin efort şi un tratament dur, fără cafea, alcool şi ţigări.

Se certase o seară întreagă cu Theodor pentru că acceptase să-i facă nişte analize, care ştia că-i vor ieşi aşa. Îşi cunoştea bolile din tinereţe, printre care şi o hepatită B, luată de la o femeie cu care se culcase, să se mai lumineze cumva, după doi ani de la moartea soţiei lui. Ştia că whisky-ul nu era tocmai medicamentul capabil să-i amelioreze evoluţia defavorabilă a celulelor hepatice, dar viaţa lui fusese întotdeauna pe un ultim plan, aşa că reacţionase ca orice om simplu de la ţară, care ştie că dacă nu-l doare nimic e sănătos şi poate să muncească de dimineaţa până seara.

„Şi dacă ai ştiut, de ce nu te-ai protejat ?” îl luase atunci Theodor ca pe orice pacient neascultător. „Credeai că pe tine nu te ajunge odată şi odată boala ? ... Că amânând nu-ţi faci decât rău, cu credinţa cretină a tuturor oamenilor că întotdeauna va fi ceva care să moară în locul lor ? ... Eşti medic ! Tratează-te, dar nu cu prafurile şi poţiunile tale !... Alea-s pentru alţii, aia e ştiinţă de dragul ştiinţei, sau ce-o fi... Te rog ia esenţiale, mecopar, liv, fă o cură de prednison la mine în spital... Sunt mii de medicamente care te pot redresa, cu condiţia ca tu să vrei... Să te opreşti odată din nebunia asta a ta, care începe să ducă nicăieri... Uită o clipă măcar de toate şi gândeşte-te la tine, dar nu la savantul elogiât de unii şi hulit de alţii, ci la omul care eşti... Mihai, nu eşti decât un om. Atât !”

Atunci plecase supărat pe situaţia în care era cu sănătatea, fără să-i promită ceva lui Theodor, decât în sinea sa, că o bună bucată de vreme nu va mai călca pe la vila aceluia, de teamă să nu-l ia la întrebări asupra medicaţiei pe care o foloseşte şi a unei internări la Elias.

Abia în drum spre casă, la volanul maşinii lui, realizase ce trebuie să fii simţit şi Achim, când îi trimisese el prafurile, doar pentru o bănuială a unei afecţiuni, pe care o ghicise el după analizele aceluia. Or la el lucrurile erau clare şi trebuia să ia o hotărâre rapidă. Avea în faţă mai puţin timp decât le dăduse el, în lungul vremii, pacienţilor săi.

În noaptea ce urma trebuia să aleagă între a fi un bun pacient, care doreşte să reziste cât mai mult, ori să-şi continue viaţa lui de fiecare zi, până în clipa în care n-ar mai fi fost. Tăbărât de imaginea morţii lui spirituale, când se trezise pe aeroportul Otopeni, aşteptat de doi oameni, care-l luau la băşcălie, sau aşa simţise atunci doar el, se gândi să renunţe la tot. Îşi reaminti cum fusese alungat din spital de către directorul general al aceluia, cum se luptase să obţină un spaţiu pentru mica lui clinică, cum fusese trădat de Victor, cum acceptase compromisul de a lucra cu Dudaş, sub ochiul atent al lui Chindiş, cum observa că i se îndepărtau toate cele care până mai ieri erau viaţa lui, şi cum rămâne doar cu două fiinţe pe care le ignorase ani de zile, şi de la care-şi cumpărase, cu cadouri scumpe şi bani, libertatea de a crede într-o himeră. Atunci, pentru prima dată în viaţă se gândise la suicid. O clipă doar, destul însă pentru a se vedea în proprii ochi ca un ultim om, ca o jalnică epavă a cuiva celebru de altădată, care nu găseşte altă soluţie pentru ieşirea din impas decât sinuciderea.

După un timp, fără să-i spună nimic lui Theodor, începu să se trateze cu ceea ce prescria el bolnavilor de ciroză care veneau la el. Urmă în taină, alături de ei, tratamentul cu poţiunea pentru detoxificarea sistemului sangvin. Aşteptă să-i apară pe piele pata aceea cu mizeriile acumulate în corp, apoi continuă cu plicurile cu prafuri numărul opt. Cu el dăduse zece ani Liţei

Mărie din Peștișanii Gorjului, și încă o dată zece, după ce-l blestemase să aibă soarta bolnavilor lui, să trăiască și el groaza că mâine, poimâine se termină totul.

Ajuns acasă într-o după-amiază din săptămâna următoare simți că era deja epuizat. Văzu din nou mașina albă cu volanul pe dreapta în mijlocul curții, o blestemă încă o dată pentru că toate deveniseră inversate de la urcarea în ea, apoi începu să-i salute pe pacienții ce se buluceau pe unde apucau prin toate odăile. Renunțase la whisky, de cum aflase rezultatele analizelor, deși știa că era prea târziu.

O văzu pe Marina la limita nervilor, și-și promise că de a doua zi va continua să-i primească pe bolnavi doar la cabinetul de la clinica lui. Nu va putea da un anunț cu asta, cum nu dăduse unul cu noua locație a clinicii, de teamă că-l vor încolți din nou oamenii lui Victor, Chindiș și ai directorului spitalului, ori alții pe care nici nu-i cunoștea.

Se strecură printre bolnavi până în cabinetul său de acasă, trecu în ultima cameră rămasă liberă, unde-și avea biroul, un dulap cu mai multe sertare, ca acelea din sala cataloagelor dintr-o bibliotecă, unde-și ținea prafurile și poțiunile, scoase o sticlă de whisky, o privi, se hotărî să bea o gură, apoi o puse la loc. Marina intră în cameră iritată la culme, rugându-l să vină să ia masa, înainte de a continua să consulte bolnavii. Dar bărbatul îi făcu semn să iasă, să-l lase singur măcar până-și va găsi liniștea necesară să înceapă consultațiile.

— E și asta un fel de a te sinucide ! — îi strigase femeia și trânti ușa după ea.

Mihai privi în gol, ascultând fojgăiala celor ce se înghesuiau dincolo de ușă. Își lăsase haina pe marginea scaunului. Deodată, sună telefonul celular. Era Achim :

— Domnule doctor, am o bombă !... Nu pot s-o scriu, nu pot s-o fac publică, dar e colosală... După ce mi-ați povestit toate câte s-au întâmplat la Sydney și în țară, am dat cu urechea în stânga și-n dreapta și-am aflat ceva uluitor... Dacă ne aude acum cineva, e bine... De aia nu v-am mai deranjat acasă, mai cu seamă că știam că vă vin bolnavii și acolo... Știți care e prețul formulelor date de dumneavoastră și a preparatelor ale căror rețete le-ați lăsat ?... Cinci vapoare cu carne de bivoli negru... Păi nu, că n-au ajuns în țară, că, vezi Doamne, noi, n-avem nevoie de carne de vită... Nu. Au ajuns într-o țară arabă... Iar de acolo, cineva direct interesat de distrugerea dumneavoastră, a primit țigete... Mult. Cam la nivelul cantității respective de carne... Dolari, euro... Cât vreți !... Nici un câștigător al marelui pot de la loto n-ar putea visa la o asemenea sumă... Totul a fost pertractat încă înainte ca dumneavoastră să primiți invitația, undeva unde nu ajunge oricine... Asta în timp ce dumneavoastră erați dat afară dintr-un spital... De unde știu ?... Domnule doctor, o să muriți naiv... Într-o redacție circulă mult mai multe știri decât cele ce ajung la cunoștința publicului... Totul s-a încheiat în urmă cu o lună... E o bombă... E incredibil... Mergeți înainte, l-am găsit pe Dudaș... E puțin cam ciudat, dar mi-a vorbit foarte frumos despre dumneavoastră, cum ați lucrat împreună la un nou preparat bazat pe cele două componente de bază ale apei... Mi-a vorbit de rezultatele pe care le-ați avut deja, înainte de a vă separa din nou de el, dar și de faptul că acum continuați colaborarea...

— Cinci vapoare de carne de bivoli negru !... Doamne, pe ce lume trăiesc ?

— Rar când află un om ca dumneavoastră în ce lume trăiește... Sunteți cel mai bogat om din România... Ieșiți din nou la vedere, nu vă mai ascundeți, laviți și dumneavoastră, cel puțin în numele nedreptății ce vi se face mereu !... Sunt siderat complet... Iar dumneavoastră precis că sunteți la ora asta nemâncat și cu o sută de pacienți prin toată casa... Ieșiți la lumină !

Mihai puse telefonul pe masă, complet buimăcit de ceea ce aflase. Se îndreptă spre bufet, scoase sticla de whisky și mai bău un gât, apoi își luă un pachetel cu tratamentul numărul opt pe care-l dizolvă într-un pahar peste care turnă alcool din aceeași sticlă, mai mult de un lat de deget, pe care-l bău. Cineva deschise ușa să vadă dacă mai e acolo. Mihai îi făcu semn să intre, îl lăsă să se așeze pe un scaun, se uită absent peste analizele ce le avea în față, apoi îl întrebă :

— Câți ani mai vrei de-acum înainte ?